

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szubotica, 1927. VASARNAP, máj. 1.

118 110. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10,
Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: 7maj Jovin trg. 3. szám (Minerva-palota)
Hivatal: Subotica, Zmaj Jovan trg. 5. (Minerva-palota)

Május elseje

a feltörekvő proletariátus és a romantika virágoskertjében gondtalanul ábrázoló fiatalság ünnepe. A munkás létesítmények szerszámát, ünneplőbe öltözik és elmegy az egyetbe előadást hallgatni a szebb jövőről, majd kirándul a szabadba, hogy osztályharcos eltökélését a természet szépségeiben fűrössze meg. A fiatalság az életöröme teli serlegével a kezében köszönti a tavasz kiteljesedésének költői hagyományokkal felbokrétázott dátumát és evoét kiált az Életnek, amely — mi öregek rezignáltan állapítjuk meg — akkor szép, ha a szív lüktetésének friss ritmusába nem dübörögnek bele az agy műhelyében készült problémák tankjai.

Megfogyatkozott illúziókkal, szürkülő reménnyel, gondok igájában görnyedve, mi már nem élvezhetjük május elsejének patriarkális szórakozásait, hanem csak szimbolikus értelmét igyekszünk felhasználni önmagunk biztatására. Május elsejének sugarai a földhözragadt gondolatra is ráragyognak és megoldják szárnyait, amelyeket elszorítanak a hétköznapi kötelek. Minden elnyomott jogos törekvés megmozdul és új energiára kap ezen a napon még a robottól elfásult és az élettapasztalatoktól felhős lélekben is. A pezsgő pezsmuson is megcsillan május elsejének visszfénye. A levegőben az élet himnuszának hangfoszlányai vibrálnak és ezt a himnusz nem az eszmélkedés, hanem az ösztön hangszerele.

Bizalomra pezsdítő tavaszi hangulat kezd urrá válni az ország politikai közvéleményében is. Különösen a Vajdaság, amely hosszú éveken át mostohagyermek volt a kormányzatnak, fűz nagy várakozást a most bontakozó rendszerváltozáshoz. Azok a vajdasági radikális képviselők, akik mindeddig hiába szálltak sikra ennek a virágzó kulturájú, de fejlődésében visszavetett országrésznek speciális érdekeiért és akik éppen ezért disszidáltak Jovanovics Ljuba zászlaja alá, ezuttal döntő szerepet játszanak a Vajdaságot illető kérdések elintézésében. Bánátra nézve Sztankovics Szvetisláv földművelésiügyi miniszter és Hadia dr. képviselő, Bácskára és Baranyára nézve Sztrilics Béla és Laloševics Jócó képviselők a kormány autoritativ tanácsadói és ebben az a megnyugtató, hogy vajdasági relációban olyan politikusok jutottak befolyáshoz, akik rájuk nézve igen kedvezőtlen körülmények között is kemény gerinccel, férfiasan állották meg helyüket a Vajdaság igényeinek védelmében. Ezeket a politikusokat annak idején a párthűség elleni vétség vádjával némitották el, valahányszor a vajdasági mizériák orvoslását a kormányzati problémák előterébe állították. A községi és városi kiskirályok pozíciói megvihatlan váraknak látszottak és a Vajdaság szempontjából valósággal történelmi érdeme a Vukicsevics-kormány, hogy a szükséges tekintetküliséggel fogott hozzá ezeknek a váraknak lerombolásához. Ugy a radikális párt, mint az egész ország vezetésében az az elv kerekedett felül, hogy a pártállás senkit sem immunizálhat a törvénytiprások következményeitől. A Vaj-

daságra mérhetetlen haszon háramlik abból, ha ezt az elvet szigorúan végrehajtják, mert sehol a komeszáruralomnak olyan bő szüretje nem volt, mint itt. A kezdet mindenestre a legszebb reményekre jogosít és azok személye, akiknek utmutatásai szerint végzi a kormány a tisztogatás munkáját, garanciát nyújt arra, hogy a Vajdaság népe addig is, míg a községi autonómia megvalósul, meg fog szabadulni a rossz és hatalmaskodó tisztviselők féktelen terrorjától.

A nemzetiségeket suitják a legér-

zékenyebben a közigazgatás anomáliái, hiszen közismert tény, hogy olyan vidék, ahol faji kisebbségek laknak, a legkövérebb talaja a hivatalos hatalommal való visszaélésnek. Mégis a kisebbségek bizonyos passzívítást tanusitanak abban a szabadságharcos küzdelemben, amit a szláv lakosság folytat a kinevezési rendszer folytán rájuk szabadított kényurak eltávolításáért. De éppen ez az aktivitásá élénkületi nem tudó szervenőlegesség a legjellemzőbb arra a megfélemlítésre, amely a kisebbségek ajkára fagyasztja a panaszt a basáskodó tisztviselővel szem-

ben. Másfelől tanulságot rejt magában az a körülmény is, hogy maguknak a szláv pártoknak sem felelnek meg azok a tisztviselők, akik a kisebbségekkel szemben törvénytlen ségekre vetemednek. Szerb, bunyevác, magyar, német, román, tót egyaránt nyögi a közigazgatás betegségét és a Vajdaság népfaját megbonthatatlanul szolidarisak abban a kívánságban, hogy a Vukicsevics-kormány olyan kedvező auspiciumok között megkezdett munkája a közigazgatás reneszánszát eredményezze.

Ellentétek a demokrata-pártban Makszimovics kormánybalépése miatt Davidovics ellenzi a volt belügyminiszter kormánybalépését — Makszimovics hajlandó kisebb tárcát is elvállalni

A horvát demokraták a kormány ellen

Beogradból jelentik: A demokraták főbizottságának pénteki ülése, amelyen a kormány egyhangú bizalmat kapott,

nem keltett kormánykörökben teljes megnyugvást a demokratapárt egészének magatartása felől.

Kétségtelennek látszik, hogy

a főbizottság ülése nem eliminálta azokat az ellentéteket, amelyek a demokratapártban a kormánybalépés megítélése tekintetében fennállnak és amelyek még jobban kiéleződhetnek abban az esetben, ha Vukicsevics megkísérli Makszimovics bevonását a kormányba.

Ebben a kérdésben igen éles ellentétek vannak egyrészt a kormány demokratá tagjai és a körüli csoportosuló képviselők, másrészt a Davidovics köré csoportosuló képviselők között, akik

pártszakadással is fenyegetőznek, ha a demokrata miniszterek belemennének Makszimovics rehabilitálásába.

Ez a kérdés a jelek szerint rövidesen napirendre kerül, miután Vukicsevics Velja szükségesnek tartja pozíciójának megerősítését a radikális pártban és pedig főleg az elégedetlen centrum megbékítését, amelynek főkövetelése, hogy Makszimovics foglaljon helyet a kormányban.

Beavatott forrásból származó információk szerint

már létre is jött a megegyezés Makszimovicsal, aki engedett eredeti merev álláspontjától és nem ragaszkodik már a belügyminiszteri tárcához, hanem beéri más reszorttal is.

Arra nézve, hogy melyik reszortot kapja, még nincs döntés, de a miniszterelnök arra törekszik, hogy Makszimovicsot minél kisebb jelentőségű tárcára elvállalására bírja rá és egyelőre még a közoktatási tárcát, amely az üres tárcák között a

legjelentősebb, sem hajlandó neki átengedni. Még nem lehet pontosan tudni, hogy a kérdés mikor válik teljesen aktuálissá, de

sürgőssé teszi a miniszterelnök számára a kérdés megoldását az a körülmény, hogy a parlamenti bizottságokban biztosítania kell a kormány többségét, ami nehezen volna lehetséges a radikális párt centrumának támogatása nélkül.

Párhuzamosan ezzel a feladattal igyekezni kell a miniszterelnöknek arra is, hogy a demokraták egyrészt ellenzését leszerelje. A demokrata párt egységét veszély fenyegeti a horvát demokraták részéről is, akik elégedetlenek, mert egyetlen képviselőjük sincs a kormányban.

A miniszterelnök a királynál

Vukicsevics Velja miniszterelnök szombat délután öttől-hatig kihallgatáson jelent meg Öfelségénél. A miniszterelnök folyó ügyekről referált a királynak.

Krsztelj szenzációs nyilatkozata

Nagy feltűnést keltett politikai körökben, hogy dr. Krsztelj Ivó volt miniszter, a demokrata párt főbizottságának egyik alelnöke nem vett részt a párt főbizottságának pénteki fontos ülésén. Krsztelj, aki a horvátországi demokraták vezére, szombaton este újságírók előtt a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Azért nem vettem részt a főbizottság ülésén, mert rögtön a Vukicsevics-kormány megalakulása után lemondtam a főbizottságban viselt tisztségemről. Ezt pedig azért tettem, mert a kormány a főbizottság megkérdése nélkül alakult meg.

— Mivel indokolta miniszter ur a lemondását?

— Lemondásomat azzal indokoltam, hogy nem maradhatok egy

olyan párt vezetőforumának a tagja, melynek politikája néptörzsi és szeparatistikus irányba fordult. Nem lehet állandóan a néptörzsek egyenjogúságáról beszélni, ha pedig tette kerül a sor, fordítva cselekedni. Én például nem helyeztem a szlovénekkel szemben az eljárást, szerintem illojálisan bántak el velük. Ezt az illojalitást a radikálisok számlájára kell ugyan írni, azonban a demokraták sem vették figyelembe a Szávántuliakat és a kormány tisztán szerb jelleget kapott. Engem személy szerint ez a kérdés nem érdekelt, miután már régebben kijelentettem, hogy a kormánytól semmiféle állást nem fogadok el. Most csak megállapítom, hogy a kormány egészen titokzatos módon alakult meg a főbizottság és a képviselő klub megkerülésével és egyetlen horvát sem került a kormányba. A Vukicsevics-kormány tisztára választási kormány és ha később be is lép valamelyik horvát a kabinetbe, ez csak kirakat horvát lesz.

— Egyedül áll miniszter ur ezzel a véleménnyel? — kérdezték az újságírók.

— Én nem kérdelem senkitől, hogy mit fog csinálni. Annyi bizonyos, hogy a mi vidékünkön nagy az elégedetlenség.

— Mért hagyta mégis jóvá a klub és a főbizottság a kormány megalakulását?

— Nagyon praktikus okból! Mindenkori a maga mandátumát tartja szem előtt.

A kormány gazdasági és pénzügyi bizottságának ülése

A kormány gazdasági és pénzügyi bizottsága ülést tartott, melyen a különböző bizottságokba kiküldött tisztviselők honoráriumáról tárgyaltak. A bizottság a pénzügyminisztérium vezérigazgatóját bizta azzal, hogy a többi minisztériumok képviselőivel együtt erre nézve szabályrendeletet dolgozzon ki.

Aki az álla'ot szereti, rossz ember nem lehet

A lopott bundát elzalogosította nyoc pohár konyak fejében, a után elkötött két lovat, hogy kiváihassa a b ndái

Szaribecsejről jelentik: A szaribecseji rendőrség lopások miatt letartóztatta Tóth Károly foglalkozás nélküli csavargót. Tóth nem közönséges bűnöző, szürke csirke tolvaj, aki az éj sötétjében követi el kisdéd lopásait, nem is nagyobb kaliberű utonálló, aki revolverrel operál az elhagyatott uccákon. Tóth a betörések terén azok közé tartozik, akik a hasznosat összekötik a kellemessel, azaz pillanatnyi élvezetért szívesen odaadja legdrágább kincsét is, bármily nehezen jutott hozzá. Szóval egy bohém hajlandóságú, könnyelmű tolvaj, aki ezen a pályán sohasem viszi sokra. Vagyonos ember biztosan nem lesz belőle.

Tóth újabbán nemrégiben töltötte ki legutóbb kapott fogházbüntetését, hazament Szaribecsejre és ott besurrant a Centrál-szálló ruhatarába. A ruhatarból hamarosan egy elegáns városi bundával távozott, amely, mint utóbb kiderült, Táborossy Ferenc főpincér tulajdona volt. A ruhatarból a bundával együtt a Fehér hajó-ba stájt át, ahol konyakozni kezdett. Megivott nyolc pohárka konyakot, de minthogy pénz nem volt nála, zálogban ott hagyta lopott bundáját a vendéglősnél. Azzal eltávozott és Dzsurgurszki Jócó vendéglős udvarába tért be, ahonnan elkötötte Sztojkov Steván bácskogradistei gazda két lovát. Ezt a lopást azonban hamarosan felfedezték és jelentést tettek a rendőrségen, ahonnan autóval mentek a tolvaj felkutatására.

A rendőrség emberei a bácskogradistei országúton fogták el Tóthot, aki, amikor felszólították, hogy álljon meg, ingerületen válaszolt:

— Kikérem magamnak. Nem vagyok én tolvaj, sem paraszt, velem csak finoman lehet beszélni, mert én uriember vagyok.

— Hát akkor, mért lopta el a lovakat? — kérdezték a rendőrök.

— Ki lopta el? Csak sétáltatni vittem őket... mért én rettentően szeretem az állatokat.

A rendőrök mégis előállították a rend-

őrségre, ahol időközben már megindították a nyomozást a bundatolvaj kézrekerítésére is. Amikor Tóth megtudta, hogy keresik a bunda tolvaját, beismerte, hogy azt ő lopta el és elzalogosította. Aztán

beismerte, hogy a lovakat is elkötötte, mert a lovak árából akarta kiváltani a bundát.

A rendőrség Tóthot a nyomozás befejezése után átadja az ügyészségnek.

A kisantant-konferencia programja

Május 12-én ülnek össze a kisantant külügyminiszterei

Prágából jelentik: A kisantant-konferencia, mint hi talosan közlik, május hó 12-ikén, -ikén és 14-ikén lesz Joachimstalban, a híres rádió-gyógyhelyen. Ugyanitt tartják meg a kisantant sajtó-konferenciáját is. A bukaresti lapoknak az a híre, hogy Jugoszlávia a kisantant konferenciának júniusra való elhalasztását indítványozta volna, nem felel meg a valóságnak.

Mint Beogradból jelentik, a kisantant-konferencia programja a következő: Május 12-ikén csütörtökön reggel érkezik Prágába a jugoszláv és román delegáció és azonnal továbbutaznak Joachimstalba. Május 13-ikán lesz az első ülés, amely után a külügyminiszterek délután kirándulást tesznek Karlsbadba és Marienbadba. Tizennegyedikén délelőtt tartják meg a konferencia záróülését, amely után a külügyminiszterek fogadják az újságírókat. Május tizenötödikén a külügyminiszterek visszatartnak Prágába, ahol egy napot töltenek.

Az ujjászülető Palics

Az új bérlők világfürdővé alakítják át Palicsot

Palics-fürdő átalakítási munkái lázas gyorsasággal haladnak előre, úgyhogy a fürdőhely, amely eddig főként a szuboticaiak, kedvelt, nyári kirándulóhelye volt, rövidesen a messze környék idegeinek is a legkellemesebb és legszebb nyaralást és üdülést fogja nyújtani. A szállodák átalakítása már befejezés előtt áll. A régi szálloda minden szobájában hideg és melegvíz áll rendelkezésre, az ajtók és ablakok fehér, barátságos színt kaptak, a folyosókra facement-burkolat került, hogy ez által a szálloda csöndje biztosítva legyen. Az egyes szobák berendezése majdnem teljesen új.

A kurszalón mellé modern stílusban épített konyha került, amelyet a legújabb rendszerű főző- és sütőeszközökkel látottak el Palics új bérlői, úgyhogy ez a konyha alkalmas a legnagyobb forgalom sima lebonyolítására is. A konyha vezetőjének sikerült megnyerni Goldschmiedt igazgatót, a beogradi Excelsior-szálló alapítóját és volt vezetőjét Goldschmiedt igazgató mellett egész sereg képzett és gyakorlott segéd-erő működik és így elsőrangú szerb,

magyar és francia konyha lesz a palicsi hotelben. Emellett a pincében a legkitünőbb asztali és buteliás borok állnak.

Az árak rendkívül mérsékeltek lesznek, úgy a la carte étkezésnél, mint a teljes penzióval. Egy ágyas szoba teljes penzióval napi 75 dinártól, két ágyas szoba teljes penzióval két személyre már napi 140 dinártól kapható.

A fürdővendégek és a szálló vendégeinek kényelmére és hogy a palicsi tartozkodásuk még kellemesebb legyen, a nagyszálló előtti pavillont újraépítették, pompás, elegáns butorzzattal látták el és új tenispályákat is építettek. A csónakok egész délelőtt szabadon állnak a hotel vendégeinek rendelkezésére. A parkban, mint eddig is, minden délután a városi zenekar ad hangversenyt, este pedig a terrazon elsőrangú külföldi jazz-band zene lesz, amely a tánckedvelő közönség számára modern tánczenét szolgáltat.

Ebben az évben a parkot is alaposan rendbehozzák új padokat állítanak fel. A csónakokról meg kell még jegyezni, hogy azok alapos javításon mennek ke-

resztül, azonkívül pedig, mint újdonságot, Bécsből könnyű Kanada canoeok érkeznek mozgó evezőpadokkal. A szállóvendégek szórakoztatására még ezen felül egész sereg különböző modern szórakozó és kultureszköz áll majd rendelkezésre. Belépődíj nélkül szabadtéri mozi és rádióelőadások lesznek, regattaversenyek és velencei éjszakák.

A különböző átalakító munkálatok és a park rendezése a piactérre is kiterjed és a mostani kis elárusítóbódék, amelyek valóban kellemetlen benyomást keltettek, eltűnnek és helyüket egész sor pompás díszes pavillon foglalja el. Az iszapfürdőt is, amint erre megfelelő idő lesz, alaposan restaurálják, úgyhogy céljának teljesen megfeleljen.

Az új szállodát és a nádast már május 1-én a fürdővendégek rendelkezésére bocsátják, bár a hivatalos megnyitás csak május hó 15-én lesz. Értesítéseink szerint a villanytelep Szubotica városának Palics-fürdő világítására is nagyon kedvező ajánlatot tett, amelyről azonban eddig még nem történt döntés.

A váci mandátum sorsa

Budapestről jelentik: A közigazgatási bíróság szombaton hirdette ki végzését a váci választás ellen benyújtott petíció ügyében. A petícióban gróf Andrássy Gyula hívei támadták meg Szabóki Alajos pénzügyi államtitkár egységspárti képviselő mandátumát.

A végzés szerint a közigazgatási bíróság a benyújtott petíció huszonnégy pontjára vonatkozólag elrendelte a bizonyítást, elsősorban a jelölési ajánlások során állítólag elkövetett visszaélésekre, továbbá a választások előtt és a választások alatt elkövetett visszaélésekre nézve. Tanukihallgatásokat rendelt el a közigazgatási bíróság arránál, hogy Vácott Szabóki Alajos államtitkár ajánlóívét hatóságai közegek azzal iratták alá, hogy népszámlálás lesz. Arra is elrendelte a közigazgatási bíróság a tanukihallgatásokat, hogy megfelele a valóságnak az az állítás, hogy Vácott háromszázezer koronát fizettek egy Szabóki-párti szavazatért.

A közigazgatási bíróság kétszázötven tanu kihallgatását rendelte el és annak föganatosítása végett az ítéletáblát kereste meg.

Vágyam, vágyad, vágya

Irtó: Tamás István

I.

ásó, gereblye, az arcumóá(yp rdlu oinn Mary jegyben járt Johnnal, a vasuti távirádszal, aki özvegyember és tisztos jövedelemmel rendelkezik. Szerelméről szó se volt köztük legelőbb is a leány részéről nem, de Burly oly csöpp kézségecske, hogy két értelmesebb teremtes kénytelen eljegyezni egymást, ha békességben és rágalmak nélkül akarnak néha kulturális eszmecserét folytatni. A távirász világlátott ember, kicsit csavargó is volt John, aki hajmeresztően érdekes kalandokat tudott mesélni saját életéből merítve, megtörténeteket és amik megtörténhetek volna.

*

Alkonyatkor a mezőn sétálgattak. Leültek a virágos árokpartra, John a leány kezét fogta, míg Mary karcsu láb-szárán bogarak mászkáltak, felkuszta egész a térdéig, a szoknyája alá és a leány, aki undorodott a rovaroktól hisztérikus sikoltozásba tört ki. John szolgálatkészen a segítségére sietett és azzal a bizalmassággal, amit csak egy vőlegény előlegezhet magának, cirógatni kezdte a leány lábait. Mary felugrott.

— Menjünk tovább — indítványozta — és megindultak a szalagszerű keskeny gyaloguton. Szembe velük parasztlak jöttek. A vállukon szerszámok, ásó, gereblye, az arcukon a munka verejtéke és ez élessé tette a kontrasztot a földjükről hazatérő szántóvetők és a dologtalan sétálók között. A férfiak az állataik párosításáról beszélgettek, az asszonyok a gyerekekről, míg mások sikamlós megjegyzéseket tettek a magányos párra és ezek a szavak úgy siklottak végig Mary idegén, mint megannyi borotvapenge. Mikor már elégtelelnek bizonyult a pirulás, sirva fakadt. John csak állt és nem tudott gyengéd lenni. Egyszerűen azért, mert a leány indulatait nem értette.

— Szervuszatok ifjú pár!
— Szervusz Sally! — köszöntötték a mellettük elhaladó leányt és Mary. megmagyarázhatatlan okból, arra gondolt, hogy ezzel a nővel fogja őt megcsalni John, ha már a férje lesz és elcsittulnak számára az első szenzációk.

*

Délutánonként bejárt a vőlegénye hivatalába. A szomszédok jóindulatlag mosolyogtak rajtuk, pedig a leány alig foglalkozott Johnnal, a kopogó masinában gyönyörködött és a végzetlen hosszú táviratszalogokban, amelyek az ujjai között futottak át. Őt világrész fecségesé, terve, ötlete tekerőzött a mutató és a hüvelykujján, sulyos szavak, amelyek életet, pénzt és halált jelentettek.

*

A vidéki egyszerűség tulontul komplikált volt a számára. Fárasztónak, üresnek, céltalannak találta ezt a várakozást, a korai lefekvéseket, esténként elmélázott a telefondrótok után, amelyek körülszaladják a glóbuszt és a vonatot csábitóbbnak találta a legválasabb férfial is. Talán ha egy más, műveltebb férfi vetődik a faluba, felbontja az eljegyzését és vele cserél gyűrűt, hogy kibeszélhesse magát és új dolgokról értesüljön. De így tovább: türehtetlen. Mindenki beavatkozott az életébe, tanácsokkal untatták és sietették a házasság felé, mohón, türehtetlenül mintha a saját nászéjszakájuk forogna kockán. A hétgyermekes tanítónő a múlt héten megvizsgálta az ágyakat. Méricskélte, számolt, aztán elszőnyvedve jelentette ki.

— Hogy fértek el itt ketten! Hisz Johnnak kilóg majd a lába!

*

Az újságok, mint fellobogó üzenetek hozták elébe a várost. Aznap reggel John rózsacsokorral kedveskedett menyasszonyának és a töviske megsebzte a leány ujjait. Mary gyűlölködve hajította el a rózsákat. Félt a virágoktól. A nagynénjének egy árva szót sem

szólt elhatározásáról. Összecsomagolt, pénzt vett magához és a kertek alatt lesettett az állomásra. Egész uton egy disznó futott utána vidám röfögéssel és Mary mélysegen megalázottnak érezte magát. A pénztáros, aki jó ösmerőse volt, udvariasan érdeklődött:

— Mit csinál Londonban?
Mary gondolkodás nélkül felelt:
— Egy beteg barátnőmet látogatom meg.

*

A vonat este kilenc órakor robotott be a káprázatos fényekben fuldokló pályaudvarra. A füst illatát úgy szivta magába Mary, mint valami parfümöt és a brutális láрма isteni muzsika volt a számára.

Az egész gigászi város ott libgett az ő ferde sarku cipellő előtt, lehetőseggel, renddel és pompával amelyben oly otthonosan lépkedett az első percben, mintha esztendőik sodra csiszolta volna hozzá a lelkét.

II.

Este színházban volt Emiliával. Valami látványos operettet adtak és a fiu elaludt az első felvonás közepén. Még horkolt is, diszkrétén a zenéhez simuló torokhangokkal. A leány halálosan sértődött arccal keltette fel, gonoszul, ellenségesen a gyomrába bokszolt kis ökleivel. Sidney nem tehetett róla, szivből unta ezt a félméletlen kotyvalékot, amelyet torz embéri lelkekből főztek bájjalul, unatkozó tömegek számára. Sidney huszonöt éve él Londonban és huszonöt éve vágyódik a vidék után. Ő, amikor a földalatti végigrobot vele a sötét folyosókon! Kiinn a tavasz nyújtózik, de ő nem érez semmit, a betonfalak elfogják a föld üzenetét. A virágok csak a kirakatokból kacérkodnak vele, mint az elérhetetlen ladyk a lornyon mögöl. Nem, Sidney nem volt szentimentális, romantikus ábrándok se fűtötték, egyszerűen egészséges, sikerült férfi, aki ha pénztárosnak teszük meg, habozás nélkül sikkaszt egy félmilliót. Vagy akár százezerrel is beérte volna.

De így is szörnyen demoralizálta a pénz illata, a hüs páncélszobák felforralták a vérét és a fénytűzés, ami a kopott nadrágján mutatkozott meg, kínosan feltűnő volt kollegái eleganciája mellett.

*

— A tüdejének kutya baja sincs — mondotta az orvos, de Sidney, aki jogcimet keresett a meneküléshez számárnak tartotta a professzort. Űde színeken akarta legeltetni a szemét és rendbehozni a lelkét, amelyre ráfeküdt ez a város, mint egy ködös zlop.

Egy kert után vágyódott, amelynek fáin hidegvérű hernyók mászkálnak és madarak hancuroznak a lombok között. És ő lehelleten cserél a lombokkal, amelyeknek lélegzete orvosság lesz a tüdejének. Ő, a vidék vonzó bája, a csend és esti séta után az üdítő álom, mint egy pohár friss víz. Ezer izgalma volt egy váltó miatt és minden össze-vissza koválygott a fejében: egy testet öltött becsületszó, rendőrök és az újságok olajságu címei fejfájítóak, akár a rettenetes autóbuszok, amelyek a száijába, szemébe köpködik a benzint.

Kapkodott fűhöz-fához. A gyors karrierek izgatták és mert másnál oly könnyűnek látta, ő is csak egy "örásnak hitte az egészet, egy salto mortalé a homályból a ragyogó transparensek ezerwattos ivlámpáinak sodrába. Szabadulni akart minden áron. A kövér, dühtő paloták és luxusautók ingerelték, az a hüvölet holta napján ér csak véget — érezte és ezért saját maga volt a legjobbban meglepve, amikor a vasuti állomás falán levő térképén találomra egy helységnevre bökött az ujjával: Burly, ahol foltozni renoválni fogja el sem kezdett életét.

*

A vonat este kilenc órakor robotott ki Londonból. Bűz, korom, füst utóljára megrohmozta, aztán gyengült az attak és pár perc múlva harmatos csend cirógatta körül és a vonatot kétoldalt kalászos mezők koszorúzták, mint egy bérnyásra induló leányt.

Csang-Kai-Sek csapatai győzelmesen nyomulnak előre

Hankauból menekülnek az európai kereskedők

Londonból jelentik: A *Chicago Tribune* tudósítója táviratozza Sanghaiból, hogy

Csang-Kai-Sek két helyen átvágta a vasutvonalat Nankingtől délre és ilyen módon keletre kerítette a nemzeti hadsereg csapatait.

Csang-Csiang tábornok három hadosztálya már nem tudott menekülni és a hadosztályokat Csang-Kai-Sek rövid harc után lefegyverezte. Csang-Kai-Seknek a harcban alig volt harminc halottja.

Ugyanígy manőverrel Vu-Hundt

és Kiu-Kiangnál is lefegyverezte Csang-Kai-Sek tábornok Csang-Csiang nagyobb csapattestét, úgy-hogy Csang-Csiangnak már alig van kétezer főnyi katonasága Kiu-Kiang közelében.

A lapok sanghaji jelentése szerint

Csang-Kai-Sek kiadta a parancsot az általános támadásra Hankau ellen.

Az európai kereskedők családjaikkal együtt már elhagyták Hankaut, mert attól tartanak, hogy a város rövidesen ismét véres események színhelye lesz.

Egész Arkansaszt árvíz fenyegeti

A Mississippí gátjainak felrobbantása nem vezetett eredményre

Newyorkból jelentik: A New-Orleansből érkezett táviratok szerint

Arkansas egész területét árvízveszedelem fenyegeti.

A Mississippí gátjainak megerősítésén két hét óta egész sereg munkás dolgozott. A megerősítés nem sikerült és a folyó Arkansas állam területén többszáz méter területen átszakította a gátakat. Arkansas állam délkeleti részét elöntötte a víz.

A lakosság ezrével menekül észak felé.

A messzebbmenő területek népet repülőgépek figyelmeztetik a veszedelemre. Az országúton szekeret az autók rohannak a védettebb területek felé.

New-Orleans alatt a gátak átvágása nagyon fáradságos munka volt, hét órán keresztül összesen ezeröttszáz kilogram dinamit robbantottak fel, eredményt azonban mégsem értek el, a víz csak nagyon lassan apad.

Most csakánnyokkal próbálják az áttörési helyet kiszélesíteni, hogy a vizet levezzék. Filmoperatőrök és hírlapírók tartózkodnak a veszélyes területen és általában azt táviratozzák, hogy

a veszedelem nagyon nagy,

de látható eredmény nincs. Szombaton Pydarsnál folytatták a robbantásokat. Háromszázezer köbméter vizet kell levezetni, ha New-Orleant meg akarják menteni a pusztulástól.

Fegyverkeznek a német horogkeresztesek

Titkos fegyverraktárt fedeztek fel Berlinben hatvanezer fegyverrel

Berlinből jelentik: A rendőrség hosszú idő óta megfigyeli a jobb-oldali szervezetek vezetőit, mert feljelentés érkezett, hogy ezek

puccsot készítenek elő és nagymennyiségű municiót rejtgetnek.

Hosszas és körültekintő nyomozás után sikerült a jobboldali horogkeresztesek titkos fegyverraktárát felfedezni. A Friedrichstrasse egyik vasuti raktárában két hatalmas teremben találtak rá a titokzatos célu fegyverekre. Többek között

félmillió patront és hatvanezer löfegyvert fedeztek fel.

A munició teljesen használható állapotban van és a háború alatt gyár-

tották a német municiógyárak.

A fegyverraktárt a rendőrök formálisan körülkerítették

és éjjel-nappal szállítják el onnan a fegyvereket. A rendőrség munkájában résztvesznek fegyverszakértők és katonai osztagok is. Megtették a szükséges intézkedéseket, hogy a robbanásnak elejét vegyék. A Friedrichstrassei vasuti raktár tulajdonosa a rendőrség előtt sem hajlandó elárulni, hogy ki raktározta el a fegyvereket. A rendőrség most kutatja a titokzatos fegyverraktár tulajdonképpeni célját és azt, hogy a fegyvereket a horogkeresztesek csakugyan jobboldali puccsra akarták-e felhasználni.

A parlamenti választások megelőzik a községi választást

Grol Milán nyilatkozata

Szombaton délután érkezett Szubotičára Grol Milán nemzetgyűlési képviselő és a *Bácsme gy ei Napló* munkatársának nyilatkozott az aktuális politikai kérdésekről.

— A vajdasági községi választások kérdését — mondotta — el kellene intézni, annál is inkább, mert a belügyminiszter megbízása három hónapra van korlátozva, ami azt jelenti, hogy a községi választások határideje június 30.

— E tekintetben először is egy törvény kidolgozása a belügyminiszter feladata. A magyar választási törvényre gondolnak, mint alapra, amelyet a mi alkotmányunkkal hoznának összhangba. Természetesen az általános választási jog

alapján. A második elvi kérdés a közigazgatási tisztviselők választása vagy kinevezése. A demokratapárt természetesen a választásokért száll sikkra. A törvény módosítás munkáját egy bizottságra bizzák, amely szakemberekből és képviselőkkel fog állni.

Ha a kormány a nagyobb kérdéseket elintézné, a bizottság technikai munkája gyorsan befejeződne. De valójában nem ettől függ a vajdasági községi választások dátuma, hanem a parlamenti választásoktól. Ha a képviselőválasztásokat késő őszre halasztják — abban az esetben a községi választásokat augusztusban tartanák meg. A körülmények azonban arra engednek következtetni,

hogy előbb lesznek a képviselőválasztások — különösen akkor, ah a külpolitikai helyzet alakulása rendszerben fog haladni. Ezért a legvalószínűbb, hogy a községi választásokat meg fogják előzni a parlamenti választások.

— Kissé különös, hogy egy választási kormány a választások utáni időre hallasszon egy munkát, olyan időre, amelyre nézve még nem tudni, milyen kormány és milyen többség lesz. Ettől azonban a kormány megbízása védi, amely határidőhöz van kötve. Ha ezt a pénzügyi

törvényben előírt feladatot a kormány nem hajtja végre kellő időben, a későbbi új kormány már nem lesz abban a helyzetben, hogy a községi választásokat végrehajtsa mindaddig, amíg a képviselőházban tető alá nem hozza az új törvényt és új felhatalmazást nem kap erre. Mindenesetre a választásokig megkezdik a községi állapotok ideiglenes rendezését, olyan előjárások bevezetésével, amelyek legjobban megfelelnek a polgárság hangulatának és a jobb közigazgatás halaszthatatlan szükségességének.

Nagyarányu csalást lepleztek le Becskereken

Eladták a vasutól kölcsön vett vagonokat és vasuti sineket

Becskerekéről jelentik: A becskereki államügyészség utasítására a rendőrség letartóztatott több közismert becskereki kereskedőt, akiket csalással és okirathamisítással vádolnak.

Becskereken pár hónappal ezelőtt Jugokomerz néven vállalat alakult, melynek Ivanica Nikola volt a tulajdonosa, akinek neve szerepelt a hírhedt bélyeghamisítási és dollárkölesönkötvény-ügyben. A Jugokomerz-zel üzleti összeköttetésben állt Molnár Mihály becskereki vállalkozó, aki az államépítészeti hivattól elvállalta a Besztovác-Honolice közti országút kövezését. Molnárnak Brankov Cséda becskereki kereskedő közbenjárásával sikerült a szubotičai vasutigazgatóságtól kölcsön kapni régi vagonokat, vasuti sineket, talpfákat, amiket a közállításnál akart igénybe venni. Mikor átvette a vasuti anyagot, Molnár elhatározta, hogy a több százezer dinár értékű vagonokat és sineket eladja. Az üzletbe bekapcsolódott Csikós János becskereki szódagyároson és Galetin Já-

nos kereskedőn kívül a Jugokomerz, illetőleg maga Ivanica. A vállalat hamis könyvkivonatot adott Molnárnak, mely arról szól, hogy a Jugokomerz több ezer kilogram vasuti anyagot adott el neki. Ezzel a könyvkivonattal Molnár, mint a saját tulajdonát, eladta a vasuti kocsikat és anyagokat egy zagrebi cégnek négyszázezer dinárért. A vételárból százezer dinárt Molnár vett föl, a fennmaradó összeget pedig átíratva Ivanica nevére. A zagrebi cégnek gyanus volt az üzlet, felkérte dr. Setyevov Vlada becskereki ügyvédet, hogy tudja meg, a vasuti sinek és talpfák valóban Molnáré voltak-e. Az ügyvéd jelentette az esetet Rosenzweignak, a becskereki államépítészeti hivatal vezetőjének, aki feljelentést tett az ügyészségen.

Az ügyészség, mely a legnagyobb titokban folytatta a nyomozást, letartóztatta az ügy számos szereplőjét. Ivanicát és Molnárt nem sikerült elfogni, mert eltűntek Becskerekéről. A letartóztatások nagy feltűnést keltettek a városban.

Titkos katonai konvenció Anglia és Olaszország között? Még a nyáron megkezdődnek a jugoszláv-német döntőbírósi tárgyalások

Párisból jelentik: Igen nagy feltűnést keltett pénteken egy berlini lapjelentés nyomán Párisban forgalomba került az a hír, hogy

Róma és London között titkos írásbeli katonai szerződés áll fenn.

mert nyilvánvaló, hogy ha ez a hír megfelelne a valóságnak, akkor az említett szerződés Franciaország közép-tengeri érdekei ellen irányulna.

A párisi olasz követséghez közel álló Transalpin-ügynökség cáfolatot adott ki

és a Quai d'Orsay is olyan közleményeket sugalmazott a lapoknak, hogy

a francia külügyminisztérium nem hiszi, hogy ez a híradás a valóságnak megfelel.

már csak azért sem, mert ismeretes Anglia averziója súlyos kötelezettségek írásbeli vállalása ellen.

Beavatott forrás szerint

Anglia és Olaszország között katonai konvenció tényleg nincs.

ilyen konvenció a két ország között csak a mossuli konfliktus idején volt, de ez a konvenció a mossuli kérdés elintézése után tárgytalanul vált és azt nem is újították meg. Ezzel szemben

Anglia és Olaszország között Livornóban külön antant jött létre.

amit később Rómában is megerősítettek.

Ez az új megállapodás a Földközi-tenger keleti részére és a Balkánra vonatkozik.

Ebben a szerződésben Olaszország kötelezi magát arra, hogy a Föld-

közi-tenger nyugati részére vonatkozó igényeiről. Marokkót is belefoglalva, lemond, aminek ellenértékeképpen

Olaszország biztosítja magának Anglia támogatását a Balkánon és a Földközi-tenger keleti részén.

továbbá a Vörös-tenger partiairi szorgalmazandó expedíciójához.

Erre vezethető vissza, hogy Anglia vonakodik a közvetítő szerepét játszani Olaszország és Jugoszlávia között.

Formális írásbeli egyezmény azonban Olaszország és Anglia között nincs.

Mint Berlinből jelentik, azokkal a hírekkel kapcsolatban, hogy Jugoszlávia a német kormánynak döntőbírósi szerződés megkötését akarja felajánlani, hivatalos helyen kijelentették, hogy

eddig ilyen jugoszláv ajánlat nem érkezett Berlinbe, de valószínűnek tartják, hogy Jugoszláviának ilyen szándékai vannak.

Annyi bizonyos, hogy a döntőbírósi szerződés megkötésére csak a májusra tervezett kereskedelmi tárgyalások befejezése után kerülhet sor.

Dr. Földes-féle

MARGIT KREM

ma már mindenkinek nélkülözhetetlen. 1899

Pókok

Ideként a tanyán meglehetősen remete életet éltek. Kedves állapotom és egyetlen igaz cimborám a pók.

Határozottan csinos teremtés. Akár a cinke, vagy a gyík. Egy öreg filozófia-tanártól hallottam egyszer, hogy minden szép a világban. Ezt vagy azt az állatot csak azért látjuk csúnyának, mert más tulajdonságokat keresünk benne, mint amilyenekkel rendelkezik. Beszéltem arról is, hogy minden állat ártatlan és tiszta, mert életével a teremtő parancsait teljesíti. Mindmáig, azt hiszem, ez a filozofálás volt a legszörnyűbb, amit valaha hallottam. De ettől függetlenül a pók valóban csinos kis féreg. Viszont a tanár ur egy hónap múlva elég következetlenül bűsz Darwin-cáfolatot írt, amelyben kikelt, hogy mi csoda dicsőség az embert ép a legcsúnyább és a legparáználzóbb állattól, a majomtól származtatni.

A pók körülbelül két héttel ezelőtt került ide. Ijesztően sovány volt szegény, feje majd kétszer akkora, mint a potroha. Hálójá körül serénykedett a kazal és a kerítés között. A félig kész csapda úgy villogott, ragyogott a nap fölcserélt fényességében akár a prizma átvert sugárfátyol. Az igazat megvallva, először nagyot bámultam. Én azt hittem eddig, hogy a pók a szájából pászmázza azt a vékony fehér selyemszálacskákat. Pedig ép ellenkezőleg áll a dolog.

Legyűrtem minden buddhista szentimentalizmust, bedobtam a hálójába egy kövér tavaszi legyet. Félóra múlva a légy összehúzódott, kicsi hullája ott fityegett a háló alatt, a pók kiszűreszte belőle ami kiszűreszhető. Aznap délután még egy dongót kapott. Utána mindennap hármát. És a sovány pók lassan hizásnak indult. Hasa kigömbölyödött és megfényesedett. Félmeddig már ismert. Nem bujt a lesőhelyre, ha megpillantott. Sőt, ha egyetlen eljött hálójára a legyet, még idegeskedett is. Marokra kapta a hálót és rángatni kezdte minden erejével. Biztos káromkodott is.

Két hét múlva szomszédot kapott a pók. Az új telepes a másik háló fölé horgolta emeletre a maga vesztőhelyét. Úgyes, serény kis teremtés volt, föl se figyelt, hogy tetszik-e valakinek, ha ő is itt üti föl tanyáját. Az öreg pók dühösen köszöri rágószerveit, sőtén pislogott, egész nap a buvóhelyen bóbiskolt. Ki nem jött egyszer se, hagyta elröpülni a zimmogó legyet és hátat fordított, amikor délből egy boszorkány-pillét vettem a hálójá örvényébe. Haragudott. A pókok nem igen szeretik egymást.

Másnap valahogy megbékélt a helyzettel. Sunyi szemforgatások, befelé rejtett vihogások következtek mindkét részről, hogy: na mit csinál a szomszéd. Valóságban kárörvendeztek azon, ha a másik hálójából kikecmergett egy zöldlábú vézna szunyog. Elhatároztam, hogy az új vendéget nem részesítem támogatásban.

Reggeli idején történt egy napon, a legyet beleejtettem a hálóba, mint máskor. A kövér falat ép a két háló mesgyéjébe esett. Az én pókom kiugrott, de amikor észrevette hogy a szomszéd is szalad a pecsenyéért, hirtelen megtorpant és csendesen visszahátrált. Az öreg pók aznap nem káromkodott és nem idegeskedett. Sok mindent megértettem.

De aggodalmaskodtam is. Valahol olvastam egyet-mást a pókkisasszonyok szadizmusáról. A szerelem a pókok világában még sötétebb verem, mint nálunk. A pókasszonyok sokszor a legcsókosabb szerelmeskedés közben egyszerűen leharapják udvarlójuk fejét. Ujságba való, közönséges kéjgyilkosság.

Negyednap füres volt mind a két háló.

Istenem, hisz elvégre tavasz van és abban nincs semmi rossz, ha két szerető lény be sem várva a háromszori hirtelést, more patrio, csapat-papot, biztos ellátást itthagynak és elmennek új életet kezdeni. De mégis kicsit gyorsan ment a dolog, nem hiszem, hogy jó vége legyen.

Mért nem szóltak? Szívesen adtam volna nekik hozományként tizenkét pár legyet és egy kövér vöröshasú szitakötőt.

Szeretnék hallani felőlük valamit. Hol

A szakszervezeti reform nem bosszu — mondotta Baldwin miniszterelnök

Hétfőn kezd meg az alsóház a reformjavaslat részletes vitáját

Londonból jelentik: Az alsóház hétfőn tárgyalja második olvasásban a szakszervezeti reformjavaslatot, a melynek főintézkedése tudvalevőleg az, hogy az általános sztrájkot törvénytelennek nyilvánítja.

Az alsóházban nagy vitára van kilátás, amely napokig eltarthat. A munkáspárt indítványt fog benyújtani a javaslat visszautasítására. A párt álláspontját Clynnes fogja megindokolni, a szabadelvű párt nevében pedig Lloyd George szólal fel.

A National Industrial Alliance Baldwin miniszterelnökhöz memorandumot intézett, amelyben kéri a javaslat tárgyalásának elhalasztását. A miniszterelnök válaszában közölte, hogy

vannak, hogy élnek, mért szegényléttek előttem a dolgot? Agglegény vagyok, de tudom mi az: fiatalnak lenni, tavaszkor. Aki esetleg tud róluk, értesítsen. Megismerheti őket: a nő helyes fiatal figura, középtermettel, nyolc föltűnően csinos, csókolni való lábbal. A párja jóltáplált erős teremtés, barna és komoly, rágószerve rendes, pocakja nővőben, megjelenése bátor, hódító. A negyedik jobb lába töröl hiányzik. Szegény, mit mondjak még róla: azt hiszem hiányzik a negyedik kereke is. (Bj.)

a javaslat tárgyalásának elhalasztása lehetetlen.

de megnyugtatta a szövetség vezetőségét, hogy a kormány csak közérdeket tart szem előtt és

a kormányt nem vezeti bosszu a szakszervezetek ellen és nem akarja megtorolni a munkásságon az utolsó két év bérharcait. A kormány egyáltalán nem fogja megakadályozni a szakszervezetek törvényes működését

és nincs más célja, minthogy megteremtse a békét az ipari termelés terén és fellelődjön a kereskedelmet és reméli, hogy a javaslat tárgyalása során sikerülni fog magukat a szakszervezeteket is meggyőzni a kormány szándékáról.

Oroszország háborúra készül

A moszkvai haditanács kinevezte az egyes hadseregek vezénylő parancsnokait

Varsóból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a forradalmi haditanács pénteken ülést tartott, amelyen fontos intézkedéseket rendelt el a hadsereg hadikészülődéseivel kapcsolatban.

Az ülés elején éles támadás hangzott el Vorosilov hadügyi népbiztos ellen a szovjetkongresszuson tett kijelentései miatt. Azzal vádolták, hogy túlságos őszintén tárta fel Oroszország harci készültségének gyengéjét. Ezzel szemben

Vorosilov hadügyi népbiztos arra hivatkozott, hogy Orosz-

ország teljesen felkészült a háború eshetőségére.

Az ülés ezután több rendkívül fontos intézkedést tárgyalt le, majd a haditanács kinevezte az egyes hadseregek vezénylő parancsnokait.

Az összes mozgósított haderők parancsnoka Kamenev lett, a keleti harctéren Dubacsevszki vezénnyel, a délkeleti fronton a lovasság főparancsnoka Budjeny, ugyanitt az összes erők főparancsnoka Gutov, míg a távol keleti fronton Lascsevics lett a főparancsnok.

„Hogy tudtak ilyen hosszú időre elítélni?“

Juszuf Müftárt a petrovaradini hármass gyilkosság tettesét negyvenhét esztendői börtönre ítélték

Noviszadról jelentik: Két esztendő előtt 1925 husvétjának első napján este kilenc órakor megrendítő tragédia játszódott le a petrovaradini sáncok között. Egy arnauta katona, Juszuf Müftár elhagyta a petrovaradini alagút mellett katonai őrházat, ahol szolgálatot teljesített és agyonlőtte Kokotovic Dusan és Pánics Milán főhadnagyokat, akik családjukkal éppen Petrovaradin községbe indultak, hogy ott egy ünnepségen résztvegyenek. A gyilkos arnautát szökésért elítélték és ugylátszik ez vitte rá a szörnyű bosszura, amelynek még egy harmadik áldozata is volt: Uspenszki Leonid orosz menekült, aki a gyilkosság idejében kerékpáron haladt a sáncok közötti országúton és amikor a lövések eldördültek, leszállt gépéről és a földön fetregő áldozatokhoz sietett. A gyilkos arnauta erre ismét felemelte fegyverét és halálos biztonsággal még egy lövést adott le, mire Uspenszki is a földre rogyott. Juszuf Müftár ezután, eldobva bakancsait és oldalfelegyvert, elmenekült és napokig Petrovaradin környékén bujkált. A katonai parancsnokság és a csendőrség egész századokat küldött a megkerítésére, de a gyilkos arnautát csak egy hét múlva sikerült elfogni, miután az egész környéket valóságos páni félelemben tartotta.

A beogradi legfelsőbb katonai hadbírószak tegnap tárgyalta a borzalmas hármassgyilkosság ügyét. Juszuf Müftár teljes részegségére hivatkozott és kijelentette, hogy nem emlékszik semmire, de nem ő követte el a gyilkosságot, mert hat és nyolc óra között volt őrségen, míg a gyilkosság este kilenc óra után történt. Az őrségről azért menekült el, mert részeg volt és félt a büntetéstől. Ezzel szemben a katonák azt vallották, hogy Juszuf nem volt részeg és hogy a gyilkosság előtti percekig az őrségen tartózkodott. A tárgyaláson kihallgatták a meggyilkolt Kokotovic és Pánics főhadnagyok özvegyeit is, akik azt vallották, hogy a sötétben nem is látták a gyilkost.

— A lelkekre mondom — vallotta Juszuf Müftár — nem is láttam őket. Itélkezzenek felettem, ahogy akarnak.

— Felelj őszintén — szökött fel az elnök — gyilkoltál vagy nem?

— Sohasem gyilkoltam meg senkit — mondotta Juszuf Müftár konokul.

A tárgyalás további folyamán is állhatatosan tagadott Juszuf Müftár. A gyilkos arnautát a háromszoros gyilkosságon kívül szökésért is felelősségre vonták, mert a gyilkosság előtt három évvel megszökött a katonaságtól és Magyar-

Dr. OETKER féle
=BACKIN=
SÜTŐPORRAL SÜT!

A 104 receptet tartalmazó könyvet kiváratva ingyen és bérmentve megküldi:
Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

országba menekült, ahonnan csak két év után tért vissza.

Teljes három óráig tanácskozott a hadbírószak és este tíz órakor mondotta ki az ítéletet. Juszuf Müftárt három rendbeli szándékos gyilkosság elkövetésében és szökésben találták bűnösnek és ezért összesen negyvenhét esztendő és tíz hónapi börtönre ítélték. A negyvenhét évből csupán a maximumot, husz esztendőt kell leülnie. Ezenkívül elítélték, hogy vagyonából köteles kétszázhatvan ezer dinár kártérítést fizetni a meggyilkoltak családjainak.

Juszuf Müftár sápadtan, szótlánul hallgatta végig az ítéletet. Mikor a bíró megkérdezte, hogy megnyugszik-e az ítéletben, csak ennyit válaszolt:

— Hogy tudtak ilyen hosszú időre elítélni?

Anarkista összeesküvést lepleztek le Párisban

Olasz és spanyol anarkisták államfők és kormányelnökök elleni merényletre készültek

Párisból jelentik: A *Petit Parisien* beavatott forrásra való hivatkozással a következő óriási feltűnést keltő jelentést közli szombati számában:

— A politikai rendőrség messze ágazó anarchista összeesküvést fedezett fel. A szervezetnek több mint ezeröttszáz tagja van, akik közül a legtöbben olasz és spanyol nemzetiségűek. Kiderült, hogy

a forradalmárok merényleteket terveztek államfők és kormányelnökök ellen

és ezekre a merényletekre nagyszabású előkészületeket tettek. Az anarchisták Páris egyik külvárosában vasöntödét és bombagyárat rendeztek be, amelyben eddig háromezer-kétszáz bombát gyártottak. A rendőrség a rejtékhelyen hatszáz bombát talált, ezenkívül néhány száz puskát, revolvért és kézigranátot kobozott el.

Az anarchisták a szükséges pénzt betörések útján teremtették elő

és a rendőrségnek bizonyítékok állanak rendelkezésére arra nézve, hogy a legutolsó két év több nagy betörését ezek a banditák követték el. A betörések révén milliók jutottak az anarchisták kezére.

A szervezet francia, olasz és spanyol nyelvű nyomtatványokat készített, köztük kommunista röpiratokat is, amiből a politikai rendőrség arra következtet, hogy

az anarchista összeesküvők és a kommunisták között kapcsolatok vannak

de ezt még nem sikerült tisztázni. — A folyamatban levő nyomozásról a rendőrség még nem adott ki hivatalos jelentést.

A bácskai katolikusok ünnepe: Budanovics Lajos püspök felszentelése

Pellegrinetti pápai nunciust fényes fogadtatásban részesítették Püspökök, papok és hívők serege a vasárnapi püspökszentelésen

Ünnepi hangulatban és a lelkesedés minden jelének külső megnyilatkozásával készült fel Szubotica katolikus lakossága Budanovics Lajos püspök felszentelésének napjára. Vasárnap délelőtt megy végbe a püspökszentelés ünnepélyes szertartása a szuboticei Szent Teréz templomban és ennek az aktusnak történelmi jelentősége van a jugoszláv Bácska katolikus egyházának életében, mert a kalocsai egyházmegyétől elválasztott terület katolikus népének vezérletét most vette át a püspök, méltósággal felruházott főpásztor.

A lelkesedés már a szombati napon a püspökszentelésre érkező egyháziejelmek fogadtatásánál is nagy erővel nyilvánult meg. Szombaton délelőtt és délután sorra megérkeztek dr. Bauer Ante zagrebi érsek, Sárics Jován szarajevói érsek, dr. Bonifacius Kvirin spliti püspök, Rodics Rafael beogradi érsek, bán-sági apostoli adminisztrátor, titkárával, páter Jusztinnal, Aksamovics Antun gyakovói püspök és Nyárady Dénes krizsevci görög-katolikus püspök. A délelőtti órákban már tömegesen vonultak fel a hívők csoportjai és ellep-ték a pályaudvar környékét, hogy a fogadtatásban résztvegyenek.

Pellegrinetti Hermengild beogradi pápai nunciust délután fél kettőre jelzett érkezése előtt jóval megtelt már a pályaudvar girlandokkal és zászlókkal díszített perronja és az állomásépület előtti tér. Kivonultak templomi lobogók alatt a hívők plébánosai vezetésével, a hitközségi elnökök, továbbá a papnövendékek, az összes szuboticei iskolák tanulói és az érdeklődők hatalmas tömege. A város részéről dr. Sztipics Károly főispán-polgármester jelent meg több vezetőtisztviselővel. A beogradi érsek a gyakovói püspök és a krizsevci püspök, akik a déli vonatokkal érkeztek meg, a pályaudvaron bevárták a pápai nunciust. Megjelent a fogadtatáson a már itt tartózkodó püspöki kar: a zagrebi érsek, a szarajevói érsek, a spliti püspök, a maribori püspök. Rajics Balázs pápai prelátus, szuboticei rókus plébános, továbbá a bácskai papság köréből Michler Ferenc molli apát-plébános, Hegedűs Benjámín szuboticei szentgyörgyi plébános, Berecz Kálmán szuboticei plébános voltak a fogadtatáson.

A beogradi gyorsvonat pontosan félkettőkor futott be és az elsőosztályú kocsi perronján megjelent Pellegrinetti Hermengild pápai nunciust, aki titkára, Pozzini Alfredo továbbá Wagner Károly beogradi plébános és Fra Arkan-gyelo ferencrendi szerzetes kíséretében érkezett. A nunciust Rajics Balázs pápai prelátus latinnyelvű beszédében, majd dr. Sztipics Károly főispán-polgármester és dr. Presics József hitközségi elnök szlávnyelvű beszédében üdvözlötték. A nunciust latin és szláv nyelvű válaszában kifejtette, hogy a Szentatya követeként jött az új püspököt felszentelni és elhozta a pápa áldását Bácska katolikus lakosságának. Ezután a pápai nunciust és kíséretét, a fogadtatásban résztvevő előkelőségekkel kivonultak a pályaudvar főkijáratán a várakozó tömeg sorfala között és kocsiokba szálltak. Az első, városi autóban a pápai nunciust és a főispán-polgármestert ült, majd következtek a többi méltóságok autói és kocsijai. A menet a hatalmas diadalkapukon át, a fellobogózt hársorok között virágosóben, a nunciust áldásosztása közben vonult a Szent Teréz templomhoz, amelynek feldíszített bejáratában Budanovics Lajos püspök fogadta a pápai nunciust szertartásos formások között. Bementek ezután valamennyien a templomba, ahol az énekkor Te Deum-énekzése mellett rövid mise volt, majd az egyháziejelmek, a papság és a hivatalos vendégek átvonultak a plébániaépületbe.

A plébánia nagy termelében ünnepi ebéd kezdődött a pápai nunciust tiszteletére. Az ünnepi ebédén a püspöki és papi személyeken kívül résztvett dr. Sztipics főispán-polgármester hivatalos volt továbbá dr. Presics József hitközségi elnök is. Délután öt órakor Pellegrinetti pápai nunciust fogadta a papság tisztelgését, valamint a polgári hatóságok küldöttségeit.

Szombaton este a nunciust és a püspökök meghallgatták a városi színházban a sixtusi kápolna énekkarának hangversenyét.

A vasárnapi ünnepségek reggel kilenc órakor kezdődnek, amikor Pellegrinetti nunciust ünnepélyesen bevonul a Szent Teréz templomba az összes püspökök kíséretében. Budanovics Lajos püspököt a pápai nunciust fogja felszentelni a zagrebi érsek és a gyakovói püspök segédletével, három óra hos-

szat tartó fényes szertartás keretében.

Az ünnepélyes felszentelés után fél egy órakor bankett lesz a Bárány-étteremben, a püspökök, a papság és néhány vidéki küldöttség részvételével. Délután öt órakor a Miaszonyunkról elnevezett iskolánék szuboticei zárdájában díszelőadás lesz a nunciust és a püspökök tiszteletére.

Szubotica felé már a szombati napon valóságos népvándorlás indult meg, a mely vasárnap reggel folytatódik. Valamennyi bácskai város és község, valamint a katolikus hitközségek népes küldöttségekkel képviselik magukat a bácskai katolikus nagy ünnepén. A szombat délutáni bevonulástól filmfelvétel készült és ugyanígy filmre került a vasárnap délelőtti püspökszentelési szertartás is.

Gyorgyevics Dragoszláv karrierje és bukása

Jegyzetek három év margójára

Szubotica népe még mindig a csüörtök esti különös polgármester-bucsuztatási hatása alatt él. Ezekre menő tömeg fáklýásmenettel ünnepelte meg azt, hogy a belügyminiszter felmentette állásától Gyorgyevics Dragoszláv polgármestert.

Ennek a városnak történetében eddig még sohasem fordult elő, hogy egy távozó polgármester személye elleni elégedetlenség olyan módon nyilatkozzék meg, amint az csüörtökön történt. A fáklýásmeneten és az ezt követő demonstrációban olyanok is résztvettek, akik néhány héttel ezelőtt még bizalmi nyilatkozatokat irtak alá és liferálták Gyorgyevics Dragoszláv számára. Ez mindennél jobban bizonyítja, hogy milyen keveset érnek azok a bizalmi nyilatkozatok, amelyeket a hatalmon levők szereznek be s amelyekkel úgy operálnak, mintha azok a közvélemény megnyilatkozásai volnának.

Hogy Gyorgyevics Dragoszláv személyével, működésével s közvetlen baráti környezetével szemben az ellenszenv ilyen letagadhatatlan, elvitathatatlan módon csak most nyilatkozott meg, a mikor a polgármester már megvált hivatalától, ez jellemző arra, hogy előbb milyen terror alatt állott a város szláv közvéleménye is s mennyire nem mert megnyilatkozni a közhangulat. Ordító tanulsága van azonban ennek a ténynek, amit meg kellene már egyszer érteni azoknak, akiket szerencsés összeköttetés s a hatalom kegyelmező szerephez juttat: *Egyetlen hivatali állás sem örök s a hatalmon levőknek sohasem szabadna elfelejteni, hogy van bukás és elmulás is. A temetésre is gondolni kellene arra, hogy a bukás után a leghatalmasabból is szörnyen kis ur válik, akinek meg merik mondani az igazat.*

Gyorgyevics Dragoszláv közel három esztendő szuboticei közéleti szereplése mindenesetre megérdemli, hogy személyével és működésével objektíven foglalkozzunk.

E sorok írója elfogulatlanul érzi magát Gyorgyevics Dragoszlávval szemben, amennyiben sajnálja, hogy ennek a szuboticei közélet teréről eltűnt hatalmasságnak energiája és igyekvése most az abszolút népszerűtlenségbe fulladt, sajnálja, hogy bekövetkezett az, amit Gyorgyevicsnak megjósolt akkor, amikor főispáni hatalmának teljességében volt, hogy *lesz idő, amikor végigmegy a szuboticei uccán s nem fogadnak el a köszöntését, akik előbb alázatosan megsüvegezték.*

Ez az idő tragikusán hamar, három év után bekövetkezett.

Gyorgyevics Dragoszlávra — és ezt aláírják azok, akik a volt polgármester mérhetetlen ambícióját ismerik — ez a bukás, ez az abszolút népszerűtlenség a legnagyobb emberi tragédia. Megérdemli-e ezt a tragikus sorsot?

Nem a város polgárságának akaratából, sőt az itteni szerb intelligencia tiltakozására, úgyesen kihasználva összeköttetések és mesterien szőtt intrikák révén lett Szubotica polgármesterévé. A város lakosságára nézve súlyos sérelem volt, hogy embereket, viszonyokat, tradíciókat nem ismerő idegen jutott a polgármesteri hivatalba, amelynek jelentősége, sulya, tradíciói vannak.

Ettől azonban lehetett volna kitünő vezetője a városnak.

A legteljesebb objektivitással állapítjuk meg, hogy *nem volt az.*

Tisztekezű ember volt, aki — úgy mondják — ép olyan szerény anyagi viszonyok között hagyja ott a közhivatalt, aminő szerény anyagi viszonyok között volt, amikor *jogosulatlan ambícióból tanári állását a főispáni méltósággal felcserélte.* Üldözte a korrupciót, sőt mindenütt korrupciót szimatolt. Közben azonban nem vette észre, hogy mások, akik közvetlen politikai környezetéhez tartoznak, miként kamatoztatják anyagilag a vele való barátságot. Nemcsak concedáljuk, hanem állítjuk és valljuk, hogy nem tudott azokról az üzérkedésekről, amelyek körülötte folytak. Szegényen jött és ép olyan szegényen távozik.

Ma ez is kétségtelen dicséret.

Az állam jó kormányzásának a legnagyobb művészete ebben a mondatban foglalható össze: *Megfelelő embereket a nekik megfelelő pozícióba!* Ha Gyorgyevics Dragoszláv nem is volt a legmegfelelőbb sem a főispáni, sem a polgármesteri állásra, ambíciózus volt, akart dolgozni s ha barátait is olyan szerencsésen válogatta volna meg, mint ahogy ellenségévé tudta tenni a város legértékesebb elemét, talán tudott volna maradandót is alkotni s bizonyára nem is kellett volna megérnie a csüörtöki eseményeket.

Hogy környezetében gonosz kufárok, rosszindulatu stréberek, ostoba nagyzo-lók is sajnálatos módon érvényesülhettek, annak egyetlen eredendő oka volt *hogy Gyorgyevics Dragoszláv féltelenül mérhetetlen ambícióval és szertelen léltékenységgel ragaszkodott a hatalomhoz.*

A féltékenységet használták ki egyes hízlegzők s a hatalomhoz való ragaszkodása volt az oka, hogy rosszra használta ki azt az eredendő bizalmatlanságot, ami Beogradban van a Vajdaság iránt s rosszra használta ki Makszimovics Bózsó volt belügyminiszterhez való iskolatársi viszonyát s a volt belügyminiszterrel való személyi összeköttetését.

Az ország összes főispánjai együttvéve nem küldöttek Beogradba annyit *likos és bizalmas jelentést, mint amennyit egyedül Gyorgyevics Dragoszláv küldött.* Ezekben a jelentésekben tisztes multu-becsületes munkásságu, korrekt

szuboticei polgárok — szerb közhivatalnokok, régi radikális politikusok is úgy szerepeltek, mint hazaárulók, spionok és korrump emberek.

Csak önmagáról hitte el, hogy jó hazafi s jó radikális. Azt mondják, hogy fiatalabb éveiben, szülőföldjén meglehetősen agresszív ellenzéki és forradalmár volt. Később, mint minden neophita, ő lett a legtürelemtelenebb, a legharcosabb radikális s valahogy magában úgy formulázta meg a hazafiság kritériumát: jó hazafi csak az, aki jó radikális is, jó radikális pedig az, aki azt akarja, hogy Gyorgyevics Dragoszláv maradjon szuboticei polgármester.

Kétségtelenül az volt a véleménye, hogy az ország, a radikális párt fennmaradásának, virágzásának az a feltétele, hogy ő polgármester legyen s minden poklokon keresztül polgármester maradjon. Ez magyarázza meg, hogy még most is azt hirdeti, hogy az Isten kegyelméből és a nemzet akaratából még ma is ő a polgármestere Szuboticanak s ezért *tenyegetődzik, hogy rövidesen hatalomra kerül s jön vele a terror s a bosszu.* Ma még ezzel tartja maga mellett azt a néhány embert, akiket — vagy mert túlságosan kompromittálva vannak, vagy mert hiába kopogtatnak, egyik politikai alakulat sem fogadja be őket — szintén nem akarnak belenyugodni a bukás és az elmúlás gondolatába. Gyorgyevics Dragoszláv második tragédiája az lesz, ha ezek is ott hagyják, a harmadik pedig, amibe féltelen ambíciója soha sem fog tudni megnyugodni, hogy Szubotica tovább él, sőt a radikális párt sem fog tönkremenni, ha ő el is merül abba a csendes feledésbe, ami a legjobb esetben osztályrészzül jut számára.

Ma — megérdemelten-e vagy sem, ne kutassuk — népszerűtlen és gyűlölt ember Szubotican és népszerűtlenné és gyűlöltté válik az a politikus is, aki vele azonosítja magát. Az, aki megpróbálja, mint ahogyan e sorok írója megkísérelte — néhány jó szót ejteni a személyéről, működéséről, a saját testi épségét veszélyezteti.

És hogy mennyire nem politikus Gyorgyevics Dragoszláv, arra nézve mi sem jellemzőbb, mint az, hogy ebben a mai helyzetben azzal fenyegetődzik, hogy visszajön Makszimovics Bózsó és visszakertül a hatalomra ő is. Makszimovics Bózsó állítólag az ő révén, az ő segítségével akar a szuboticei kerületben mandátumot szerezni. Elképzelhető-e, hogy akad politikus olyan államban, amelynek demokratikus berendezkedésénél fogva a politikai siker mégis a népszerűségtől függ, aki a maga sorsát Gyorgyevics Dragoszlávval kovácsolja össze és részt kér abból a gyógyíthatatlan népszerűtlenségből, amelyet Gyorgyevicsnak sikerült önmaga számára megszereznie.

A volt polgármester programja ma arra az előreláthatólag nagyon messzi időre, amikor ő ismét tényező lesz, amikor szava több lesz egy elhelyezkedést kereső volt tisztviselő szavánál, a terror.

Terrorral a politikában tényleg lehet sikereket elérni, Gyorgyevics Dragoszláv is ért el sikereket terrorral. A magyar párt vezetőségét börtönnel terrorizálta, a radikális párt érdemes régi vezetőit gyöngye fajsúlyu emberek izléstelen lár-májával. De ahhoz, hogy a terrorral való fenyegetőzés ne legyen nevetséges, kell, hogy a terror mögött hatalom álljon. Amikor Gyorgyevics most próbálja meg, hogy például az újságírókat terrorizálja, hogy a személyével kapcsolatos megtörtént eseményeket ne a valósághoz hiven írják meg, olyan terroristává válik, aki felett nevetnek az ellenségei és akiről azok, akik barátai és akik sajnálják, azt mondják, hogy *nem kár érte.*

*

Hogy Gyorgyevics Dragoszláv addig, míg hatalmas főispán és polgármester volt, soha nem tudott érdemes barátokat szerezni, ennek oka fentebb már elöad-tuk. Mindig nagy hibája volt, hogy tulaj-tul ravasz igyekezett lenni és még a jó célhoz sem választotta az egyenes utat, hanem mesterségesen összezavarta a dolgokat, hogy azután önmaga előtt csil-logtassa, hogy milyen ügyes ő a zavar kibogozásában. Ez volt az oka annak, hogy barátait kihasználta és ezután el-fordult tőlük. Ez volt az oka, hogy állan-dóan beleavatkozott olyasmibe is, amihez semmi köze nem volt, de hiányos judi-ciummal csak ritkán tudta meglátni, hogy hol az igazság. Csak azt tekintette, hogy ki az ellensége és ki a barátja az ő pol-gármesteri hatalmának, ez tette sötétté azt a három évet, amelyben az ő kezében hatalom volt. De hogy most sem tud szimpátiákat teremteni, kétségtelemé teszi, hogy benne olyan hibák vannak, ami miatt az ő számára aligha lesz va-laha is a szubotica közéletben — feltá-madás!

Jogerősen elítélték Engler Albert merénylőjét

A semmitőszék helybenhagyta a három évi börtönbüntetést

Emlékezetes még az a rablótámadás és revolveres merénylet, amelyet Szubotica-n, 1926. év január 5-én este Engler Albert szubotica-i kereskedő ellen egy Csankó Jován nevű foglalkozás nélküli ember az uccán elkövetett.

Csankó január 2-ikán szabadult ki a szubotica-i rendőrség fogdájából, ahol csavargásért töltötte ki büntetését.

Január 5-ikén estefelé Csankó Engler üzlete előtt ácsorgott, mintha a kirakatot nézné, valójában azonban leste, hogy Engler mikor zárja be üzletét és megy haza. Amikor ez megtörtént, utána ment, közvetlen Engler lakásának a kapujánál érte utol a kereskedőt, aki ekkor már észrevette, hogy a sötét, elhagyott uccán egy férfialak követi. Meggyorsított lép-tekkel haladt Engler és amikor már a kapuhoz ért és be akart menni a házba, Csankó megragadta és pénzt követelt tőle. A kereskedő kiragadta magát és igyekezett menekülni. Csankó azonban rálőtt, a golyó talált és nyolc napon tul, gyógyuló sebet okozott.

A szubotica-i törvényszéken ebben a hünygyben megtartott három napos fő-tárgyaláson a vádlott tagadta, hogy ő követte el a rablótámadást és a revolver-es merényletet. A rendőrség előtt és a vizsgálóbíróknál tett beismerő vallomását a fő-tárgyaláson visszavonta azzal az in-dokolással, hogy a rendőrségi beismerő vallomást erőszakkal vették ki tőle. A tanak azonban ellene vallottak. A bíróság mindezeknél fogva — alapul véve a rend-őrségen tett beismerő vallomást és a fő-tárgyalás adatait — Csankót bűnösnek mondogta ki rablás kísérlete büntetésében és súlyos testi sértés vétségében és el-ítélte három évi börtönrre.

A noviszadi felebbviteli bíróság az íté-letet helybenhagyta. Ujabb felebbezés folytán az ügy a semmitőszék elé került, amely ugyancsak az elsőfoku bíróság ítéletét hagyta helyben.

A legfelsőbb bíróság ítéletét szombaton délelőtti hirdette ki Pavlovics István tör-vényszéki elnök tanácsa az elítélt előtt.

Háromévi börtönrre ítélték a novisadi családi dráma vádlottját

A bíróság erős felindulásban elkövetett emberülés kísérletében mondogta ki bűnösnek Wertheim Rezsőt — A vádlottnak és feleségének izgalmas szembesítése a fő-tárgyaláson — Szekulics Milán dr. nagyhatású védőbeszéde

Noviszadról jelentik: A noviszadi tör-vényszék szombaton tárgyalta Wertheim Rezső noviszadi kereskedelmi utazó bün-perét. Wertheim, aki tekintélyes novis-zadi kereskedő család tagja, karácsony estjén revolveres merényletet követett el felesége, Mandl Hilda ellen. Két lövés érte az asszonyt, majd Wertheim a re-volvert maga ellen fordította és a har-madik golyót a mellébe röpítette.

A karácsonyi véres szenzáció nemcsak Noviszadon, de az egész Vajdaságban nagy feljűnést keltett, mert a Wertheim-családot széles körben ismerték. Wer-theim Rezső exaltált lelkű, kalandos ter-mészetű fiatalember volt. Kitűnő táncos, úgy hogy a gazdag szülők gyermeke egy ideig mint hivatásos táncos tengette életét Budapesten különböző mulatóiban és néhány héttel a családi dráma előtt az abbázai nagy charlestonversenyt nyerte meg.

Wertheim a háboru alatt mint önkéntes szolgált és nagy összegeket vert el. Egy mulatozása alkalmával berugott állapot-ban pezsgősüveget vágott egy százados-hoz és a súlyos büntetés elől csak úgy menekülhetett, hogy beszámíthatatlannak minősítették. A vizsgálati fogságban ugyanis olyan magaviseletet tanusított, amely szükségessé tette elmebeli állapo-tának megvizsgálását. Állandóan indiai alkirálynak mondogta magát, sárgarépá-ból készített kitüntetéscsokkkel tüzdelté tele magát és vörös szalagokat varrt fel ka-tonanadrágjára, hogy generálisnak tart-sák. Moravesik tanár hivatalos klinikai

bizonyítványt adott neki, hogy beszámí-tathatlan és elmebeteg.

A háboru után látszólag megkomolyo-dott. Megnősült és fiatal feleségével egy ideig zavartalan boldogságban élt. Gyermekek is születtek, akik mind a ket-ten nagyon szerettek. A boldogság azon-ban nem tartott sokáig, Wertheim visszát-ért ismét könnyelmű életéhez. A civa-kodások napirenden voltak és az ass-zony gyermekével elhagyta az urát. Férje mindent elkövetett, hogy visszatér-sésre bírja őket, de az asszony tudni sem akart erről.

Karácsonyra üzleti utjáról hazaérke-zett Wertheim és ismét kérlelni kezdte feleségét, aki a Szanitária gyógyszer-kereskedésben alkalmazva volt, hogy tér-jen vissza. A tragédia napján is levelet írt feleségének, de mert választ nem ka-pott, délután elment a Szanitária irodá-jába és feleségével beszélni akart. Az asszony ismét határozottan elutasította férje kívánságát, hogy visszatérjen hoz-zá, Wertheim Rezső erre előrántotta re-volverét és három lépésről két lövést tett a feleségére, amelyek közül az egyik az asszony arcába fúródott és az arccsont-ban megakadt, míg a másik bal kezének mutatóujját horzsolta. A merénylő az-után a fegyvert maga ellen fordította és mellbelölte magát. A családi dráma két sebesültje néhány hét múlva felgyógyult és Wertheim Rezső szombaton került a noviszadi törvényszék büntető tanácsa elé, ahol szándékos emberülés kísérlete miatt vonják felelősségre.

A fő-tárgyalás

A tárgyalás iránt óriási érdeklődés mutatkozott, úgy hogy a törvényszék el-nöke belépőjegyeket adott ki, de így is zsúfolásig megtelt a tárgyalási terem és a közönség soraiiban nagy számmal voltak elegáns hölgyek.

A büntető tanács Radulovics Miloje törvényszéki tanácselnökből, Jekies Nikola és Radulovics Száva büntető bírák-ból állott. A jegyzőkönyvet Kurbatvin-szki Lajos jegyző vezette, a vádat dr. Antonijevics Dusán államügyész képviselte, míg a védelmet dr. Szekulics Milán ügyvéd látta el.

Szombaton reggel fél 9 órakor nyitotta meg az elnök a fő-tárgyalást. Szuronyos ör kísérte a terembe Wertheim Rezsőt, aki a terembe lépéskor mélyen meghajolt a sajtó képviselői előtt, majd tisztelettel köszöntötte védőjét és azután mély meg-hajlással állt a bírái elé. Wertheim Rezső elegáns liláskék zakkóban, lábán kamásli-val, orrán fekete csontkeretes pápaszem-mel, idegesen és látható elfoglaltsággal ült le a vádlottak padjára. Ujján nagy színes pecsétgyűrű, amellyel idegesen játszott. Az elnök szólította Wertheim-nét. A szép fiatal asszony bal arcán alig látható kis mélyedéses sebhely jelzi a karácsonyi dráma nyomát. Majd amikor a tanak távoztak a teremből, megkezdő-dött a tanak kihallgatása.

Wertheim Rezső 27 éves noviszadi szü-letésű, zsidó vallású, kereskedelmi éret-téséig tett, a háboruban a magyar, azután a szerb hadseregben szolgált.

Az elnök felolvasta a vádiratot és arra a kérdésre, hogy megértette-e a vádat, a vádlott azt felelte, hogy nem értette meg. Nem tud jól szerbiül és tolmács ki-rendelését kéri. Az elnök erre felfüggesz-tette a tárgyalást és tolmács berendelésé iránt intézkedett.

»Önkívületben voltam«

Dr. Hartmann József tolmács németül ismertette a vádiratot, majd az elnök kér-déseire a vádlott kijelentette, hogy a vá-dat megértette.

Az elnök: Elkövette a tettet?

A vádlott: Nem! Amikor rálöttem, ön-tudat nélküli állapotban voltam. Nem tud-tam, mit csinállok.

Ezután a vádlott összefüggően elmon-dotta házasságának történetét. A házasság szerencsétlen volt és miután meg-

szüntették az életközösséget, többször kérlette feleségét, hogy térjen vissza hozzá, ha másért nem, a gyermek miatt, de hiába. Az asszony barátját is kérte közvetítésre, így Weltmann Sándornét kérte, hogy telefonon kérje meg felesé-gét, hogy találkozzék vele, mert el akarja hagyni az országot és előbb rendezni akarja a gyermek kérdését. Az asszony azonban tagadó választ adott. Később írt neki, de erre nem is válaszolt. Ekkor Giskan Rezsőné kérte fel közvetítésre. Giskanné el is ment vele férje irodájába, ahol az ő felesége tisztviselő volt.

Giskanné bement az irodába — foly-tatta a vádlott — de azzal jött ki, hogy feleségem nem akar velem beszélni. Ek-kor én bementem. Közöntem Giskan Re-zsőnek és feleségemnek, levelettem a télikabátom, megtöröltem szemüvegemet és nyugodtan leültem. Giskan kiment és én kérlelni kezdtem feleségemet, hogy térjen vissza hozzám. Ő cinikus mosoly-lyal gépelt tovább és azt mondogta, hogy jellemtelen ember vagyok. Kértem, hogy legalább hallgasson meg, mert a jövőről és a gyermekéről van szó.

— Szemtelen gazember, mars ki! — kiáltotta, mire a vér a fejembe szökött és hogy azután mit tettem, nem tudom. Mikor aztán öntudatra tértem, felesége-met vérben fekvő láttam. Ekkor kétséghe-esve magamra irányítottam a fegyvert és mellbelöttem magam.

Az elnök: Hányzór lőtt?
A vádlott: Nem emlékszem, az első lö-vésnél vért láttam.
— Volt fegyverviselési engedélye?
— Nem.
— Miért hagyta el a felesége?
— Az anyja befolyása alatt állott.

Az asszony vallomása

A bíróság ezután Wertheimné Mandl Hildát hallgatta ki. Az asszony össze-függően mondogta el a történeteket és kö-rülbelül úgy vallott, mint ahogy férje, csak magának a merényletnek a lefolyá-sát mondogta el másképpen. Azt mon-dotta, hogy amikor férje bejött az iro-dába, felkelt a gép mellől és ki akart menni. Férje azonban nem engedte, a sarokba szorította és revolverrel fenye-getőzött. Ő először tréfára vette a dol-got, de amikor látta, hogy férje a mellé-

nek szegezi a revolvért, megijedt és el-fordult. Ekkor sütötte el férje a fegyvert először, de az csütörtököt mondogt, mire még két lövést tett és ezek eltalálták.

Izgalmas szembesítés

Az elnök ezután elrendelte a vádlott és a tanu szembesítését. Izgalmas jele-net játszódott le. A házastelek nem akar-tak szembeszélni egymással, oldalt for-dulva beszéltek. Az asszony, aki szerb nyelven tette meg vallomását, ismét szer-biül kezdett beszélni, de az elnök felszó-lította, hogy beszéljen németül, hogy férje is megérthesse. Mandl Hilda ekkor felindult hangon németül megismételte egész vallomását és a vádlott többször szakította meg azzal a közbeszólással: *nem igaz!* Az asszony erre az elnöktől kért védelmet és miután az elnök figyel-meztette a vádlottat, Mandl Hilda nyu-godtan befejezhette vallomását.

Erre a vádlott is megismételte vallomá-sát, amelyet viszont a tanu szakított gyakran félbe. Érdekes, hogy Wertheim feleségét nagyságos asszonynak szólí-totta, az asszony pedig urát önzte.

A vádlott: Nagyságos asszony azt mondogta, hogy közönséges gazember és jellemtelen ember vagyok.

A tanu: Nem igaz, csak azt mondogtam, hogy jellemtelen.

— Kérem, nagyságos asszony, ne sza-kiúson félbe.

Az elnök (a tanuhoz): Nem szerette önt a férje?

— Eleinte szeretett.

Giskan Rezsőt, Giskan Rezsőné, Welt-mann Sándort, Weltmann Sándornét, majd Wertheimné anyját, Mandl Ernesz-tint hallgatta ki a bíróság. Mandlné azt mondogta, hogy Wertheim rossz férj volt, nem akarta eltartani feleségét, amiért válopört indítottak ellene.

Steinhof és Lipótmező

Dr. Leitner Benő orvost hallgatták ki, aki gyermekkorá óta ismerte és kezelte a vádlottat. Rendkívül hirtelen könnyen izgató természetnek ismerte, aki gyakran annyira felizgult, hogy egészen önkívü-leti állapotba került. Steinhofban és a Lipótmezőn állott kezelés alatt.

Schönberger József dr. orvos hasonló vallomást tett, majd Gerő Miklós becs-kereki kereskedőt hallgatták ki, aki el-mondotta, hogy tudomása szerint a vád-lott nagyon szerette feleségét. Becskere-ken lakást keresett számára, oda akart költözni, hogy az anyós befolyásától megszabaduljon. Orvosi tanácsra utazott Abbáziába, mert nem tudott az asszony nélkül élni és ez az állapot megviselte idegeit.

Dr. Antonijevics Dusán államügyész rövid védőbeszédében előre megfontolt gyilkosság kísérletével és tiltott fegyver-viseléssel vádolta a vádlottat és szigorú büntetését kért.

Dr. Szekulics Milán védőbeszéde

Dr. Szekulics Milán ügyvéd tartotta meg ezután általános nagy figyelem kö-zepette védőbeszédét.

— Szükséges — mondogta többek kö-zött a védő — hogy ne csak a törvény szakaszaira legyen a bíróság figyelem-mel, hanem emberi szemmel nézze a vádlott álláspontját és pszihikailag vizs-gálja meg azt az utat, amely a merény-letre vezetett. Turgenyev az emberi lel-ket sötét erdőnek mondogja. Liszt, a híres német büntetőjogász szerint a bíróság téved, ha a szigorú szakaszok alapján ítélt, mert csak az a bírói ítélet alkalmas a vizsgálat hiányait pótolni, amely az emberi lélekre is tekintettel van. A jelen hünygyben a vizsgálat minden mozzana-ta hibonyítottá, hogy a vád lépésről-lépésre elhalványult. A vádlott lényes táncsteremben, dekoltált ruhában ismerte meg az asszonyt és már az első pillanat-ban feleszeretett. A találkozás végzetes volt rá nézve. Érezte, hogy a nő nélkül nem tud élni és szülei, akik a polgári

Józan kereskedői gondolkodás megtestesítői voltak, le akarták beszélni a házasságról. Az asszony szülei is elkenéztek a házasságot, de a fiatalok mégis keresztülvitték akaratukat. Egyideig gondtalan életet éltek, de később a gazdasági válság a fiatalembert is elsodorja és a gazdag szülők gyermeke kénytelen volt, mint utazó tengetni életét. Amíg ötezer dinárt adott havonta, addig jó volt, de amikor nem tudott adni, egyszerre kidobták. Olyan lelki állapotba jutott, amelyről Lenz, a német nagy büntető-pszichológus azt írja, hogy ez az állapot menekülés és valóban a vádlott úgy menekült a sors elől, mint Gerhard Hauptman Schilling Gáborja. Ezért utazott Abbáziába.

— Az előre megfontoltságról szó sem lehet, hiszen aki előre megfontoltan gyilkosságot akar elkövetni, az nem lö ön-magára is. A vádlott állandóan magánál hordta fegyverét, mert utazásai közben szüksége lehetett rá. Csak akkor nyult a fegyverhez, amikor súlyosan sértegették. *Ágyuk, puskák és kardok nem okoznak olyan pusztítást, mint amelyet a szavak okoznak gyakran.* Nem az a legjobb ítélet, amely a paragrafusokon épül fel, hanem az, amely mindenkinek a jogi érzését kielégíti. A jó ítélet, jó cselekedet és ezért enyle ítéletet kér.

Az elnök a tárgyalást délután félkettőkor felüggesztette és az ítélet kihirdetését délután hat órára tűzte ki.

Az ítélet

Délután hat órakor a közönség ismét zsufozásig megtöltötte a főterületi termet. Kínos feltűnést keltett, hogy a vádlott felesége báránnyal hangos nevetéssel vonta magára a figyelmet.

Az ítéletet háromnegyed hétkor hirdette ki Radulovics elnök. A bíróság bűnösnek mondotta ki Wertheim Rezsőt *erős felindulásban elkövetett emberölés kísérletének büntetésében* és tiltott fegyverviselés miatt és a büntetőtörvénykönyv 279. és 271. szakaszai alapján *három évi börtönrre és három évi hivatalvesztésre ítélte.*

Az ítélet ellen az ügyész és a védő feleltek.

Szombor nem adóztatja meg a kulturát

Uj iskola a régi függetlenségi kör helyén — Végrehajtották a tisztviselő-redukciót, még sincs restancia

Szomborból jelentik: Szombor város kizsélést tanácsa szombaton délelőtt tartotta meg rendes közgyűlését. A közgyűlésen, melyen dr. Nikolics György polgármester elnökelt, nagy számban jelentek meg a kizsélést tanács tagjai. A napirenden harmincöt pont szerepelt. A közgyűlés megnyitása után felolvasták a polgármesteri jelentést amely kiterjeszkedik arra, hogy sikerült a polgármesternek megvalósítani a tisztviselő redukciót. *A város harminc tisztviselőt boesátott el anélkül, hogy a munka folyásában bármilyen késlekedés lenne érezhető. Minden ügydarabot — mondja a jelentés — hét napon belül elintézték a szombori városházán.*

Bejelenti a polgármester a szombori kórház átszervezését, ami elsősorban dr. Grudics Csövics Nada orvosnő érdeme. Több kisebb fontosságú ügy elintézése után elhatározta a közgyűlés, hogy a díszterem számára Konyovics Milán szombori festőművésszel megfestetik öfelsége Alekszandar király arc-képét. Elfogadták a tanácsnak új tanynai iskola építésére vonatkozó javaslatát, a halplacon pedig nyolcvanezer dinár költséggel modern halcsarnokot építenek. Elhatározta a közgyűlés azt is, hogy a volt függetlenségi kör épületében amelyet a minisztérium nemrégiben adott vissza jogos tulajdonosnak, polgári iskolát állítanak fel. Ugyancsak elhatározták, hogy a város a jövőben a kulturelőadások után nem szed városi adót.

A közgyűlés a tanács javaslatára elutasította dr. Tomics György volt polgármester nyugdíjazása iránti kérvényét, mert csak nyolc szolgálati éve van. Tyosics Pál rendőrkapitányt nyugdíjazták, dr. Alföldi Árpád volt alpolgármester és társai nyugdíjkérvényét a jogi bizottsághoz utalták.

Vallottak a kovini aranyrablók

Boljics és társai több rablótámadást követtek el

Bácskerekéről jelentik: A Kovin községben Szalinaeski Dusán földbirtokos ellen elkövetett rablótámadás ügyében a nyomozás befejeződött.

A nyomozást dr. Vukovics Mihály kovini főszolgabíró vezette és csakhamar elfogták a tetteseket Boljics Zsiva kovini, Petrovics Radojko, Petrovics Mihály és Milosevics Sztanoje selinaci lakosok személyében. A letartóztatottak kezdetben mindent tagadtak, később azonban mindent beismertek. A banda vezetője Boljics Zsiva volt, ő szemelte ki áldozatul Szalinaeskit, akiről tudta, hogy szenvedélyesen gyűjti az ezerdokátosokat. Szalinaeskit Milosevics támadta meg először, leteperte a földre, aztán odahívta Petrovicsot, aki azzal fenyegette meg a földbirtokost, hogy agyonszurja, ha az aranyait elő nem adja.

A nyomozás során megállapították, hogy Boljics Zsiva és társai rabolták ki Golubovics Dusán kovini földművest és ők követték el a Pariz Iván elleni rablótámadást is, akitől harmincezer dinárt vittek el.

A rablóbanda tagjait szombaton be szállították a belacrkvai ügyészség fogházába.

HIREK

VÁROSI MOZI. Május 2-3.: A három ar. A ízszerpekben: Vándory Gusztáv, Muzony Bella, Szécsi Ferko, Jatzko Cia, Kompóthy Gyula. A vilámsujtott város. Egy tudós fantasztikus álma.

VÁROSI SZÍNHÁZ. Május 4-ikén: A Neven horvát énekkar hangversenye.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti: Meleg, zivatarra, esőre hajló idő várható, később hősüljedés valószínű.

— **Főegyzői kinevezés.** Matics Szlavko volt sztarakanizsai főkapitányt a belügyminiszter főjegyzőnek nevezte ki Novoszlóra.

— **Árvízek Németországban.** Berlinből jelentik: Mecklenburgi jelentések szerint Bandekow, Gülze és Ballendorf környékén óriási vihar tombol. A hatalmas bandekowi tó megáradt és elborított kétezer hold bevetett szántóföldet. A lakosság pánkszerűen menekül a veszélyeztetett területről. A halottak száma még ismeretlen. A katasztrófát súlyosítja az orkánzerű szél, amely az áradás kíséri. A vihar szombaton valamivel alábbhagyott, úgyhogy a mentőakció már inkább haladhat előre.

— **Május elsején tilos Magyarországon minden gyűlés és felvonulást.** Budapestről jelentik: Május elsejére Magyarországon minden gyűlést és felvonulást betiltottak a hatóságok. A rendőrség az egész ország területén minden intézkedést megtett a rend biztosítására. Budapestben a rendőrség szombat este félhatkor permanenciába lépett: és vasárnap reggel hat órától hétfő reggel hatig az államrendőrség egész személyzete készenlétben lesz.

— **Jegyzői áthelyezések.** Bácskerekéről jelentik: A belügyminisztérium szolgálati okokból Szekulics Braniszláv martinici községi jegyzőt Majdnába, Szmodely Ferenc farkasdini jegyzőt Martinicára, Ráetes Vojiszláv majdnáni jegyzőt Farkasdinra helyezte át.

— **Meghosszabbították a vármezyék likvidálására kitűzött határidőt.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter távlatilag értesítette a bácskai tartományi főispáni hivatalt, hogy a vármezyék likvidálására kitűzött határidőt, amely május elsején lejárt volna, június elsejéig meghosszabbította.

— **A parlamenti vizsgálóbizottság ülése.** Beogradból jelentik: Hosszú szünet után szombat délelőtt ismét összeült a parlamenti vizsgálóbizottság. Az ülésen a tagok legnagyobb része megjelent. Bankovics Radics-párti, mint előadó felolvasta jelentését a benzinpanamáról. A jelentés megállapítja, hogy Rajkovics, aki a benzint szállította, az állami szervek hanyagsága miatt valóban nagy károkat szenvedett és javasolta, hogy Kumanudi és Jovics volt minisztereket vonják felelősségre, mert nem adták ki idejekorán a rendelkezést a kifizetésre.

Nagy vita támadt ezután arról, hogy hozzon-e egyáltalán döntést a bizottság, miután az ügy rendes bíróság előtt van. Végül úgy döntöttek, hogy Bankovics jelentését ki nyomtatják, szétosztják a bizottság tagjai között és az ügyet a jövő csütörtöki ülésre tűzik napirendre.

— **A Societa Polifonica Romana hangversenye a szubotical színházban.** A Societa Polifonica Romana szombaton este tartotta meg hangversenyét a szubotical Városi Színházban, amelyet zsufozásig megtöltött az érdeklődő közönség. A saxusi kápolna énekkara gazdag műsorral szerepelt és nagy sikert ért el. A hangverseny részletes ismertetésére legközelebb visszatérünk.

— **Eltűnt gyerekek.** Csonka János novakanizsai lakos annak közlését kéri, hogy két fia, egyik 16, a másik 14 esztendő elszökött hazulról, 2500 dinárt és ruhaneműket vittek magukkal. Aki valamit tud a megszökött gyerekekről, értesítse Csonka Jánost Novakanizsán.

— **A sztarakanizsai zeneegyesület új vezetősége.** A sztarakanizsai zeneegyesület most tartotta meg évi rendes közgyűlését, melyen elnöknek Milkó Józsefet, karnagynak Kopasz Imrét, ügyésznek dr. Söti Imrét, titkárnak Lonsonez Józsefet választották meg. A közgyűlés az eltávozott Werner Mihály plébános, volt karnagynak hálás elismerését fejezte ki. Az egyesületnek ezidőszereint 30 működő és 50 pártoló tagja van.

— **Tisztújítás a topolai járási vendégősegyesületben.** A bácskatolai járási vendégősegyesület egyesülete a hó 28-ikán tartotta meg évi tisztújító közgyűlését. A tisztikar a következőképp alakult: Elnök Patócs Bonaventura, alelnök Pasaki József, titkár Czizler Sándor, pénztárnok Wittenberg Géza. Választmányi tagok: Csantavirró: Kovecs Gyula, Pálity Mihály, Pásztor Ferenc, Tölcser Kálmán, Bartusz Sándor. Szeklesről: Tausz Károly, Eckert Jakab, Jausz Frigves. Feketesről: Brandt Tamás, Gabel Jakab, Butor János. Topoláról: Peizer Elek, Fontányi Antal, Tomik István, Varga Dezső, Fontányi Félix, Kucsera Károly, Bajsáról: Barkóczy Sándor, Spisják Sándor. Moravicáról: Bézi Bálint, Palotás Jenő. Maildjosról: Pecze Sándor, Koszó József, Hermecz István. Palicsról: Szimendrik László, Márton Imre, Weiszberger Sándor.

Minden ami új és szép látható Székely divatház kirakataiban.

— **Halálozás.** Szabó János a Fischer Ernő-féle nyomda alkalmazottja, április 30-ikán hirtelen elhunyt. Temetése május 1-én, délután négy órakor lesz a Piltvicska-ucca 32. szám alatti gyászházból.

— **Felhívás.** Az 1917. évben a szubotical felső kereskedelmi iskolában érettségizett növendékek, azok is, akik katonai szolgálatra ezen osztályból az előző évben bevonultak, ez év pünkösdi vasárnapján (június 5-ikén) tartják tízéves találkozójukat. Felhívom barátaimat, hogy címüket velem mielőbb közölni sziveskedjenek. Ruby Ottmár, Szubotica, Onsta Prívredna Banka.

ZAGREBI tavaszi különlegességek vására!

Automobilok, mezőgazdasági gépek, rádiók, jü ő-technika

1927 május 1-től május 8-ig

Kedvezmények, 50% vasuton és gőzhajón, iga olványok bármely utazási irodánál vagy banknál kaphatók

— **Nem csak vidékiek ilhetnek becsel autóbusszra.** Szaribecsejéről jelentik: Hirt adunk arról, hogy a szaribecseji járás főszolgabírója megtiltotta, hogy a Szari- és Novibecsej között közlekedő autóbussz helybelieket is szállithasson és csupán az átutazóknak volt szabad autóbusszra ülni. Erre az intézkelt bérkocsisok sztrájkjal fenyegettek az autóbussz túrhetetlen konkurenciája miatt. A vállalat tulajdonosa nem nyugodott bele a végzésbe és arra való hivatkozással, hogy a bérkocsikat csak a tehetősebb közönség veszi igénybe, míg a nagyközönség jóval olcsóbb autóbussz közlekedést választja, a minisztériumhoz fordult jogorvoslatért. A minisztérium helyt adott a felebbzésnek és megengedte, hogy az autóbussz nemcsak átutazókat, hanem helybelieket is szállithasson.

Nyári divatot láthatja Székely divatház kirakataiban.

ANGYAL DROGÉRIA ATKÖLTÖZÖTT
NOVISAD, KRALJA PETRA UL. 19. szám al.
az Ö-mny-emplom mellett 42 8

— **Bukarestben lefoglalták a szociáldemokraták májusi röpiratait.** Bukarestből jelentik: A belügyminiszter a szociáldemokrata párt bukaresti helyiségében lefoglaltatta azokat a röpiratokat, melyeket a párt május elsején szét akart osztani. A lefoglalt iratok miatt a párt kártérítési pört indít a belügyminisztérium ellen.

— **Nő az elégedetlenség Albániában.** Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung albániai külön tudósítójának jelentése szerint vihar előtti szélsécsend uralkodik. A lakosság elégedetlensége Achmed Zogu ellen egyre nő, Achmed Zogu bizalmi embereinek egyrésze szintén a miniszterelnök ellen fordult.

A baranyai menekültek gazdasági egyesületének szubotical csoportja értesíti tagjait, hogy 1927 május 1-én a Spitzer-féle vendéglőben taggyűlést tart. A vezetőség felhívja a tagokat, hogy tekintettel a tárgyalásra kitűzött ügy fontosságára, teljes számban jelenjenek meg. Felhívatnak a tagok, hogy hátralekös tagdíjait feltétlen törleszszék, mert ellenkező esetben az egyesületből kizárják.

— **Orvosi hír.** Dr. Hermann Károly külföldi tanulmányutjáról visszaérkezett és rendeléseit újból megkezdte.

— **Megverték a páneurópai érzelmi diákokat Budapesten.** Budapestről jelentik: Az egyik Oktogon-téri kávéházba megbeszélésre gyűltek össze a páneurópai diákok. Az ébredő egyetemi hallgatók tudomást szereztek az összejövetelről, berontották a kávéházba és megtámadták a Páneurópa-érzelmi diákokat. A verkedésnek a rendőrség vetett véget.

PÉNZ-hez juthat könyen, ha az állami osztálysorsjáték 5-ik húzása részét vesz, ahol május 7-től 31-ig 64.000.000 dinár értékű nyeremny kerül kihúzásra. Sorsjegy árak: negyed 125— dinár, fél 250— dinár, e ő z 500 dinár, dupla egész 1000 dl ár. Eladja és szétküldi BRISTOL TRAFIK NOVISAD, Željeznička ul. 27 Tel. 25-96

— Ideiglenes tanítók kiegészítő vizsgálata. Beogradból jelentik: A közoktatásiügyi miniszter legújabb rendelete értelmében a jövőben a tanítókat végleges minőségben nevezik ki. Eddig az elemi iskolai törvény 30-ik pontja alapján történt az ideiglenes kinevezés. E szerint a paragrafus szerint olyan tanítókat, akiknek még nem volt meg a teljes tanítói képesítésük, szintén kineveztek ideiglenes tanítókká. Azoknak a tanítóknak, akik eddig ideiglenes minőségben voltak kinevezve s legalább két éve működnek, legkésőbb az 1927/28. tanév folyamán kiegészítő vizsgát kell tenniük. Ha ezen a vizsgán elbuknak, elbocsájtják őket az állam szolgálatából. A jövőben minden újonnan kinevezett tanítót két évi tényleges szolgálat után gyakorlati vizsálatra köteleznek csak ennek megtörténte után véglegesítik őket.

Eljegyzés. Dr. Antonijevics Dusán noviszadi államgyógyész eljegyezte Milin Darinkát Lalicsróll.

— Pénzhamisítás miatt három évi fegyházra ítélték dr. Cseke Ernőt Pécsen. Pécsről jelentik: Apécsi törvényszék pénteken dr. Cseke Ernőnek, a megszállás alatti árvaszéki ülnöknek pénzhamisítási ügyét tárgyalta. A vád szerint Cseke a megszállás alatt a régi képképző bélyegzővel látta el és ezt forgalomba hozta. Cseke tagadta bűnösségét és azzal védekezett, hogy csak felső utasításra szerezte be a bélyegzőt. A tanúk ezzel szemben azt vallották, hogy Cseke a maga hasznára bélyegzette le a bankjegyeket. A törvényszék három évi fegyházra ítélte dr. Cseke Ernőt, akit legutóbb már a magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett bűntettben hét évi fegyházra ítélték és így már összesen tíz évi fegyházra szabták ki rá.

Világvárosi látványosság Székely divatruház kirakatai.

— Az újságíróegyesület jótékony célú sorsolása. Az ország minden részén nagy érdeklődés nyilvánul meg az országos újságíróegyesület jótékony célú sorsjátéka iránt. A húzást nyilvánosan, állami ellenőrzés alatt szeptember 4-től 18-ig tartják meg. Sok pénzintézet nagyobb mennyiségben váltotta magához az újságíróegyesületet, némelyek több ezer darabot is. A főnyeremény 250.000 dinár, ezenkívül rengeteg nagyvértékű nyeremény kerül kisorsolásra. Háromszázötvenezer sorsjegyet bocsájtottak ki és 13.887 nyeremény lesz összesen 2.700.000 dinár értékben. Egy sorsjegy ára mindössze tíz dinár. Sorsjegy rendelhető az újságíróegyesület szarajevói sorsjáték-osztályánál (Jugosl. Novinarsko Udruženje, Dobrotvorna Lutrija, Szarajevó.)

A Kereskedelmi és Iparbank R.-T. Noviszad, ma, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg huszadik évi rendes közgyűlését az intézet helyiségeiben, a melyen tisztelt részvényeseit, ügyfeleit és az intézet iránt érdeklődőket szívesen látja.

— Lángbaborult menyasszony. Szarajevóról jelentik: A Novibecsejen történt moztiz ügyében a rendőrség lefolytatta a nyomozást és megállapította, hogy az előadás alatt a gépházban tartózkodott Bitó József gépész menyasszonya is és a gépész, aki a leányval beszélgetett, nem vette észre, hogy a film elszakadt. Mikor a lángok felcsaptak, a sofőr kimenekült az udvarra, de menyasszonyát otthagya. A leányt a tűzoltók ájultan mentették ki a lángok közül. Bitó József gépész a rendőrség szombaton szabadlábra helyezte, de folytatják ellene az eljárást.

A panzióáruk szállítása Abbaziában. Abbaziából jelentik, hogy az ottani szálloda- és panziótulajdonosok a lira emelkedésére való tekintettel a panzióárakat 25-30%-kal leszállították és arra az esetre, ha a lira még tovább is emelkedne, újabb árleszállítást helyeztek kilátásba. A szálloda- és panziótulajdonosoknak ez az akciója mindenestre alkalmas arra, hogy ennek az örökszép világfürdőnek, melynek nálunk is sok barátja és állandó vendége van, látogatottságát fokozza.

LIPIK-FÜRDŐ

megnyitotta tavaszi szezonját. Felülmúlhatatlan gyógyeredmények.

Világfűrdő, modern berendezés. Felelősen figyelmét a tava zi rendkívül ármóráklásokra (unita 15-ig). Ezen időben a teljes panzió, amely áll: lakásból kiszolgálással és világitással, jó és kiadós és kezesből, fűrdőből, lepedővel, a gyógy- és zenedijak befizetéséből, valamint egyszeri orvosi vizsgálatból az állami és községi hivatalnokok, tiszték, nyugdíjasok, rokkantok, betegpénztári tagok részére személyesen és hetenként Din. 389-580, mások részére Din. 450-700. Kérésre prospektussal szolgál a FÜRDŐ-IRÁZGATÓSÁG

— Megkezdtek a vajdasági irattárak kicserélését. Beogradból jelentik: A magyar kormány megbízásából — mint jelentették — szombaton reggel Beogradba érkezett dr. Terstyánszki Jenő belügyminiszteri tanácsos, aki elnöke annak a bizottságnak, amely átveszi a régi megyei irattárakat Jugoszláviától. A *Bácsmegeyi Napló* munkatársa beszélgetést folytatott dr. Terstyánszki-val, aki kijelentette, hogy az 1896-1918. évbeli akták közül mindazokat átveszi, amelyek Magyarországra, nézve fontosak. — A hétfői napon — mondta dr. Terstyánszki — Beogradba érkeznek Baranya- és Bácsbodrogmegeyi alispánjai és azután előbb Szomborban, majd pedig Szubotícán kezdjük meg az irattárak átvételét. Meg kell jegyezni, hogy a jugoszláv hatóságok a legnagyobb előzetesekkel állnak rendelkezésünkre és ez is bizonyítja annak, hogy a két állam között a legszívelebb barátság építhető ki. Az akták közül egyelőre a gyámügyeket még nem adják ki Magyarországnak, mert erre vonatkozóan később fognak megállapodni a két kormány képviselői.

Dr. Lövy Géza orvosi rendelőjét Zagrebacska ul. 7. (Schilling-ház) megnyitotta. Rendel. 8-10, 3-5. Telefon: 700.

— Tatárjárás. Május 5, 7. és 8-ikán adta elő a Népkör műkedvelőgárdája Bakonyi-Kálmán nagysikerű operettjét, a Tatárjárás-t. Az előadásra teljesen új díszletek készültek. Az operett zenei részét Kovács Kornél karmester tanítja be. Garay Béla rendezése mellett. Az előadásra jegyek előre válthatók a Malagurszki-féle trafikban. (Steiner cukrászda mellett.)

Abbazia legkitünőbb penziója felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt, a dr. Horvát-féle üdülőotthon a Villa Florában. Kérjen ismertetést.

Elhízott egyéneknek a természetes »Ferenc József« keserűvízkúra hatalmasan előmozdítja a bélműködést és a testet könnyedé teszi. Több orvosprofesszor a *Ferenc József* vizet szívélés-szorosodásnál is reggel, délután és este egy-egy harmadpohárnyi mennyiségben rendel. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Rágalmazási pör egy fetelep miatt. Noviszadról jelentik: 1925-ben dr. Ilics Bránkó noviszadi ügyvéd Álárgics Perával társulva Noviszadon fetelepet nyitott, mire a noviszadi Lloyd faszekciója nevében Ernst Bernát elnök és Krajačević Gyula titkár feljelentést tettek dr. Ilics Bránkó ellen, hogy az 45-50 vagon tűzfát hozatott eladásra, noha sem iparengedélye, sem telepengedélye nem volt, nem állott a rendőri és mérlegeltesítő ellenőrzés alatt, a fetelep után nem fizetett adót és így érzékeny kárt okozott a legális fakeskerkedelemnek. A feljelentés ügyében megindult vizsgálat máig sem fejeződött be, ellenben dr. Ilics Bránkó hatóság előtti rágalmazásért feljelentette a feljelentés aláíróit. Dr. Deklics Mijo járásbíró pénteken tárgyalta dr. Ilics rágalmazási feljelentését és dr. Tapavica György védőbeszédének meghallgatása után, a két vádlott fakeskerkedőt felmentette a vád alól. Dr. Ilics Bránkó felebbezést jelentett be.

Lefilmezik a püspöki belkutatást. A városi mozi engedélyt kapott, hogy filmet megörökítse Budanovics Lajos, az első bácskai püspök installációját, így tehát azok, akik kiszorulnak és nem láthatják, filmen nézhetik végig az installációt. A filmfelvétel és technikai kidolgozását a Konrath D. D. Szubotica vázsi. A film keddtől, május 3-ától látható lesz a Városi Moziban.

— A noviszadi kamara a horgosi paprikavizsgáló állomás részére ideiglenesen vegyészét választott. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara a Horgoson felállítandó paprikavegyvizsgáló állomás vegyészévé, pénteki ülésén, nyolc pályázó közül dr. Ivacković Nikola beogradai vegyész-mérnököt egy havi próbaidőre megválasztotta.

Calderara & Bankmann, Wien, toalettszappanjai és illatszerjei elismerten a legjobbak.

Rossz emésztésnél, májbajoknál, fel-fűvódottságnál, a belek rossz működésénél, éredényelmeszesedésnél, a helytelen savkiválasztásnál, gyomorhajók-nál, epemegbetegedéseknél, epekönnél kiválóan hat a vérerősítő és vértisztító »PLANINKA« gyógytea. Készíti Mr. ph. L. Bahovec, Ljubljana. Kapható minden gyógyszertárban.

— Magánbiztosítók biztosítják a vasuti értékeket. A beogradai vasuti vezérigazgatóság rendeletet intézett a szubotica igazgatósághoz, hogy a körzetéhez tartozó vasuti állomások épület, raktár, műhely és mindenféle anyagértékeit tűzkár esetére magánbiztosító társaságnál biztosítsa. A szubotica vasutigazgatóság a néhány százmillió dinárt kitevő ingatlan és anyagértékek biztosítására árlejtést hirdetett, melynek határideje e hó 30-ikán járt le. Igen sok belföldi társaság vett részt a versenytárgyaláson és bár a biztosító-társaságok a díjakra vonatkozólag kartellben vannak, mindegyik igyekezett különféle címen olcsóbbá tenni ajánlatát. Amikor aztán a zárt ajánlatokat a bírálóbizottság előtt felbontották ki-tűnt, hogy az összes ajánlattevő társaságok közül a »Dunav« biztosító-társaság ajánlata a legkedvezőbb, miért is a bizottság a biztosítást a »Dunav«-nak ítélte. Ez az első eset Jugoszláviában, hogy az államvasut magánbiztosító társaságra bízza a vasuti értékek tűzbiztosítását.

Ha az egészségét óvni akarja, idejében és rendszeresen csak a gyógyhatásu RADEINI ásványvizet igya.

Dr. Horváth József sztaravoravici orvos hat hónapos budapesti tanulmány-utjáról hazaérkezett s rendelőjét újból megnyitotta, fogbeteg részére is.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város mellett az az hullámhosszt jelenti)

Vasárnap, május 1

Ecs (517.2): 11: Szimfónikus koncert. 16 és 20: Koncert.

Zagreb (310): 17: Hangverseny. 20.30: Esti zene. 21.45: Hírek. 22: Táncczene.

Prága (328.9): 11: Matiné. 17: Táncczene-koncert. 17: Hangverseny.

London (361.4): 15.30 és 21.50: Koncert.

Lipese (365.8): 20.15: Kórus-hangverseny. 12.30: Táncczene.

Csak

Kremeretzky lámpája érhető el kitűnő vélet. Minden jobb rádióüzletben kapható. Verékképviselet Konrath d. d. Szubotica

Róma (449): 10.30: Zene. 17: Jazz-band. 21: Olasz zene-est.

Budapest (555.6): 9.15: Hírek és szépségápolás. 12: Déli koncert. 13.15: Hírek és közgazdaság. 16: Gyermekmese. 16.45: Hangverseny. 18.20: »Gyurkovic lányok«. 21.30: Cigányzene. 23: Táncczene.

KÖZGAZDASÁG

Megnyitották

a budapesti árumintavásárt
A magyar kormányzó a jugoszláv pavilonban

Budapestről jelentik: Fényes külsőségek között nyitották meg szombaton a nemzetközi árumintavásárt. A vásárt Horthy Miklós kormányzó nyitotta meg, akit Belatini Arthur kereskedelmi és iparkamara elnök üdvözölt. A kormányzó válaszában kiemelte, hogy az árumintavásár évről-évre szebb fejlődésről tett tanúságot és ennek a fejlődésnek a lendülete híven tükrözi vissza a magyar ipar és kereskedelem életerejét és céltudatos munkáját. Örömmel állapította meg, hogy a külföld részvétele a tavalyinál is nagyobb, majd megnyitotta a vásárt és végigjárta kíséretével a városligeti iparsarnokban és akörül elhelyezett sátrakat.

Horthy kormányzó közben eljutott a mezőgazdasági gépek csoportjához, ahol Jugoszlávia is kiállított. Itt van elhelyezve a jugoszláv turisztikai kiállítás, a pavilon bejárata felett a jugoszláv és magyar címmel. A falakon tájképek függnek: a Vaskapu, Szendrő vára, Traján utja és rengeteg délszerbiai kép. A jugoszláv pavilonban Valovics követségi titkár fogadta a kormányzót és bemutatta neki a megjelent hivatalos személyeket, köztük a jugoszláv kereskedelmi miniszter kiküldöttjét is. Horthy kormányzó nagy érdeklődéssel nézte a képeket és sokáig tartózkodott a pavilonban.

Az árumintavásár iránt már az első napon igen nagy érdeklődés nyilvánult meg és a vásárnak nagyon sok látogatója volt.

A vajdasági ipar fejlődése. A mai gazdasági viszonyok között fokozott jelentőséggel bír, ha az országban olyan iparágak keletkeznek, amelyek eddig egyáltalában nem voltak nálunk, vagy az országos szükségletet nem elégítették ki. Fischer és Krausz szubotica-i nyomda a legjobb külföldi szakemberek bevonásával a grafikai szakma minden ágára kiterjedő kliséműintézetet alapított, amely működését már megkezdte. Mindazok, akik tökéletes cink-klisé vagy fametszet miatt eddig kénytelenek voltak azt külföldön drágán megrendelni, örömmel fogják ezt az új alapítást tudomásul venni.

Vigmarcka:
CENDRE DE ROSE
ROUGE MANDARINE
BOURJOIS-PARIS

Ujabb fizetésképtelenségek. Noviszadról jelentik: A noviszadi hitelező-védő egyesületnél a következő fizetésképtelenségeket jelentették be: Vlček Ferdó textilkereskedő Noviszad, Paunovic Szvetozár kézműárkereskedő Veliki-Beckerek, Mijatov és Jankovic kézműárkereskedő Noviszad.

Az elismert divat 677
POUDRE MON PARFUM
BOURJOIS-PARIS

A noviszadi hitelező védőgyűlés. Noviszadról jelentik: A noviszadi hitelező védőgyűlet vasárnap, május 1-én tartja ezévi közgyűlését.

Az új ipartörvénytervezet a noviszadi kamara előtt. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi és iparkamara ipari szekciója pénteken délután vette tárgyalás alá az új ipartörvénytervezettel kapcsolatosan dr. Mirkovic Mijo kamarai titkár által készített észrevételeket, amelyeket a május 5-re és 6-ra Splitben összehívott kamarai kongresszuson terjesztett volna elő, mint a noviszadi kamara álláspontját. A spliti kongresszus azonban elmaradt és így a szekció a kamarai titkár javaslatát magáévá tette és az egy későbbi időpontban a kamarák közös értekezletén kerül majd szóba, mint a noviszadi kamara javaslata felolvasásra.

KINTORNA

— Jancsi, nem tudod miről lehet megismerni, hogy a gomba ehető-e, vagy mérges?

— Arról, hogy az evés után meghal-e az ember, vagy életben marad.

— Irjon egy levelet a Kohn és Weisz cégnek, hogy: Kohn ur, maga egy család, gazember, tolvaj...

— De főnök ur, a Kohn két nappal ez előtt meghalt.

— No, akkor írja meg, hogy a Kohn egy finom ember volt, maga a becsületesség s hogy mi mennyire le vagyunk sujtva.

Egyik ismert szubotocai urnak van egy kedves és okos, talán tulságosan is okos kis fia, aki most végzi a második elemét. A minap a parkban mulattatta vidám csacsogásával az embereket. Össze-vissza csókolgatták és az egyik néni így szólt hozzá:

— Téged biztosan nagyon szeretnek a szüleid!

Pistike fölényesen legyintett:

— De még hogy! Amióta elváltak, a papa is, meg a mama is, folyton hizelegnek nekem és már egy év óta pörbe vannak miattam, hogy melyiküké legyenek!

Régi dolog, hogy a pénz rendesen odamegy, ahol már amugy is elég van. Így történt, hogy az osztályorsjáték egyik főnyereményét is egy dusszagdug gyáros, többszörös háztulajdonos nyerte meg. Az osztályorsjegyet-árusítónál, akinél a nyerő sorsjegyet vásárolták, éppen erről beszélgettek.

— Ne mondja — szolt valaki az üzletben — a kövér pénzeszsák éppen borotválkozott, mikor a nagy hirt megvitték neki? És mit szolt, amikor meghallotta?

— Semmit!... Tovább borotválkozott. Még csak meg sem vágta magát. Ilyen egy procc!

SPORT

Kettős bajnoki mérkőzés a SzAND-pályán

Ritka sportesemény színhelye lesz vasárnap a SAND Szegedi-úti pályája. A bajnokságra döntő fontosságú két mérkőzés kerül lejátszásra: a

SAND—Szubotocai Sport, Bácska—ZsAK.

A piros-feketék jelenleg olyan jó formában vannak, hogy a Sport a legjobb esetben eldöntetlen csikarhat ki. A mérkőzésre a SAND így áll ki:

Sillis — Beleslin, Weisz — Bence, Held, Ördög — Inotai, Kovács, Becics, Horváth, Harasztli.

A Sport a következő csapattal veszi föl a közdelmet:

Nagykanász — Illgen, Rengei — Falatkó, Mészáros, Szilágyi I. — Csete, Pfeiffer, Bokor, Berényi, Gabrics.

A Bácska—ZsAK mérkőzés, mely délután ötkor kezdődik, igen izgalmasnak és érdekesnek ígérkezik. A papírforna döntetlen jósol, de úgy a Bácska, mint a ZsAK minimális gólarányú győzelme sem lenne meglepetés. A ZsAK ezzel a csapattal áll föl:

Ivics — Bence, Csizsai — Budanovics I., Ill. II. — Varga, Takács I., Buchelmer, Roglics Takács II.

A Bácska összeállítását nem ismerjük, a csapatban szerepelni fog azonban Rudics és valószínűleg Marcikics I. is.

A SAND—Sport mérkőzés délután háromkor kezdődik.

A SAND kerékpárosztálya vasárnap reggel nyolc órakor tartja az idei első házi versenyét, amelyen a legjobb versenyzők fognak résztvenni.

Jadranska Strazsa—SAK. (Barátságos mérkőzés.) A Jadranska Strazsa és a SAK vasárnap délután fél öt órakor tréfa futballmeccset rendeznek a szentai futballpályán.

TÓZSDE

Zürich, ápr. 30. Zárlat: Beograd 9.1325, Páris 20.365, London 25.25 ötnyelcad, Newyork 519 hétnyelcad, Brüsszel 72.30, Milánó 27.5875, Amszterdam 208.025, Berlin 123.225, Bécs 73.1875, Szófia 3.75, Prága 15.40, Varsó 58 egynyelcad, Budapest 90.05, Bukarest 3.2625.

Noviszadi terménytőzsde, ápr. 30. Buzai bácskai 2%-os 312.50—315 dinár, 75—76 kilós 2%-os 310—312.50 dinár. Zab szerémi május 15-re 190 dinár. Kukorica bácskai 162.50 dinár, India környéki 162.50 dinár, bánáti 160 dinár. Liszt 0-ás 455 dinár, 2-es 415 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom: 25 vagon.

Budapesti értéktőzsde, ápr. 30. Magyar Hétel 98.6, Osztrák Hétel összevonva 66.5, Kereskedelmi Bank 133.5, Magyar Cukor 270, Georgia 26.4, Rimamurányi 124.4, Salgó 85.8, Kőszén 765, Bródi Vagon 6.7, Beocsini Cement 262, Nasici 214, Ganz-Danubius 280, Ganz Villamos 200, Roskányi 13.5, Athenaeum 39, Nova 59.9, Levante 31. Irányzat: szilárd.

Budapesti gabonátőzsde, ápr. 30. A gabonátőzsdén rendkívül élénk forgalom mellett az irányzat nagyon megcsúszott és úgy a határidő, mint a készáruiacon az utóbbi időkben egyedülálló áremelkedésre vezetett. A készáruiacon a buza 20, a rozs 60, a tengeri 25, a zab 30 fillérrel drágult, a határidőiacon pedig a májusi rozs egy pengővel emelkedett és ezzel rekordot teremtett. A májusi buza 40, az októberi 14 ponttal, az októberi rozs pedig 30 fillérrel drágult. Hivatalos árfolyamok pencő-értékben a határidőiacon: Buza májusra 33.40—33.60, zárlat 33.60—33.62, októberre 29.02—29.16, zárlat 29.16—29.18, rozs májusra 29.60—30, zárlat 29.94—30, októberre 22.72—22.86, zárlat 22.90—22.92. A készáruiacon: Buza 33.07—35.20, rozs 29.40—29.60, árpa 23—24.20, sörárpa 25—27, tengeri 20.70—21, zab 23.10—23.70, korpa 19—19.20.

Csikági gabonátőzsde, ápr. 30. Buza májusra 130.875, buza júliusra 131, buza szeptemberre 129.625, Tengeri májusra 71.875, tengeri júliusra 77.50, tengeri szeptemberre 82. Zab májusra 45.25, zab júliusra 46, zab szeptemberre 45.25, rozs májusra 107.50, zab júliusra 105, zab szeptemberre 97.75.

Vizálás

Duna: Bezdán 512 (— 1), Apatin 588 (+ 1), Bogoejév 544 (+ 2), Vukovar 480 (0), Neviszad 480 (— 2), Zemur 440 (— 4), Pancesevó 440 (— 6), Orsova 424 (— 4), Dráva: Oszijek 330 (+ 2), Száva: Mitrovica 372 (+ 2), Beograd 344 (— 2), Tisza: Szentá 376 (— 70), Becej 345 (— 3), Titel 472 (— 4).

Saját érdeklődésben

mielőtt RÁDIÓT vásárol

kérjen ajánlatot

Leipnik Testvérektől

Hol az összes alkatrészt is kaphatók.

274 Terézvárosi út, 5. Népközzel szemben

ODYSSZEUSZ HÉT LAKOMÁJA REGÉNY IRTA FRANK HELLER

(29)

— Hogy érted ezt? — kérdezte a milliomos fenyegetőleg. Mr. Kenyon profílija láthatóvá vált.

— Ugy, hogy Monsieur el fogja rontani a gyomrát. És ezért nem szeretném a felelősséget viselni. Épp azért a legjobb, ha állásomat azonnal felmondom.

Mr. Kenyon nesztelenül elhagyta az ablakmélyedést. A szakács utolsó szavainál már mellette állt.

— Ugy? Fel akarja mondani az állását, Monsieur? — kérdezte gúnyosan. — Talán jobb lett volna, ha be sem lépett volna. Ki ajánlotta magát különben? Nem lehetett valami lelkiismeretes ember!

— Cezarinénél jó barátom protezsált, aki ismerőse a főszakácsnak — felelte Monsieur Henry hidegen — és megtiltom önnek, hogy róla vagy én rólam ilyen módon nyilatkozzék...

— Ugy?! Megtiltja?! Elég volt a komédiából! Az ön barátja valószínűleg nem volt más, mint Lavertisse ur, akinek majdnem mindenütt vannak összeköttetései; azt hiszem különben, hogy a Kék Vonaton láttam is a Cezarini-szálloda főszakácsával beszélgetni. Maga pedig — Mr. Kenyon keményen megragadta a szakács kezét — nem más, mint régi ismerősöm: Mr. Henry Graham!

Másik kezével megfogta a szakács bajszát és megrántotta. A bajusz az ujjai között maradt. A milliomos csodálkozva bámult az új arcra, amelyet maga előtt látott, de amikor Monsieur Henry támadásba ment át, eszébe jutott a kötelessége és csepengett a személyzetért. A személyzet azonnal berohant és a detektív segítségére sietett. Az ötszörös tulerővel szemben a szakács kénytelen volt megadni magát és rövid idő múlva már összekötözött kezekkel és lábakkal a kereveten feküdt.

Mr. Kenyon intett az inasoknak, hogy mehetnek.

— Mr. Graham tehát már megvan — szolt gúnyosan. — Most még csak Lavertisset és a professzort kell megtalálni. Ha az ételből elolvassák azt a szót, hogy »en prison« és ebből megtudják, hogy társuk fogságban van, bizonyos, hogy két napon belül látogatást tesznek a villában. És én készenlétben leszek, hogy fogadjam őket!

3.

Mr. Grahamot a legfelső emeleten egy kis szobában helyezték el, amelynek a műtermekhez hasonlóan a mennyezeten volt nagyobb üvegablaka, minden más ablakot azonban nélkülözött. A szobának csak egy ajtaja volt, amelyet Mr. Kenyon utasítására vaspántokkal és lakattal láttak el. Az ajtó mögött volt bezárva Mr. Graham minden bilincstől menten.

— A mennyezet műterem-ablakán keresztül nem fog megszökni — magyarázta a detektív. — Még ha a nehézkedés törvényét figyelmen kívül hagyjuk is, aligha tud egy ember Mr. Graham testsúlyával három méter magas csupasz falat megmászni. A matracot, amelyen fekszik, nem használhatja kötélgáncsól, hacsak nem fakir, amiben okom van kételkedni. Az őrséget kiint három óránként váltják és személyesen fogok meggyőződni róla, hogy parancsainkat pontosan teljesítik-e.

Alkony Agyropoulosnak eszébe jutott valami.

— Valamit el kell mondanom önnek. Nemrég egy gyöngyvakékot vettem, egy igen drága ékszer és miután félttem, hogy esetleg ellopják, a ház körül őrséget állítottam fel. Ennek ellenére mégis ellopták a coliert.

— Az örök aludtak!

— Esküdöztek, hogy nem aludtak. — Akkor *ők* követték el a lopást! — Semmiesetre. Inkább azt hiszem, hogy az az ember volt a tolvaj, akit most üldözünk.

— A professzor!? Milyen oka van erre a föltevésre?

— Ez... ez nem tartozik a dologhoz, de én sejttem, hogy ő volt és azért mondom el önnek az esetet. Ha akkor be tudott törni a házba, annak ellenére, hogy örököt állítottam, akkor most is megteheti.

A detektív nevetett.

— Tudom, hogy nincs tulságosan jó véleménnyel rólam, de mégsem szabad elfelejtenie, hogy az örök ezuttal nem lesznek egyedül. *En nem fogok aludni.* erről biztosíthatom!

Kenyon azzal töltötte az éjszakát, hogy a különböző lehetőségeket tanulmányozta, amelyeknek segítségével egy kéretlen vendég behatolhatott volna a villába. Az egyetlen út a ház két lépcsőjáratainak egyikén vezetett Mr. Graham szobájába és miután azt gyanították, hogy a látogató az angol fogja keresni Mr. Kenyon mindenekelőtt ezen a két fontos stratégiai ponton állított fel őrséket. Ezenkívül még számolni kellett az a lehetőséggel, hogy egy ügyes ember esetleg fölmászhat a csatornán. Hogy ezt megakadályozzák, a kertben is őrséget állítottak. Mr. Kenyon személyesen vállalkozott arra, hogy az örököt félóránként ellenőrizni fogja.

— Aeroplánra nem gondol? — kérdezte a milliomos. — Hátha a vakmerő fickók aeroplánon közelítik meg a házat?

— Hogyne — felelte a detektív nyugodtan — ez nem lehetetlen, ebben az esetben azonban a fickók nem csak a házat, hanem az egész uccát fölbresztették. Nem hallotta ön még az aeroplánok motorjának bugását?

Az éjszaka elérkezett. Minden program szerint történt. Az angol detektív megszakítás nélkül folytatta ellenőrző körútját. De semmi sem történt, ami óvintézkedéseit igazolta volna, semmi sem zavarta az éjszaka nyugalmát, sem egy gyanús alak közeledése, sem valami gyanús nesz. Időnkint rövid látogatást tett a tető alatti szobában. Mr. Graham mindenkor átkozódással fogadta, ami elég beszédesen bizonyította, hogy az értékes fogoly még kéznél van.

(Folytatása következik.)

NYILT-TÉR

Mélyen megrendülve tudatjuk, hogy a Mindenható kibirakészhetetlen végzete következtében a feledhetetlen feleség, anya, nagyanya

Bresslauer született Hajduska Ernesztin

73 éves korában hosszú és súlyos betegség után április 30-án reggel 6 órakor elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait a Laze Koszticsa utca 3. számú gyászszobából vasárnap, május 1-én délután 3 órakor a zsidó temetőben helyezük örök nyugalomra.

Noviszad, 1927. április 30.

Bresslauer Márk férj, Bresslauer Miksa és Arthur fiai, Bresslauer Hermina menyje, Bresslauer Kornél unokája.

TINTA

A téglá

Egy verőfényes napon, mikor az ég oly szelíd volt, mint a nyugodt tenger, vidáman sétálgattam.

Valami épülő ház mellett haladtam el. A járdán az építkezési vállalat bádokeresztjei figyelmeztettek, hogy térjek ki. De én gondatlanul füttyürészve tovább bandukoltam.

Gyönyörködtem a munka ütemében. A kalapácsok csilingelésében, az állványokban, melyek régi fogpiszkáló-építményeim hozták eszembe. Fönn a tér végtelenségén, a kék égben, köteleken lengő deszkákon munkások énekeltek. Egyszerre valahonnan a negyedik emeletről — oly gyorsan, hogy időm se maradt megjedni — lehullott egy téglá. Csengve széttört, közvetlen a lábam elé. Vörnyeges pora cipőmet, nadrágomat is bepiszkolta.

Önkéntelenül félreugrottam egy merőben céltalan, utólagos vigyázatossággal el is távolodtam tőle, majd a magasba pillantottam, oda, ahonnan jött. A munkások már nem énekeltek, rám meredtek kosszalóan csóválták a fejüket.

Csak most értettem meg, milyen veszedelemben forogtam. Ha kicsit kilépek s valami oknál fogva csak egy fél másodperccel utóbb érkezem erre a helyre, akkor szétloccsant koponyával fekszem, nem élek többé. Lábam a hirtelen halál ősi dermedete meggyökerezett.

Nem is bírtam folytatni utamat. Néztem a téglát, igen kíváncsian.

Ugy rémlett, hogy ismerem. Ez volt az a téglá, amely mindnyájunk fejére pottyant. Mikor az élet kiszámíthatatlan voltáról esett szó, vagy terveztem valamit, távoli évekre, magam is gyakran emlegettem, mint akárki más. Közben azonban mosolyogtam. Nem hittem benne.

A halál pedig mindennap számtalanszor eszembe jutott. Valahányszor repülőgépek cikáztak fölöttem, attól tartottam, hogy ép rázuhannak s igyekeztem úgy tartani fejemet, hogy minél kisebb kárt tegyenek bennem. A fölönön belekapaszkodtam a bársonypadba, hogy a szerencsétlenség pillanatában csökkenjem a zökkenést, nyári zivatarok idején a menyörgés után nyitott szájjal vártam a villámütést. Képzetelem eléggé élénk, de — úgy látszik — még sem annyira, hogy ilyen silányságot is számba vegyek.

Mindenesetre furcsa lett volna meghalni úgy, hogy egyszerűen agyoncsapjon egy banalitás.

Még mindig bámultam az izzé-porrá tört téglát, a példabeszédek hirhedt tégláját, melyre nyilván épp azért nem gondoltam, mert kiskoromtól fogva nap nap után beszéltem és hallottam felőle. Megvetően rugtam odább.

Azt hittem, hogy már megunta. Azt hittem, hogy annyi idő múltán új ötlete is támadt s szígyelné megismételni elcsépelet csinyjét, az egyetlent, amit tud. Azt hittem, hogy sokkal eredetibb.

Kosztolányi Dezső

Legujabb típusu S. L. F. forgókondenzátor

Din. 90.— 1346

MALLER BÉLA

o. c. gépészmérnök

Subotica, Petrogradska ul. 8

Somlyó Zoltán:

A „Ma“ verseiből

1.

Vivát: technika! Felhőkbe nyúló
huszemeletes bérkaszárnya!
Acélba öltözött. Mars felé repülő,
berregő motoru Ikarosz-szárnya!

Uszdljos, misztlkus üstökösök,
mik ragdljos korunkba visszatérnek!
Vivát: ezüstlamé-szivek!
És bőrtönbe szédítő charleszton-térdek!

Szívébe mérgezett nyilakat ver,
aki ma szeretni mer!

A halál fekete lovának lnt,
aki ma nőre tekint!

Lábszárak guláját öleli át,
aki ma szívet is lát!...

Vivát: lerongyolt és kléhezett
Sápadt munkanélküli grda!
S százkilométernyire élő,
dicső és megcsudált gázpetárda!

Vivát: te kor! Amelynek fia
felcserélték botorul a nappal a holdat!
Élők figyelnek a sírokba alant —
S meredten röhögnek ittfejj a holtak...

2.

A fehér női kar poklokig ér,
hogyha ma csókot ígér!

Tennendhitatod hozza reád
Sodomát és gomorát!...

Mikor hull már te bünkereső,
rád torró hamueső!?

SZINHÁZI KISTÜKÖR

Perzsa színjáték — Leonid Andrejev négyfelvonásos diákdramája

Teherán, Szin: egy perzsa ház kis udvara, középtt az elmaradhatatlan medencével, melyben zöldes fénytel csillog a víz. Jobbra gipszoszlopos tornác, két fa, köröskörül ablakok, amelyekből szurtos, félméztelen gyermekek könyökölnek ki s nők, akik látni akarnak, a nélkül, hogy őket látnák.

A szindarab tárgya a kerbelai csata s a két imámnak Hasszannak és Huszszainnek siralmas története, s megviláskoltása. Ebből a gyilkosságból támadt a sciták és szunniták közötti szakadás, mely ma is két részre osztja a muzulmán világot.

A cselekményhez szorosán hozzátartozik a nézők magatartása, akik olykor hangosan kiáltanak, jajveszékének. A nők így sóhajtanak föl: — *hahaha*, az európaiak azt hinnék, hogy kacagnak, pedig zokognak, versenyt sírnak egymással Perzsia legszomorubb tragédiáján. A férfiak arca elfintorul a fájdalomtól, zsebkednőt tartanak szájuk elé, úgy pislognak a színeszetre.

Ezek egyébként nem igen buzgólkodnak. Verseiket úgy szavalják, hogy másfelé tekintenek, torqukszakadtából ordítanak, karjukat közben lógazzák s forognak a vízmedence körül, vigyázva, hogy bele ne pottyanjának.

A kervelai csatát mindössze az jelképezik, hogy két harcos viaskodik egymással. Szablya koccan a pajzson. Egyik szablya megörbül, erre a harcos megáll, nyugodtan kiegyenesíti a lábával, de a másik addig göröngyökkel dobálja. Végre az egyik legyőzi a másikat. A legyőzött fogolytól elveszik a sisakját, egy fához kötik, óvatosan, nehogy baja essék.

Majd egy feketezakállas férfi tűnik föl, arcát eltakarva valami szunyoghálóval. Éktelenül sivalkodni kezd. A két kis számot elrejtő egy barlangba s elkészült vacsoráját. Ez a jelenet különösen megindító lehet, mert a nők valószággal üvöltönek a fájdalomtól. A két kiskgyerek nem akar enni. Egy szakállas harcos bejön, keresi őket. A földre heveredik, elalszik. Zajt hall, fölgrík, olajlámpást gyújt, — noha nappal van — megtalálja az egyik gyermek cipőjét. Kiráncigálja őket a barlangból. A két imám reszket a félelemtől, a zsarnok élesíti kését, a gyermekek irlalomért esedeznek. De hiába. Ez a szívtelen zsarnok megrugdossa őket, azután könyörtelenül lemászározza.

A függöny nem gördöl le, mert nincsen, de a sóhajok egyszerre megszülnnek, a perzsák vidáman tereferélnek. A színészek meghajolnak, a nézők a gyermekeknek néhány pénzdarabot vetnek...

Leonid Andrejev, a nemrég elhunyt orosz író, aklnek az elbeszélésel tették halhatatlanná nevét, négyfelvonásos di-

ákdramát hagyott hátra, melyet most a Manzoni-színház mutatott be.

Ebben a drámában, melyben a régi, háborúelőtti, fülledt orosz élet mutatkozik meg, az író szegény fiatal diákokat vezet élénk, akik nagy szegénységükben is megőrizték vidámságukat. De csak vidámak, nem derűsek, nem nyugodtak. A műveltség az oroszokat sohasem nyugtatja meg, töprengővé, boldogtalanokká teszi s valami bölcséleti kétkedéssel fertőzi meg.

Mikor a függöny felgördül, a diákok rajongva szemlélik a lábuk alatt elterülő szent várost, Moszkvát, ahonnan harangzúgás hallatszik feléjük. Ott lenn béke van, de mindnyáján érzik, hogy az élet keserű csalódásokat tartogat a számukra.

Kik ezek a diákok? Majdnem mind küllöncök. Ime itt van Onofrius, a szakállas örökdíák, aki holta napjáig diák marad, minden vágya az, hogy egy tisztességes családdal kerüljön s a csöndes családi kört földúlja, megmérgezza eszméivel. Egy másik diák csak egyre áhítzik: nem a gazdagságra, nem is a dicsőségre, hanem arra, hogy szép, szívhez szóló hangja legyen, ne ilyen rekedt s elénekelhesse azokat a dalokat, melyeket a szívében rejteget. Aztán itt van Miklós is, az ifjú egyetemi hallgató, aki szerelmes egy sápadt, szöke lányba, Olgába.

Olga nagy nyomorúságban él, gonosz anyja kihasználja. Gazdag udvarlókat keres a számára. A szegény leány elmeséli imádójának élete történetét, bevállja, hogy már három nap óta nem evett. Tompa, bus szavakkal beszélgetnek egymással. Miklósnak nincs semmi pénze. Mikor azonban ezt hallja, fölocsudk, elhatározza, hogy török-szakad szerez pár rubelt, segít a leányon. Olga anyja közben talált valami pénzes udvarlót. Ez a leány reszket az anyja szavától, mozdulatától. Kétségbeesetten szorongatja Miklós kezét, de végül is engednie kell. Hiába kiált Miklós utána: »Ha elmegysz, többé nem látjuk egymást.« Olga elmegy. Megadja magát a sorsának. Könnyeit elrejt, él, ahogy lehet.

Miklós mégsem tud elszakadni ettől a leánytól. Nincs benne akaraterő. Mihelyt visszahívja Olga, visszatér hozzá s szereti a leányt, akinek a gazdag udvarló csapja a szelet. Időnként próbál sarkára állni, szemé szikrát hány, sertegetti kedvesét, fölteszi magában, hogy otthagyja, de aztán lassan hozzáállik a környezetéhez, azoknak az udvarlónak körében tölti napjait, kiket a leány anyja csábit oda. Egy este Miklós berug, részegségében kardot ránt arra a fiatal vidéki tisztre, aki a leány legujabb barátja. Összeverekszenek, a nők sivalkodnak, de minden marad a régiben. Olga, aki szereti Miklóst, sirva fakad, könnyeivel locsolja kezét. Miklós nem tud megváltozni, ennél fogva a leányt se tudja megváltoztatni.

Egy pénzüintézet jubileuma

A húszéves noviszádi Kereskedelmi és Iparbank

A noviszádi Kereskedelmi és Iparbank r.-t most megjelent mérlege és az intézet egész működése olyan, hogy a szokásos dicséreteken felül megbírja az igazi komoly kritikát is. A magas színvonalu jelentés, amellyel az intézet igazgatósága a zárszámadásokat a május hó 1-én tartandó közgyűlésnek bemutatja, nem kelt meglepetést, mert Bácska gazdasági körei már megszokták, hogy jelentéseiben a noviszádi Kereskedelmi és Iparbank igazgatóságának mindig érdekes mondanivalója van és akár gazdasági életünk sérelmeivel foglalkozik, akár az ezzel szemben kétségtelenül megállapítható enyhítő kormányintézkedésekről beszél, akár a pénzüplacot, akár a kamatviszonyokat jellemzi, megállapításai találóak, olyanok, hogy annak ugyszólván minden szavát bárki is aláírhatja. Valósággal tükörképe a jelentés a Vajdaság gazdasági életének. Tárnyilagosan állapítható meg, hogy a noviszádi Kereskedelmi és Iparbank feladatának minden tekintetben megfelel, főleg azonban érzéket tanúsít jogos üzleti érdekelnek ápolásán felül a köz érdekei iránt is, aminek bizonyága, hogy a noviszádi tőzsdének és magának Noviszad városának is a Kereskedelmi és Iparbank tette a pályázatra felhívott tiz Intézet közül a legkedvezőbb kölcsönajánlatot. Az intézet igazgatóságát, vezetőségét és vezérigazgatóját a bank megerősödése és a jövő megalapozása körül munkájáért teljes elismerés illeti meg.

A noviszádi bank mérlege nemcsak a részvényesek körében fog meglepedést kelteni, hanem megnyugvására szolgálhat a bank betevőinek is. A bank ugyanis az elmúlt évben 30 millió betétszaporulatot ért el és jelenlegi 90 millió betétállománya mellett, amelyet fiókhálózat hiányában kizárólag saját piacán gyűjtött, 64 millió váltótárcával, 49,5 millió dinárt kitevő folyószámlai követelésekkel, 17 millió készpénz és bankkövetelésekkel rendelkezik. A visszleszámítás ezzel szemben alig valamivel több egy millióal.

Az elért tiszta haszon 10 millió alap-tőke mellett 2,620.000 dinár, vagyis 400.000 dinárral több az előző évinél. Ennek megkeresésében a tavalyi tőkeemeléssel befolyt 4 millió dinár csak hét hónapra át vett részt. A tiszta haszonból 16 dináros osztalék fizetésére 1,600.000 dinárt, a tartalék és nyugdíjalap gyarapítására pedig ennek feleösszegét, azaz 800.000 dinárt fordítanak, úgy hogy ezáltal a tartalékalap 2,700.000 dinárra, a nyugdíjalap pedig 2,200.000 dinárra emelkedik. Érdekes adata a mérlegnek, hogy adófizetésre 1¼ millió dinárt fordított az intézet, ami még Bácskában sem mindennapos adóteljesítmény. Emellett a jelentés kiemeli, hogy az idén 120.000 dinárral kisebb volt az adólerovás, mint az előző évben.

A noviszádi Kereskedelmi és Iparbank, amelyről tárgyilagosan állapítható meg, hogy olyan jó hírneve van, amilyenhez kevesen dicsékedhetnek, május hó folyamán ismét tőkét emel és pedig úgy, hogy a régi részvénytulajdonosoknak felpénz nélkül. csupán a 100 dináros névérték megtérítése mellett juttatja az új részvényeket. E kedvezmény jelentős volta különösképp abból állapítható meg, hogy a bank részvényeinek a noviszádi tőzsdén jegyzett árfolyama osztalékszelvényvel együtt 155—160 dinárt tesz ki.

Ugy látszik tehát, hogy a vajdasági előkelő intézetek részvényeit s így az Iparbank részvényét sokkalta jobban kedveli és másként értékeli is a közönség, mint a zagrebi bankrészvényeket, amelyek között a legtöbb névértéken alul áll.

Az Iparbank iránt megnyilvánuló bizalom mérlegelésénél szembeötlő, hogy az intézet a fizetésképtelenségeknél és csődöknél — volt pedig idén szenzációs és nagy csődje a Bácskának elég — tavaly sem volt érdekelve.

A bank május 1-én tartandó közgyűlésének tárgysorozatán a részvénytőke felemelésén kívül felügyelőbizottsági tagok választása is szerepel. Az osztalék május hó 2-től kezdve kerül kifizetésre.

Mozaik

1. A kéz egyszerű kezecke, a szív egyszerű szivecke, az arc egyszerű mezőcske, a mell egyszerű kis kupola, a váll egyszerű puha támla és a szó lápadt buborék. A szem nem igazi ékszer és a száját, ha soká nézem épügy kiesik belőle a finomság, mint sokszor elmormolt szóbol a tüfejni színes mag: az értelem.

Mégis minden mozdulatból háborgó tengereket fejtek ki, egy hangját végtelen zenévé szedem szét és az orvos-ságcsohányi szemrebbenés karikába kerített jóságát hodsugar záporos mezővé szélesíthetem bármikor. A levegőtlen fényáradásokba borzongva ékelem a tükrös körök féligderengő öbleit és mellettük megnövesztem a vérpatak peremén a jajsztót, a várpalota piros zászlóját.

2. De végül egyszer mese lesz ez a ház és minden futamodás a szürke ártól.

A kereszt porba roskasztja szárnyát, lámpánkra rossz szelek ejtenek sötét burát, a legszebb csók zátonyra rántja a két szívet és álmunk a pihenés partjaihoz ékei a sóvárgás megtompult horgonyát.

Minden gyötrelmem cleven teste alatt akkor már átverhetetlen mélységbe horpad a hó, a színek nedves zamatját az idő sugarai szívják és mellünk csak kis vérvő pontocska lesz az át nem gondolható homályok közepén.

Házunkat zimankóval pólyázza be a csönd.

Sírásokkal nem üzen többé az édes este.

Egymást nézzük: s az eredmény fájó semmi.

És béna szélművészen áll meg a szerelem, ez a fürgén tipegő drága aranyóra.

3. A nap: most éppen aludni készül. a homlokára fátyolt akaszt, arca gyurható gyenge viasz lesz és haldokló szemének tág kriptáiban elrétegesedik a félelem.

Te őt nézed, ő téged; s hajlott-íves utak szaladnak mindkettőtök szeméhez. A mélybe ömlő nagy nézésektől arca lassan a te arcoddá változik: megpirul, megigazul és szelid lesz, magára szívja minden vonásodat, elszed mindent rólad még üres szíve helyét is kifestí feketevel. Aztán elvándorol, lehull és így őriz meg, így rejt el téged is holnapra.

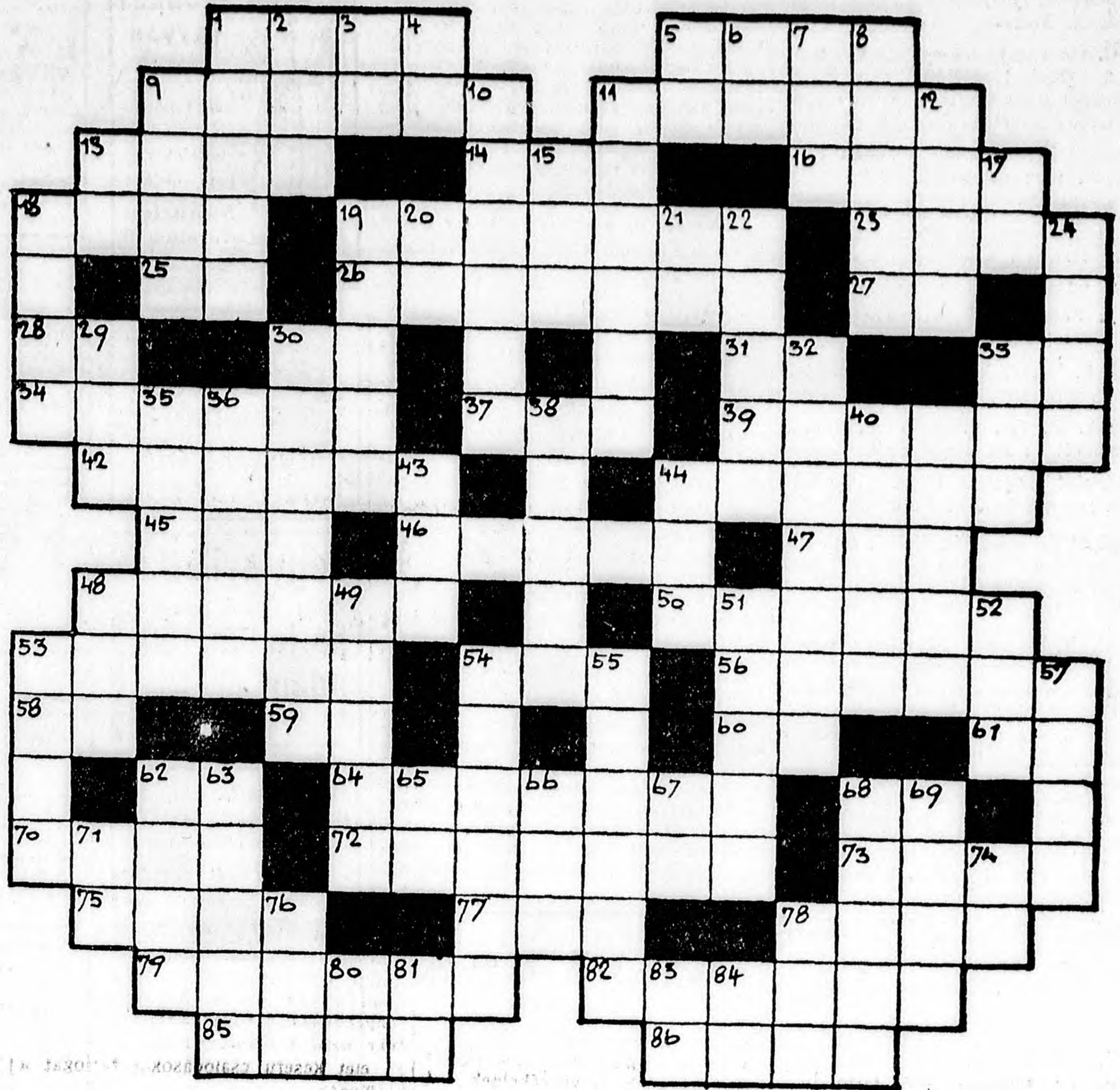
A nap az örök vándor, a mi vigyázó édesanyánk!

Berényi János

ÉP TESIBEN ÉP LÉLEK
a legbiztosabb érhető az erdeti
BRÁZAY
OSBORSZESZ
használatával.
Mindennél kapható

REUMA
KÖSZÖNŐLEVÉL
Dr. I. Rahlejev urnak Beograd
Kosovsk 43.
I-én tisztelt Doktor ur — az ön kiváló RADIO BALSAMIKA gyógyszerere, amelyet még a múlt évben rendeltem, nálam is, mint annyi más szenvedő ember-társamnál, csodás hatásunk bizonyított. A végtagjaimban éreztem hosszú idő óta reumatikus fájdalmakat és ezt kezeltem az Ön gyógyszerével és fájdalmaim a leg-vidébb idő alatt teljesen elmentek. So-féle szerrel próbálkoztam, de egyikkel sem értem el eredményt, míg az Ön gyógyszerere megszabadított minden fájdalomtól, amely már 1912 óta kínozott. Nem találok szavakat arra hogy Önnek meg-feloldoztam megköszönöm ezt a gyógyszeret, elégedjek meg annyival, ha azt jelentem ki, hogy örökké hálás szívvel gondolok Önre.
Božica, (bosiljgradska) 1927. febr. 20.
Svetislav Šimonović
A RADIO BALSAMIKA gyógyszert, készíti, forgalomba hozza és utánvétellel szétküldi Dr. I. Rahlejev Racio Balsamik laboratorium Beograd, Kosovska 43.

Keresztsoros rejtvény

Vízszintes.

1. Nem akarja, hogy észrevegyék, aki így megy be.
5. Korszak idegen szóval
9. Nem anyagi
11. Örök idegen szóval
13. A tokaji híres
14. Tejföl idegen szóval
16. Házállat idegen szóval
18. Kövér, zsíros, idegen szóval
19. Régi történet
23. Divat más szóval
25. Kevés ember ilyen
26. A tudomány alapja
27. A 25. vízsz. gyakran teszi
28. A vízszintes 42-ös harmadik és utolsó betűje
30. Megfordítva helyhatározó rag
31. Igeköto
33. Német ige köto raggal
34. Egyházi ruha (az első betű latinos helyesírással)
37. Török méltóság
39. Árammérő
42. Francia gyarmati katonai rang (utolsó betű hiányzik)
44. Egyiptomi istennő
45. Angol megszólítás hölgyek számára
46. Híres országgyűlés
47. Ilyen együletet alapítottak a Pál-uccai fiúk
48. Rest simonijája
50. Általa föllállított elvről híres amerikai köztársasági elnök (Itt a harmadik betű a végére kerül)
53. Nagytű

54. Hajó idegen nyelven (fonet)
56. Aragónia magyar neve
58. Latin ige köto
59. Többsz. számrag
60. Igeköto
61. Olasz folyó
62. Szerb személyes névmás
64. Római verő germán vezér
68. Egész, sértetlen (ékezet hibával)
70. Termelési tényező
72. Szállítási műszó
73. Megszólítás, nem nagyon udvarias
75. Összetett vezetéknev egyik fele, (híres magyar magán detektív)
77. Női becző név
78. Ezt mondják arra, aki csinos
79. Ez szur
82. Charon is ez volt
85. A levél ilyen
86. A 13. vízszintes nem ilyen

Függőleges.

1. Számítási fogalom
2. A fa ellensége
3. Híres fizikus volt (fonet)
4. Tiltó szó
5. Latin kötőszó
6. Két egyforma magánhangzó
7. Három egyforma mássalhangzó
8. Lélek latinul
9. Ilyen ima is van
10. Nagy, ügyetlen, nem művészi
11. Női név
12. Ezt a szót minden rádiós ismeri
13. Kettős magánhangzó
15. Megfordítva királynő név
17. Két egyforma mássalhangzó
18. A szabó ismeri
19. A birka ilyen
20. A függ. 32. ötödik és utolsó betűje
21. Kicsinyítő képző
22. Hátán tartja a világot
24. Tan más szóval
29. Mienk, szlávul
30. Hal
32. A politikus ha kivándorol
33. Művészet latinul
35. Az ember még él

36. Megtévészt idegen kifejezéssel (utolsó betű hiányzik)
38. A hétágu korona ilyen
40. Egyházi méltóság
41. A német császár egyik fiának mellékeve
43. Tagadó szó idegen nyelven
44. U. az mint vissz. 45. de megfordítva
48. Hajó rész
49. Időhatározó szó
51. »A«-val a végén, dalszínház
52. Égi test
53. U. az mint vissz. 18.
54. Néhol van ilyen szabadság
55. Tényező idegen szóval
57. Helyhatározó szó
62. Kevesebb ember van, mint hiszed
63. Kináló szó
65. Kötő szó
66. U. az mint vissz. 37. de a betűk más sorrendjében
67. Állati termék németül
68. A magyar mitológiából ismert szó
69. Tagadó szó idegen nyelven
71. Személyes névmás
74. A japán teaházi lány mássalhangzó
76. Levegő, idegen szóval
78. Sok jó kicsiny helyre is...
80. Mássalhangzó (fon.)
81. Mássalhangzó (fon.)
83. Aki remél
84. Családtag

RÁDIÓAMATŐRÖK
szakfel-mény-tadok, ké-zülékeik fel-ülvi-sgálását, javítását vég-zem, új kés-ülékek sz-ksz-rü fel-lítását, mindennemű alkat-ész-t szállítok leg-olcsóbb-an
CZUCZY EMIL OKL. MÉ-É-ŐK
UBOT CA,
MASSARIKOVA 25. 181

Részletfizetésre
adunk hitelképes egyéneknek mindenféle
szövet- és vászonárut
„TEKSTIL“
manufaktúrnoskladište, kézműváru kereskedés
Su obila, Pašičeva (Gözfürdő) ul. 7.
H vára megbizottunk hához jőa. 1908

Szerkesztői üzenetek

Krakeler ur Vérszegény ötletek, nem alkalmasak közlésre.

K. B. Ön azzal mentegődik, hogy ezek a versek kivételesen rosszak, de legközelebb jobbakat küld. Várjuk őket. A mutatoba küldöttek nagyon gyengék.

Magyar. Zerkovitz-izü, kupléversek. Napilapba nem alkalmasak.

K. B. Már többször a tudomására adtuk: költeményei és prózái nem ütnek meg a mértéket. A legutóbbi költemény szinten gyenge. Ne fáradjon.

A. J. Parabuty. Nagyon finom, hangulatos sorai vannak.

L. J. S. Versét küldje be a tánctanároknak hivatalos közlönyébe.

Versck. P. Gy. Banális história a gázlámpáról és az uccalányról.

Vajdasági Irodalom Bród. Megható írás, teljesen igazat adunk önnek.

Háinalát és hal-naját. Versét csak elrettentő példaként lehetne közlésre adni. Saját érdekében mondjuk, tegye le a lantot.

K. M. V.-Kikinda. Szerelmes versei sok jóérzésről tanuskodnak, de hiányzik belőlük az a művészi erő, amely alkalmassá tenné őket a közlésre. Kéziratokat nem őriz meg és nem ad vissza a szerkesztőség.

VI. Gimnazista. 1. Szabolcska Mihály 1862-ben született, ref. lelkész. Temesváron él. 2. Szabó Dezső 1879-ben született, kezdetben vidéki tanár volt. 3. Adv Endre 1877 XI. 22-én Erőmindszenten született, református. 4. Mész László 1895-ben született a nagykaposi (Csehszlovákia) premontrei plébánián lelkész.

T. Kálmán. Sombor. A kért bélyegűságmek: Dr. Briefmarkenhändler, Berlin. Internationale Zeitung für Philatelie, Berlin. Schweizer Briefmarken-Zeitung, Bern. Briefmarkenpost, Gelsenkirchen. Časopis Česko-Sloven. Filatelista. Schwarzkostelzer. Die Postmarke (Deutsch-Österreichische Briefmarken-Zeitung, Wien.

Költészet. A novellapályázat bírói jelentését husvétii számunkban közöltük s ugyanott közöltük azt a három novellát is, amelyet a bírálóbizottság a díjra legérdemesebbnek talált. Ezek közül a közönség választja ki azt a novellát, amely legjobban tetszik. A husvétii számhoz szavazólapokat is mellékelünk. Eddig a *Lelece* és a *Titok*, amit *ketten tudnak* című novellákra kerül belőlük esvenlő számú szavazat érkezett. Az eredményt vasárnap, május 8-án közöljük.

Čakovec 20. A novellapályázat tennusa már régen leírt és így a beküldött novellát nem vehetjük figyelembe.

Szőke. Ön levélben kér tőlünk felvilágosítást, hogy hogyan lehet szép gallyérokra szert tenni. Ezt éven egy nem lehet könyvből vagy írásból megtanulni, mint táncolni, vagy futbalozni nem. De azt hisszük, hogy egy szép széke lánynak felesleges is erre tanácsot adni. Mi már öszháruak és kopaszok vagyunk, próbáljon egy barnahajú kartársnőjéhez fordulni felvilágosításért.

B. Gy. Gy. A kérdéses cikkeket Bródy Mihály ur írta, aki készséggel hozzájárul cikkeinek a lefordításához, azzal azonban hogy a fordításon nem kívánja feltüntetni a nevét.

Éden. Dubrovnik. Az első verse (Hangulat) tehetséget és ívét sejtet. Az utolsó gondolatokban primitív sorok tűnnek fel. Ami pályamunka a novellapályázatra beérkezett, azzal a bírálóbizottság foglalkozott is, s jelentésében megemlékezett róla. Ma már nem tudjuk megállapítani, hogy a kért novella beérkezett-e.

KÖNYVEK

Páneurópa, Condanhove-Kalergi. A bécsi Páneurópai Útő kiadásában most jelent meg *Páneurópa* címmel az európai ifjuságnak szánva, német nyelven egy vaskos kötet, amely a páneurópai mozgalom keletkezését és jelenlegi helyzetét rendkívül áttekinthető és népszerű módon ismerteti. A könyv ára 40 dinár. Megrendelhető a Minerva könyvosztályánál Szaboticeán.

Egy német folyóirat a babonáról.

Az egyik tudományos német folyóiratban Demel egyetemi tanár hosszabb cikkben számol be a szerencsés és szerencsétlen számok történetéről. A cikk megállapítja, hogy a 7-es szám szerencsés volta már a régi babiloniak idejére vezethető vissza. A babiloniak nagy sereg demontól féltek és ezeket hetes csoportokba a »gonoszok hetébe« foglalták össze. A 7-es szám ugyanis szent szám volt és a hetes csoportosítással gondolták megöröni a démonok varázsát. A babiloniak hély bolygót ismertek, amelyek a világot kormányozták. Így a 7-es szám igen nagy szerepet játszott az életükben. A hétket hét napja volt — a hetedik szerencsétlen nap. Hét napig emelkedik Babilonban az árvíz és hét napig száll vissza. Istar, a szerelem istennője, hét ruhát vet le, amikor meztelenül az alvilágba száll. A démonokban való hit mellett igen fejlett volt már az ókorban is a szerencsétlen napok tudománya. A 13-as szám már akkor is szerencsétlen volt, míg a 3-as szerencsét jelentett. A 3, 7 és 13-as számok kombinációjából természetesen a szerencsés és szerencsétlen számok egész légiója fejlődött ki. Krisztus előtt XII-től IX. századokban egy régi papirusz a következő fontos napokról emlékszik meg: Tybi hónap 16-ik napján nem szabad mosdani, ugyanemek a hónapnak a 12-ik napján nem szabad egeret látni. Paophi hónapban négy napot teljes semmittevésben kell tölteni. Ha egy gyermek Chotek hónap harmadik napján születik, akkor hároméves kora előtt meghal. Minden hónap 5-ik és 25-ik napja veszélyes a férfiakra, ilyen napokon nem szabad nőszülni. Péntek éjszaka mindenképpen szerencsétlen. Ezeket a szerencsétlen napokon kívül a régiek természetesen egész sereg szerencsés napot ismertek.

HADNAGY ISTVÁN
szabó
készít polgári és minden hitfelekezeti papi ruhákat
Subotica, Sućiceva ulica 10
2651

Komplett
gőzfürdő
eladó
Michael Ott
Krnjaja (Bácska)

Jegygyűrűk
va ódi 14 kar. aranyból
pája Din. 150
Adám ékszerésznél
Subotica, Rudić ul. 6

Maradék nagy kiárulás
férfi- és női szövetekből
Lejko Bélánál
Rudić ul. Átjáró-ház

Aprított száraz újak
TÜZIFA házhoz szállítás
Din. 33
Matija Engler i drug
Subotica, VII. Miroš Običić 6.
Vol. Bogar-ulei, Val. 6. 4108

Uj cipőzlet!
KOCH ARMIN
Subotica, Sućiceva ul. kiskápolna mellett
Din. választék a legmodernebb férfi és női tavaszi divatcipőkből rendkívül olcsó árakon. Javítások at vállal: férfi talpalás 45 din. női 35

1. öltözés miatt eladó
Egy drb 4/12 HP Praga pi oló 4 üléses keveset használta tautomobil, két kenderítő, egy drb Seidl & Co.-éje komplett fészilógép (Hehl maschine), amelyek azonnal átvehető. Az összes gépek minden elfogadható áron eladó. Közlelbi felvilágosítás St. Moravicián Tumbis vin tulajdonosánál, ahol a gépek felszernek, vagy dr. Vojnics Tun es István suboticei ügyvédnél lelet kapni 300

1 liter kitünő siller bor **6 din.**
1 liter kitünő fehér bor **7 din.**
Tearam, cognac, liqueur, pálinkafélék kimerve és palackokban leszállított áron kaphatók 152
Szilasi Sándornál,
Trumbiceva ul. 16, csirkeplac

Üveg, po cellán, képek etető és kőcsonevény üzletem t junus 1-én gyömöcs acra Krekus és agy-bazár közé helyezem át, ahol szortirozott raktár al, szolid kiszolgálással kérem a t. közönség támogatását
Berkes József
Zrinski tr. 9

A cserepes virágok neveléséhez szeretet, nyajasság, szvetei a virag életével és meleg szív kell, ha szereti virágait, öntözze őket
KANIPOS
NÖVÉNY TÁPSÓVAL
(Név és védjegy törv. védve.)
Kapható gyógyszerárak, drogáriák, virág és magkereskedőknél
ÁRA 12 ÉS FÉL DINÁR.
Készíti:
SCHUMACHER ZOLTÁN
gyógyszerész és vegyészeti labor tórium Crvenka (B. Čsa)

Muharima Raffia
Kékkő
legolcsóbban
Körösi Géza
cégnél
Telefon 513

Vámmentes
k é k k ő
99 % os kapható
Sugar Manó
Subotica, Telefon 47.

Tavaszi divatújdon-ságok, fel ltok, öltözök st.
Michler István
u i divat szabóságban
SKOTUS VIATOR ul. 5
2087

Permetező, pálinkafőző
kazant
jótállás mellett készítek és javítok
HOVÁN LÁSZLÓ
rézműves
Zrinski tr. 24.
Zrinda me'le t

Tűzifa
100 kg.-kén
Elsőrendű bükkhasábfa 33.—
Elsőrendű bükkhasáb felvágva és aprítva 38.—
Bükkfa felvágva aprítva 34.—
Kötegeti ürész-hulla lék 26.—
Gyors és pontos kiszolgálás
Legjobb minőségű szállítás házhoz szállítások
I. ETVEŠ
Paja Krjundžićeva ul. 4.
(Ves. elény-ül)

Vámmentes
Montecatini 99%/00s
olasz kékkő
me'érkezett.
Le olcsóbban kapható
Nojcsék Géza
cégnél, Subotica

FUTO URI és NŐI
ANGOL SZABÓSÁG
SZUBOTICA
11 Mlinkova ul. 6. Posta és bank között 5. soro

Bor, pá in a szakmában régről jó, bevezetett ügyes megbízható helyi ügynökök ker.s egy közkezdvelt cég szíp jövedelemmel és nagy fizetéssel.
Cim a kiadóban. 149

LOKOMOBILOK
MOTOROK Diesel és szivattyú
GATTEREK PINI és KAY
kompl. fűrészek
kedvező fizetési feltételek
Braća Fischer
D. D.
ZAGREB,
Pantovčak 1 b.
5824

Autó- és kocsifényezés
tapedirovat
szakszerűen készit
SZKALA MIHÁLY
kocsifényező
Sendanski put 23. szám

CRÉME MAJALA
ALCKRE, SZAPPAN és PUDER
a legjobb szepítő és szep ölleni szerek
KA HATÓ, SUBOTICAN NADA
I. ogeria, Štromajerova ul. 7.
Jasai székfűtés: Apotek
Šikič, Dolnja Lendava, Slovenija

Butor 1485
Épület
Portál
LEGELŐNYÖSEBBEN
SZAKÁCS-nál
Šrossmayerova ul. 20. Huspice

ABLAKÜVEG
minden méretheben legolcsóbban kapható
Drag. Obradović
Üvegyári lerakat
Beograd, Knez Milana 31
Uroševa Pivnica

Ügyázzon a szemére!
Csak szakközletben vásároljon!
A valódi „ZEISS” szemüvegek gyári lerakata
A. MAYERHOFF
Vel. Bečkerck
Aleksandrova ulica 10.
Subotica, Aleksandrova ul.

Kerékpárt, kerékpáralkatrészeket, külső és belső gummit, varrógépet, gramofont, gramofon emezeket, foott al-labdát legolcsóbb áron szállit
Em. Fischer
Zagreb
Sudnička ulica 3/17
Nagy képes árjegyzék 3 din. ovel ényeg ellenében ingyen és bérmentve 1572

HADNAGY
asztalosmester készit épületmunkát. Festett butorok állandó raktára.
Javításokat vállal. SUBOTICA
1575 Petrogradska u. 6

FIAT
a világmárka!
Jó! Olcsó! Szép! Tartós!
A mi utainkhoz a legalkalmasabbak!
Főképviselet:
Automobilia GARAGE
Subotica, I., Skadarska ul. 7.
Telefon: 151.
Heisler-fürdő mellett
A fizetési feltételek lényegesen kedvezőbbek.
Hosszu lejáratu részletfizetés.
Az 1927 típusok gyönyörű színekben raktáron
Megnyilt sofför iskolánk garancia és nagyon kedvező feltételek mellet, legelső szakemberek vezetésével, európai és amerikai kocsik vezetése és kezelése.

NYILT-TÉR

Van szerencsénk a nb. rendelők közönség tudomására hozni, hogy nyomdánk egy tökéletesen berendezett klímámuintézettel bővítettük ki. Külföldi szakemberek közreműködése biztosítja, hogy mindenféle cinkkksét, autotypiát, fametszetet minden igényt kielégítő minőségben és kivitelben állítottunk elő árjegyzékek, levélpapirfejek, hirdetések stb. számára.

Szükséglet esetében kérjük bennünket ajánlatlathoz feljólítani.

Teljes tisztelettel

Fischer és Krausz

4335 Subotica, Šenoa ul. 12. Telefon 629

Mesni Školski Odbor grada Subotice.

OGLAS

Ovime se oglašuje javna ofertalna licitacija:

1. Za zidanje učiteljskog stana u staroj srpskoj školi na Kelebiji (br. 53. »Arsenije Čarnojević) na dan 7. maja 1927.

2. Za zidanje salaša na t. zv. šandorskom učiteljskom zemljištu na dan 9. maja 1927.

Planovi, uslovi i predračun mogu se dobiti u gr. inžinjerskom odeljenju.

Subotica, dne 20. aprila 1927.

3962 Mesni šk. odbor

Vitimir Kovačić, kralj. sudski izvršitelj u Kuli.

Izvr. br. 215—1927.

Dražbena objava.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu §. 102. zak. čl. LX. ovim objavljuje, da će se usled kr. okružnog suda u Somboru br. 693. u stečajnoj stvari Petra Blanc iz Kule zastupanog po advokatu dru Tiboru Lederer iz Kule na javnoj prodaji prodati popisane pokretnine u zapisniku i procenjene u vrednosti od 9130 dinara, a koje se sastoje iz predmeta: kancelarijski nameštaj, Wertheim kasa, vaga, bure, gazd. stvari, sobni nameštaj itd.

Po odluci kr. okr. suda u Somboru br. 693/39/926. određena javna prodaja održaće se 5. maja 1927. godine u 9 sati pre podne na licu mesta u Kuli na stanu dužnikovom steč. mase, na koju se pozivaju sva ona lica, koja se žele nadmetati s tim, da će se odnose pokretnine u smislu §§. 107. i 108. zak. čl. LX. 1881. po naplati kupoprodajne cene u gotovom, a u slučaju nužde, i ispod procenjene vrednosti prodati.

U Kuli, 22. aprila 1927. godine.

Vitimir Kovačić
kr. sudski izvršitelj.

4301

Hirdetés

Templomülések bérlete. Felhívjuk a templom ülések bérlőit, hogy mult évi bérlatük jogának fentartását f. évi május hó 2-től 25-ig bazarólag a hitközségi irodában okvetlenül jelentsék be, mert az említett határidőn túl meg nem hosszabbított és le nem foglalt bérlatokat a jelentkezés sorrendjében új igénylőknek fogjuk kiadni.

A subotical zsidó hitközség elöljárósága

4279

Felhívás!

Alullrott megvettem Betyák Gyula tulajdonát képező „Mir“ vendéglő berendezésének egy részét. Felkérem az esetleges hitelezőket hogy követeléseiket 8 napon belül jelentsék be nálam a „Mir“ vendéglőben, mert későbbi bejelentések nem vétetnek figyelembe.

Subotica 1927 április 30.

4241 Vidákovics Kálmán

Itt a tavasz!

Ne mulassza el az alkalmat dus szövetraktáramat megtekinteni s tavaszi ruhasszükségletét nálam rendelni meg. A legdivatosabb ruhákat legjobb szöveteiből is igen olcsón készit.

Mirnič Béla

uri divatszabó Subotica,
Trubičeva ul. 14. Csirkepiac

Köszönő nyilatkozat

Alullrott 1926. év november havában a bécsi »Phönix« Életbiztosító Társaság beogradi vezérigazgatóságánál kötöttem egy 100.000.— dinárról szóló életbiztosítást boldogult hitvesemmel, Sudar Olgával egyetemben.

Miután feleségem 1927. március 3-án elhalt, a társasághoz fordultam a biztosítási összeg kifizetése végett. A »Phönix« Életbiztosító Társaság kötelezettségének azonnal eleget tett és minden haladék nélkül nekem azonnal kifizette a biztosítás összegét, vagyis 100.000.— dinárt.

A társaság ezen előzékeny eljárása arra készitet, hogy mindenkinek, aki családjáról gondoskodni kíván, a biztosítást a fenti társaságnál a legmelegebben ajánljam.

Suboticán, 1927 április havában. 4324

Josip Sudar

»Feniks« Društva za Osig. Života
Direkcija za Kraljevinu S. H. S.

Novi adi Autó és Motorkerékpár Cmtár

3489

AUTÓK

Benz-Mercedes Sibirjanin Janko 22
Citroën A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7
Chevrolet Velautó Kr. Aleksandra 6
Chrysler Autocar Trifković trg 5
Fiat Suhanov Željeznička ul. 77
Ford Autokar Trifković trg 6
Tatra és Hanomag Sibirjanin Janko 22
Studebaker Wilson trg 7

KAROSSZÉRIA KÉSZÍTŐ és JAVITÓMŰHELY

Mogin Mladen Temerinska ul. 49
AUTÓJAVITÓMŰHELY
Express Madjarska ul. 53
Fellegi József Futaki put 92
Marmos i drug Sibirjanin Janko 22
Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban
Zikmund i drug vas- és gépgyár, Limán

AUTÓBENZIN és OLAJTÖLTŐÁLLOMÁS

Komlós Testvérek Örmény-utca
Rogulya Iván Trifković trg 2
A. Vranić i drug Kr. Aleksandra 7

AUTÓALKATRÉSZEK

Alba tüköryár Željeznička ul. 53
Autocar, Trifković trg 5

AUTÓGARÁZS

Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7,
Wollner Željeznička ul. 20

AUTÓ-URVEZETŐ és SOFFÖRISKOLA

Sofföriskola Kr. Aleksandra ul. 7, az udvarban
MOTORKERÉKPÁROK

D. kerék Meghatalmazott R. Langsteiner
Nikola Teslova ul.
D. K. V. A. Vranić i drugovi Kr. Aleksandra 7

TRAKTOROK

Case, Rekord r. t. Temerinska ul. 6.
Ford, Fordson, Autocar Trifković trg 5

Kardos hirdetővállalat együttes hirdetései Novisad

SZÉKELY divatárház

most érkezett
selymei
gyönyörűen
szépek!

A legelegánsabb párisi modellek „ESZTERKA” cégnél kaphatók a korzón. Selyem-, szalma- és gyermekkalapokban nagy választék mindenféle kivitelben.

A subotical Kere kedők és Gyárosok Egyesülete „Lloyd” ezennel pályázatot hirdet a megüresedett

titkári állásra

Fizetési feltételek megállapodás szerint.
Pályázat határideje f. é. május 15.
Az állás lehetőleg június 1-ig elfoglalandó.
Subotica, 1927. április 27.

4326

Az igazgatóság

Figyelem!

Kerékpár,
varrógép és
grammofon

üzletünk

á t h e l y e z t ü k

Rudičeva (Gyümölcs piac) 3 sz. alá, ahol szükségletét mindenkor továbbra is elismerten a legszolidabb árakon szerezheti be

S. Ad. Engl Subotica

Vezérképviselő

a textil szakmában százalékos utazokat keres
Írásbeli ajánlatokat

Radio Reklám Jugoszlavija
Subotica, postafiók 48

4201

Megvételre keresünk

3—31/2 HP 1200—1340 fordulatszámú 220 Voltos 42 per.

forgóáramu motort.

Minerva nyomda Subotica

4349

RAKETHURT

a legfinomabb kivitelben
és legolcsóbb árban,
csak a gyárban kaphat

4373

Bélipar d. d. za izradu creva
Subotica, Halaški put.

Autósok figyelmébe!

Autójavítások
Fiat-alkatrészek
Motorolaj

kaphatók a legolcsóbban

Burány János
garázsában Szentá 4290

Háziaszonyok figyelmébe!

Olcsóbb, mint bárhol
Sphinx I-a korai és újrított
VASEDÉNYEK

kefék, sziták, piaci utazó és papír
KOSARAK
virág és kézimunka állványok
METEOR-KÁLYHÁK
tűzhelyek és kályhatalok
LÁBTÖRLŐK
nagy választékban

Ehrenfreund Géza
háztartási és konyhafelszerelési
üzletében, Rudič ul. 1

Málnaszörp

és 9 más kiváló szörp-fajt ajánl a „Bezalkoholna produkcija“ Ljubljana, Poljanski nasip 10
Rendeljen próbaküldeményt, nem bánja meg 4197

Mázoló és fényező munkát a leggyorsabbtól a legszebb kivitelben készit

MEZEI

Subotica, Hirska ulica
Kakas iskolánál.

Cipő-különlegességek

a legújabb divatlap szerint mérték után legszebb kivitelben és olcsón készülnek

RÓKA divat-cipőszabó
953 Zrinjski trg 2.

„LITWIN“

automatikus betörés és tűzbiztonsági apparátusok

a legmodernebb és legmegbízhatóbb konstrukció, bankok, pénzintézetek, ékszerészek és nagyobb iparvállalatok stb. számára. Érdeklődésre in yenes bemutatás. Kapható az S. H. S. vezérképviseletnél „Novitas“ ezelőtt Deutsch Sámu I Subotica, Zrinjski trg. 31. Telefon 873.

4187

Modern felszerelésű versenyképes képernyővel a Jugoszlávia egész területén óvadékképes jól bevezett

képv.seiőt, vagy u'azót keres

magyar vagy németnyelvű ajánlatokat „Rah en leisten fabrik 2233“ jogigere körüli Rudolf Wosse hirdetőirodába Budapest, IV. Vác utca 18.

A husvétii ünnepek alatt szünetelt a virsti gyártás, újra me kezdtek és naponta ismét

friss virstii

és az összes füstölt húsárak és lólvágottak kaphatók a kóser mészárszékben, Novisad, 43:4 Futósi put 5.

TREBAŠ LAKA? - UZMI OVOG!
MOSTER TVORNICA LAKA:BOJAD.D.
 ZAGREB
 KR. DVORSKI DOBAVLJAC.

JUNIPER
ZÖLD SÓBORSZESZ
 minden más gyártmánynál hatásosabb
 Győződjön meg róla. Kérje a fűszerkereskedőjénél egy ingyen minta üveget leírással
 Mr. Alfred Blum Subotica

DARUVÁR
ÁSVANY- és ISZAPFÜRDŐ
 Földhő 38—50°C. fokos me'eg'orrások
 Kéndkvüi gyógyhatás:
 női bajoknál, reumánál, ischiasnál, vérszegénységnél.
 Kellemes nyaralóhely. Egész éven át nyitva!
 Kedvező vasúti összeköttetések!
Mérsékelt árak!
 — Fés ez nona kivül nagy ár-gelmények! —
 Prospektust kívánatra.
 3:21 I ürdőigazgatóság

Elsőrendű, puhaívalet egétt **MÉSZ**
 salát iparvállalásny rend lke ő meszgető telepüknörl VAGON-
 TÉRLE EN, valamint **TÉGLA**
 minden minőségben és mennyiségben **KAPHATÓ**
Gl'ed Bernát
„István“ téglagyár, Subotica
 Városi ir dás: Zank sk. trg. 3. T ele on 874. Gyári t ele on 908

SOFŐR-MECHANIKUS TANFOLYAM
 nyit meg az Első Szerb Pivat Soför Iskolában Beograd, Koszovszka 37. A tanfolyamon résztvehet bárki, minden előképzettség nélkül. Tanfolyam végzetével a tanulók állami vizgát tesznek és engedélyt kapnak bármilyen gépkocsi hajtására (érvényes külföldre is). Tanulá és vizsga szerb, német, vagy magyar nyelven. Az eredményét teljes felelősséget vállal az iskola. Tandij társással együtt 1800 dinár. Bővebb felvilágosítást kívánatra küldöz iskola.

KRAJČOVIĆ-féle (Dr. Spitzer)
UJ VUKOVÁRI ARCKENŐCS
 (nappali és éjjeli használatra)
 Utólréhetetlen és csodás eredmény sz: piók, foltok, pattanások, miteszszere, orr- és arcvörösség és valamennyi arctisztítálatan-ság ellen. V l di csakis a kéz ló fénykéncével. Árak: Kenőcs 8— és 12— din., szappan 5— din., puder és krém 10— din. Kapható gyógyszerárakban n. drogériá ban és parfümeriákban. Depo: KRAJČOVIĆ-féle gyógyszertár VUKOVAR.

Villanytelepek!
Nyomdák!
 Veszük minden mennyiségben **akkumulátor-
 lemezeket, ólomhamut, régi betti-
 anyagot, régi ólmit** a legmagasabb áron
 Ajánlatokat „2000“ je igé alatt SCHMOLKA hirdető
 NOVISAD továbbít 4307

Falburko'ó
FAYENCE-LAPOK,
 csehl és beltö di cserépkályhák,
samott-tégla, liszt
 állandóan gyári áron i sapha ó;
Schomann és Bauer
 Novisad, Jevrejska ul, 9. Telefon 316.

BORBÉLYOK FIGYELMEB L I
FORGÓSZÉKEKET
 azelőtt BÉCSBEN most SZUBOTICAN készíti
SZŐLLŐSI JÓZSEF
 Paja Kujundžićeva ul. 20. — Kapható 4.0 dinártól 430 dinárig
 jótállás me ell. — S ALLITÁS AZ EGÉSZ ORSZÁGRA

Aprilis 9-én nyit meg a
STARAKANJIZAI
CSODAKUT ARTEZIFÜRDŐ
 A fürdő különösen a csúzos-, rheumás-, izom- és izületi bántalmaknál, ischiasnál, zsábánál, köszvénynél és izzadmányoknál bizonyult pártatlan és gyors hatású gyógytényezőnek. A leg-sulyosabb csúzos, köszvényes betegségben szenvedők százaí hagyták el gyógytu tan a fürdőt — néhány heti használat után. De a fentiekén kívül sikerrel használták még a fürdő vizét ideg-gyengeség, vérszegénység, szivbaj és nőibaj ellen, sőt az idegrendszerre is élénkítően és üdítőleg hat. A gyönyörű parkban fekvő fürdőben kényelmes és olcsó vendégszobák állnak a fürdővendégek rendelkezésére. Ócsó és izletes ételmezés a fürdő vígadójában. Kívánatra prospektust küldünk. A fürdőigazgatóság.

Tennis raket-jét huroztassa
 meg mindenki, még a saison megkezdése előtt
Garantált eredeti angol hurok.
 Gyors, pontos és szakszerű munka
Olcsó árak!
 Allandó nagy rak ár: Saren or, Mass, Walter, Briggs, Hammer raketekből
KOSMETIKA
FOTO-SPORT
 szaküzlet Sombor (Bácska) 2841

Figyelem!
 Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy hentes és mészáros üzletet nyitottam, ahol naponta elsőrendű friss marha-, disznó- és borjubusokat, valamint füstölt szalonna, zsír- és hentesárakat kaphatnak. Szíves pártfogásukat kérve, maradtam teljes tisztelettel
 4141 **Pencz János**
 hentes és mészáros Subotica
 VI. Frankopanska ul. 15. (Magyar u.) az ovoda mellett

ASZTALOS MUNKÁT
 épüet, butor', potáll, üzletberendezést és átalakítást, butorilisztitást és javítást a leg'caobb an kés. It
NÉMETH MIKLÓS
 asztalosmester, Maudičeva ul. 7., az ócskapiac mellett
 Ajánlat díjmentes.

Szobafestést
 a legmagasabb igényeknek megfelelően készít
Matkovich S.
 szobafestő
 Minden időben található vagyok Bódićs bádogos üzletében Paja Kujundžića ul. 11
 Lakás: ill. Kumčičeva ul. 47. Subotica 3980

Velika Srbija Szálloda
Pancsevó
 a város legjobbban menő és legelőkelőbb szállodája a vá osháztáren (Kralja Petra trg), 30 vendég-szoba, étterem, kávéház és személyzeti lakások kifogástalan teljes berendezéssel; pince és konyha felszereléssel, autogarave, saját vízvezeték berendezés, — szabad kézből, betegség miatt —
E L A D O
 Háztulajdonos vevőnek illetve bérlőnek hat éves szerződést biztosít. Érdeklődni lehet a jelenlegi bérlőnél
Tarr Sándor szállodás, Pancsevó 4272

Kereskedő ügyfeleim!
 Kézzelvarrt paplanok minden minőségben a legolcsóbb áron kaphatók
 S. Kramer Subotica, Trumbićeva ulica 11.
 Szabó és paplanvetta gyári áron. 1034

Veszek használt árvizbélyegeket
 kérek ajánlatokat a mennyiség és értékek megjelölésével
Deutsch Károly tükörgyáros St.-Kanjiža

SREBRNJAK SZANATORIUM
ZAGREB
 Uj belgyógyászati szanatórium nyit meg Srebrnjakon 62. szám alatt, a Medjašna ulicai villamos állomástól 10 percnnyre, alacsony dombon, ideális helyen fekszik. Körülötte szőlők és erdők. Gyönyörű kilátás a Száva völgyére és a zagrebi hegyekre. Az összes belsőbajok részére, kivéve a fertőző és elmebajokat. Dietetikus, fizikális és medikamentális gyógyítás a legmodernebb terápiai módszerek szerint.
 Főorvos: Dr. Franjo Kavčić.
 Mérsékelt árak! 11243 Telefonszám 23 2

CANADIAN PACIFIC
Magyar vagy német földmunkások és családjaik
 február végétől kezdve szállítanak
Kanadába
 Indulás minden héten.
 Mindennemű felvilágosítással szolgál ingyen
CANADIAN PACIFIC
 Beograd Wilsonov trg 107. Sombor R. Kovačić Pariska 2.
 Őrizkedjék csaló ügynököktől. 447

Jégszekerények mészárosok, hentesek, vendéglősök és **BRAČA GOLDNER**
 magánháztartások részére **SUBOTICA**
40% jégmegtakarítás TELEFON: 134.

LEVELEZÉS

Jóképű, 30-as fővárosi művész, független, elhanyagolt, jómódu urhölgy megértő barátságára vágyik, kinek mindene lenne. Leveleket »Festőművész« jellegű kiadóra. 4323

Fővárosi festőművész aktanulmányokhoz — lehetőleg Sentán, Suboticán — fiatal, szép kifogástalan alakú hölgyeket keres. Ajánlatok »Festőművész« jellegű kiadóra. 4322

Fola. Hirdetés rovatot nem figyeli. Háromszor kerestem a jelzett helyen. Válasz esetén május tizenkettődikén reggel ismét megkísérlem. Ott üzenetet hagytam. Válaszról ezután értesítem. 4110

Lagner

uri és női fodrász, üzletben a kiszolgálás vezet

Bubihajvágás, manikűr, ondulolás, hajfestés, hajmunka, maskirozás és babakozmetika

Mindenféle női haját a legmagasabb áron veszi

Jovan Lagner

fodrász, Pašičeva ulica 6

HÁZASSÁG

Házasságot urikörökben, úgy bel., mint külállamokból is létrehozok a legnagyobb diszkrécióval. Marie Feies, Vel.-Kikinda, Cara Lazara ulica br. 16/5.

Sok vagyonos nő vágyvontalan urakhoz is férjhezmenni óhajt. Megbírást elfordoz »Amor« házasságközvetítő iroda. Temesvár, Városház utca Nr. 16. 1622

Boldog házassághoz is kell pénz. Ha könnyű szerrel sok pénzhez akar jutni, rendeljen még ma osztálysorsjegyet Gyevai Laioznál Bácska-Topolán. Húzás május 7-től kezdve május 31-ig minden nap. A húzáson 115.000 nyeremény kerül kisorsolásra 74.300.000 dinár összegben. Minden második sorsjegy nyer. Sorsjegy ára 125, 250 vagy 500 dinár. 3972

Harminczéves izraelita állami tisztviselő, aki gazdálkodáshoz is ért, megköszönne. Fényképes ajánlatokat szigorú diszkréció mellett »Családi otthon« jellegű kiadóra. 4116

Házasságok t legdiszkrétebben közvetít az Első Dél-amerikai Magyar Házassági Iroda, La Margareta Cass Corr 332, Buenos-Aires. 4186

Házasságot legdiszkrétebben közvetít az Első Dél-amerikai Magyar Házassági Iroda, La Margareta Cass Corr 332, Buenos-Aires. 4186

Intelligens, 40-50 éves férfi ismeretséget keresi házasság céljából egyedülálló intelligens hajadon. Lehet özvegy is 1-2 gyermekkel. Hozománya azonnal 70.000 dinár értékű ingatlan, azonkívül készpénz és mindenkor havi 2300 dinár jövedelem. Leveleket »Magány« jellegű kiadóra azonnal továbbít. 4277

Zongorák Platónok a világ legjobb márkái. Hosszú évtizedes tapasztalattal és legnagyobb raktárral az országban.

KAIN
hangszerkészítő Subotica, Városháza épület.

FOGLALKOZÁS

Cukrászsegédet, aki önállóan dolgozik és az ipar minden ágában jártas, keresek. Cim a kiadóban. 4168

Gyógyszerészgyakornoki állás betöltendő. Szerb, német és magyar nyelv tudása szükséges. Lincz, Ridjica. 3165

Elsőrendű szatónszabónó ürihözakhoz ajánlkozik. Utthonra is igen olcsón vállal. Cim Subotica, Cara Lazara ul. 52. 2395

Amateur munkák szakszerű kidolgozását olcsó árban vállalja Reményi fotóművész. Gyümölcs piac 4. 3956

Vállalok könyvfektetést, mérleg készítést, elhanyagolt könyvek rendbehozását. **könvszakértői munkákat.** állandó óráknyvelést, könyvviteli tanítást. Borbély L. magán és bírósági könyvszakértő. Novisad. Postafiók 75.

Intelligentes, solides deutsches Fräulein mit guten Zeugnissen wird per 1. Mai gesucht. Offerte, möglichst mit Lichtbild und Zeugniskopien erbeten an die Adresse: Frau Aranka Lederer Subotica, Postfach 41. 4185

Szakképzett soffőr állást keres. Tanult géplakatos, motorszerelésben teljesen jártas. Cim a kiadóban. 4206

Füszkereskedőség felvétetik. Nojcek Géza, Subotica. 4207

Gyermektelen házaspár házmesteri állást kaphat. Maj-sai ut. 93. Az iskolával szemben. 4232

Keresek elsőrendű manikűrös leányt azonnali belépésre. Samojlo Krnjac, Aleksandrova ul. 6. Subotica. 4240

Ön állást keres? Tanuljon ki soffőrnek. Folytatólagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés bár-mikor. Eredményért garantálunk. Soffőriskola (keresek és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7. az udvarban. 3389

Házvezetőnek ajánlkozik magányos urhoz vagy kisebb családdal 35 éves, jóméglelésű özvegyasszony. Ajánlatokat »Házvezető« jellegű kiadóra. 4245

Jóházból való fiu szerszám-készítő tanoncnak felvétetik. Industrija alata, Trumbićeva ul. 2. 4071

Borbélysegédet keresek heti 250 din. fizetéssel és ellátással. Anton Reberits, Apatin. 4287

Ügynökök, akik irodalmi művek részleteire való eladásával már foglalkoztak, az egész ország területére magas jutalékkal felvételnek. Írásbeli ajánlatokat az eddigi alkalmazás megjelölésével »Könyvügynök« jellegű kiadóra továbbít. 4293

Kinderfräulein mit deutsch-kroatischen Sprachkenntnissen zu grösseren Kindern gegen gute Bezahlung und familienhafte Behandlung wird gesucht. Jüdin bevorzugt. Andrija Švarc Subotica. 4339

Ügyes szervezőképes kerületi képviselő 30.000 dinár készpénz és 50.000 dinár biztosítékkal fényes jövőt alapíthat magának keresett házikikkal egyedül árusításával. Suboticán és környékén. Bővebbet öt dináros bélyeg melléklésével a kiadóban. 3917

Női fodrásznők és kalapkészítőnők figyelmébe! Két husz éves, szolid, szorgalmas, megbízható, a háztartás minden ágában jártas, önállóan főzni is tudó leány, a női fodrászat, illetőleg női kalapkészítés gyakorlati elsajátítása céljából alkalmazást keres szerény díjazás és teljes ellátás ellenében jó bánásmóddal. Ezért hajlandók a háztartásban naponta körülbelül négy órai munkát végezni. Ajánlatokat kérnek »Kezdő tanuló« jellegű alatt. Csak is bácskai nagyobb városra reflektálnak. Nyelvtudásuk magyar és német. 4280

Önállóan dolgozó fűdermunkás, kovácsosznai munkás, bogár és fényező segédek állandó munkára felvesz Horváth Elek kocsigyártó Starakanjiža (Bačka). 4291

Molnár, 27 éves, nőtlen, kisebb malomba vezetői állást keres. Cim a kiadóban. 4271

Kiszolgálónő, fiatal, jóméglelésű, cukrászda és büfé felvétetik. Cim a kiadóban. 4169

Kaucióképes ügynökök és ügynöknők, jól jövedelmező mellékfoglalkozáshoz juthatnak. Bristol trafik, Novisad, Zeljeznicka ul. 27. Telefon 25-96. 4347

Okleveles gazda, volt gazdasági felügyelő, állást keres. Elvállalja nagyobb gazdaságok önálló vezetését felelősség mellett. Erkölcsei és anyagi garanciai Megkeresést »Gazdatiszt« jellegű kiadó továbbít. 4321

Ezüstféle motorokhoz értő fiatal nőtlen soffőr állást keres. Pécsi András Bezdán, Várház-ter 371. sz. 4315

VÉTEL-ELADÁS

Vörshagymát, karfiolt, mindennemű salátát, káposztát, hollandiai vörös és fehér kelt szálított. Vízszenteladónak és kereskedőnek tetemes aranydíjazás. Szállítás utánvétellel. Kérjen árjegyzéket. Zagreb, Krvavi most 2. Ivan Požar. 1269/b.

Gummi és combine fezők. fehér és színes a legjobb kivitelben Gutai Ferencnél. VIII. Ostoičeva ul. 29

Jókarban levő benzinmotor cséplővel. MÁV. gyártmány 14 lóerős. M. A. B. 22 jegyű, betegség miatt elad. Megtekinthető Rumenkán 197. h. sz. (Bačka) 3279

Jégygári és hűtőházi rotációs automata, kezelést nem igényel, anyag hozzá soha sem kell, naponta gyárt 1-30 m/m jeget. Szállítható 4 héten belül. Ára 40-150 ezer dinár. Kapható, üzemből látható Nagy Sándornál, Bačka-Topola. 2969

Komplett, kifogástalan Ganz-féle 6 HP szivógázmotort elad Reiter lakatos, Palánka 2721

Eladó más vállalkozás miatt, forgalmas helyen, jókarban levő 12 üléses lánckörhinta. Megtekinthető mindennap délután. Suboticán a városi erdőben. 4250

Eladó jó karban levő nagyobb ház négy részre osztva. Egy rész 20 ezer dinár. Vilsonova ul. 44. cukrászda. 3578

Megvételre keresek 15-20 HP benzin vagy szivógázmotort. Trafika Bristol, Novisad. 3660

Malomgépet, használtat, megvételre keresünk. 1 Seck dupla hengerezéket, 600-700 mm. kombinált, 1 Seck szimpla Gries putzmaschine, 1 hatrétű sikszitát, lehetőleg Seck. Árjajánlatokat Qszkar Rosenberg i Drug Šabac címre küldendő. 3704

135

dinár egy vagon, 10 tonna dunai homok vagonba rakva ab Bogojevó, Dunapart állomás. Adam Józsefnél, Bogojevón. 3727

Vendéglő eladás, Sentán, gornjibregi vasuti megálló-nál jömenetű vendéglőm más vállalat miatt sürgősen eladó. Dukai Lukács. 3839

Kitermelt szilfatörzsek egyenként is eladók Zobicapuzstán Voinits Bélanál. 4001

Jólmenő mozgóképszínház, komplett felszereléssel és teljes berendezéssel elköltözés miatt azonnal eladó Bővebbet Meteor-filmnél Subotica, Aleksandrova ul. 9. alatt. 4065

8 HP. Hoffherr és Schrantz gyári magánjáró, 1914-beli kitűnő állapotban, 8 HP. alakított fogaskerekű, 8 légkörös Hoffherr kazán hozzá 600 m/m, 1916-beli cséplővel, eladó. Németh Pál, Subotica, Nagy Ferenc-telep 163. 4111

Teljesen jókarban levő 501-es sport Fiat eladó. Klein Ignác, Senta. 4127

Eladó 2 lánca I-a szántó-föld, a várostól 15 perc Sombori-ut baloldalán a 7-ik dűllőben. Érdeklődni V. Miška Prčića ul. 20. (Köteles ucca) 3134

Az országban jól bevezetett gyár társrészben vagy egészben eladó. Leveleket »Gyár« jellegű kiadóra. 4144

Eladó jókarban levő, komplett rőfösberendezés, 8 méter hosszú polc, 2 pult, kirakat, szekrény, nap ellenző, székek, villanylámpák. Palma cipőüzlet, Pašičeva ul. 8. 4171

Eladó 6 HP fiatal magányos MÁV. cséplőszekrény. Rózsa Ferenc, St. Kanjiža 4154

Gőzcséplő garnitúrát, 4 HP. 1000 m/m cséplővel veszek MÁV vagy Hoffherr külön cséplőket is. Josip Sitar, Čakovec. 4178

Eladó fűszerüzlet berendezés, masszív, esetleg a helyiség is bérbeadó. Adán, a kompjárásnál. 4200

Elkötözés miatt butor olcsón eladó. Skotus Vitoria ul. 46. 4142

Használt nyomdagép megvételre kerestetik. Cim: Schmolka hirdetőirodában, Novisad. 4210

Gyújtópapír, egy zsák egy dinár. Szent Antal-nyomda Harambašičeva ul. 5. 4213

Beltéren jövedelmező kisebb családi ház eladó. Cim a kiadóban. 4222

Ezüstkoronásokat, dukátot, brilliánst, aranyat, ezüstöt, tört aranyat legmagasabb áron veszek. Josip Kall-necker, ékszerész Osijek I Zupanijska 22. 4270

Vennék 2 drb. 44-46 colos cséplőt és egy Fordson traktort. Turzai Kálmán, Cantavir. 4225

Gőz és motoros cséplőgarnitúrák, magányos cséplők, lokomobilok, motoros morzsolók utánosan eladók Kutfurások vizvezeték felszereléseket vállal Vadóc Károly, B. Topola. 2798

Tonetszék nagy vákaszékben kapható, szakmunkákat, javításokat pontosan eszközöl Annus Pál asztalosmester, Ostoičeva ul. 13. Subotica. 4229

Suboticán, a legforgalmasabb helyen, trafik, újság és bélyeg elárúsító bódé, két és fél éves bérlettel, betegség miatt 35.000 dinárért eladó és azonnal átvehető Peič Agentura, I., Vlaška ul. 8. 4237

Bankzálogjegyet vesz Nemzetközi Iroda, Aleksandrova 9. Subotica. 4242

Sreča kiházasító egyesületi könyv eladó. Cim: VI. kör Zrinjski trg 9. (trafik) 4246

20-30 HP szivógázmotort jó állapotban levőt keresek megvételre, továbbá egy pár malomkötvet 36-42 colosat, hozzávaló felszereléssel. Gyártmány, év, minőség, generátorszám, ár stb megjelöléssel Adam Russ Ođžak, Bosna. 4286

Dieselmotor és gőzgép fűszerelő elvállal motorok és gőzgépek le- és felszerelését, üzembe helyezését, benzin és szivógáz üzemeknél átalakításokat és stb. Levél cim: Papp Imre fűszerelő, Bačka Topola, Dohány ul. 813. 4288

Homoki bor, 2 vagon, 1926-os termés, 12%-os, olcsó áron kapható. Reitter Péter bortermelő, Nakovo, V.-Kikinda mellett. 4289

Könyvtárszekerényt keresünk megvételre, használt, de jókarban levőt. Cim a kiadóban. 4319

Szivógázmotor 8 HP eladó. Kiss Lajos Staramoravicán. 4308

Teljesen új, keveset használt európai autó és egy Ford-motor eladó. Bata Géza Starakanjiža. 4118

Özvegy Kovács Lászlóné szentai gazdaságában eladásra kerülnek: cirka egy vagon száraz szerszámakáca és egy vagon régi gazdasági gépek. Érdeklődni lehet Marton Sándor intézőnél Szentán (Bácska). 4285

Jókarban levő 8 HP. magánjáró Shuttleworth cséplőgarnitúra és 4 üléses Ford-autó eladó. Varga György, Bačko-Petrovoselo. 4198

Eladó szabadkőzből ház, 3 szoba, konyha, házmesteri lakás, nagy udvar. II. Masarikova 31. 4296

Teljesen jókarban levő irógép olcsón eladó. Nemzetközi Iroda, Aleksandrova ul. 9. 4303

Két üzlethelyiség kiadó és egy márványpult olcsón eladó. Gyelmis Julianna, Subotica, Senčanski put. 4235

Vennék jókarban levő fiókos állványt, pultokat, egy Adler irógépet és egyéb üzlethelyiségi tárgyakat. Cim: Roginer, Pašičeva. 4304

Új autómobilok: Studebaker 6 hengeres, 5 üléses, Adler 6 üléses, elegáns turakocsik, különösen rossz utakra kiválóan alkalmas kocsik, mélyen gyári áron alul raktárról eladók. O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. 4299

Gőzcséplőgarnitúrák Komplett gőzcséplőgarnitúra és 5-ös lokomobil, kevésbé használt legjobb állapotban, 1 magános angol gyártmányu 12 HP lokomobil, 1 Balkan II. Hoffherr-Schranz szalmatépőgép hihetetlen olcsó áron, esetleg egyben is eladó. O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. 4300

Cimbalom, Schunda-féle, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 4133

Két három, négy szobás lakások, üzletek beltéren kiadók. Családi házak, palicsi villák nagy telekkel eladók. Háló, ebédlő szalon-garnitúra, zongora, Wertheim-kassza, szmirnaszőnyeg, csillárok eladók. Lang Agentura, Pašičeva 3. I. 4350

Vesz és elad földbirtokokat, háztelkeket, házakat stb. Közbenjár mindenféle vétel-eladásnál, lakásközvetítésnél, utlevél, ital, koresma, trafik, mindennemű igazolványok beszerzésénél. Idegenek tartózkodási engedélyét a hatóságoknál és vizumozás vidékieknek is 24 órán belül. »Amerika« közvetítő iroda. Főposta mellett. Telefon 462. Subotica.

Eladó ház, V. körben, egy kapa kerttel, részletfizetésre Huszárlaktanya mögött szintén eladó ház, 1½ kapa beültetett kerttel olcsón azonnal átvehető. Bővebbet »Amerika« közvetítő iroda. Telefon 462. Subotica.

Vennék 10-20 HP. szivógázmotort. Weber Jakob, Nova Kanjiža. 4329

Családi ház eladó. IV., Duličeva ul. 4. 4305

Rőfösárut veszek, csakis partiba, készpénzért. Meghívásra személyesen megyek. Cim a kiadóban. 4317

Nyersolajtartányt, 12-15 tonna befogadóképességgel keresünk megvételre. Ajánlatokat a kiadó továbbít. 4319

Tolókocsit három keréssel, felnött részére megvételre keresek. Macskási Bránko, Mol, Bácska. 4318

Keresek egy jókarban levő üveg sörök töltésére, legnyomámos parafadugaszoló gépet. Árjajánlatokat Krka vendéglő Novibečej címre. 4314

Jófogalmu fűszerüzlet kiadó vagy házzal együtt eladó, azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 4331

Eladó 1 gőzmotor 3 HP, 1 gőzmotor 30 HP, 1 benzinmotor 5 HP, 1 kéthengeres benzinmotor 4 HP, 1 tengely 20-25 HP, 6 darab szíjtárcsa 900×300 f 75-95. Morvay Péter gép- és műlakatos műhelye Novisad, Kamenička 28. 4312

Kanjiža központján csinos ház villanyvilágítással, szép gyümölcskerttel, udvarral hozzá köves országot mentén holdaként átlag tizenöt méter mázsa búzát termő, kiváló 42 hold szántó, tanyával 340.000 dinárért eladó, részletfizetésre is. Bővebbet tíz dinár beküldése ellenében »Bömches« ügynöksége, Bačka-Topola. 4311

Motorbicikli helyből induló olcsón eladó. Huth mészáros, Bajmok. 4306

Épület - bútort - parkett
állandó raktár
FISTER 12075
gőperőre berendezett bútort és bútort üzemben
Subotica, Gajeva 33
Tel.: 4-20 Árjajánlatdíjmentes

KORZO MOZI

Csütörtök—vasárnap
2 világtátráció!
Harry Liedke és Xenia Desny
lebenselő ujdonsága!
Mary katonája
Ascher Leo operettje eredeti zenével.
TOM M'X a legmerészebb bravurlovás és csodapiripája
Tom a Fekete király felléptével
Sikoly az őserdőben
Bravurfilm 6 felvonásban

LIFKA MOZI

Csütörtök—vasárnap
Svettelav Petrovich és Nita Naldi
édes egyetlen látványos attrakciója:
A meztelen asszony
(Das nackte Weib)
Henry Bat ille regénye után
8 felvonásban, rendezte Leon Perrot.
Pathé-híradó
a legújabb világszemélyesről

KÜLÖNFÉLE

Blumit tyukszemirtő pár nap alatt gyökeresen eltávolít minden tyukszemet és bőrkeményedést. Készíti: Blum gyógytár főpostával szemben 95

Ne mulassza el az alkalmat. Női kiegészítők finom bőrből 30 dinártól. Női harisnyák nagy választékban. Selyem nyakkendők 28 dinártól. Férfi ing, prima anyagból 75 dinártól. Jó minőségű férfi zokni 15 dinár. Gyermekcipők 30 dinár. Duplán varrott szandál minden számban. Vujkovic János (volt kisbár) Rudiceva 8.

Szalmakazalozók, kazalozók, láncok, szalma- és töregrázó tengelyeket jutányos áron készíti. L. Fuchs gépműhelye Kula. 813

Braziliába, Sao Paolo államba, akik ingyen szándékoznak kivándorolni, kérjenek ingyenes felvilágosítást! Lloyd Sabauda gőzhajózási társaság, Genova alképviselőjével: «Comerce» Sombor Kralja Petra ul. 30. 3555

Hölgyközönség figyelmébe! Hevér Erzsébet divat szalonjában készülnek a legsikerültebb angol és francia toalettek garancia mellett, jutányos áron. Tisztviselőknak árkedvezmény, Paja Dobanovačka ul. 3. Pietsch házban. 3583

Vidékiek mielőtt fényképet készíttetnek Szubotícán, érdeklődjenek a legjobb fényképész iránt, mindenki Reményi fotóművészt fogja aláílni. 3957

Az egvedüll biztos hatású és ártalmatlan szer szepülő, máifolt pattanás és mindenféle arctisztítálatosság ellen az egész Jugoszláviában elismert Pompadour-Crém. Kapható Pompadour Kozmetika. Subotica. Városház épület. — Postai szétküldés az egész országba utánvétellel. Az egész kurához 1 tévely elégséges. 4000

Patkánin patkánvirtszer doboza 15 dinár. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában, továbbá a Torontáli Agrárbanknál Veliki-Bečkereken. 1701

Elit Penzió, elegáns szobák teljes ellátással, szép fürdőszobákkal. Reggeli, ebéd, vacsora külön is kapható. Abonneszeket házonkívül is felvesszünk. Kitiűnő bácskai konyha. Beograd, Gunduličeva ul. 14. Földszint különbejárattal. 4129

Kiadó különbejárata, parkett uccai szoba, teljes ellátással. Ugyanott elsőrendű házikoszt kapható, kihordásra is. Senoe (Bem) ul. 21. 4113

Különbejárata uccai szoba magányos uriembernek kiadó. II. Petrova ul. 11. 4295

Műhelynek, raktárnak alkalmas helység, száraz és világos, padlással együtt, a beltérhez öt percnire, azonnal kiadó. Bővebbet: Skotus Viatora ul. 40.

Pékiség lakással azonnal kiadó. Cim: özv. Szekeres Istvánné, Horgoš. 4192

Uj virágüzlet! Kain Lajosné városi üzlet Városháza épületben (kenyérpiae) Telep: Palicsi-ut, villanytelep mellett. Ajánlja naponta friss élő, vágott virágjait, rózsák, szekfű, ibolya, valamint cserépes virágokat, ciklamen erika, cimilia, cirenaria, délszaki növényeket, pálmák, díszfenyők. Készít eljegyzési csokrokat, színházi díszkoszarokat, halotti koszorúkat, rendkívül olcsó árakon.

Közvetítünk a legrövidebb idő alatt az engedélyek minden fajtaját, állampolgársági, itt-tartózkodási engedélyt, (trafik, kávékimérés stb.) Nemzetközi Iroda Subotica, Aleksandrova 9. 4243

Ujoncok! Szakavatott egyének pontos felvilágosításokat adnak katonai természetű különösen sorozási szolgálati idő meghatározására és jogos esetekben a szolgálatok megrövidítésére vonatkozó ügyekben. Nemzetközi Iroda, Subotica Aleksandrova 9. 4244

Rimske Toplice (Szlovénia) rádióaktív termálfürdő, kiváló hatású reuma, csusz, női bajok és idegbetegségek ellen. Panzió az előszezonban 60, a főszezonban 80 dinár. Felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság. 3865

Uj kozmetikai szalon nyílt meg (Strosmajerova ul. 8. I. em. huspiac), ahol Papné már eddig bebizonyított biztos eredménnyel végez szépségápolást. Kapható a valódi elismert folyó évi február 1-ig a Pompadour szalonban készített kenőcsöm. Szepülő, máifolt, szemölcs és hajszálak eltávolítása. 2386

Mindenkinek tudni kell, hogy Subotícán legolcsóbban a gyümölcspecacon, Földes Samu ruhaáruházában vásárolhat. Férfi divatöltöny már 525 dinártól, kamgarn és koverkó öltöny 750 dinártól, Fiuöltöny 425 dinártól, gyermekruha 225 dinárért, férfi szövetraglán 625 dinártól, koverkóból 800 dinárért, elegáns színes bőrkabát 750 dinártól, gummiköpeny 235 dinártól, szövet gummiköpeny vagy koverkó 425 dinár, női divatköpeny már 475 dinártól, koverkóból 725 dinárért férfi esőköpeny, erős, kifordítható, két oldalon viselhető, 450 dinártól, munkásöltönyök és köpenyek 150 dinártól. Saját érdekében ügyeljen a címre. Vidékre utánvétellel, meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom

Két üzlethelyiség kiadó Szegedi-uton, a menhely mellett. Ugyanott vályog minden mennyiségben kapható. 4813

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapotól és utána kétszeresen számít. Legutóbbi apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívogató jellegű leveleket továbbítunk. Kérleküldetésükben válasszák meg a mellékletet.

ÖRÖMET SZEREZHET ma:ának és hozzátartozóinak, ha vessz FÉNYKÉPEZŐ GÉPET. Órási választék! Eredeti gyári árak! Az összes fotócikek legolcsóbban. TENNER OPTIKUSNAL Subotica, Korzó 11. szám. CAMERA MIT ZEISS OPTIK

VÁROSI MOZI

Vasárnap Ben Ali, a csillagok fia. Ó-arab mese 8 felvonásban, a főszerepben Ramon Novarro PRINCES TRULLALA. Vigjáték 8 felvonásban, a főszerepben: Lillian Hervey, Hans Innkermann, Verebes Ernő. Főműluma a „Főhadnagy ur a feleségem” vigjátékot. Csak két nap. Hétfő, kedd A HÁROM ÁRVA. Egy kis család története 6 felvonásban. Személyek: Tormai Ákos zeneszerző, Vándory Gusztáv Margit, a felesége, Muzsnay Bella Évi, Goth Vilma Gida gyermekeik, Szécsi Ferko Vilesi, Jatzko Cia Miklósi gróf, Kompothy Gyula. A VILLÁMSUJTOTT VÁROS. Egy tudós fantasztikus álma 6 felvonásban.

Két üzlethelyiség kiadó és egy márványpult olcsón eladó. Gyelmis Julianna, Subotica, Senčanski put. 4285. Szeműveg tokkal elveszett megtalálója jutalmaztatik. Aleksandrova ul. 11. Háztulajdonos. 4090

Nem 500 hanem a nagy kereslet folytán 1000 darab óra kerül kiosztásra azok között, kik az J D O L K R E M betűt hozzánk beküldik. Prva Jugoslovenska Kemična Fabrika D. D. Novisad 3562

Sikkas nyári kalapok és különlegességek a csó áron Pogány kalapszalomban kaphatók. Trg Fra Ješe 15. (Földszint-szoborral szemben)

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRAS KOVÁCS és GELÁNYI FÜSZER- ÉS GSEMEGE-ÜZLETÉBEN JELAŠIČEVA UL. 2

Telefon 300 NARODNI BIOSKOP Telefon 300 Ma vasárnap utoljára! Szencziációs kettős műsor! Az óceánjáró tengerésze. Szencziációs bravurfilm. Főszerepben: Hoot Gibson és a tüneményes szépségű Laura la Planta. Azonkívül Charlie Chaplin slágerkomédiája, a Hej! Kutyaélet! Mint kísérő: 2 felvonásos Buster Keaton-komédia. Összesen 12 felvonás! Előadások: 2, 4, 6 és fél 9 órakor! Délután 2 órakor Gyermekelőadás mérsékelt helyárakkal!

Öltönyt, felöltőt mérték után garantált jó kelmeből 850 dinárért rendelhet Kuntscher szabónál, Paja Kujundzičeva ul. 3. 3754

Legjobb sombori juhturót szállít minden mennyiségben M. CIRILOV SOMBOR 11676

Pékiség, a községben egyedülálló, nagy körzettel, gyárak közelében, azonnal elfoglalható, bérbeadó vagy kiadó. Gözmalom, Branjin Vrh (Baranya) 4302

Palicson éves lakás azonnal átvehető. Ugyanott szép butorozott szoba kiadó. Földműves iskolával szemben, 165 szám. 4263

Romić Franjo lóherélő lakik III. Beogradski put 15 Kivág csődöröcsirát is. 4135

„AIDA” SUBOTICA, Csirkepiac (Kisköz) Mindenfajta géphímzés. Kézimunka, selyemfestés és fehérműkésztetés

Dunai homokot, Bogojevo főállomáson berakva, legjutányosabb áron szállít: Ginder és Balogh Bogojevo 433. sz. 4266

Malomszerelő asztalosok szerelést vállalnak. Kálmán István Stara Kanjiža, Vojvoda Putnika ul. 7. 4267

Különbejárata 2 ablakos uccai szoba május 1-re kiadó Agina ul. 7. 4351

Ha valakinek Bármilyen lakása van kiadó, bizza meg irodámat, ahol leggyorsabban elintéztet nyér. »Amerika« közvetítő iroda. Telefon 462. Főposta mellett.

Teljes ellátást ad izr. uriaszony jó házból való leányoknak vagy fiunak. Ugyanott butorozott szoba kiadó Cim a kiadóban. 4344

Hadkötelesek! Katonai ügyeket jogos esetekben biztosan és lelkiismeretesen elintéző. »Amerika« tudakozó és közvetítő iroda, Subotica. Telefon 462. 4341

Csinosan butorozott szoba a főtéren két fiatalember részére, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóban. 4342

Két szobás lakás mellék-helyiségekkel május 15-re kiadó. Ugyanott 5 drb. vasablak 200/100 üveggel eladó. Bajai ut 9. 4327

Fűszer-, liszt- és korpázlet 40 év óta fennálló, Subotícán, a legforgalmasabb országúton, lakással és kocsibeszállalóval együtt eladó. Cim a kiadóban. 4133

Apollo Novisad. Április 29—30. május 1. Gróf Monte Christo John Gilbert-tel a főszerepben.

Kedvező alkalom! Épület-és tűzifaüzlet, bácskai nagyváros legszebb helyén, családi öklből átadó. Bővebbet »Faüzlet« jelige alatt a kiadóban. 4316

Két szobából álló uccai lakás konyhával és mellék-helyiségekkel szabadkézből kiadó és azonnal beköltözhető. I., Skotus Viatora 20. 4328

A hangzatos reklámokkal szemben csak arról értesítem t. pácienseimet, hogy orvosi felügyelet alatt álló kozmetikai intézetben (ROTH OLGA SUBOTICA, Kr. Aleksandrova ul. 4) klinikai képzettségű és hosszú gyakorlatú műtőri asszisztenssel együtt a legelső alapítású Jugoszláviában — garantált tudomással, páttanás máifolt, szemölcs, alkalmatlan hajszálak, arcbőrhámásztás IKERES kezelését. Világhírű szakorvosok által ajánlott kozmetikai szerel et, kenőcsök, gyógypuderok, gyógyszappanok, szepülő és aifehéltők elő-mert legjobban minőségben szétküldöm az egész országba utánvétellel 4345

Gyenge férfiaknak 10 dinár beküldése esetén bérmentve küldöm szabadalmavolt szencziációs találmányomat ismertető könyvet. — Cim „Patent 608” Cluj (Kolozsvár) 1622 1. sz. postafiókberlet.

Vrnjačka-Banján napi 120 dinár teljes penzió a Vila Dárában. Pontos kiszolgálás, elsőrendű bácskai konyha. Szerb-német-magyar kiszolgáló személyzet 3350

Köpeslapok. Litográfálva, fényképfelvételekről. Platin fekete szín, Fotobraun, Chromobaryt, színes din. 420/1000 és feljebb, mélynyomású nagyobb tételnél 360/1000. Atelier Krišer Starakanjiža (Bačka). 3977

Kiadó 1 szoba, konyha, padló, villanyvilágítás, szintén 1 szoba, konyha VII. körben kiadó, azonnal átvehető. Bővebbet »Amerika« közvetítő iroda. Telefon 462. Főposta mellett.

Kiadó két egymásba nyíló uccai butorozott szoba Paja Kujundzič ul. 106. 4132

„Irodalmi hét” Észti országban

Dorpat

Északi nyelvokainknál, a három milliónyi finnknél és az egy millió felelő esztekénél igen élénk az irodalmi élet. Ennek hatását elősegítője kétségtelesen a protestáns egyházi nevelésből fakadó világi népkultúra, mely már régen eltüntette az analfabétizmust. A rengeteg fenyőerdő következtében fellendült a papírgyártás. Technikai kiállítás, művészi izlés szempontjából még a legjelentékenyebb finn sajtóterméktől sem tagadhatjuk meg elismerésünket. Az észtek buzgón követik e tekintetben finn testvéreiket. Egyenletes, szociális és kulturális megoszlás következtében úgy tűnik fel előttünk, mintha a finn és észti közösségben hiányoznék az irodalmi közömbösség betegsége. Szinte furcsán hangzik ez a sok vád, mely passzivitása miatt a magyar olvasó közönséget éri. Nem csak a közönség felelős. Írók és kiadók fokozottabb mértékben kell, hogy keressék és megtalálják a módját annak, miként kerüljenek hatalmas és érintetlen néptömbök az irodalmi élet erősugárzó tényezőinek vonzókörébe. E tekintetben ösztönző gondolatokra tehetünk szert egy-egy »irodalmi hét« alkalmával.

Finnországban rendezték először az irodalmi heteket. Az elért siker folytán ma már az öböl déli partján lakó észtek is szerencsésen utánozzák. Kíváncsús lenne, ha e példák követésre tenének szert a magyar irodalmi életben is. Az eszme maga lényegében egyezik például az erdélyi »Helikon« törekvéseivel, de ezeknél összehasonlíthatatlanul szélesebb alapon mozog és nagyobbarányú technikai felkészültséggel jár. A cél a könyvtérrelés eredményeinek tömeges bemutatásával a nagyközönség figyelmének felhívása a könyvre, irodalomra, kultúrára. Az összes kiadók tömörülnek, hogy az ország valamennyi városában irodalmi tárlatokat rendezzenek, évenkénti ismétléssel bizonyos megszabott időszakban. A kiadók elsősorban üzleti érdekeik érvényesülését keresi egy ily kiállításon, a modern könyvek bemutatásával. De könyvtárakból, magánosoktól könyvtáraságok kerülnek elő és reprodukciók osztyályokon tiszta képet nyerhetünk a könyvkultúra fejlődéséről valamely országban. Viszont az ábcés könyvtől a sorozatos diszkidásig felvonul minden megjelent könyv. Az ilyen seregszemle a nemzeti kulturlakosságot kézzelfoghatóan érzékelteti a legegyszerűbb ember előtt is.

Az írói csoportok — különösen a szellemi gócpontokban — szintén működésbe lépnek. Előadássorozatokot rendeznek, hogy esztétikai és irodalompolitikai elveiket hirdessék. Írókat és közönséget egyformán érdeklő problémák kerülnek megvitatásra a nagy tömeg meghódítására a könyvkiállítás, látványos mutatványok (film) szolgálnak. Egy-egy táncmulatság nemcsak pénz eredményezhet irodalmi célokra, de az irodalompartólást önkéntelenül is beleviszi a lelkekbe. Potom áron vett sorsjeggyel értékes könyv nyerhető s a könyvsorsolás idején olyan emberek érdeklődése is felkelthető, akik különben sajnálják a »drága pénzt« könyvre kiadni. A kiadók pedig aránylagos nyereséggel adhatnak túl felhalmozott készleteiken.

Finn- és Észtországban éppen az a meglepő, hogy az irodalmi tárlatok és az irodalmi hét íránt általában az alacsonyabbrendű néprétegek is tömeges érdeklődést mutatnak. Függetlenül a városok feltűnő helyein alkalmazott jó reklámozástól. De talán átöröklött tulajdonság is, az orosz uralom idejéből, amikor a nemzeti lélek az irodalompartólásban lelte meg a maga legteljesebb kielégítését.

Az anyaországban is szünőfélben van Budapest kulturális egveduralma. Főleg a vidék egyetemi városáiban tanúi vagyunk új kezdeményezéseknek, egy új kristályozva látó folyamatnak. Az évenként 80-100.000 fővel szaporodó ma-

gyarság új tömegeket sorakoztat fel, a kulturális finomulás, az anyagi gyarapodás új szükségleteket és igényeket támaszt. Az utódállamokban a magyarság irodalmi és kulturális fejlődése külön törvények szerint, de folyamatban van. Idegenből talán tisztábban vehető észre az új kulturgócok csomósodása az új politikai episztermizs alatt. A magyar irodalmi életnek, ha továbbra is be akarja tölteni a Bessenyeiek óta elfoglalt nemzetvezető feladatát, új eszközökkel kell közreműködnie, hogy tu-

dása minél szélesebb gyűrdzésű és áttörőbb erejű legyen.

Kiadók, írók, egyesületek, közönség egyaránt hivatottak felsorakozni az irodalmi hét eszméjének zászlaja alá. Áll ez különösen a délszláv állam magyarságának irodalmi viszonyaira, melyek mindaddig a legtisztázatlanabb képet mutatják, holott talán éppen onnan kell valami meglepetésre, váratlan előreszökésre számítanunk.

Dr. Virányi Elemér
egyetemi magyar lektor.

Irodalmi levél

Írta: Baedeker

Kérdésére, hogy mit tartok a Grób Imre művéről*, szívesen felelek. Éppen most készültem el a könyvvel, amely nemcsak azért érdekelt, mert helybenlakó és általam sokrabecsült férfinak az alkotása, de azért is, mert elvonatkoztatva minden predilekciótól és minden helyihazafisági tekintettől is rendkívül vonzó olvasmány. Bátran ajánlhatom Önnek azzal, hogy rég olvastam oly izgalmas és érdekfeszítő regényt, mint ez az emlékirat, amely egyáltalában nem regény. S mikor ezt mondom, nem játszok könnyelműen a szavakkal, hanem a legkomolyabban beszélek. A terjedelmes (huszonötívés) kötetet egyfolytában kellett elolvasnom — nem tudtam letenni, amíg a végére nem értem. Ha regényről van szó, akkor ez nem is oly nagy dicséret, annak az a feladata, hogy az olvasót feszültségben tartsa s még a lebecsületesebb eszközökkel manipuláló író se riad vissza attól, hogy ezt a hangulatot mesterségesen is szítsa. Annál nagyobb elismerés ez, ha történelmi műről van szó — s ez a könyv: történelmi írás — amely csak akkor érdekes, ha jelentős tényeket és eseményeket művészettel beszél el.

Amit e könyvben a szerző megörökített, az mind jelentős dolog s ahogy el van mondva, művészi benyomást tesz. A művészet legegyszerűbb (mert legtermészetesebb) eszközeivel dolgozik s azokkal is nyilvánvalóan tudatlanul, szerencsésen és ösztönösen rájuk találva. Távol van tőle minden célzatosság — *il ne veut pas épater le bourgeois* — s az írásművészet minden raffinementja és céltudatos csínja-binja. Hogy mégis revelációként tud hatni olyanokra is, akik sok hasonló memoáriumot olvastak, az onnan jön, hogy a könyv mindvégig igaz — igaz mint az ember, aki írta. Az irodalomban az igazság maga is művészet (ha csak élvezhető formában lép elénk) — hiszen olyan ritka! Aki a maga élményeit hisztórizálja el, rendesen olyan, mint a szerződött mentőtánu: korrigál és szépít. De ennek a könyvnek nincs egyetlen lapja, amelyben a nagyon isszerény író vonalnyira is eltérne a szigorú tényszerűségtől abból a célból, hogy a szerepét szépítse, fontoskodjon vagy az egyéniségét a superioritás nimbuszával övezze. S az egyénisége talán épp ezáltal bontakozik ki oly előkelő erkölcsi dresszben az elbeszélés keretében. A közvetlensége a legnagyobb érdeme.

A kötet szenzációkeltését nálam befolyásolta talán egy kissé, hogy ismerem és szeretem az embert, aki szól belőle hozzám, de meggyőződésem, hogy annak az olvasónak a gyönyörűsége se lesz sokkal kisebb, aki a szerzőjéről csak annyit tud, amennyit ő elmond s a sorok között sejtet magáról. A különbség csak az lesz, hogy ez az olvasó olvasás közben fogja megszeretni az író. Meg fogja szeretni a szenvedéseit, amelyeknek a poklani kereszttütem s a könyvért, amellyel őt megajándékozta. Meg merem jósolni, hogy ahány olvasója lesz e műnek, annyi barátja támad a szerzőjének. Így jár majd Ön is Grób Imrével s ha elolvasta a könyvét, bizonyonnyal úgy fog itélni róla, mint mindazok, akik már túl vannak ezen a nevezetes élményen. Azt fogja mondani: az írónál ismerem sok nagyobb művészt, de kevés emberrel találkoztam a litte-

raturában, akinek a kedélye ily finom s a jelleme oly rokonszenves, mint az övé.

Nem állítja be magát tudatosan ilyennek (hiszen épp ehhez hiányzik nála a rutinos művészet), de ilyennek »árulja el magát« az olvasó őszinte gyönyörűségére, aki örül, hogy nemcsak jó olvasmányhoz jutott, amikor ezt az írást élvezi, de lovagias gondolkozású és finomlelkű uriemberrel is találkozik benne: a szerzővel, aki a könyvet a szíve szeretetével és humánus lelkének a melegével írta s a mű hőisével, aki emberföltötti szenvedéseket türt férfias erővel, krisztusi türelemmel és a Gondviselésbe vetett hittel.

Grób Imre valószínűleg sose gondolt arra, hogy könyveket írjon. Az éles kard volt a fegyvere s nem a néha annál is élesebb író toll s azt hiszem, neki is meglepetés volt az, ami nekem és sokaknak oly kellemes rátalálás, hogy ez a szeretetreméltó és tiszteletre egyaránt méltó uriember író is egyszersmind. El van-e már most jegyezve az irodalommal és hű marad-e hozzá ezentul is, vagy csak muló viszonyt kötött vele egyetlen kötet erejéig, azt a jövő mutatja meg. Amiket átélt, azok a rendkívüli élmények és borzalmas szenvedések, íróvá érlelték, sőt költővé avatták őt. A lelkét továbbra is rezgésben tartják-e majd e hatások a síkföldi polgári életben is, amelyet itt folytat körünkben az irodalomban vendégszereplő volt huszártiszt? — erre nézve nem merek jóslásokba bocsájtkozni. De nagy elégtétel és jóleső érzés nekem, hogy az ő esete is segít bizonyítani egy régi elméletet, amely szerint: nemes lelkeket költőkkel tesz a szenvedés. A Justinus Kerner mondását, amely így szól: »a költészet: mely fájdalom« (*Poesie ist tiefes Schmerzen*), így is lehet variálni: »a mély fájdalom költeménnyé tud fölmagasztosulni.« Persze csak azoknál, akiknek a lelkében költészet szunnyad, mint a Gróbéban... A könyve, ha nem is minden fejezetében művészi, sok helyütt költői s imitt-amott olyan formában tudja rajzolni a szenvedéseit s úgy tud hangot adni az érzéseinek, hogy sok vérbéli író megrigyelhetné.

A majdnem négyszáz lapnyi terjedelmű kötetnek nincsen egyetlen unalmas lapja. Pedig mily egyszerű eszközökkel dolgozik a szerző! Minden pózolás és hatásvadászat nélkül adja elő »hét sorvány esztendő«-nek a megpróbáltatásait — úgyhogy az olvasó vele fázik a negyven fokos dermesztő hidegben, vele éhez a melegvízből álló reggeli mellett és együtt szenved el vele a vörös terror és a cseka összes kegyetlenségét. S a kitűnő férfiú, a könyv szerzője, mintha megszánna az olvasóját, amiért a kinszenvedése rajzával kénytelen volt bánatot okozni neki, kárpótlásul humoros epizódokat, játzi történeteket, anekdotákká nemesülő tréfákat hint el a szomorú fejezetek közé s enyhíti velük a szorongó érzést, amelyet a kínos fogolyélete valószínű festésével keltett föl bennünk... Egyszerű közvetlenséggel, mintha intim levelet írta egy kedves barátjának, mondja el mindazt, ami vele és társaival történt s még se banális és nem untató soha. Szerencsés intuícióval találta el, hogy mi érdekelheti a közönséget és bölcs ökonómiával mellőzte azokat a részleteket (pedig hány lehetett ilyen!), amelyek nézete szerint csak őt s a közelebbi környezetét érdekelhették. Talán tulzása is vitte ezt a nemes tartózkodást s nekem az a benyomásom, hogy a szerző naplóegy-

zetel között és emlékezéseinek a tárházában van még sok megfigyelés, epizód és élmény, ami könyvbe kívánkozik. A tulzágig vigyáz, hogy a szivógyeirel s a speciális érzéseiről mentül kevesebbet áruljon el. A feleségről például, akinek a könyvét szeretettel ajánlotta s aki penelope-i magányában nem sokkal kevesebbet szenvedhetett a muszka fogaságtól s meleg kályhája ellenére a szibériai hidegtől mint az imádott ura, csak néhányszor — s akkor is urf rezervvel — emlékezik meg a könyvben s a gyermekeiről még kevesebbszer — pedig mindig rájuk gondolt! Finom lelkének a mimózaérzékenységevel azokat a jegyzeteit, amelyek az intíméletére vonatkoztak s a családi érzéseit revalálhatták volna, elvonta a nyilvánosságától, s ebben a tekintetben bölcsőbbnek — mert mérsékeltebbnek — bizonyult akárhány professzionátus írónál és diszkrétebbnek nem egy elismert író-művésznél. *In der Beschränkung zeigt sich erst der Meister*, — gondolhatta a német klasszikus irodalomban otthonos szerző.

Arra se gondolt nyilván, hogy valaha történetíró lesz belőle s mégis az lett. A könyve nemcsak fölőtte érdekes kortörténeti írás, de becses és megbízható forrásmű is a terror-esztendő történetéhez és ama krónikások részére, akik a nagy világförfordulás és eszmekataklizma embereinek a mentalitását tanulmányozzák. Nemcsak a hadifoglyoknak, — az őrzőknek s bármely címen a sorsukba avatkozókknak a gondolkozását s a világnézetalkulását is találóan és jellemzően tárja elénk a szerzőnk. Az ily könyv, ha victorhugó-i képzetet vagy jókaimórszerű találékonyság írja meg, bizonyára érdekfeszítőbb lenne, de fantáziásabb is s nem kelthetne oly föltétlen bizalmat, mint a Gróbé, amelyet egy igaz ember lelkiismerete szerkesztett s egy igazságra törekvő férfiú a szíve vérevel írt. Azok az igazán szavahihető történeti művek, amelyeket a Grób Imrék adnak ki, s nem azok, amelyek jeles költőknek és nagy képzelőtehetségű íróknak az alkotásai. A girondisták története Lamartine-től még ma is igen bájos olvasmány (színesebb, mint a Taine-é), de nem komoly történet. Az írója képzelete s a színező készsége többet tett hozzá, mint a történetíró alaposága. A belletrista ritkán jó hisztórikus, — ahogy Péterfy Jenő egyröl találóan mondta: inkább hisztórikus. Ami erény a regényben-novellában, azt itt hiba és akadály. Érezte ezt a nagyok nagyja is: Goethe, mikor az emlékezéseit kezdte írni s azokat Valósnak és Költészetnek titulálta. A legtöbb élet- és élményírás ilyen vegyüléke a *Wahrheit und Dichtung*-nak, amely elemek úgy keverednek el bennük, hogy végül a szerző se tudja, hol végződik az egyik és hol kezdődik a másik.

Bármintó szerencsétlenség volt e rokonszenves könyv rokonszenves szerzőjére s annak családjára, hogy át kellett szenvednie a krasznójarszki pokolnak ezer gyötrelmeit, az irodalomnak szerencsése, hogy e katasztrófa oly férfit ért, aki szigorú igazmondással és történetírói lelkiismeretességgel jegyezte föl a naplójába s tette később közzé, ami vele a borzalmas években történt.

Dekobra mesteri rajzát adja a cseka börtöneinek a »Hálókocsik Madonnája« című nálunk is sokat olvasott regényében, de az a kép, amelyet a mi szerzőnk fest róla, valószínűbb. Itt is szerencsésen tudja eltalálni a hangot, hogy ne tülörzon, ahol minden tulzásra, riktó színezésre csábít. Azért mégse regisztrál pusztán, nem jegyzőkönyvet vesz föl és nem jelentést ír, — formát ad mindennek, tetszetősét. Valószínű, hogy amikor a könyvét a jegyzetei alapján összeállítani kezdte, abban a hiedelemben volt, hogy dilettáns munkát végez, s talán ő is csak akkor jött rá, mily pompás munkát írt, amikor az már kötötté hizott, s a kéziratát egy jeles íróbarátjának, Szász Károlynak véleményezéséget bemutatta. Írói vonás például a könyvben, amit Sz. K. azonnal észrevett, hogy az alakjait néhány vonással, olykor a beszédjük vagy a megjelenésük módjával tudja jellemezni s őket mint elevenen mozgó élet-erős figurákat a személyes ismerőséinkké tenni. Ahogy a barátait és szenvedéseinek az osztályosait — köztük különös

* Grób Imre: Hét év Szibériában. A krasznójarszki pokolban. 8° 392 l. Budapest, Franko-Társulat, 1927.

Hogyan védtem meg Dorothy Gisht a sajtóval szemben?

Egy heti titkárságom története a mosolygós, szőke
mozistár oldalán

szeretettel a derék Czuczay Emilt, az ezermestert — megfesti, az határozott jellemző tehetségről tesz tanúságot.

A könyvhöz Szász Károly irt meleg-hangu ajánló előszót. Az illusztris író egy szóval se nagyította a Grób Imre kvalitásait. Aki végigolvassa a könyvet (mindenki, aki elkezdte), szívesen aláírja mindazt a dicséretet, amit az előszó tartalmaz. Én is. És utószóképpen azt szeretném ajánlani a szerzőnek, hogy bön-gésszen még egyszer a jegyzetei között, — lesznek ott még bizonyosan komoly és derűs adatok, amelyek épp úgy érdekelhetnek a könyve olvasóit, mint az a történeti mű, amelyet lankadatlan érdek-lődéssel olvastunk.

Nemcsak a mód, ahogy Grób Imre a szenvedéseit eltúrta, de ahogy azokat leírta, azt az ítéletet váltja ki belőlünk: — Ez férfimunka volt!

Sakkjáték...

— Most már egész feltűnően és be-valóttan a teljes fiúsítás felé törekszik a női divat. A kurta szoknya már csak egyszerű rózsavíz, mert hiszen, a szoknya bármilyen kurta is, mégis csak szoknya! Ez semmi. De mi az a szmó-kíng-hajtóka már megint az új jaknidon? — kérdezem a feleségemet. — Talán felvetted az új felöltömet?

— Eh, ne viccelj! — feleli az asz-szony fészengve — mintha nem tud-nád, hogy ez az új tavaszi ruhámhoz készült kabátkám...

— Ez? Ez egy női kabátka? — mon-dom — ez egy röhögvény! Hiszen olyan a melled ebben, mintha vasaló-észka volna rajta...

— Ez a legnagyobb bók, amit csak mondhattál! — ríposztos győzelmi fő-lénnel. — Hát hiszen épp ez a mo-dern. Hogy lapos legyen a mell! Lejárt már, fiacskám, az ideje annak, hogy a nő elől dagadt legyen. A nő legyen lapos, karcsu, elegáns!

— Ugy! — mondom elképpelve — szóval: férfias legyen a nő! Szép.

— Bizony: a nő legyen férfias! Ez a mai idők nagyszerű, felszabadító uji-tása. Vége van fiam a gyöngye női nemnek. Itt az erős női nem. Meg-érkezett!...

— És... — kérdezem, alig tudva visszafojtani a nevetést — mit hűztál a lábadra! Mi az a kockás vacak?

— Ez? Harisnya! A legujabb pepita-harisnya! Hát te nem is tudod, hogy az idén mindenben a pepita a divat?

— Nem! Én csak azt tudom, hogy diákkoromban az Édi bácsi, aki falusi takarékpénztári kettőskönyvelő volt, ilyen harisnyában járt nyulra vadászni — ősszel...

— Igen? Hát, hogy a hasonlatodnál maradjunk fiam, most mi fogunk va-dászni, mi: nők! Majd megmutatjuk nektek, hogy tudunk olyan férfiak len-ni, mint ti!...

— És mire fogtok vadászni, ha sza-bad kérdezem? Talán ti is, úgy, mint az Édi bácsi, nyulakra?

— Férfiakra, fiam! Ami annyi, mint-ha nyulakra vadásznánk! Hiszen min-den férfi egy-egy nyul. Mily gyáván fogadják azt a mi kis előretörésünket. Hogy' féltik ezt a kis fölénytiket!...

— Eh, ne üsd el viccekkel ezt a dol-got! Nem tudod, hogy valódi farsangi figura vagy! A kalapod szallagja pe-pita! A kabátod hajtókája pepita. A blu-zod szalagja pepita. A manzsettád pe-pita! A keztyűd hajtókája pepita. A ha-risnyád pepita. És a szoknyád...nézd! Valóságos sakktabla vagy már! Kész röhög! Hogy is adhatjuk oda magunkat, mi férfiak, az ilyen dolgokhoz! Hogy még pénzt, lehetőséget nyújtunk nektek ilyen ruházkodáshoz! Kész rejtély!

— Mondd mindjárt, hogy sakkrejt-vény! A királyné áll és a parasztok el-esnek...

— Eltaláltad! És a férjek lóugrással menekülnek...

(s. z.)

BI-OXYNE 3 nap alatt fehér fogak
FOGPOR-PASTA-SZAJUVIZ.

Hallo, Old Jim, how are you? (Szer-vusz Jimmykém, hogy vagy?) — repül felénk egy kibomlott haju szőkeség a Cryllen-szálló egyik fejedelmi lakosztá-lyában. Már tudniillik felém és kísérőm, egy híres amerikai mozioperátor felé. Azután összecsofolja őt, velem kezét szorít és egy fotel felé tuszkol mindket-tönket.

— Jó, hogy jöttek gyerekek, nagy baj-ban vagyok, itt vannak az ujságírók!

A szőkeség a világhírű amerikai mozi-star, *Dorothy Gish*, a nagy Lillán nem kisebb huga. Éppen egy hatalmas tarka kosztümerdőt bíralt hattagu vezérkará-va. Most Londonban filmezik ugyanis és a »Nell Gwynne« befejezése után át-jött Párisba, igazi francia kosztümökért új filmjéhez, a *Madame Pompadour*hoz. Olyan szigorúan és olyan üzleti komoly-sággal volt még csak az imént is elme-rülve munkájába, hogy ha be nem mutat-ják, egy nagy amerikai női divatcég di-rectrice-ének néztem volna. Semmieset-re sem jutott volna eszembe azonban, hogy ő a film mosolygós, huncut Mary Pickford II-je.

— Mr. Agen, a »Daily Mail«-tól, jelenti a néger titkárnő.

Mary Pickford II. elsápad, kezét dobo-gó szívére szorítja és igyekszik moso-lyogni.

Mr. Agen egyáltalán nem látszik em-berevőnek. Igen udvarasan érdeklődik Miss Dorothy hollywoodi felől, párisi im-presszióit kérdezi. A művésznő párisi im-presszióiképpen tőle telhető lélekjelenlét-tel elmondja, hogy vele együtt most ha-tan vannak odaát Londonban amerikaiak, akik azon fáradoznak, hogy az amerikai invázió megakadályozására életre keltett új angol filmpárt felvirágoztassák. Megy is a dolog szépen. Jó angolokká lettünk — mondja — egész nap teát iszunk és a megmaradt időben golfozunk.

— És hogyan készül a film? — kér-dezi bátoritanul a *Daily Mail*.

— A műteremben nagyszerűen, mert van egy »ködszívó« gépünk, amely meg-eszi a ködöt. A hatalmas új műterem pe-dig a londoni ködterületen kívül épült. Külső felvételeknél már nehezebben megy a dolog. Először is nincsen nap. Amikor végre mégis van, akkor jön a londoni rendőrség és kijelenti, hogy a Hyde Parkban nem szabad filmezni. Miért? Mert egy régi törvény tiltja.

— De hisz van egy új törvény az angol filmpár felvirágoztatásáról.

— Ugy látszik ez a Hyde Parkra nem vonatkozik...

— Rettenetes — mondja az ujságíró.

— Bizony az — feleli Dorothy Gish és »több tárgy nem lévén«, az interju vé-gétér.

Dorothy kisasszony megkönnyebbülten lélegzik fel:

— Igazán nem hittem volna, hogy ilyen kedves ujságírók is vannak!

— Hogy-hogy — kérdeztem mosolyog-va — hát Amerikában mozistart esznek?

Dorothy Gish nem ér rá válaszolni. Kéretlen s hivatalan belép a második. Ő a *New York Herald*.

Nem köszön. Nyugodtan helyet foglal és ezután leveszi a kalapját. Komoran maga elé mered, majd némi gondolkodás után kifújja az orrát. Náthás.

— Mikor érkezett? — kezdi, mint egy kihallgatást.

A megszeppent világhíresség, mint egy kis iskoláslány felel a kérdésekre. Be-mondja személyi adatait, elmeséli londoni munkásságának történetét és éppen pá-risi impresszióit akarja lelkesen ecsetel-ni, amikor a náthás riportert türelmetle-nül félbeszakítja.

— Igen, igen, ez nem érdekes.

Dorothy Gish remülten elhallgat.

A vad legény komoran maga elé me-red. Az orrával bajlódik. Nagyon náthás. Majd néhány pernyi vérfagyaszító csend után megszólal.

— Nos és mi van a nővérel?

Miss Dorothy fellélegzik.

— Köszönöm kérdését, jól érzi magát, most Californiában dolgozik.

— Nem erről van szó. Arról a kis ügyecskéről beszéljünk inkább.

— Milyen ügyecskéről? — hangzik a megdöbben válasz. — Én nem tudok semmiféle ügyről.

— Titkolódzunk, titkolódzunk — mon-dja vészjóslón az amerikai hírszerelő. — Ám legyen, annál jobb. Akkor úgy lát-szik kénytelen leszek a többit kitalálni.

Ezekkel a bucsuszavakkal nyugodtan eltávozok.

Annál nyugtalanabb Dorothy Gish. Két-ségbeesetten tekint segítségért. A szo-bában ülökön rémület vesz erőt. És a nagy mozidiva sirni kezd...

Ez volt amitől félt. Egy igazi ameri-kai ujságíró.

Vigasztaljuk, nincs semmi veszve. Végre is Párisban vagyunk. A dolgot még rendbe lehet hozni. Gyerünk a New-york Herald párisi szerkesztőségébe.

Mr. Wilcexnek, Dorothy Gish rende-zőjének és nekem jutott a feladat, hogy közvetítsük a *New York Herald* és Do-rothy Gish között *Editor* — a lap szer-kesztője — miután végighallgatta elő-adásunkat becsenget egy fiatalembert, azután barátságosan így szól:

— Az illető új ember. Most jött Ame-rikából. Nem ismeri még az itteni szo-kásokat. Majd dr. Case kimegy az urak-kal és rendbehozza a dolgot.

Egy negyedóra múlva Miss Dorothy már könnyeken áttörő mosollyal mesél-te dr. Casenak kalandjának történetét, rossz véleményét az amerikai száraz rezsimről és megfigyeléseit a publikum-ról, amely kedvenceitől felsőbbrendű tu-lajdonságokat követel.

Dorothy Gisht kibékítettük az ameri-kai ujságíróval.

Jutalmul kinevezett titkáranak.

*

Egy hétig tartott a dicsőség. Ezalatt az idő alatt urnőm végigjárta a párisi kalaposboltokat, végignézte a divatre-vüket, itt-ott vásárolt is. Az árakat általá-ban drágáknak találta, egy mindössze ötezer dollár hetifizetéses, szegény mo-zidiva számára.

Naponként eljárt Jean Gabriel *Domergue* műtermébe, aki Páris legdivatosabb portréfestője és nem azonos Doumergue köztársasági elnökkel... Végre az-után, hogy parfümállományát is kiegé-szítette és a hivatalos ügyek ezzel vé-getértek, Dorothy Gish kijelentette:

— Most pedig szórakozni akarok!

Ez azonban sokkal nehezebb munka, mint a hivatalos. Legalább is Dorothy Gishnek. Mert a művésznő már meg-próbálta egyszer, hogy három hétig »pi-henjen« Párisban. De meg is szökött a nyolcadik napon. Ötéves korában lé-pett a színpadra. Azóta dolgozik. Nem ért a semmivézéshez. Most azonban ez egyszer szerencséje volt. Nizzából be-futott Richard *Barthelmess* és a felesé-ge. Barthelmessék valóni jöttek Párisba és mert a válás erre kitűnő alkalom, az ember megünnepeli a multat...

A mulatságok sorozata tehát megkezdő-dött. Meg kell azonban jegyeznem, hogy a dolog nem is jutott tovább ennél az első »party«-nál.

A dolog annak rendje és módja szer-int tizenegykor a Montmartreen cock-tail partyval kezdődött és hajnal ötkor a versailles-i kastély kertjének felsép-résével végződött. Emléklül a vidám tár-saság hazahozta magával a három ha-talmas kerteseprüt.

... És ráadásul Dorothy kisasszony egy hatalmas náthát, amelytől három napig mukkanni sem tudott.

*

A negyedik napon azután bucsuteát adott.

Ott volt a francia filmvilág elitje és a francia sajtó. Dorothy Gish jobbán Abel *Gance* ült, balján udvari festője, *Domergue*.

Dorothy izgatottan készült az estély-

re. Jól előre alaposan megbeszéltük, hogy mit is fog mondani a sajtó részére. Be-szélni fog vándorszínész gyerekeveiről, arról, hogyan hozta be kis pajtásuk, Mary Pickford őt és Lilliant egy *Grif-fith* nevű kezdő mozi rendezőhöz és ho-gyan csinálták meg később evvel a Griffithel a »Két árvá«-t. Elmondja majd, mennyire nincs megelégedve az ameri-kai moziival és hogy Anglia után Európa minden országában szeretne egy-egy nagy rendezővel filmet csinálni. Itt az-tán ugyanis mindenki tudni fogja, hogy ebben Abel *Gancer*ól van szó, aki maga is régóta készül filmet csinálni a két Gish-nővérről. Mert folyton csak tanul-ni-tanulni szeretne.

Ilyen pompás felkészülés után üte-geinket pontosan beirányozva bátran kez-dettük a teát. Dorothy Gish mosoly-gott jobbra, Dorothy Gish mosolygott balra. Mindenkihez kedves volt. De mindenkiel angolul volt kedves. És a jelenlévő franciák együttvéve sem tud-tak tiz szónál többet angolul.

Ez azonban egy cseppet sem zavarta őket, hogy nagy lelkesedéssel ne hall-gassák Dorothy elbeszélését ha nevet-ték is. Például akkor, amikor apja el-vesztését panaszoalta.

Abel *Gance* nagy beszédet mondott az amerikai-francia együttműködésről. Nagy angol nyelvtudásról tett tanusá-got. Francia szónoklatát gyakran fű-szerzte angol szavakkal. Sokszor hal-latszott ki beszédéből a »well« és a »Miss Dorothy« szó. Őt viszont a jelen-lévő angolok és amerikaiak tapsolták meg.

Ezután az ujságírók intéztek kérdése-ket tolmács segítségével a hösnőhöz. Sajnos, a tolmácsot telefonhoz hívták. Ez azonban nem zavarta a társalgás menetét. Dorothy Gish zavartalanul fe-lelgetett a hozzáintézett kérdésekre, amit sebtiben le is fordítottunk. Néhányszor meg is történt, hogy a feltett kérdésre felelt. Például amikor az *Intransigent* tudósítója megkérdezte tőle, hogy sze-ret-e Londonban dolgozni, Dorothy kis-asszony kijelentette, hogy őszintén szől-va erre nem tud felelni, mert reggeltől estig a műteremben dolgozik és egyik műterem olyan, mint a másik. London-ban is mindössze annyi történt vele, hogy férjhez ment egy angol színész-hez. Gish kisasszony közben egészen belejött az interjuadásba. Már csöppet sem félt az ujságíróktól. A figyelem azonban egyre csökkent, mert a franci-ák az eredeti szöveg helyett egymástól igyekeztek megtudni az interju tartal-mát...

*

Másnap reggel a Gare Saint Lazare-en bucsuzunk. Szorongatja a kezemet. Hálálkodik.

— Sose felejtsem el magának, hogy megvédett az ujságíróktól — mondja hálásan.

— Nem ingyen tettem ám, Miss Do-rothy — felelem.

— Miért, mit kíván jutalmul — kérdi aggódva.

— Egy interjut — felelem mosolyog-va.

Nem érti.

— Hogy-hogy? Hisz maga nem ujság-író!

— Be kell vallanom, Miss Dorothy, az vagyok...

A vonat indul és lassan kigördül a lesújtott Dorothy Gish-el.

Aigner László

Futó- és ebédli-szőnyegek,
butor-brokatok és goleinek,
kész függönyök, valódi angol
linoleumok, minden szélesség-
ben, orvosi rendelőkbe, óriási
választék

Pero Vujković
dtvátruházában
Subotica - Telef. 701

ALAKOK

Zsoké

(Meeting, start, finish, favorit. Csupa angol szó röpköd körül az alagi zsoké-kocsmban, mintha valahol Albionban volnék s messze, valahol a tizenkilencedik század közepén, mert ez a sport, mióta repülőgépek, autók mérkőznek egymással, erősen a mult izét érezteti, Széchenyi reform-korát. A jockey ezt jelenti: Janeska. A Jack skót becéző neve. Az én zsokém középpüti választja el haját, arca a kiugró polacsontjával barnás, mint a fakéreg, szétálló füleit mintegy a szél fujja, egy vágtában. Reggeli munkaöltözete: lovaglósizma, szarvasbőrrel toldott nadrág, leher vadásznyakkendő. Odon metszet valami görői kastélyban, 38 éves, 22 esztendeje loval. Beszélgetés közben könnyedén egyik témáról a másikra ugrunk.)

- Hány kiló?
- Ma a mázsálón 49 voltam. (Itt sértés, ha valakit súlyos egyéniségnek neveznek.)
- Mennyinek kell lennie?
- Azt mindig a *handicapper* határozza meg. Például 1897-ben 74 voltam s 39 kilót kellett nyomnom a dresszel, nyereggel együtt.
- Mit csinált?
- Hát leadtam, egy hét alatt.
- Hogyan?
- Először is nem ettem egy falatot se, sokat cigarettáztam, naponta két kupica konyakot ittam, utána kiöblítettem a szájamot sózavázzal, aztán kiköptem.
- Miért?
- Mert a víz is hizlal. Attól jobban kell félni, mint az ételtől. Akárhogy szomjaztam, nem ittam egy korty vizet se. (Tantalusz.) A gőzfürdőben mindennap négy-öt óra hosszat izzadtam. Egy ülésre átlag leolvadt egy kiló.
- Mennyi a legkönnyebb zsokénk?
- Huszonhét kiló.
- A legnehezebb?
- Hatvanhat kiló.
- Ki vette észre a tehetségét?
- Egy huszárszázados ur, az árva-házban. Mihelyt megpillantott, tetszettem neki, hogy oly alacsony vagyok s vékonycsontu. Kihozott, beálltam lovászfiúnak.
- Milyen a lovászfiu élete?
- Rabszolgaság. Hajnalban félháromkor kel, kitrágyazza a lovakat, sétáltatja, vakarja, amint az istállómeister parancsolja. Ugy adják-veszik ezeket a trainerektől, mint a portékát. Most is vásároltak egyet, 75 millióért.
- Milyen lovon ült először?
- Egy szilaj kis csikón három éves koromban.
- Levetette?
- Le. Azonnal. Be is törtem a fejem.
- Hát azóta?
- Három agyarázkódás, két koponyarepedés, öt vállpercc-törés.
- Lábtörés?
- Az nem is számít.
- Verseny előtt mit csinál?
- Csak arra ügyelek, hogy semmit se adjak ki a kezemből. Semmi erőt. Se tüzet, se pénzt. Még villamosjegyet is mással váltatom.
- Mit eszik ilyenkor?
- Csak egy pohár pezsgőt iszom.
- A ló?
- Az fél abrakot kap, négy liter zabot.
- Doping-ot?
- Semmit.
- Miből áll a doping?
- Kolából, atropinból, koffeinből, anyarozsból.
- Mennyi a sikló átlagos sebessége?
- 56 másodperc alatt 900 méter. (Gyorsvonat-sebesség.)
- Izzagott a verseny alatt?
- Kényelmesebben ülök a nyeregben, mint ezen a széken.
- A gyöp diadalordítása, éljenzése lelkesíti?
- Csak a lovatam.
- Hány versenyt nyert?
- 47-et. Budapesten, Prágában, Krakóban, Londonban.
- Milyen nyelveket beszél?
- Németül és angolul folyékonyan.
- Milyen híres zsokékkal találkozott?
- Az öreg Taral ugyszeretett, mint

az édesfiát.

- Ki most a világ leghíresebb zsokéja?
- *Carlslake*, az ausztráliai.
- Mennyit keres ő?
- Maga se tudja. Egy angol zsokéról mesélik ezt. Versenyistállójának tulajdonosa valamelyik versenynapon nem kapott a szállodában szobát. A portás sajnálkozva adta tudomására, hogy épp az előbb adták ki az utolsó, a zsokéjának, aki egy hét szobás lakosztályt foglaltatott le magának és titkáriainak.
- Nő zsoké van?
- *Bullford* leánya egyszer nálunk is lovagolt.
- Meddig tart a zsoké dicsősége?
- Körülbelül 45 esztendő koráig.
- A versenyparipáé?
- Körülbelül 6 esztendő koráig. Aztán a ménesbe küldik, tenyészcélra.
- Réji a lovak góthai almanachja?
- 1791-ben kezdték jegyezni a pedigree-jüket, az első ménes könyve.

(Szóval abban az időben, mikor az em-

berek nemességét hivatalosan eltörölték. A lovak szerényebbek. Nem vezetik vissza családfájukat az őskori lóig, a hipopotériumig, mint mi Ádámgig.)

- Milyen állatokkal futtatnak még?
- Baden-ben nemrégiben rendeztek egy strucc-versenyt is. A strucc az ügató lovat is elhagyja. Csak egy a hibája. Ha ostorral verik, megáll, a földbe furja a fejét. Nem megy tovább.
- Igen, ő már ősidők óta struccpolitikát folytat. De mondja, nem okosabb a struccpolitika, mint a lópolitika? Ha a versenylovak is rájönnek...

(Erre nem válaszol. Ugy néz rám, mint egy akaddlyra a meyeri pályán. Fölkel, átugorja az asztalt, aztán engem. Kedves, bohém lélek, aki a lorgandó szerencsét kergeti a zöld mezőn, akár egy kártyás. Mindig könnyed, vidám. Sohase busul. Busul helyette a ló, a sok telivér és félvér, mely mellesleg még a kenyerét is megkeresi.)

Kosztolányi Dezső

Tavaszi

Irtó: László Ferenc

1.

A vasuti kocsiban vidám, fiatal dalok ujjongtak. Hangosan, kevélyen terpeszkedett a dal, mintha túl akarta volna szárnyalni a mozdony öreges lihegését, a kerekek fáradt kaitogását. Diákok és diáklányok mentek örömmesen, mohó kíváncsisággal csak sejtett ismeretlen városok és szépségek felé. A régvárt tavaszi kirándulásra, amely már annyit foglalkoztatta hónapok óta a fantáziájukat. Az iskola tanulmányi kirándulásnak nevezte, ők felszabadulásnak érezték, boldog ünnepi megújulásnak. Abban a percben, amikor a vonat elindult velük és maguk mögött hagyták a város jól ismert, megunt házait, mintha hátat fordítottak volna az egész korlátok közé szorított diák-életüknek, a fegyelmek, a szabályoknak, mindennek, ami nekik a törvényt jelentette. Szabadoknak érezték magukat, fiatal kedélyüket most nem zabolázta semmiféle rájuk erőltetett fegyelmi szabályzat és a két kísérő-tanár is másképp, emberiebben beszélt velük, min az iskolában. Az egyik fiatalos kedvű öregur, a diákok megértő pajtása, velük énekelt, a másik, kicsit kesernyész professzor, aki ezt az utazást is kötelességnek, elfoglaltságnak érezte, egy könyvből mélyedt. A hetedik és nyolcadikos fiúk meg lányok pedig tell torokkal daloltak.

2.

Bálint Laci már az induláskor Magda mellé ült és nem tágitott mellőle egy percre sem. Ő a leány miatt még izgatottabban készült erre a kirándulásra, mint a többiek. Ezerszer elképzelte, milyen gyönyörű lesz az, hogy most két hétig mindig együtt lesz a lánnyal vonaton, uccán, muzeumokban, étkezésnél, mindig, egész nap. Milyen ritkán és nehezen találkozhattak csak és milyen keveset beszélhettek egymással, holott annyira megértették egymást. Lopva kísérté haza néha az iskolából, sután, fél-szegen rejtőzködve, mert az iskolai szabályok tiltották, hogy a fiúk a lányokat hazakisérjék. Meg az óráközökben váltott vele néha lopva rövid szavakat a nagy iskolaudvaron, de ezeknek a szavaknak sem volt meg a színük, a melegük, mert az inspekciós tanár szétrebbentette őket, meg készülni is kellett az izgatott drukkös tízpercekben a következő órára és az iskola nyomasztó hangulata, a félelem és szigorúság megrottotta néhány perces titkos kis örömeiket.

Pedig szerelmesek voltak, úgy ahogyan csak tizenhét éves fiatalok tudnak szeretni, öntudatlanul, mindig egymásra gondolva és egymás közelségét keresve. És ez a kirándulás meghozta vágyaik teljesülését. Ami eddig tiltva volt, most egészen természetes: együtt lehetnek állandóan, amit máskor csak lopva tehettek: most nyíltan is beszélhetnek egymással naphosszat. Szabad emberek voltak attól a perctől kezdve, hogy felültek a vonatra, nem fegyelmi szabályzatok bilincseibe vert rab-diákok. Könyvek és szótárak helyett most bő-

röndök vették körül őket, amelyekből sütemények, gyümölcsök, cukorkák, sőt — hallatlan! — bor is előkerült, köles-nősen kínálhatták egymást, a fiúk és leányok elvegyültek és amikor a tanár ur néhány percre kiment a folyosóra, hogy a tavaszi éjszakában gyönyörködjenek a kupé-ablaknál, a cigarettatárcák is előkerültek és büszkén szállt az illatos cigartafüst. Nem diákok, hanem férfiak és nők ültek itt most együtt, fiatalok, naivak, de mégis a két nem örök vonzódásának engedelmességek gyerek-emberek. Mennyire másképp hatott most így ebben a környezetben Bálint Laci is a leány előtt. Nem a tanárok akaratától függő, drukkoló diák tilt mellett, mint az iskolában, hanem a férfi, kislányos vágyainak és álmainak ideálja, a fiu, aki szereti.

Mindig közelebb húzódtak egymáshoz és lázas izgalommal beszéltek az utról, a terveikről, a vágyaikról, szinte mellékesnek érezve az ostoba szavakat, hanem egymás szemében kutatva és egymás hangjától megrészesedve. Körülöttük elfáradt a dal és mind halkabban szólt, a tanár urak és a diákok az éjszaka közepére fáradtan hallgattak el, azután az egyik tanár kíváncságra leoltották a vasuti kocsilámpáját, úgy hogy csak halvány fényásvá reszkett az imbolygó kocsiban és néha, amikor egy-egy hegy mögül kikerültek, a holdvilág is bekacérkodott a kocsilablakán.

Körülöttük már mindenki aludt, vagy legalább is lehuny szemekkel kimerülten kereste az alvást. Ők sem beszéltek már, csak egymás szemét keresték a félhomályban, az otthon, a jó puha ág jutott az eszükbe és nagyon árváknak érezték volna magukat a tavaszi éjszakában ismeretlen vidéken robogó vonaton, ha nem érezték volna egymás vigasztaló közelségét. A fiu karja tévován a lány derekát kereste és félénken átölelte, mintha a puha párnát akarná a karjával pótolni a háta mögött. A lánynak ez jól esett, ő is fáradt volt már, kuszán kavardtak össze benne az érzések és gondolatok és önkéntelenül a fiu mellére ejtette a fejét, mintha védelmet, nyugalmat keresne ott. Sokáig ültek így mozdulatlanul, aztán, anélkül, hogy tudták volna hogyan történt, megcsókolták egymást. A holdvilág ezüstösen mosolygott rájuk, első szent csókukra.

3.

A szerelem az első csók után még diadalmasabban bontakozott ki fiatal lelkükben. A külső benyomásokra annyira fogékony ifjúságuk csak a szerelem zsendülő új érzését fogadta be, a képtárok, muzeumok és templomok látványosságai mellett szinte vakon haladtak el, nem láttak meg mást, mint egymást. Minden mosoly, minden mozdulat, minden szó külön izgalmas élmény volt, amely az első csók titkát rejtette a mélyén és amiről csak ők ketten tudtak.

Az első öntudatlan csók olyan izt adott a szájuknak, amely folytatást követelt, olyan lázassá tette az ajkukat, hogy ez a láz enyhülést kívánt és most már az

öntudatos csókok robbantak ki belőlük minduntalan, sokszor, de mindig váratlanul. Nagyon sokat csókoltak templomok sötét sekrestyéiben, ahol egy percre elmaradtak a többiektől, muzeumok folyosóinak a sarkában valami nagy szobor mögé rejtőzködve, mindenütt és olyan vakmerően már, hogy maguk csókoltak volna a legjobban a bátorságukon, ha tudták volna, hogy mit csinálnak. Egy nagy csókban olvadt fel az egész fiatal életük, a rügyező májusi napsütésben azt hitték, hogy ez a szerelem beteljesülése. Nagyon boldogok voltak.

4.

A tizedik napon egy régi, romantikus városban kirándulást tettek a hegyek közé régi váriakhoz. A csöndes májusi délutánon a napsütés pajzánan játszott velük, frissek voltak és jókedvűek valamennyien és a nevetés, mint örök vendég trillázott a fiatal lányok ajkáról. Künn a szabadban még fékevesztettebben tombolt bennük a fiatalság, mintha belső tavaszuk össze akart volna olvadni a természet megújított ifjúságával. Amikor felértek a fensikra a régi várromok közé, felbomlott minden rend, mint pajkos gyermek vagy csintalan tavaszi dzsinek szaladtak szerteszét, kergetőzve, mókázva, értelmetlen kis örömmel a szívküben. A tanár urak valahol hátul egy köre ültek le erősen zihálva a hegyre vezető meredek ut tündő fárasztó kapaszkodása után, a fiúk és lányok pedig mohó örömmel élvezték a szabadságot.

Bálint Laci maga sem volt tisztában vele, hogyan került a lánnyal a romok legrejtettebb zugába. A csók utáni vágy izzate őket, vagy véletlenül kerültek erre a helyre, maguk sem tudták, csak örültek a varázsos helynek, ahol védve voltak minden tekintettől. Akkor hely volt csak, mint egy kis szoba, valamikor az is lehetett, négy oldalán magas falak emelkedtek, fenn lőrészekkel, görbe, kopott, töredező öreg falak, nekik mégis szebbek minden palotánál. Négy fal zárta el őket a külső zaitól, mindenkitől, az egész világtól, de azért mégis kinn voltak a szabadban, a két ég alatt, amely vidámban mosolygott be fenn a romok közé, mint amilyen mosolygónak és kékek az eget valaha is látták.

Leheveredtek a kopár falak közt burjánzó hűvös fübe szoroson egymás mellé és jóízű, boldog csókban olvadtak össze. Oh, most már tudták, hogy mi a jó a csókban, tizenhét évük minden gerjedelme és a fáradt forró éjszakák emléke olvadt fel ezekben a csókokban. Bálint Laci magához szoritotta Magdát és a csók mohó habzsolása közben hirtelen megérezte a lány formás, kemény keblét. A csók szinte végtelennek tetszett és a fiu keze közben lesiklott a lány mellére, tétova, remegő ujjak keresték a kis ingbluz gombjait és a csók még véget sem ért, amikor a fiu keze már a bársonyos testet simogatta. A lány a csókba feledkezve most hirtelen valami egész különös jót érzett, valami újat, olyasfélét, mint amikor a fiu először megcsókolta, csak még annál is jobbat; a simogató kéz nyomán valami forró hullám öntötte el, amilyent még sohasem érzett és egész testében megvonaglott.

Tizenhét éves ifjúságuk minden gerjedelme tombolni kezdett bennük és már azt sem tudták hol vannak, hogy kerültek ide, mit csinálnak. Csak csókolták egymást most már mindenütt, egész testükben össze akartak olvadni, szinte vadul, gorombán szoritották egymást, mintha meg akarnák emészteni magukat abban a tűzben, amely belőlük áradt lebírhatatlan tavaszi erővel. Az új mámor szinte eszméletlenné tette ezt a két serdülő embert, aki még sohasem szeretett és aki most nem tudott semmiről semmit. Magda alétlan hullott a pázsitra és két karja, amely a fiu nyaka köré volt fonva, húzta maga után Bálint Laci is. A szoros ölekezésben ebben a percben valahogy felebbent a lány rövid szoknyája és a fiu elborult szeméi előtt először bontakozott ki a női test...

A lány valami furcsa, hasító fájdalmat érzett csak, aztán minden elhomályosult a szemük előtt... Boldog mosoly játszott az ajkuk körül, mert ez az ajultság több volt a csóknál és az előbbi forró simogatásnál is. Ártatlan mosolyukat vidáman tükrözte vissza a romok közé, egymáson nyugvó fejük fölött bemosolygó tavaszi égbolt.

Dongáné három élete

Írta: Szegedi Emil

Dongáné első élete semmiben sem különbözött a többi polgári asszony életétől. Egyhangú volt, eseménytelen és kényelmes. Ebben az időben egyedül csak a háztartás problémája foglalkoztatta az asszonyokat és ambíciójuk a kötelesség minél pontosabb teljesítésében merült ki. Egy jól elkészített ebéd, egy jól megvarrt ruha, egy elismerő szó a férj részéről, — ez volt a boldogság és tovább semmi.

Dongáné is ebbe a kategóriába tartozott. Kínosan pedáns volt és úgy végezte kötelességét, mint ahogy azt a negyedik polgáriban a háztartástamból el-sajátította. Problémák nem izgatták, céljai nem voltak. Mi is lehetett volna? Egészen természetesnek találta, hogy

reggel hat, esetleg hét órakor fel kell kelnie, kimenni a piacra és lehetőleg a kurzuson alul megvenni a termelőtől a zöldbabot és paradicsomot. Azt is ropant egyszerűnek találta, hogy a férjét becsülnie kell, mert reggeltől estig ő roskad a hivatalban, hogy előteremtse azt az összeget, melyet két év óta pontosan az asszony költött el a piacon, a cipész-nél, a szabónál és a fűszeresnél.

Dongánénak volt egy szép zöld notesza. Ebbé naponta pontosan felírta a kiadásokat és előjegyezte a másnapi teendőket. Reggel, egy héten kétszer, bedagasztotta a kenyeret. Ezt a munkát sohasé bízta Julisra, a mindenes szakácsnéra, aki Dongáné mellett egyébként is csak dísz volt a házban.

Szerény polgári dísz, amilyent minden közepesen szituált asszony megengedhetett magának.

És Dongánénak a két évi házasság alatt nem volt oka a panaszra. Férje a bankpénztáros, kedves, korrekt uriember volt. Szeretett nagyokat enni és nagyokat aludni. Szerény volt, jómodoru és alázatos. Dongáné pedig, mint a gép teljesítette anyai és háziasszonyi kötelességét.

Reggel haboskávét készített, puha, illatos kaláccsal. Hét órakor gyöngéden fölébresztette a férjét és szakszerűen megfejtette az álmait.

Donga ur mindennap álmódott valami badar butaságot és Dongáné minden reggel megfejtette és megmagyarázta az álmot. S szinte beteg volt, ha a férje nem álmódott és ha ő nem fejtethet. Végül is Donga, aki erősen respektálta felesége álmofejtési ambícióját, udvariasságból akkor is álmódott — ha nem álmódott.

Még a Gyurika van hátra, — Donga György a család szemefénye s akinél Dongáné okosabb, életrealóbb kölyköt nem látott és nem is tudott elképzelni. Direkt csodagyerek, állapította meg Dongáné nem egyszer — pedig még Gyurika be sem föltötte a tizennegyedik hónapját és nem volt súlyosabb öt és fél kilónál. Dongáné — és ő melyik anyja nem — szerette volna, ha Gyurikából orvos, vagy ügyvéd lesz és lelki szeméi előtt gyakran megjelent a fekete tábla:

Dr. Donga György orvos.

És érdekes, Gyurika egyáltalában nem mutatott semmi hajlandóságot arra a pályára. Még nagyon fiatal volt és éppen úgy viselkedett, mint a házmester Janikája.

Telt mult az idő.

Dongáné stoppolt, főzött és takarított. Egy hónapban egyszer elment férjével a színházba, egyszer pedig látogatába a Terebélyekhez és pont. És az asszony megelégedett és boldog volt. Nem feminizált, nem kokainizált, nem morfinezált, csak főzött, stoppolt és diskurált.

Nevelte a Gyurikát és kíméletesen szerette Donga Mihály banktisztviselőt.

2.

Dongáné második élete semmiben sem különbözött a többi asszonyok életétől. Zajos volt, tébolyos és modern. Ebben az időben egyedül csak a szórakozás problémája foglalkoztatta az asszonyokat és ambíciójuk az élet örömeinek,

minél alaposabb kihasználásában merült ki.

Egy áttáncolt éjszaka, egy jól megvarratott estélyi ruha. Egy bódító bók a Fess Fiutól — ez volt a boldogság — és tovább semmi.

Dongáné egy év alatt észrevétlenül nagy átalakuláson ment keresztül és kimondhatatlan gyűlölettel tekintett vissza az elmúlt szürke évekre. Maga sem tudta hogyan és miért, de egyszer, egy napon nagyon sivárnak érezte az életet.

Elfáradt a pihenésben.

Körülötte táncolt a világ, a kávéházak ontották a muzsikát. Unalmasnak találta Mihályt, aki csak aludt és evett és dolgozott. Dolgozott, mikor Terebély nem dolgozott, mikor más ember kirándult, mikor más ember meggazdagodott, mikor Terebély autót vett, mikor Te-

rebélyné a Rivierára utazott, mikor a Piri este nyolctól reggel háromig black bottomban tombolt, mikor az Irén husz centivel redukálta a szoknyáját, mikor azt a kiállhatatlan Koksztét állandóan négy délelőzati fiatalember kísérte, mikor a Regóné hetvenkilenc kilogramról leszállt az ötvenötre...

És Dongánétől ugyan csöröggetett reggel hatkor a vekker óra. Dongáné a mondain hölgyektől kopirozott hanyag mozdulattal kinyújtotta és visszahúzta a karját a paplan alá. A piacra már a Julis járt és a Julis dagasztotta a kenyeret. Donga ur pedig hetenként átlag háromszor nem reggelizett és négyszer elkésett a bankból.

Dongáné emancipálódott és ezzel együtt lényegesen átalakult a háztartás képe is.

Julis előlépett és átvette a parancsnokságot a konyhában. Elsején belépett az új szobaleány is, akit Dongáné elmaradhatatlannak tartott egy rendes háztartásból.

— Csak nem gondold édesem — mondta Dongáné a férjének — hogy én takaritom a lakást, hogy én főzök, hogy az én kezeim lesznek vörösek a mosogatástól.

És Dongáné szakszerű előadást tartott férjének a nők jogáról és egyben kifejezte azt a kívánságát is, hogy a jövőben minden másnap este elmennek a kávéházba. Azért minden másnap, mert még hátra volt kilenc kiló, amit Dongánének le kellett adni testsúlyából, hogy teljesen szalonképes legyen.

Önagysága tíz órakor megreggelizett az ágyban — és elhítette magával, hogy ő most egy előkelő hölgy. Azután

libeggett a korzón Gikszer ural, a divatos szép fiuval. Dongáné ilyenkor fogadta az »óh, mily szép ma, óh, mily csodás ön« című hódoló versikéket.

És Dongáné lett a szóbeszéd tárgya a városban. Rossz nyelvek azt állították, hogy műszépség, sokan pedig azt beszélték róla, hogy ő a modern technika legújabb csodája.

Azt Dongáné is beismerte intím társaságban, hogy szépségét az elektromos fürdőknek, a mesterséges napkurának, a különböző krémeknek, savaknak, oxidoknak és a szulfidoknak köszönheti.

Azonban mindezek a dolgok nem csökkentették értékét és az iránta való érdeklődést. Dongáné pompásan táncolt, remekül csevegett, kacéran kacagott, bódítón nézett — és napjában egyszer kétszer haza is nézett.

Donga ur ezalatt túlórázott a bankban, ebédelő alatt munkát vállalt egy gabona cégnél — de azért nem haragudott, mert a felesége szabad pillanataiban kegyesen megengedte neki, hogy vele mehessen sétálni, sőt olykor az is megtörtént, hogy Donga kísérté haza a feleségét.

És ilyenkor Nemmer urat, a divatos szép fiut majd megütötte a gutácska.

Gyurika ezalatt szépen nevelkedett a dadájával, akit mamának szólított és kikergette magának, mikor az anyukája egyszer mosolyogva azt mondta neki — *édes kicsi fiam!*

3.

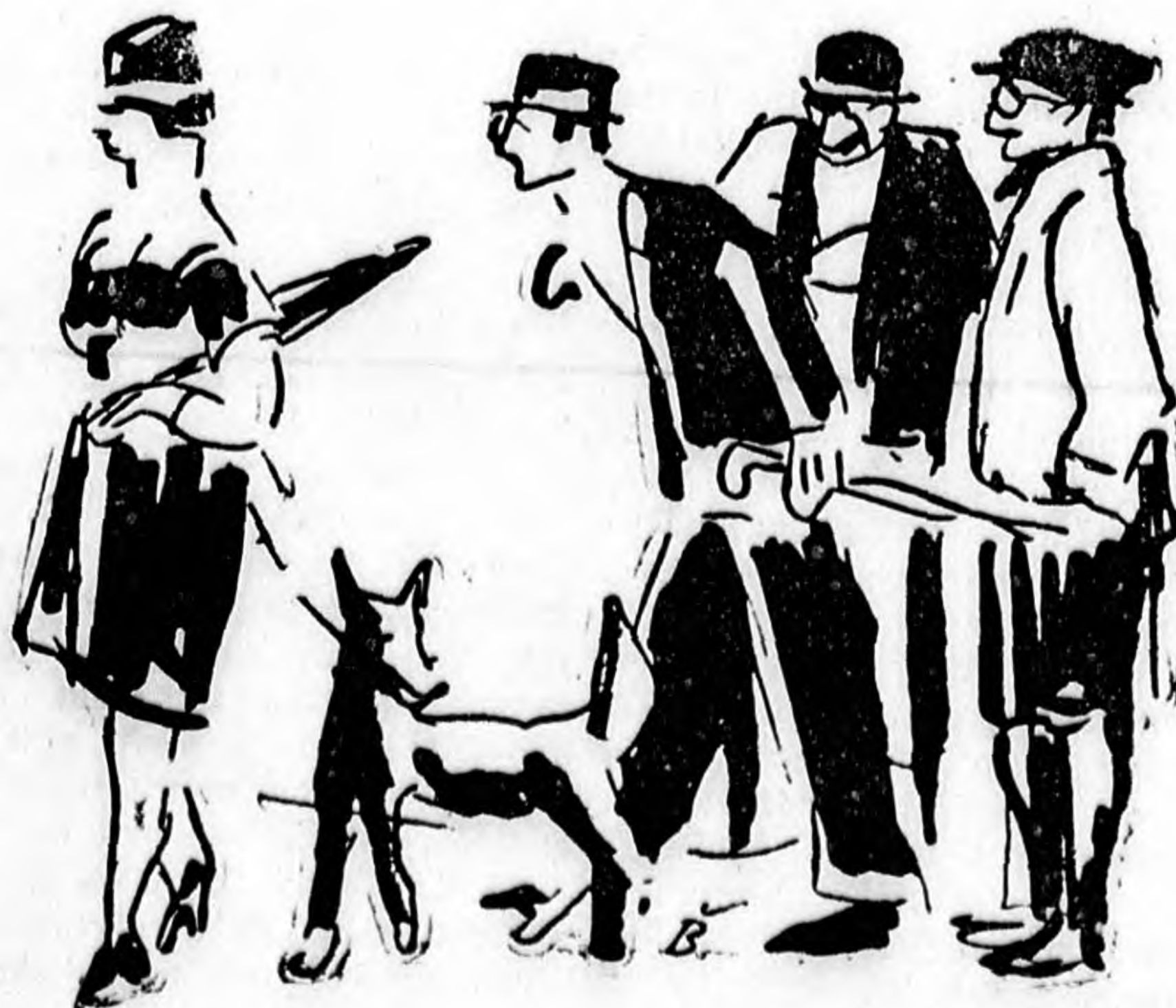
Dongáné harmadik élete általában nem különbözött egy huszonnégy éves fiatal-ember életétől.

Fiusan járt. Divatosan, szédítőn. Férje, aki most reggel hatkor kelt, óvatosan, hogy fel ne ébressze feleségét, a konyhában megnézte, hogy a Julis bedagasztotta-e a kenyeret. Kikészítette a stoppolni való harisnyákat és kiadta a szennyes ruhát a mosónőnek, Julissal kiszaladt a piacra és a termelőktől olcsón beszerezte a paradicsomot. Nyolckor bement a bankba, ahol elérte azt, hogy a felesége közbenjárására a vezérigazgató szolgálatai elismerésül főpénztárossá léptette elő.

Dongáné tizenegykor felkelt, megtornázott (más megreggelizik), kisetett a korzóra. Röptében visszautasította Nemmer ur bárgyú szerelmi ömlengéseit és Mer ural sétatkoesikázni ment. Egy órakor hazatért és megebédelt egy aszpirint.

Férjével és Gyurikával csak a legritkább esetben találkozott. Délután kedélyes összejövetelre vagy autókirándulásra ment. Este színház, utána a tánc hajnalig. És a dolgok úgy fejlődtek tovább, hogy Dongáné önagysága dolgait és kötelességeit — egy kivételével — Donga ur vette át. Donga ur játszott a Gyurikával, Donga ur szidta össze a szakácsnőt és a szobaleányt, a Julist, a Borist, ő nézett ki egy-egy percre a konyhába.

Végül is Donga urnak az lett a rögeszméje, hogy férjhez ment.

Gyászos emlékeztető

Gyóni halálának évfordulójára

A költő legjobb barátja halt meg a tizedik évfordulón — Rácz Ernő dr. volt sztaribecseji ügyvéd tragikus halála Turkesztánban

1927: Gyóni Géza halálának tizedik évfordulója. Most tíz éve érkezett Szuboticára a hír, hogy a neves költő a krasznajarszki fogolytáborban két évi szenvedés után meghalt. Ma talán már kevesen vannak Szuboticán, akik emlékeztek tudják idézni a széles vállú, kálvinista nyaku Gyóni jellegzetes alakját. Annakidején barátai emléktáblát állítottak neki — nem szülőházára, mert ide csak a vándorbot hozta, hanem arra a földszintes Virág-uccai házra, amelynek egyik butorozott szobájában lakott, mint az egykori *Bácskai Hírlap* munkatársa. Aztán jött a háború, amely Gyónit is magával sodorta és az első hír, már mint Przemysl hőséről érkezett felőle. Kettős életet élt. Katona volt és újságíró Przemyslben is, ahol a *Przemysli Tábori Újság*ot szerkesztette és kötetekre írta verseit, amelyek egy része még az ostromolt várban jelent meg, 1914-ben. A következő évben esett hadifogságba és nem is tért többé vissza onnan. Ekkor jelent meg a przemysli verskötet emlékiadás Budapest, amelyhez *Rákosi Jenő* írt előszót és néhai *Braun Henrik*, a *Bácskai Hírlap* akkori szerkesztője életrajzserű bevezetést.

„... Téli volt — írja Braun Henrik — És az ifju emebr testén egy kávébarna, térdig érő, béleletlen tavaszi kabát lógott. — Gyóni Géza...

— Isten hozta kolléga ur. Foglaljon helyet... és már néhány óra múlva az ő szép, kerek betűit öntötte ólomba a szedőgép.

A lírai költőt új városba hozta sorsa, és az »Uton új város felé« sok gondolat, százféle kérdés, aggodás, félelem fogta meg lelkét:

*Város, város, ahova most
Fagyos tájrul ajándékul
Hozom forró szívemet:
Olyan vagy-e amilyennek
Lelkem a vén álompiktör
Vonataj útján festeget?*

És attól a téli naptól kezdve a vidéki redakció szűk határai között írta a közgazgatási, a rendőri riportokat, a nagy és apró történetek rövidéletű krónikáját, a világeseményekről, kulturtörékvésekről, a gazdag televényű Bácska bunyevác fővárosának számtalan kívánságairól a vezércikket...

„És néhány nap múlva Gyóni Géza levágatta selymes, hosszú szőke haját, bejött hozzám a szerkesztőségbe és azt mondta:

— Ma csinálnék meg te az újságot, én reggel megyek *Przemyslbe!*

Könnyekkel teltek meg a szemeim és eszembe jutott az »Uton új város felé« című költeményének utolsó versszakai:

*Város büszke Bácska szive
Neved hallom és megtorpant
Paripám a gyorsvonat:
Babérral vagy könnyesővel
Jöjjön immár: büszke lövel
En bevárom sorsomat...»*

Elébe vágott sorsának.

*

Vajon a sors szeszélyes játéka-e, hogy Gyóni Géza halálának tizedik évfordulóján érkezett egy másik szomorú hír a Bácskába Turkesztánból, hogy ott meghalt Gyóni Géza egyik legjobb barátja, egykori kenyeres pajtása az orosz rabságban: dr. *Rácz Ernő* sztaribecseji ügyvéd. Talán az egyetlen, aki ott volt a katona-költő halálós ágyánál, aki tudta hol, merre emelkedik az a kis sírdomb, amely Gyóni földi maradványait rejtgeti.

Rácz Ernő dr. együtt volt Przemyslben Gyónival, együtt kerültek hadifogságba és 1921-ig élt Krasznajarszkban. Ekkor feloszlatták a fogolytábor és mindenki mehetett amerre akart. Százegy bajtársa volt, akik valamennyien haza akartak jutni. Őt bízták meg a karaván vezetésével, de rossz elbérzete

viszatarította. A karaván nélküle indult utnak. — egyenesen a halálnak: utközben rablóbanda támadta meg a fegyvertelen csapatot és kilencvennyolc haza igyekvő vándort a száz közül, — felkötölte. Rácz a turkesztáni *Osban* telepedett le, ott elvette egy orvos özvegyét, de nem élhetett sokáig zavartalanul. A vörösök ismét fogságba vetették és az újabb rabságból csak 1925-ben szabadulhatott meg. Hamarosan népszerűvé vált a fehér kirgizoknál, egészségügyi főnöke, majd államügyész lett *Osna*k, később pedig jogtanácsosa *Fergana-tartománynak*.

A Szuboticán lakó rokonokkal tudatta először az özvegy a tragikus hírt.

7. IV 27. Os.

Drága, kedves Irena Francevna! — közli a levél — Bizonyára nagyon csodálkozik, hogy én Iona írom e levelet, nem pedig fivére, Ernő. Igen, drága, nagyon szomorú hírt kell közölnöm Magával, fivére *Erneszt Francevics Rácz* 1927. március 7-ikén reggel 6 órakor meghalt toroktuberkolózisban. Őt hónapig betegeskedett. Egész betegsége alatt gyógykezelte magát. Elutazott a Kaukázusba. Szuchum városba, a Fekete-tenger partiára. De semmi sem használt. Nagyon nagyon sokat szenvedett, enni semmit sem tudott. Óh! ha tudná mennyire akart élni. Ugy félt a haláltól. *Osban* temettettem el és minden nap a kis Erocskával kimegyek a sírhoz. Minden nap sírok és a lelkem úgy fáj, fáj, Erocska egyre várja az apát és azt mondja, ha a papa megunja a sírt, visszajön hozzá...

*

Dr. Rácz régebbi leveleiben többször említést tesz Gyóniról. Az egyik levelében megírja, hogy ő kutatta fel a költő

öcsét, *Achim Mihályt*, akit bátyja hónapokon keresztül hasztalan keresett a nagy világfelfordulásban.

„Mint a Sidlicska-erőd parancsnoka — írja Rácz egyik levelében — éjjeli körutamra indultam. Már az állások közelében voltam, amikor elém ugrott egy közlegény:

— Hadnagy ur!

— Ki vagy?

— Gyóni Géza pionir — hangzott a válasz — öcsémet keresem, *Achimot*, merre van?

Achim Mihály tartalékos főhadnagy. Tudtam merre van. És öcsét másnap elvezettem hozzá, a legnagyobb golyózáporban.

Eről a találkozásról Gyóni is írt a *Bácskai Hírlap* szerkesztőségének:

„Három hónap minden küzdelméért, véres és sáros éjszakák hajszoltságáért, az ostromlott városban átélt halálra készüléért és a háboru ezen veszett nyomorúságáért kárpótolt a tegnapi nap, amelyen végre megtaláltam az én lelkemtől lelkezt hős testvéremet, *Mihály főhadnagyot*, akiről csak annyit tudtam, hogy kilenc vagy tizen napig állott tűzben a lebergi harcon. Tegnapelőtt aztán félnapi keresés után rámtalált egyik nagyszerű hadnagya, aki így üdvözölt: — Megfogadtam magamban, hogy addig nem megyek vissza a táboromba, míg azt nem jelenthetem az öcsédnek, hogy megtaláltam a bátyját. Hamar mond, mit adhatok?

— Valami nagyot is kérhetek — kérdeztem Rácz hadnagyot.

— Kérhetsz.

— Hát akkor adj egy cigarettát.

Másnap keblemre ölelhettem öcsémet, *Achim Mihály főhadnagyot*...

*

Gyóni emléktábláját, a *Virág-uccai* földszintes házról levette a forradalom, de azok, akik szerették és becsülték, továbbra is megőrizték emlékét, ha pedig az évek során már elfelejtették Gyónit, a márványtábla helyett bizonyára eszükbe juttatja Rácz dr. tragikus halála, a legjobb barát elmúlása, amely ép a tizedik évfordulóra következett be — emlékeztetőül.

md.

A TENGER

IRTA: HAVAS EMIL

A férfi levette a hamut a cigarettájáról, közelebb húzta fauteuiljét az aszszonyéhoz és tovább beszélt:

— Nézze, *Margit*, én nem fogok itt magának nagy szavakat mondani, minden szavam elkopott, hidegen cseng és úgy érzem, hogy mikor beszélek, a szó úgy tör ki belőlem, mint a tüzzel háborgó vulkánból a láva, de aztán szétfolyik, megkérgesedik és hideggé dermed. Már nincsenek új kifejezéseim, szétszórtam, elpazaroltam őket, kidobtam az érzéseim minden gyöngyét maga elé, — rátaposott, nevetve széttörte őket. Annyiszor mondta, hogy ez mind frázis, hogy már nem merek semmi szépet mondani magának, mert félek a rázáporozó kacagásától. Félek, hogy egyszer, ha így fog felelni az én véres-könnyes vallomásaimra, — meg fogom a szép torkát és beléfojtom a kacagást.

Az asszony pillanatra behunyta a szemét, aztán szempillái sátra alá lüncut koholdok szabadultak el, hogy a férfin átzugott a szenvedély vérhulláma, a fejében riadtan motoszkált a háborodottság és odaküldte hirnökait az arcára, mintha pillanatok alatt kialudt volna a józanság végső öntudata benne. Most már csak a férfi-állat ösztönös ereie, a kulturális megkötöttségéből meztelen ösztinteségbe hullott vad akarás csinált vérrel-sápadtsággal jegyeket az arcán — a leheletéből beteg forróság szállt föl, a hangja tompa csuklásokkal gurgulázott, a halálós vágy befurakodott a mellébe és földobta-visszahuzta, mint az agonizálóét.

— Nézze, *Margit*, — két év óta mondom magának ugyanazt, most már nincs tovább. Amíg egyetlen új szavam volt, amiben kiélhettem az őrvjngésemet, addig nem félttem. Most már ki-

foytam mindenből, maga kifosztott. — Tudja maga, mi az, amikor az asszony a férfitől, aki szereti, elvette az utolsó szót is, amiben ezt a szerelmet fel lehet oldani? Tudja maga, mi a szenvedélynek, a szenvedésnek a szó? — Én két év óta mindig úgy éreztem, hogy akik szenvedélyből ölnek, akkor teszik, mikor már nincs egy szavuk sem, mikor már elvesztették az utolsó jaijkiállításukat, mikor már nem tudnak belekábulni, belemámorosodni egyetlen felhőrdülésbe és nem nyugodhatnak meg a végső sóhajtásba. Vigyázzon, — vigyázzon, maga ezt vette el tőlem.

Az asszony rést keresett, melyen kiszabadíthatná magát és e bolondot az örület önkívületéből.

— Ne, ne, ne, ne ne, — ne így. Ezt hagyjuk. Mondtam már, ezzel nem megy semmire. Tudja jól, nekem éppen a szavai kellene. Tudja. Megmondtam elégszer, Langyos fürdőt akarok, nem azt, hogy égő sebekkel kerüljek ki.

— Akarom, hogy az enyém legyen — Soha, — soha. Azt mondhatnám, amit oly sokszor mondtam: tisztességes asszony vagyok. Nem mondom ezt sem.

A szavai kellene, — hangokkal simogasson, édes szókkal ringasson, találjon ki új képeket és azokkal gyönyörködtesse, ragyogó színekkel kápráztasson. — a lelkem vegye meg, — a testem nem adom, mert akkor elvesztem a szavaim. Apropos, — azt mondta tegnap, elmondja, mit álmodott rólam. Mondja.

A férfi hallgatott. A téboly konokságával szorította zárttá a száját, hogy ne szólhasson. A kezét görcsösre merevítette a féltelenség és a fauteuille puha karja ropogva panaszkodott a szorításától. De beszélni kezdett:

— *Velencében voltam, a Giardini*

Publici olasz pavillonjában. *Cataldi* »Nudo di Donnáját« néztem. Nagyon meglepett, hogy az egész habfehér márványtestet — a homloktól a lábfejjig — vékony fátyol takarta, megvártam egy szabad pillanatot, míg a néz nyelven beszélő népség kivonult a teremből, lihegő gyorsasággal letéptem a szoborról a fátyolt. Rémiült gyönyörűséggel láttam, hogy a szobor-arc a magáé. Ajulásig tomboló reszketéssel árttam a fellebbentett titok előtt, míg meg nem szólalt a szobor: — Csókold meg a vállam! — Főkusztam és belevájtam a vállába, huskeménységéhez odatapasztottam a szájam és a gránátalma édes-savanykás zamata nedvesítette ajkamat. A fogaim helyén rózsaszín szederjes foltokat hagytam. — Csókold meg a mellemet! — parancsolt halk sziszegéssel és én rátapadtam a két édes veszedelemre. Csodálattal láttam, mikor lefejtődtem rólok, hogy csókom helyén piros ciklamen virágok nyíltak. Akkor eszembe jutott az a niedelem, hogy a ciklamen azt szereti, ha simogatják. Ujjaim hegyével alig érintve, dédelgetve simogattam a levél-szirmok bársnyát, aztán rájuk csókoltam eszelős vágyam, míg a szirmok szétfoszlottak részeg ajkam terhe alatt és a meggyötört mellekről vércsöppek folytak le a fehér márványtesten. Odahulltam elé és mire szemeim megtisztultak az égő mámortakarótól és föltekinttem, ott meredt a szobor, a Nudo di Donna márványkeménysége, ráhanyatlott kezemet égette a kö hidegsége, hogy éberségre eszméltem és csak mint boldog valószerűtlenség sugárzott bele megindult életembe az álomkép.

Az asszony ököre hanyatlott fejjel előresüppedt és tág szemével átfonta a beszélőt. Rózsaszín fülcimpái megreszkettek, ahogy beitták a zsongó szavakat. Fekete hajfürtjeire rátáncolt a napsugár, aztán kiszókött az ablakon, hogy tovább folytassa áldott utját házak tején, mezők pázsitján, koldus-tarisznyán és aranykelyhen, — a nagy mindenség pórusaiba.

— Szép volt. — mondta az asszony. — Isteni volt. — felelte a férfi. — Legyen az enyém! — akaratoskodott ez.

— Soha, — soha. — csilingelte az és a férfi fülebe úgy jutott, mint az utolsó itélet halálharangja.

— Nem mondtam még magának, — rázta fel — holnap elutazom Velencébe. Három hétig a Lidón leszek.

*

A Stabilimento terraszán nyüzsgött az élet. A zenekar finom melódiákat szórt szét a tömegbe és a nyári est tiszta, derűs hangulatában egységbe sodorta a kollektív lelkeket. Idegen emberek szégyenlős szerelemmel nézték egymást, föltajasodott hennük a dus életösszön és lázas taktust diktált a szívverésükre. Otthon házipapucos, potrohos nyárspolgárok grand-seigneur allurőkben élték itt ki keshedt énjüket. A házasságba beletört, fakult reményeken megtorpant feleségek mondain táncokban rázták ki kényelmetlen áporodottságukat és tisztos polgári lecsuszottságukat átértékelték gondosan titkolt heterasággá. Agyalgyult, vérvesszett öregek dandykká erősödtek és pelyhes száju kölykök ajka éhesen vonaglott meg a sok ragyogó nő látására.

Az asszony hatodik napos egyedülvalóságát pihentette a terraszak vizbe ugro szélén és nézte a tengert.

A hold aranyfátal ragyogott a víz színére, a villanylámpák fény sugarai ezüst szallagokat futtattak köréje és az asszony e pillanatban arra gondolt, hogy a tengernek és könynek sós az ize. És nézte a vizen uszó aranyfátal, képzeltével kezébe fogta az ezüst szallagokat, az aranyfátal hattyúvá változott, ő rajta ült kezében az ezüst gyeplőkkel és hajította a gyönyörű madarat a víz végtelenségén a mesebeli kristálypalota felé. Mikor megérkezett oda — a Giardini Publici olasz pavillonjában áll, a Nudo di Donna előtt — amelynek mellére vértől csepegő ciklamenek voltak lehelve.

— Kezét csókolom.

A férfi állt előtte.

— Jaj! — csöndes sikoly, benne a meglepetés kínos öröme és aztán mindjárt:

— Üljön le.

És már kergeti lelküket a muzsika a

kollektív egységbe és már ugyanazon egy bágyadt sóhaj száll a tenger fölé, már átfonja őket a lidői este szépsége és fölremeg bennük a csodavárány nyugtalanság s mire a férfi az asszony keze fölé hajlik, hogy megcsókolja — odaadó gyötrellemmel simulnak bele beszédes ujjai a követelőző tenyerébe.

S mennek haza a Hotel des Bains csillogó emberáradatába, az uton ezer semmiségről beszélnek, csak arról nem, ami él bennük — az égő Mindenségről, apró kérdésekkel kerülik ki a legnagyobb problémát s míg az altató sétán egymáshoz verődik a kezük, hideglelés szemérmességgel lépnek el egymástól és forró szomjúsággal kapkodják, nyeltesik a buja levegőt.

Megállanak a Bains terraszán és vízszatekintenek a reszkető tengerre. Könynű szél paskolja a nyugtalan óriás hávat, tajtékot szakít róla és fehér habcsomókat dob a parthoz. Vitéznek a hullámok a széllal, odatárlanak elébe aztán megfutnak előle, visszahancukáznak a féluton és ismét elhőmpölyögnek s csacsognak, csacsognak s az olyan kedves, olyan muzsikásan megnyugtató, mint alföldi estén a feleselő békák brekegése.

Az asszony magára huzza a sálát és nagyot sóhajt — nem panaszosan — megelégedett telítettséggel. Végigsimítja önszerelmesen a vállát és megborzong a saját érintésétől. Áll szótlan önfeledtséggel, fél, hogy szétépi a finom, érzékeny hallgatás-fátylat és hangtalanul odanyújtja kezét bucsuzóra.

Elhibeg a táncoló emberpárok közt, alázatosan meghajtott fejjel, ébren alvajáró s csak most, csak most ne szóljanak hozzá, mert odahull a hideg kökockára és ott sirja föl magát a valóságba.

Elfut a másnap is vért keverő forróságban, beszélnek és beszélnek és nézik egymást s a férfi szemében ugyanaz a bomlott kérdés és az asszony szeméből ugyanaz a józan válasz: soha, soha.

De esti hat órakor, amikor a tenger legszebb díszébe öltözik és kényesen hányja-veti magát tündöklő kék és zöld színeiben, lehámlasztják magukról a ruhát és lemennek a szálló strandjára. Ég a homok a talpak alatt és a forróság fölészívódik szívükön át az agyukba.

A tenger hűvös hullámai átveszik a forróságot, viszik tovább tarajukon az Élet diadalmas üdvözleteit, átadják utjukban egy bárkának, odacsapják száz vitorlásnak s aztán ezek viszik tovább, egyik ad a másiknak a sük messzeségben, míg el nem szállnak a láthatatlan végtelenségbe.

Kijönnek a vízből, apró gyöngyök peregnek megenyhült testükről, de aztán lehemperegnek az égő homokba s ez még rosszabb, vagy jobb, mert a váltakozó testi érzések zavarában még nyugtalanabbak, lázadóbbak az idegek és elvesztik önmagukat, kiesnek térből, időből, értelmetlenül nézik egymást és csak azt veszik észre, hogy a forró homokpázsiton szorosan összecusztak, tapadtak és egymás tüzével szárították fei a tenger enyhítő nedvességét.

Vacsora, — enyhe pezsgőmámor és ismét a tenger. Részeg józanság és fékezett öröngés dobálják a két embert, mint zajló tenger a keceses jachtot. Tomboló melancholia és lefojtott vérzivatar.

Most legmegkapóbb a tenger, Titokzatos és bujtogató, fáradt a napi játéktól, levetette színes ruháit és sötét pongyolát vett fel, rejtélyesen kacér és tetszelgő, mint érett asszony a boudoir félhomályában. Sziszeg és zizeg, pletykázik és kerítő titkokat mesél, egyszer méltóságosan elnyulik hatalmas kerevetén, aztán erotikus nyugtalansággal rázza hullámtagjait.

Fekszenek a tenger szélén, csókoltatják magukat a tenger-anya játszi hullámkölykeivel, a férfi és az asszony, a Természet két küzdője s nem tudják, mit éreznek, nevéssenek, vagy sirjanak, az Örökkévalóság ereje dolgozik bennük és a nagy hivatás hajtja őket egymáshoz.

— Nézze a tengert Margit — beszél bizakodóbban a férfi — ezt az okos, felszabadult, ősi állatot. Ennek nincs erkölcsé, nincsenek oktalan skrupulusai,

ez nem takarózik szégyenlős érvekkel, nem bujik a kultura palástjába — kitérja hatalmas ölt napnak, holdnak, szélnek, viharoknak, magába fogadja a Természet minden erejét, szimbóluma a mindent átfogó, romboló és teremtő, gígászi szerelemnek. — Nézze, hogy hanykolódik a naptól izgatott teste, féktelen, ösztönös, buja — természetes, természetes — kimutatja vágyát az odaadásra szeretkezik a Nappal és alig csílapított gerjedtségét fölkinálja a Holdnak, lírtel a szellővel és befekszik a vihar ágyába — nem erényes, nem

bünnös, nem fontolgató és nem gyenge — erős, öntudatos, merész, szabad és boldog. Nézze, hogy keleti magát, hogy pajzánkodik, kacér és szemérmetlen, forrong és fordul, minden részét föl-tárlja, hagyja, hogy a Nap-csókoktól még égő testét lehűsítsék a Hold csókjai — szeszélyes, kedves, okos, rossz, mint az igazi nő.

— Menjünk fel, fázom — susogta az asszony és égve, forrva kalimpál a szíve.

Elindultak. Fehér capjuk utánuk lobogott, mint királyi pár nászpalástja. Az

asszony fején ziláltan lengtek a nedves hajszálak, mint Erinnis-kigyók. Zugva örvénylett benne a szavak áradata és hajszolta előre, fölfelé, a szobája küszöbéig.

Pattant a zár és nyílt az ajtó. Világosság lett és körülragyogta rózsás sugaraival az asszonyt. Alulról fölzsüremlett a lágy tangó-zene, annak a taktusa kísérte a küszöbéig.

— Jöjjön be — reszkette ki alig nyitott száján.

A férfi belépett és lassan becsukta az ajtót.

A beogradi parlament

A legrégebb, a legegyszerűbb és a legdiszesebb szkupstina — Folyosó helyett udvar — Ujságírók a parlamentben — Ki a legjobb szónok? Az elnök csenget Mennyit iorgalmaz a parlament büfféje? — Földmivesek a szkupstinában

A bácskai árviz vitte el az új parlament berendezését

Beograd napi életének a legérdekesebb eseményei a parlamentben játszódnak le. A beogradi parlament az az aréna, ahol a jugoszláv közéletnek nemcsak a politikai harcai, hanem minden egyéb problémája is megoldást keres és talál. Talán sehol a világon nem olyan szenvedélyesek a parlamenti harcok, mint éppen Beogradban. A szkupstina az erkölcsi fórum, amelynek egyedül van országos nagy nyilvánossága. Hűszen a beogradi, a zagربی és a vidéki sajtó, minden parlamenti felszólalást a legnagyobb részletességgel közzé. A szkupstina rendőrsége a sokszáz karzati látogatót kívül naponta százával küldi el a kíváncsiakat, mert nem tud részükre az amagy is szűk karzatokra helyet szorítani.

A három szkupstina

Beogradnak ma tulajdonképpen három szkupstina épülete van. A Milósa Velikog ulica elején áll még a régi háboru előtti parlament, ahol ma a Narodna Odbrana székel. Kis bádögfedelű, török stílusú épület ez, ahol a háboru előtti történelmi események zajlottak le. Csak a kegyelet tartja még fenn, de nemsokára az uccarendészeti tervek végrehajtásakor ez a történelmi emlék a csákányok martaléka lesz.

Az az épület, hol most a parlament ülészik valaha a királyi gárda lovardája volt. Alacsony, fehérre meszelt, talán a világ legegyszerűbb parlament épülete, amely mindenben magán hordja az ideiglenesség jellegzetességét.

A szkupstina előtt, ha ülés van rendszerint többszáz ember ácsorog. Várják a képviselőket, a minisztereket, hogy elpanaszolják ügyes-bajos dolgukat, vagy pedig kérik, hogy szerezzenek belépőjegyet számukra. A szkupstina épületébe, a minisztereken, a képviselőken kívül másnak meglehetősen nehéz bejutni. A meztelen ember esete óta a rendőrség megszigorította a belépőjegyek kiadását és csak azok tudnak az épületbe bejutni, akikért valamilyen képviselő jótáll. A szkupstina kapujától az épületig emelkedő kert vezet. Ide sorakoznak fel a miniszteri autók. A kertben különösen a nyári időszakokban, élénk politikai élet folyik. A képviselők csoportokba verődve tárgyalják itt a napi politikai eseményeket. Az ujságírók is itt szerzik be információik nagy részét, az érkező és távozó miniszteri autók utasait itt fogják meg és a miniszterek hangulatai szerint, hol bőven, hol soványan informálják a napi sajtó mindig kíváncsi munkatársait.

A legiorgalmasabb telefon

A bejáratól balra van a radikális párti klub helyisége. A radikális klub előtt nagyszámu választópolgár szokott állni, akik várják, hogy bent a klubhelyiségben a képviselő urak a miniszterekkel ügyes-bajos dolgukat megbeszéljék és elintézzék. A radikális klubhelyiség előtt párnázott telefonfülkék vannak, ezekben a telefonfülkékben állandóan van beszélgető és a beogradi

telefonos kisasszonyok szerint, a radikális klub telefonszámain bonyolódik le a főváros legnagyobb telefontorgalma. Maga a radikális klub belül egyszerű barnára festett fiókos asztalaival hasonlít középkori rájztermeihez. Néhány

Magyarok a radikális klub előtt

kép díszleg a falakon, semmi pompa, sőt a fotelok rugói is már régóta eltörttek, úgyhogy a legkisebb kényelmet sem kapják meg a kormánypárt képviselői.

A radikális klubhoz még egy külön titkári szoba, valamint az elnöki szoba tartozik. Az elnöki szobában egész nap fogadják a látogatókat a radikális klub elnöke Miha lovicz Ilija, aki lelógó vörös bajuszával az Ibsen drámák tragikus figuráira emlékeztet.

Kétezer fekete

A földszinten, a radikális klub mellett van a parlament büfféje is, amely szinte állandóan tele van emberekkel és arról nevezetes, hogy benne ülésnapokon sokszor ezeröt-száz-kétezer fekete-kávét mérnek ki.

Az emeleten van a többi pártklub. A balkéz felőli helyiségben az egyesült földmives és német pártklub tanyázik, azután a független demokratapárt, valamint a horvát parasztpárt busal az ellenzéki keserű kenyeren. Itt van még a muzulmánpart helyisége és erre

Szlovének

táboroznak a szlovén klerikálisok is. Ezekben a pártklubokban is a legnagyobb egyszerűség honol, csak a horvát parasztpárti klubban van egy csinosabb börgarnitura. Ugyanezen a szárnyon van a parlament postahivatala is.

Az emelet jobboldalán van a parlament elnöksége. Az elnökség szobái már szépen berendezett helyiségek, ide már diplomaták, külföldi előkelőségek járnak. Az elnökség mellett van a parlament pénztára, a bizottságok helyiségei és a parlamenti titkárság.

A jobbszárny

A földszint jobboldalán a legnagyobb helyiséget a demokratapárt klubja foglalja el. Szintén minden különösebb pompa nélkül való, egyszerű fabutorok, csak az elnökség szobájában van néhány szövettel bevont butor. A demokratapárttal szemben a horvát föderalisták helyezkedtek el, a folyosók végén pedig a Nikics-klub várja, hogy meghívják a kormányba. Itt van a parlament értékes könyvtára és a gyorsíró iroda is.

Az ujságírók a demokratapártklub mellett várják a napi politikai szenzációkat. Az ujságíró szobájában van a legelőcsébb élet. Innen telefonál naponta a tizenöt politikai riporter és bizony normális idegrendszerű ember ebben a szobában nem bírja ki sokáig.

Az ülésterem

A parlament ülésterme imponáló nagy helyiség. Az elnökség magas pódiumon

Délszerbiai deputáció

helyezkedik el. Az elnöki emelvény alatt ülnek a miniszterek. Az elnök mellett, valamivel alacsonyabban, helyezkednek el a parlament titkárai. A miniszterek előtti asztalon a parlamenti gyorsírók végzik terhes munkájukat.

A képviselők sötét barnára mázólt egyszerű fapadokon ülnek. Még pedig a jobboldali mezőt a radikálisok hatalmas erdeje tölti ki. A radikálisok mellett a parlament elnapolása előtt a klerikálisok ültek, azután a horvát parasztpárt, a német párt, a demokratapárt és a Nikics-párt képviselői következnek. A terem baloldalán helyezkednek el a független demokraták, a horvát föderalisták és a földmives párt.

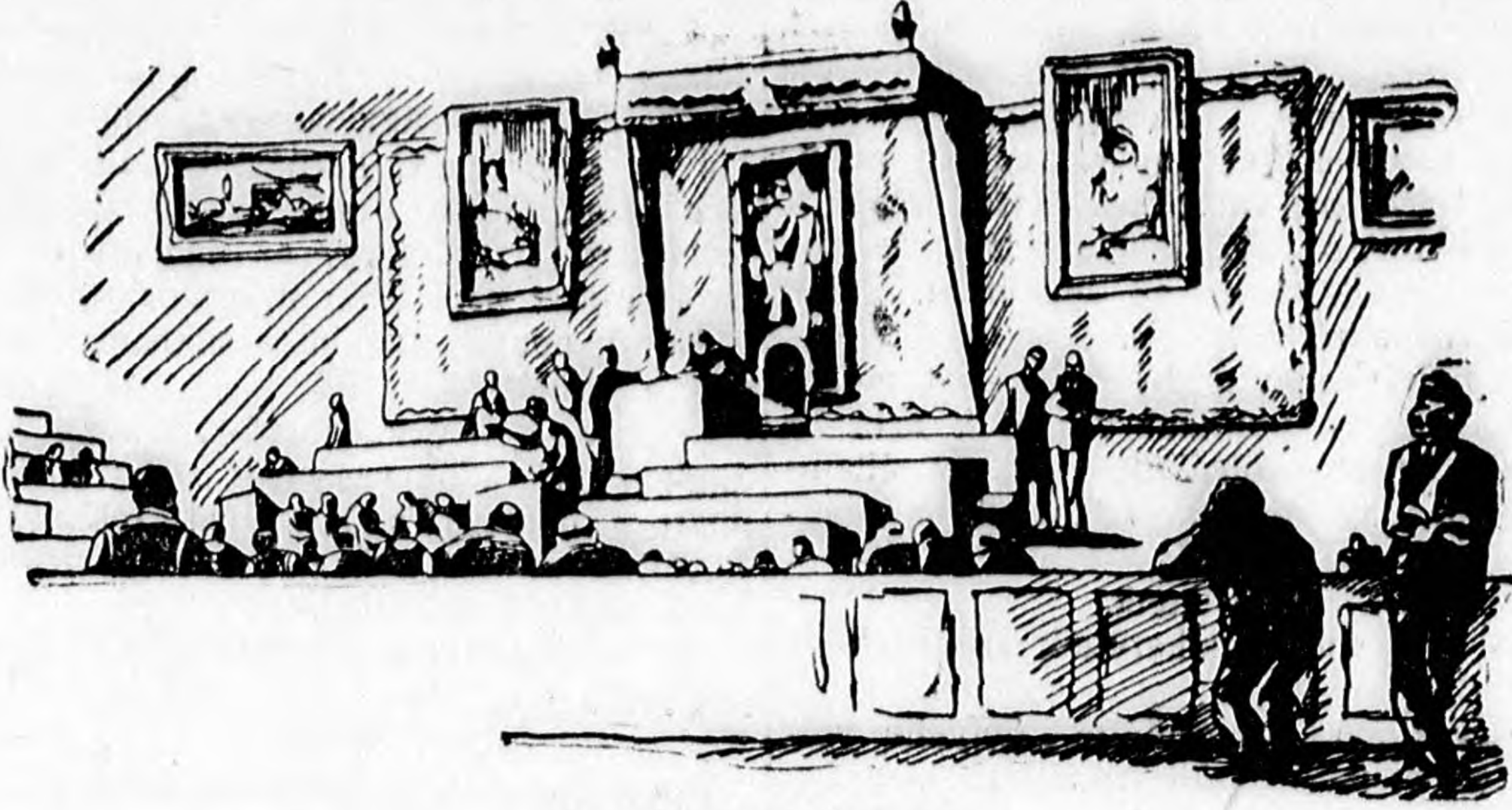
A terem a királyi család tagjainak képei díszítik. Az elnökség felett a megboldogult Petár király díszruhás állóképe lóg, mellette jobbra Alekszandar király és Mária királynő képei függenek. Az ülésterem két oldalán négy karzat van. Ebből egyet a diplomaták,

egyed pedig az újságírók foglaltak le.

Zsanics — a viharhadár

A beogradi parlament ülései az utóbbi időben meglehetősen viharosak voltak. A parlament legnagyobb viharokozója kétségtelenül Zsanics Milán horvát föderalista képviselő, aki igazi béke-ellenzéki politikus és nincs is

Valaha Uzunovics Nikola, volt a radikális párt állandó parlamenti szóno-ka de miniszterelnök korában már szük-kebben bánt a szóval, bár sokszor nem tudta megállni, hogy az ellenzék egy-néhány éles támadását, egy-egy talp-raesett mondattal ne utasítsa vissza. Talán az augusztusi ülésen ismét töb-bet hallatja hangját. A radikálisok sok

A parlament ülésterme

olyan kérdés, amelyhez hozzá ne szól-na. Zsanicsnak van a legerősebb hang-ja az összes képviselők között és nin-csen olyan láрма, amelyet tul ne tudna kiabálni. A radikális Kobasica képviselő viszont talán a legtemperamentusabb védelmezője a kormány politikájának, csipkelődő hozzászólásai már sok par-lamenti vihart okoztak. Wieder függet-len demokrata képviselő szintén a leg-hangosabb ellenzékiek közé tartozik. Wieder is megragad minden alkalmat, hogy borsot törjön a kormány orra alá.

A legjobb, legtemperamentusabb és legelegánsabb szónokok

A parlament legjobb szónokának Gri-zogono volt igazságügyminiszter, a Pri-bicevics-párt tagját tartják, de Pri-bicevics Szvetozár temperamentumos beszédei is a legnagyobb figyelem tár-gyai. Kétségtelen, hogy a parlament

Német választók a szkupstinában

legsorgalmasabb szónokai a földmives párti képviselők, akik bár mindenre négyen vannak, mégis hozzászólnak minden kérdéshez és már sok izgalmas órát szereztek a parlamentnek. Ele-gáns szónok Marinkovics Voja, az új külügyminiszter, akinek a külpolitikai felszólalásai mindig politikai eseményt jelentenek.

jó szónokot nem is tudnak felsorolni, mindannyian a régi radikális párt szó-noki hagyományai szerint védik állás-pontjukat.

Triikovics Márkó, a parlament elnö-ke, aki kétségtelenül nagy politikai te-kintély is, a házszabályok kítünő ismer-ője, az üléseken a legnagyobb rendet és fegyelmet tud fenntartani. Szubotics alelnök már sokszor polemizál a szó-nokokkal és az ellenzék mérgére, a ha-rangszerű villanycsengőket rendkívül sokat működteti. Az elnöki csengőt ar-ról nevezetéseket, hogy minden lármát elnyomnak. A képviselők sokszor in-kább elhallgatnak, sem mint tovább tür-jék az elnöki csengők idegölő lármá-ját.

A jugoszláv parlament külsősejében is rendkívül demokratikus. Számos nem-zeti viseletet látni az ország különböző részeiből és ezekre az egyszerű embe-rekre a pártklubok is rendkívül büsz-kék. Kifejezetten városi párt, csak a Pribicevics-párt, talán a horvát fede-ralisták. Ezekben a pártokban van a legtöbb intellektuel. A sok földmives parlamenti szereplése, a nép széles ré-tegeinek politikai érdeklődését ered-ményezte.

Az új parlament

Beograd harmadik parlamenti épüle-te még nem készült el. Az új parlamen-tet már több mint huszéve építik, de hol a háborúk, hol a pénzhány, meg-akadályozta a befejező munkálatokat. Az épület már tulajdonképpen teljesen készen áll, csak a parlament belső berendezése hiányzik még. Tavalý a bécskai árvíz vitte el az erre előirány-zott összegeket, de az idén remélik, hogy a munka egy részét el tudják vé-gezni. Az új parlament díszes bizanci stílusban épült és Beograd egyik leg-szebb középülete lesz.

G. D.

ORVOSI DOLGOK

Pyrománia

1.

Magyarul: gyújtogatási düh, szenvedély, rögeszme. Tűzhétség, amely roham-szerűen éri utol a pyromániás egyént, mint a kleptomániást a tolvajlás, mint a morfinistát a morfiúmehéség, az alkoholistát a féktelen szeszivás. A kleptomániás az ellopott tárgyban gyönyörködik, a pyromániás a gyújtogatásban, a maga okozta tűzben, a felcsapó lángokban leli legnagyobb örömét.

A pyrománia nem öndülő betegség, hanem csak részletensége egy veleszüle-tett idegbajnak.

2.

A gyermekek egyik legkedvesebb játékszere a tűz. A legtöbb gyermek ragyogó szemekkel, izgalomtól pirosuló arc-cal, reszketve bámulja a tüzet és boldo-gan ragad meg minden alkalmat, ha ti-tokban, dugva tűzzel játszhatik. A gyermekek élénk fantáziáját izgatja a fény, a ragyogás: szereti a napfényben csil-logó ékszert is, különösen a leánykák lelik örömeiket az ékkövek ragyogásá-ban. Gyermekkorunkban sokszor hallot-tuk a figyelmeztetést:

— Ne játsz a tűzzel!

A gondos anya még hozzáteszi: »mert bajok lesznek éjjel az ágyban«. A régi megfigyelés helyességét bizonyítja az, hogy a pyromániára hajló gyerekek kö-zött sok az ágybavizelő. A gyermekkori tüzimadás, hacsak ezt a szenvedélyt a szülők idejében ki nem irtják, felnőt korban s megmarad. A helyes nevelés sokat javíthat, a nemtörődömség sokat árthat ezen a téren.

A felnőttek tűzrajongó típusát is jól ismerjük. A nagy tüzeknek ugyszólván törzspublikuma van: izgalomtól remegő férfiak, nők, fiúk és lányok állják körül a tüzet. A különböző fáklyásmenetek is igen népszerűek. Nálunk Szent Ivánkor aratás előtt, nagy izgalommal jár a tűz-ugrálás: legények és lányok, gyermekek tüzeket raknak az ut közepére és babo-nás félelemmel vegyes izgalommal ugrálják keresztül a lángokat. A szállási nép ugyanezen éjszakán magasra tartott tűzcsóvákat hord a ház és a buzatáblák körül.

Wagner-Jauregg mondja, hogy a tűz-imadás egybeesik a nemiélet ébredésé-vel. A pyrománia nemi vonatkozásai a régen bebizonyított dolgok közé tarto-znak. A tűz fogalma gyakran fordul elő a szerelmi élet szótárában. Közismert ki-fejezések: »Lángoló szerelem«; »tüze hozni valakit«; »égni a vágytól«; »per-zselő tekintet«; »elhamvadt szerelem« és így tovább.

3.

A pyrománia misztikus fogalmának ismeretése helyett néhány esetet soro-lunk fel az orvosi irodalomból:

— Falusi cselédleány akarata ellené-re megy szolgálni a neki nem tetsző szomszéd faluba. Honvágy gyötri. Szeretné látni otthon hagyott vőlegényét. Az anyja nem egyezik bele, hogy hazamen-jen addig, amíg meg nem keresi a ke-lengyére valót. Mit lévő legyen? Hogy juthat legrövidebb idő alatt haza? Fel-gyújtja a gazdája házat, hogy hazame-hessen falujába.

— Kis, vézna, idegbeteg családból származó tizenöt éves leányka. A fa-lubeli nép valósággal bálványozza az »isteni sugallattal megáldott« kis lányt, aki a gyakran megismétlődő tüzeseteket, házégéseket mindig elsőnek jelenti és te-vékeny részt vett az oltásokban is. Sen-ki se sejtí, hogy az éber tűzjelentő kis-lány a — gyújtogató. A tizenkettedik ház égésénél jöttek rá, hogy a gyújtoga-tó a lány. A bíróság két évi börtönre ítélte. Büntetése után egy másik faluban kezdte a gyújtogatást, amíg újból rajta nem vették.

— Ez év elején egy fiatal felső-ausz-triai parasztlány került másodizben gyuj-togatás vádjá miatt az esküdtek elé. Alig, hogy kitöltötte kéthavi büntetését, hazament és miután nem sikerült fel-gyújtani a szülői házat, átment a szom-

szédbe, ahol barátságos beszélgetés után lángbaborította a szomszéd házat az ösz-szes melléképületekkel. A vizsgálóbíró előtt nem indokolta tettét, a törvényszé-ki orvosoknak azonban bevallotta, hogy bizonyos ellenállhatatlan kielégülési vágy kényszerítő parancsára cselekedett. Két évi börtönre ítélték.

— A béreslegény reménytelenül sze-relmes a gazdája leányába, a leány azonban nem vesz tudomást a legény »lángoló szerelméről«. A reménytelen szerelmes kétségbeesésében felgyújtja a leány ágyát és vele elhamvasztja az egész házat, mert nem sikerült a leányt »tűzbe hoznia«.

— A kis nyomorult, embergyűlölő pu-ritja gazdájának egész évi termését, csak azért, mert tudja, hogy szeretőjét, aki a csendőrségnél szolgál, ilyen módon viszontlátja a tűznél.

— A kis nyomorult, embergyűlölő pu-tpos emberka, akinek a falunagyokat nevet, felgyújtja az egész falut, hogy bosszu-ját kielégítse.

— A fiatal tanító menyasszonya gyó-gyíthatatlan beteg. A vőlegényt félelmi érzések, rossz álmok gyötrik, végre is a lelki feszültség pyromániás rohamban tör ki: gyújtogatni kezd.

Hisztériás, »hideg« nők rohamukban néha önmagukat gyújtják fel, hogy vég-re is égjenek, lángoljanak, mint egy élő fáklya.

A pyrománia legsúlyosabb formája szadizmussal kombinálódik. Ilyen ese-tekben a gyújtogatásból nem annyira a lángok szemléltése, mint a tűzben égő emberek és állatok kínos vergődése vált ki parázna gyönyört.

Schmidt leírása szerint a legtöbb py-romániás a gyújtogatás után a kielégülés okozta bágyadság folytán csakha-mar mély álomba merül.

Gyermekeknel a szekszuális házis nehezebben mutatható ki: náluk a fő motívum a bosszúállás, a nagyok föl-lötti hatalom éreztetése.

A világhírű

„STEYR”

AUTOMOBILOK

Type XII.

6 hengeres, 5 üléses
Minimális fogyasztás
Maximális teljesítő-
képesség

Vajdasági képviselő:

VELOX
AUTO-IMPORT

Subotica
I., Sokolska 18.

Rogaška Slatina

Jugoszlávia Legjobb és Legmodernebbül Berendezett

Gyógyfürdője

Világhírű Gyógyforrások

„Tempel“

„Styria“

„Donat“

Gyomor bajok, a belek megbetegedése, valamint szív-, vese- és májbántalmak gyógyítására

Szezon: Május—szeptember

Mérsékelt árak — Az elő- és utószezonban különös kedvezmények
Katonazenekar — Rádió — A legnagyobb kényelem — Kedvező közlekedési összeköttetések — Kérjen ismertetőt

Rogaška Slatina Fürdőigazgatósága

3787

bosszuállás, a nagyok fölötti hatalom érzetése.

4.

A felsorolt esetekből kiérezhetjük, hogy a pyromániát a rendellenesen működő nemű ösztön termeli ki. Egységes okra nem vezethető vissza a pyrománia, de az okok mélyén csaknem száz százezrekben ott lappang, robban a titkos erő a nemiség, a kielégítetlen és a kielégülést szomjazó szexszus. A gyújtogatás csak eszköz a kielégüléshez. Normális idegrendszerű, normális nemű életet élő ember nem is lehet pyromániás, egészséges embernek még elgondolni is nehéz, hogyan okozhat képes gyönyört a tűz szemlélése. A pyromániások között nagy számmal akadnak alkoholisták, hisztériás nők, impotenciában szenvedő neuraszténások és onanisták. A pyrománia nem elmebaj, nem mániá, hanem egy szexszudis atapon fellépő féltelmi neurózis, amelyet csak gyújtogatással oldódhat fel. A beteges hajlamu gyújtogatók között vannak epilepsziában, gyengeelméjűségben, buskomorságban, üldözési mániában szenvedők, süketnémák, torzszülöttek, néha meg egészen normálisnak látszó a pyromániás, kellemes, behizelgő modoru, kitűnő, rekonszenves társalgó, mindössze a lakószobája van teleaggatva nagy tüzeket ábrázoló képekkel, mint: *Róma égése, Szodoma és Gomorha pusztulása*.

5.

A pyromániát a Freud-féle lélekelemzés óta ismerik az orvosok. Az idevonnakozó orvosi irodalom feltűnő szegény, mert csak a legkritikább esetben kerül a vádlott idegorvosi analízis alá. A pyromániás a börtönben nem gyógyul meg és amikor kiszabadul, mindent újból előlről kezd. A büntetés, a börtönélet csak olaj a tüzre, amely csak növeli a szenvedélyt és vele a bosszuvágyat. A vizsgálóbíró elé kerülő pyromániában szenvedő egyén közömbösen felel a feltett kérdésekre és vagy mindent tagad, vagy a legnaivabb védekezéssel felel. Egyik-másik pyromániás szinte boldog, ha a vizsgálóbíró beszügerálja neki, hogy mi is indította őt a gyújtogatásra. Azt tán felesleges hangsúlyoznunk, hogy minden beteges hajlamu gyújtogató könnyen szüggerálható. A törvényszéki orvosok csaknem kivétel nélkül beszámíthatónak nyilvánítják a gyújtogatókat és ilyenképen a bíróság sablonszerűen olvassa a »visszaeső bűnösök« fejeére a paragrafusokat. Kivétel alá csak azok az üldözési mániában szenvedő gyújtogatók esnek, akiket a téboly félre nem ismerhető tünetei mutatkoznak.

A pyromániás nem elvetemedett bűnös, hanem sajnálni való, gyógyításra szoruló idegbeteg, akit a törvényszéki tárgyalás és az ítélet előtt ideg orvos elő kellene állítani.

Dr. Munk Arthur

Minden vevő — egy referencia!

RENAULTNégycilinder 6/20, 10/34 HP
Hatcylinder 17/40, 22/50, 40/140 HP
Turautó**RENAULT**

Omnibusok és alvázak

RENAULT

Tűzoltóautók

Az összes modellek azonnal szállíthatók. Valamennyi a legmodernebb négykerékfűkés! Vezérképviselet

Krausz Eduárd
NovisadA legjobb minőség!
Konkurrencia nélküli árak!
Az összes alkatrészek raktáron.

TERE-FERE

A vasuti automota. Alphonse Allais-ról, a humoristáról mesélik ezt a történetet:

A humorista az indóházban várta a vonatját. Inkább unalomból, mint nyálánkságból, egy pénzdarabot csuszta-tott be a csokoládé-automata részébe s az automata szabályszerűen kidobta az ezüstpapírba csomagolt csokoládészeletkét.

Erre egy vasutashoz fordult:

— Szeretnék beszélni az állomásfőnökkel.

— Az állomásfőnök ur éppen ebédel.

— Ssebaj. Hívja le. Rendkívül fontos dolgról van szó.

Az állomásfőnök pár pillanat múlva lerohan, szája még tele van, kíváncsi, milyen ügyben hívták ily sürgösen.

— Ön kéretett?

— Igen. Csak közölni akarom, hogy a csokoládéautomata kifogástalanul működik.

— És ezért hivatott?

— Igenis, állomásfőnök ur. Az automatán azt olvastam, hogy amennyiben a készülék nem működik, az állomásfőnökhöz kell fordulni. Meltányosnak tartom, hogy az automata hiánytalanul működéseért megkapja azt a dicséretet, mely önt, mélyen tisztelt állomásfőnök ur, Isten és ember előtt megilleti.

Dr. HORVÁT ÜDÜLŐ OTTHONA ABBAZIA

Elsőrangú, modern kényelemmel berendezett
uri magyar ház. Saját nagy Arnyas park, napos
teraszok, minden szobából felsőgei ten-
gri kilátás, forróvíz. Hires bányai konyha
Gyermekek 5. éven felül kíséret nélkül is.
Orvos a házban. 148

Képek a newyorki tőzsdéről és bankokról. Francorai szemléletes képet ad az amerikai pénzvilág életéről, mely a *Waal Streeten* zajlik le. Ezen az óriási uton esend van és rend. A gépezet hibátlanul működik.

Amerika pénzemberei nem lázasak, nem izgatottak, amint a szindarabokban, regényekben festik. Igazi tragédiájuk abban van, hogy munkájukkal, kapcsolódásukkal tüntetnek, hanem abban, hogy mindenkor uralkodnak idegrendszerükön, hidegen hajlítják végre fontos elhatározásaikat, nem ijednek meg, mikor vesztenek, nem részegülnek meg a nyereségeiktől.

Pár héttel ezelőtt a *Broadway Central Bank* három hivatalnokát letartóztatták azzal a váddal, hogy jelentékeny összegeket sikkasztottak. Mihelyt kiszivárgott a hír, a betétesek között pánik támadt. Megrohmozták a pénztárakat, de a bank állta a főhamot, néhány óra alatt több mint egymillió dollárt fizetett ki. Másnap a rend helyreállt.

Nemrég izgalmat okozott a vasuti részvények hirtelen emelkedése is. Állandóan csörömpöltek a telefonok. A kis játékosok utánozták a nagyokat. A tőzsde termében az ügynökök annyira verejtékeztek, hogy levetették kabátjukat. Ez a dinamóan mindössze két napig tartott, aztán a papírok megállapodtak. Néhányan milliárdosok lettek, sokan tönkrementek.

A *Waal Streeten* van a világ legnagyobb bankja, mely nagyobb, mint bármelyik angol bank: a *National City Bank*. Utolsó mérlege szerint részvényesei az alaptőkét huszonötmillió dollárral emelték, úgyhogy a bank alaptőkéje most 75 millió dollár. A betétek fölülmulják az egymillió dollárt. Hivatalnokai negyven pernyi ebédidőt kapnak, a bank helyiségében levő ebédlőben ebédelnek. A dollár milliomosai, akik a *Waal Streeten* sétálnak, egyáltalán nem hasonlítanak azokhoz a torzképekhez, melyeken a bankár fehér kamásnit, feltűrt gallért s nagy pocakot visel. Olyanok, mint a levélhordók.

A banknak van egy titkos szobája, melynek fiókjában borítékok sorakoznak egymás mellé, betűrendben. Ezekben különböző színű cédulák jelzik, hogy az egyes ügyfelek mennyire megbízhatók. A rózsaszín azt jelenti, hogy az illető üzletileg »jó«, a zöld azt, hogy »kitűnő«, a fehér azt, hogy »kevésbé

jó«, a sárga azt, hogy »kétes.« Ha valakivel üzletet akarnak kötni, a bankár csak betelefonál ebbe a szobába s tudja, kivel van dolga.

*

Angol politikusok a fehér asztalnál. Lord Beaverbrock, az angol politikusokat mutatja be a fehér asztalnál. Nézetek szerint a brit állampolgárokat csak úgy lehet összehozni valamilyen politikai célra, ha vacsorára hívják őket. A megállapítás valószínűleg találó, de épp úgy vonatkozhatik az angolokra, mint más népekre. Ránk is.

Az érdekeltek védekeznek. Azt mondják, hogy a politikai vacsorák nem az ingyencéget szolgálják, a nagy államférfiak alig esznek. Titkárijaik, újságíróik itt találkoznak velük, egyébként állandóan lótnak-futnak.

A vita során előkerültek az érvek és az ellenérvek.

Gladstone minkeelőtte lenyelte volna az ételt, hosszán, gondosan megrágtatta. Ennek tulajdonítják, hogy oly hosszán élt s nyolcvan éves korában is vezetett egy politikai forradalmat.

Disraeli csak a csirkemellet szerette. Ha éjszaka hazajött a parlamentből, mindig csirkemellet kért. Étrendjében semmi változatosság nem volt.

Pitt izlése meglehetősen vidékiesnek mondható: nem kedvelte a pástétomot, inkább a leveses husokat, bő mártásban.

Ebből az alkalomból fölemlítik, hogy az angolok Amerikát is azért vesztették el, mert közben vacsoráztak. *Fox* és *Sheridan* éjfélkor vidám bankettre ültek össze, azalatt hullott le Angliáról egy egész világrész.

Lloyd George miniszterelnök korában politikai barátait reggel héttől kilencig vendégül látta reggelire. A házigazda különben keveset evett, mindig megválogatta az étkeit. Kedveli a véres marhahúst. A csirkét lenézi.

Bonar Law egyáltalán nem törődött az étellel. Ugy evett, hogy oda se nézett, minél egyszerűbb volt az étel, annál jobban szerette. Ugyiszlóván növényevő volt. A vendéglőkben a kész ételeket rendelte.

Churchill roppant válogatós: jól eszik, még jobban iszik. Nem ingyenc, de sokra becsüli a kitűnő szakács főztjét.

Lord Birkenhead, India minisztere, borszakértő. Elég rápillantania egy borra, egyet kortyintani belőle s kész diagnózissal szolgál.

Adókopók és agglégények. Szegény agglégényeket mindenütt a világon megadóztatják. Németországban azonban még cifrább eset fordult elő. Így történt:

Kelet-Poroszország egy kis városában rengeteg adót sóztak egy földbirtokos nyakába, akinek mindössze ezer hold sovány rossz földje volt. Többet fizetett, mint némely mellette lakó földbirtokos, akinek zsíros szántóföldje kétszerannyit termett.

Mikor később — a gazdasági válságra való tekintettel — az adókon némileg könnyítettek, az ő adóját nem szálították le.

A földbirtokos egy barátja vadászatot rendezett, erre meghívta barátját, valamint az adóhivatal főnökét is, akit a földbirtokos borozás közben, szivarszó-

nál megkérdezett, miért sanyargatják egy.

Az adóhivatal főnöke mosolygott, majd így szólt:

— Ugyebár elismeri, hogy önnek van egy igen csinos, bájos barátnője s ezzel három hónapig utazott Svájcban? Helyes De ön a barátnőjének vett három szobát is, gazdagon bebutorozva. Hát aki megenged magának ilyen fényűzést, az adót is fizessen.

A kis históriát a lapok is szellőztették s minthogy a földbirtokos agglégény, a berlini agglégényegyesület ebből az esetből elvi kérdést csinált. Cikkek özöne jelent meg az újságokban, mely azt vitatja, hogy az agglégényt a barátnőjéért nem lehet megadóztatni.

Az ő pontos fogalmazásukban így szól a kérdés:

— Vajjon megengedhető-e, hogy az agglégényre adót vessenek a barátnője miatt s mintegy adóalanynak tekintsék s vajjon az agglégény barátnője fényűzési cikknek tekinthető-e?

Az agglégényekre mindenesetre rájuk jár a rud.

*

Hires emberek a fényképezőgép előtt. A Berliner Tagblatt munkatársa megkérdezte a német fényképészeket, hogy viselkednek a híres emberek a lencse előtt?

A válaszokból kiderült, hogy manapság kétféle híresség van: az igazán híres emberek, akik jelentős szerepet játszanak a történelemben, a tudományban s a művészettörténelemben és a mozinagyságok, akiknek üzleti befektetésük a reklám. Az igazán híresek nem szeretik a fényképezőgépet.

Egyik fényképész a háború alatt lefotografálta a főhadiszálláson Ludendorffot. Miután megfelelő helyiséget tudott találni, a hadvezér megjelent, gyors mozdulattal ledobta köpenyét, rá se nézett a fényképészre, nem is üdvözölte, leült egy székre, ezt mondta gyorsan: Los!

A fényképész arra kérte, hogy méltóztassék kissé kényelmesebben elhelyezkedni.

— Kényelmesebben — dörmögött Ludendorff — mintha erre most volna idő. Los, los!

Hindenburg vele ellentétben udvarias volt és nyájas, köszönt a fényképésznek, elfogadta utasításait s mikor elkészült a fényképe, autogramjával is ellátta.

A politikusok megadják magukat a végzetüknek, hiszen tudják, hogy a fénykép karrierjüket segíti elő. A jobb oldali rendszerint számot tartanak néhány ingyen fölvetelre. A kommunisták nem hajlandók magukat lefényképeztetni. Ebben — de csak ebben — hasonlítanak hozzájuk a nehéziparosok is. Stinnes sohase fényképezett le magát s nem szerette, ha arcképe az újságokban szerepelt.

Festők, zeneszerzők természetesen tudnak pózolni, ellenben az írók és költők annál inkább nyugtalankodnak a lencse előtt. Egyetlen kivétel Gerhard Hauptmann, aki szívesen »ül«, talán azért, mert Goethehez hasonlít. A mozi-csillagok virágzásuk idején szinte naponta fényképeztetik magukat. Ujabbban a berlini fényképészek, mikor egy szép leányt fölfedeznek, szerződést kötnek vele, melynek értelmében az illető, ha divatba jön is, három éven át csak náluk fényképeztetni le magát. Sok mozi-csillagot a fényképészek fedeztek föl.

A legideálisabb

bőrápoló-arckrém

„CREME ELEKTRA“

Egyszeri használat után nélkülözhetetlenek találja. Illatosítva

ROSA CENTIFOLIA

parfümmel, amely a vörösrózsa nagyszerű illatát adja vissza a legcsodálatosabb természetességben.

Kapható tubusban és tégelyben minden illatszer-tárban. — Kérjen levelezőlapon ingyen mintákat.

J. F. Schwarzwilke Söhne, Berlin

Vezérképviselet:

Heller i Važonji, Velika Kikinda

»Tessék beszélni!
Itt van a bejárat
Tündérország földjén
Mindentelje járhat»
Nem járhatok régen,
Szűk a kapu nekem
Tündérföldön én biz!

Tünderkapu

»Nagy varzók már ahhoz
Mi az újság arra?
Az tán megvünk szépen
En jobbra, ti balra»

»Tessék beszélni!
Itt van a bejárat
Tündérország földjén
Mindentelje járhat»
Nem járhatok régen,
Szűk a kapu nekem
Tündérföldön én biz!

»Nagy varzók már ahhoz
Mi az újság arra?
Az tán megvünk szépen
En jobbra, ti balra»

»Tessék beszélni!
Itt van a bejárat
Tündérország földjén
Mindentelje járhat»
Nem járhatok régen,
Szűk a kapu nekem
Tündérföldön én biz!

»Nagy varzók már ahhoz
Mi az újság arra?
Az tán megvünk szépen
En jobbra, ti balra»

Nosza, nekiesett az óhes Tellen Matyi az evésnek és abba se hagyta amíg egész kis tisztást nem »ittott« a terjedelmes csejtésben. No, maradt ott azért harapnivaló még elég.

Matyi be is rendezkedett mindjárt az általa bevenyészett tisztás közepén, hogy de már innét azután igazán el nem mozdul, amíg a hamut is mamunak nem mondja.

Igen ám, csak hogy egyik éjszaka sűrű sötét felhők gyülekeztek a szemhatár fölött s negyedórával később olyan orkan támadt, amely az egész csejtést behelyként söpörte magával. A nyomában száguldó zivatar aztán még a legapróbb tömlöket is elmosa...

Ez a sorozatos megpróbáltatás Matyi hűsá agyát is gondolkozásra kényszerítette végre s rövid töprengés után rájött, hogy hibába, munka nélkül legfeljebb csak ideig-óráig élhet az ember, — az állandó telenséggel együtt járó bizonytalanságra azonban egy egész életet fölépíteni mégsem lehet.

S most már azzal a szilárd elhatározással indult utnak, hogy ha török, ha szakad, de becsültes munkát keres valahol. Újabb hét nappal és hét éjszakai vándorlás után megérkezett Arnyországra fővárosába.

Ezt az országot azért hívák Arnyországnak, mert a hét éves királykissasszonyt elrabolta a szomszédos hegyekben tanázó hétéfű sárkány és már több mint hét éve a fogságban tartja. Azóta az egész ország gyász visel érte, de az őz uralkodó szomorított természetesen a legjobban.

S amikor Tellen Matyi jelentkezett előtte, hogy följárni a szabaditást ki a fogságból az én szépséges leányomat. Abban a percben a leányom már a te feleséged s egyúttal vele kapod ráadásul a fél országot.

Matyi nem sokat töltözött. S bár nem volt túlságosan bátor, most az egyszerű elszántan vágott neki a borzalmas hét nap, hét éjszaka maszta a hegyet, mikor végre a barlang nyílása előtt állott.

De abban a pillanatban hanyat is vágódott menten, olyan bős ordítás hasította át a levegőt. S amit magához ért, a

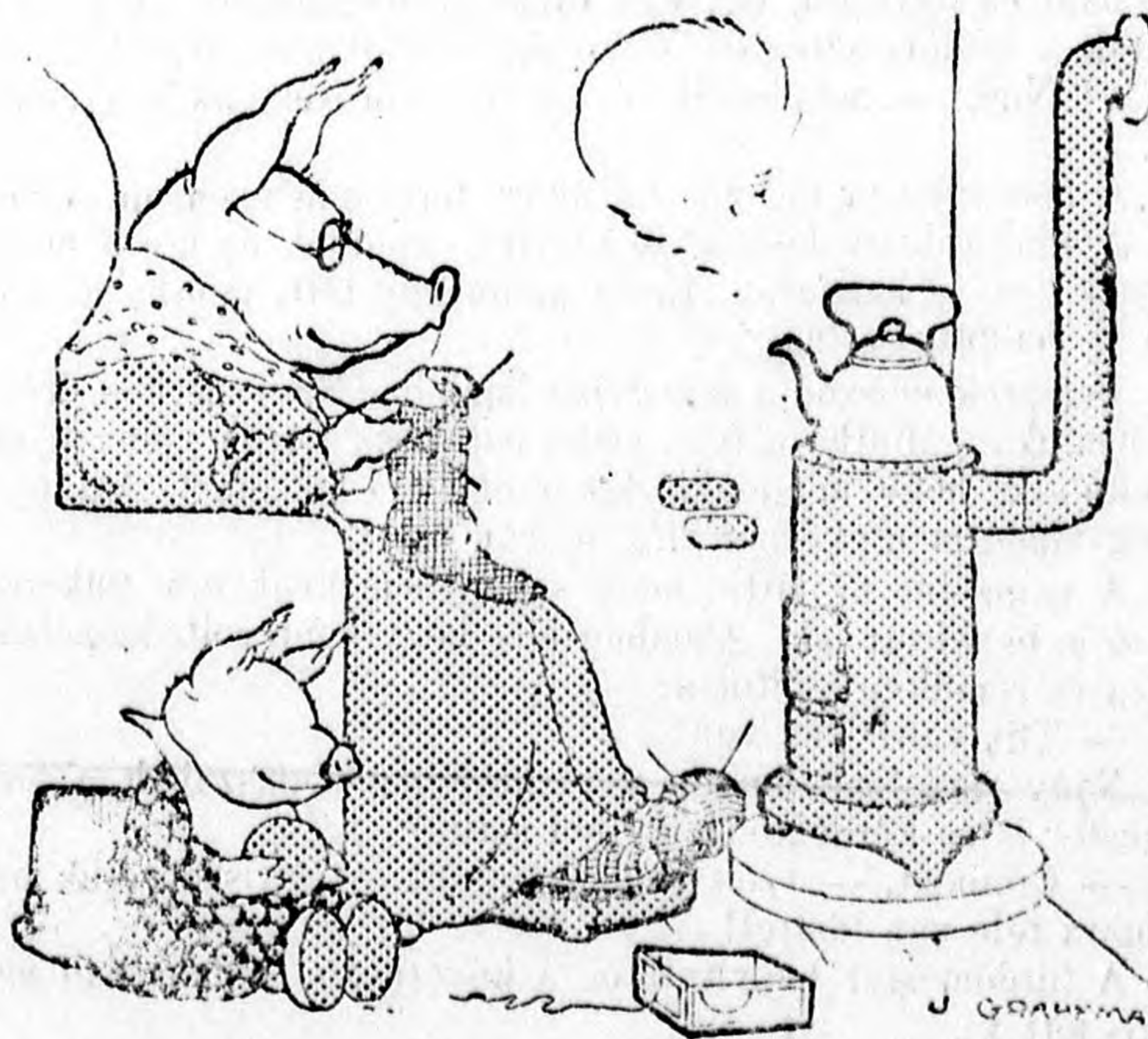
keny vagy Ibikém! Talán még sem gnofodol a dolgot olyan komolyan!? Ne haragudj és ne is vádolj, mert az ilyesmi mint a miről te panaszkodsz, megesik néha az ilyen nagy postaforgalomnál, mint a minő a mienk. Légy engedékeny és türelmes s meglátod minden rendben lesz. Meséid és verseid pedig nagyon is figyelembe lesznek véve. Mindenre sor kerül! Remélem soraim megnyugtattak? Szervusz, te kis haragos pajtás.

— *König Irén.* Ügyes leányka vagy. Gyakrabban is irjál. — *Horváth Erzsébet.* Nem értem a panaszod. Kéréseid teljesíteni fogjuk. — *Kovács Ibolya.* A rejtvényed kissé sántit. Próbáld hibátlant faragni. — *Gizella.* Ird meg édesem a másik neved is, mert így nem tudom, hogy kinek küldjem a jutalmat. — *Grabinszki Erzsike.* Lesoványodásra legjobb tanács a sok séta és munka, napközben nem feküdni és mértékletesen táplálkozni. Próbáldjátok így csinálni. Az eredményről majd értesít. — *Glied Bözsike.* A verset kíváncsian várom. *Katits Annuska.* Dehogy nevetlek ki, sőt a legkomolyabban veszem írásod, mivel végtelenül dicsérendő az, hogy oly szépen irsz magyarul. Irjál gyakran s meglátod, mennyire bele fogsz jönni. Mi örülünk az ilyen kedves kis vendégeknek. — *Singer Elza és Gergely Kató.* Vallásosságtok nagyra becsülöm és nem veszem rossz néven, hogy előbb nem irtatok. Ügyesek vagytok. — *Német Mihály.* József testvéredet figyelmeztetjük, hogy ne csufoldjátok, mert ez nem testvérhez illő dolog. Testvéreket a szeretet és megértésnek kell egymáshoz fűzni. Egymás hibáit el kell nézni és azokat jóakarattal egymásnak kijavítani. Józsi fiam, légy megértő testvéred iránt. A gyermekek jósága a szülők legnagyobb boldogsága, míg a csintalan és rosszmagaviseletű gyermekek fájdalmát okoznak szüleiknek.

K 1 1 ö ö
1 1 ö ö
1 1 ö ö

Beküldő: Ney Mancika

Nézzetek csak
Ide no,
A kis coca milyen jó.

Röf-röf mama
Mesét mond,
Neki ez sohsem nagy gond.

napon esontkéményre fagyott s hibába próbált léket ütni rajta a sima jég sehol sem engedett. . . .

Hát bizony innét tovább kellett vándorolnia, ha éhen-pusztulni nem akart.

S ment-mendégelt szegény Matyi, — a nagy fáradságtól már szinte a nyelvére is legett, — amikor megtorpant hirtelen egy hatalmas sziklánál. . . . Amint jobban körülnéz, hát látja, hogy a sziklából jökora barlang nyílása sötétlik feléje.

— No, legelőbb megvan a téli szállásom — gondolta örömmel. — Elmivalót meg majd csak találak a környéken. S mindjárt be is telepedett a barlangba, hogy legelőször is a nagy fáradságára aludhasson egyet.

Mikor fölébredt udító álmából, körültapogatta nyúl a fajakat s azt tapasztalta, hogy a barlang annyira alacsony, hogy éppen csak ülni, ha lehet benne, föllátni azonban semmiképp. Hát biz ez elkedvetlenítette, mert a barlang kitágítása munkát kívánt, Matyitől pedig tudjuk valamennyien, hogy a dogert nem tulajdoson lelkeseidet. . . .

Mindgye no. . . . amit muszáj, azt muszáj! S Matyi is nekifaryalodott nagy busan a fáradszó munkának. . . . Alig suf-tott egyet-kettőt a sziklára, a szájába csapódó apró szilán-koskák édes szelvényeire mindjárt a csokoládé ízére emlé-keztette. . . . Főlemelt egy nagyobb törmelékét és belehara-pott. Hát csakugyan csokoládé volt!

— No, legelőbb emivaló után se kell néznem, itt van a helyemben! — ujjongott Matyi. —

S berendezkedett a barlangban olyan kényelmesen, mint ha többé kimozdulni sem akart volna belőle.

Azonban Matyi megtelepedezett valamiről.

A zord tél után illatos tavasz, majd forró nyár követke-garattól, hogy hirtelen sem maradt belőle. Csak egy nagy barnásszínű moccsot emlékeztetett a hajdani helyére.

S Matyi, lekonyult fövel, utnak készígette a lábait ment-mendégelt, — a szemét szinte szikrákat hánytak az éhségtől, — amikor egy sűrű cserjés bukkantról a köz-velten közelében.

Az eddigi tapasztalatok élmessé tették már s most is me-lőlt letelepedit volna, alaposabban szemügyre vette a cserjés fiatal hajtásait.

Hát uramhát! — akkor látja, hogy ezek nem is facseme-lék, hanem egytől-egyig mézdedes »nyalókák« valamennyi.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer két kis vásott cica-tu, azoknak meg két kis szelíd hugocska. A fiukat úgy hiv-ták, hogy Tindur és Pindur, a leányokat Tieu és Pieu.

Hát egy szép vasárnapi napon Cicamama elment ha-zulról.

— Jók legyenek gyerekek, vigyázzatok a házra, ne ve-szekedjétek, ne civakodjatok.

No, csendben-rendben is voltak egy darabig.

Egyszerre Tindur urinak valami az eszébe jutott és intett Pindurnak.

— Gyere ki pajtas a másik szobába, mert van egy pom-pás öltetem, tudom te is fogsz neki örülni.

Ki is osont hamarosan és szegény Tieu ott kuksolhatott a divány alatt. Pieu meg a függöny mögött, nem kereste őket senki, mert a két fiu ezalatt azon faradozott, hogy véghez-vigyék a Tindur öltetét.

Nem is kellett hozzá nagy előkészület, csak a nagy lég-gömböt rejtették el a kis Tieu takarója alatt meg egy kicsit össze sugtak-bugtak, aztán siettek vissza a lányokhoz.

— Elég a bujósokból, hugocskaim, — mondta gyen-gédén Tindur. — Ideje, hogy most már mással mulassunk egy-kicsit. Nem volna kedvetek mesét hallgatni?

Persze, hogy volt kedvük, persze, hogy mindjárt a nya-kába is ugrottak Tindurnak.

— Mesélj, mesélj, drága Tindurkám, — könyörögték.

No, a Tindurnak se kellett több! Még egy kicsit kéréte is magát, de aztán ráállott. Csak azt kötötte ki, hogy bemen-jenek a hátszobába s azonnal hozzáfogott a meséhez.

Előre ki kell jelentenem, — mondta — hogy ez a mese volt egyszer egy kísértet. Aki jó, annak azt is elárulom, hogy hol. No mit gondoltok? Hát nem is másutt, mint itt az ágy-ban. De csak akkor bujt elő, ha olyasvalaki volt a szobában, aki nem hitte el, hogy az én saját kísértetem itt van.

Mi tagadás benne, hitték is, nem is! De az biztos, hogy egy kicsit megszéppentek. Anyira, hogy észre sem vették, hogy Pindur közben elbújt az ágy mögé és onnan leste a mese végét.

Mese a rettenetes kísértetről

A vándor (rémülten): Jaj, csak azt ne! Inkább őszintén bevallom, hogy a városban loptam.

A jószívű liu: Rögtön sejtettem.

A bíró: Törvényszolga, akkor vidd őt a tömlőbe — és te ifju barátom, szabad vagy! (Kivesz zsebéből három aranyat) ezt utraivalóul adom neked, mert segítettél kézrekeríteni a tolvajt. Szerencsés utat!

(Ezalatt a törvényszolga megkötözi a vándort.)

(Függöny.)

Legutóbbi rejtvényünk helyes megfejtése: Beniczkiné, Erzsébet, Szerpentin. — A megfejtési jutalmat Kovács Ibolya Majdány) kapta.

Jól fejtették meg: Nagy Béla, Bakos Margit, Singer Elza és Gergely Kató, Szalai Juliska, Katits Annuska, Robitsék Ibi, Dragán János, Tiegermann Pubi, Glied Böske, Kovács Ibolya N. Gizella, Horváth Erzsébet, König Irén, Trenka Antal, Wolf Mariska, Robitsék Ibi, Buligovič Janika és Bözsike, Lévy Juliska, Szekér Imre, Róth Mancsi, Hirth Vera, Venczel Villy, Kaufmann testvérek, Brenner Olga, Czobor Erzsébet és Eszti, Jakabfalvy Gizella, Csányi Feri és Katica, Mezei Miklós, Horváth Piros, Kalcsán Mancsi, Schossberger Tibor, Ney Mancika, Steiner György, Thiering József, Oszláv Jolánka, Rác Szabó Teréz, Komlós Csöppi, Ripp Potyi, Berki Hyke.

ÜZENETEK:

Ney Mancika. Bevált. Máskor is küldj ilyen jót. — Csányi Feri és Katica. Ezt már előbb is megtehettétek volna. Se bai, most is nagyon örülünk az új ismeretségeknek. — Buligovič Janika és Bözsi. Valahányszor megfelelő eredményt küldtök, mindannyiszor bent van a nevetek. Mindig idejében adjátok fel a leveleiteket. — Zinger Klári. Az egyik jó. — Esztergomny Panni. Nehezebbeket csinálj. — Robitsék Ibi. Milyen kis érzé-

Morgó Mackó esetei

Írta: Kubai Endre

Harmincadik fejezet,

melyben megtudjuk, hogyan járta meg a nemzeti ur a gőzfürdőben, a manikürrél és a pedikürrél, végül pedig kihuzzák egy egészséges logát.

A nemzeti ur elhatározta, hogy mielőtt végleg bucsut mond a városnak, elmegy a gőzfürdőbe.

— Mordizomadta, — mondotta, — kell, hogy még egyszer alaposan megfürödjünk, mert odakint az erdőben legfeljebb a záporosó fürdeti meg az embert, akarom mondani a medvét.

Elmentek hát a gőzfürdőbe és miután megváltották a két jegyet, kaptak egy kabint, hogy ott levegőzzenek. Letették a ruhájukat és felvettek egy-egy rövid fürdőnadrágot, aztán bementek a fürdőhelyiségbe. Mindenki csodálkozva nézett rájuk

— Nini, — mondották, — olyan szőrösök, akár a medvék.

A nemzeti ur először fel akart fortyanni ezen, de aztán úgy gondolta, hogy hiszen ők tényleg medvék és így a megjegyzés nem is hazugság. Ezért aztán úgy tett, mintha a szót nem is hallotta volna.

Beléptek először a hidegvizű bazimba. Nagyszerűen érezték magukat. Mintha a friss erdei patakban lettek volna. Ugy lubickoltak, hogy mindenkit kikergettek a bazimból. Aztán a meleg vízbe mentek, ami még jobban esett.

A nemzeti ur látta, hogy sokan bemennek egy fülkébe. Hát ő is benyitott oda. Azonban alig hogy bent volt, kiszaladt onnan és rémülten kiáltotta:

— Tűz van! Tűz van!

Nagy riadalom támadt a gőzfürdőben. Odaszaladt a fürdőmester is és kérdezte, hogy hol a tűz?

— Odabent, — szólt a nemzeti ur. — Nyisson csak be, a kamra tele van füsttel!

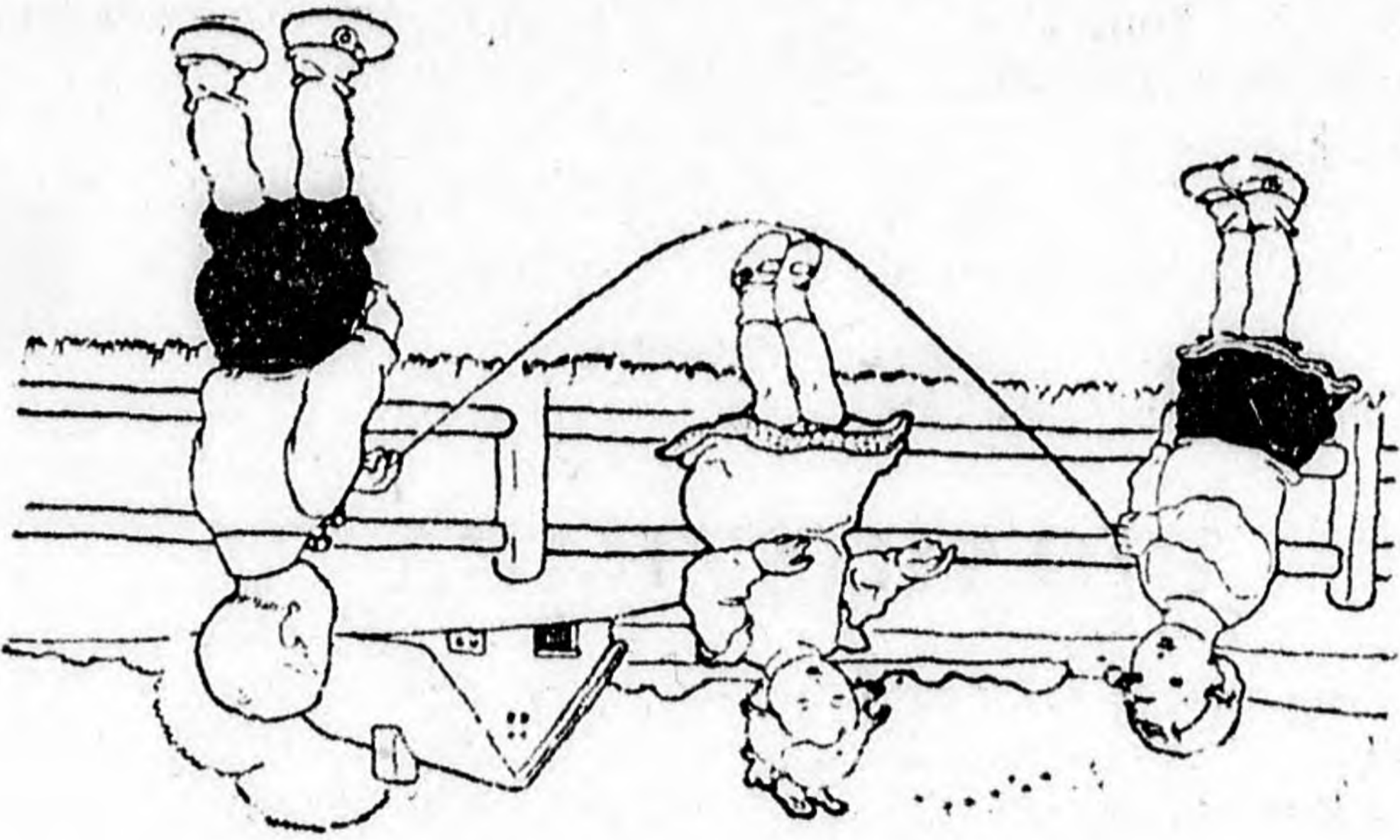
A fürdőmester benyitott és a következő pillanatban nevetve jött ki.

— Ohó, — szólt, — nem füst az kérem, hanem gőz.

Mindenki kacagott. A nemzeti ur dühös lett és ezért ott akarta hagyni a fürdőhelyiséget.

— Látjátok, gunyolódott Tindur — ilyenek vagytok ti lányok! Ugy megszépente, hogy szólni sem tudtok. Nos, hiszitek-e vagy sem?
 — Nem hiszük, — mondta végre Tieu — megint be akarsz csapni.
 — Nem-e? — kérdezte Tindur gunyosan — és egyet futtyentet. Kérte a jelle Pindur az ágy mögött elkezdte feljuttatni a léggömböt, a léggömböt elkezdte felmenni a takarót és a két kis cicatányka elkezdett reszkedni.
 — Látjátok, Tienka, Picuka, kár volt nem hinni a szavamnak, mit gondoltok, mi lesz most?
 Hogy most mi lesz, azt bizony egyikük sem tudta, csak álltak ott ijedten és rémülve néztek, mint emeli a kísértet mind magasabbra az ágytakarót. De mikor már akkorára fel-emelkedett mint egy óriás, meg nem állhatták, futásnak eredtek. De az ajtóból még visszaneztek a szörnyű csodára.
 Hát akkor az a csoda már nem volt olyan szörnyű, mert a kísértet egyik oldalától lecsuszott az ágytakaró és kikandlikált alóla a Tindur urfi szép, piros léggömbje.

Két kis tornász a zsinórt a harmadik pedig, hopp, jó magasan tartja,

TAVASZI JÁTEK

No mi az! Mi történt?

A vándor: Oh, jóságos nagyuram. Ments meg. Rámtámadtak, kiraboltak....

A bíró: Itt az uton. Szólj, ki volt a bűnös? Csak tán nem ez az ifju?

A vándor (szörnyen nyög): Nem tudom. Van furulya a kezében?

A bíró: Van.

A vándor (még hangosabban nyög): Ja, j, j, nagy uram akkor ő volt! Ő lopta el az erszényemet.

A jószívű fiu: Huzudik! Huzudik! Önszántából adta neked az erszényét, azért, hogy lagyjam abba a furulyázást, mert nem akart rá tovább táncolni.

A vándor (nyög): Jaj, oh jaj!

A bíró: Miket beszé, összevissza ez az ifju! Törvényszolga, vidd azonnal a tömlőcbe.

A vándor (feláll és kárrövendően nevet).

A jószívű fiu: Nagyuram, ha már el kell mennem a tömlőcbe, könyörögve kérlek, teljesítsd legalább egyetlen kérésemet.

A bíró: Nem bánom, csak azt ne kérd, hogy a büntetésedet elengedjem.

A jószívű fiu: Nem azt kérem, nagyuram. Va'ami egészen más. Engedd, hogy egyszer furulyázzam furulyámon.

A vándor (ijedten): Jaj, jaj, ne engedd! A világért se engedd.

A bíró (nagyon csodálkozik): Ostobaság! Mért ne engedném. Legalább kicsit felvidul. Csak furulyázzon!

A törvényszolga (aki már azon volt, hogy megkötözze a jószívű fiut, most félbehagyja munkáját).

A jószívű fiu (elkezd furulyázni, mire a többi három táncra kerekedik, előbb lassan, aztán mind gyorsabban és gyorsabban, majd vadul torogva).

A bíró: Hagyjad — abba — könyörögve kérlek — ne folytasd — nem bírom — be-le-pusz-tu-lok — inkább megígérem, hogy sza-ba-don focsájtalak. Csak ne fu-ru-lyáz-zál többet.

A jószívű fiu (abbahagyja a furulyázást, mire mind a három táncos kimerülten rogy a földre, a jószívű fiu, a vándorhoz lép és szigorúan mondja neki): Honnan szedted azt az erszényt melyet nekem adtál? Mond meg rögtön, mert furulyázom.

Letelepelt kedveltéül a partmenti füvesben s fölzen belakmarozott a maradék pogácsából. S mert hogy nagyon megszomjazott közben, a magával hozott csuporral merített a folyó zavaros vizéből. Jönagyon kortyaintott... hát Uram-isten!... a másik pillanatban majd kiejtette kezéből a mázos cserépedényt... A folyó medrében, — akár hisztek, akár nem, — a legfinomabb tejcskává homályosult. S a fehér tej-tékás a fodrozó hullámok tetején, fölér akár a legsűrűbb tej-szinhabbal...
 No, Télien Matyi-nak se hiányzott egyéb! Fölmölte mind-járt a sátorját és elhatározta, hogy ebből a kamrából, amíg a jófajta kávé tart, ő biz egy lapodtat se mozdi. Gondolta, it elidegélhet, munka nélkül, akár a holtá napjáig...
 Csakhogy a sors könyvében másképen volt megírva!
 A nyár hamar elrohant s az ősz is behajolt lassanként a szigorú télbe... Matyi a hideget még csak bírta volna valamely, a kopálásnak azonban nem volt barátja.
 Már pedig az történt, hogy a kávéfolyó egy decembert

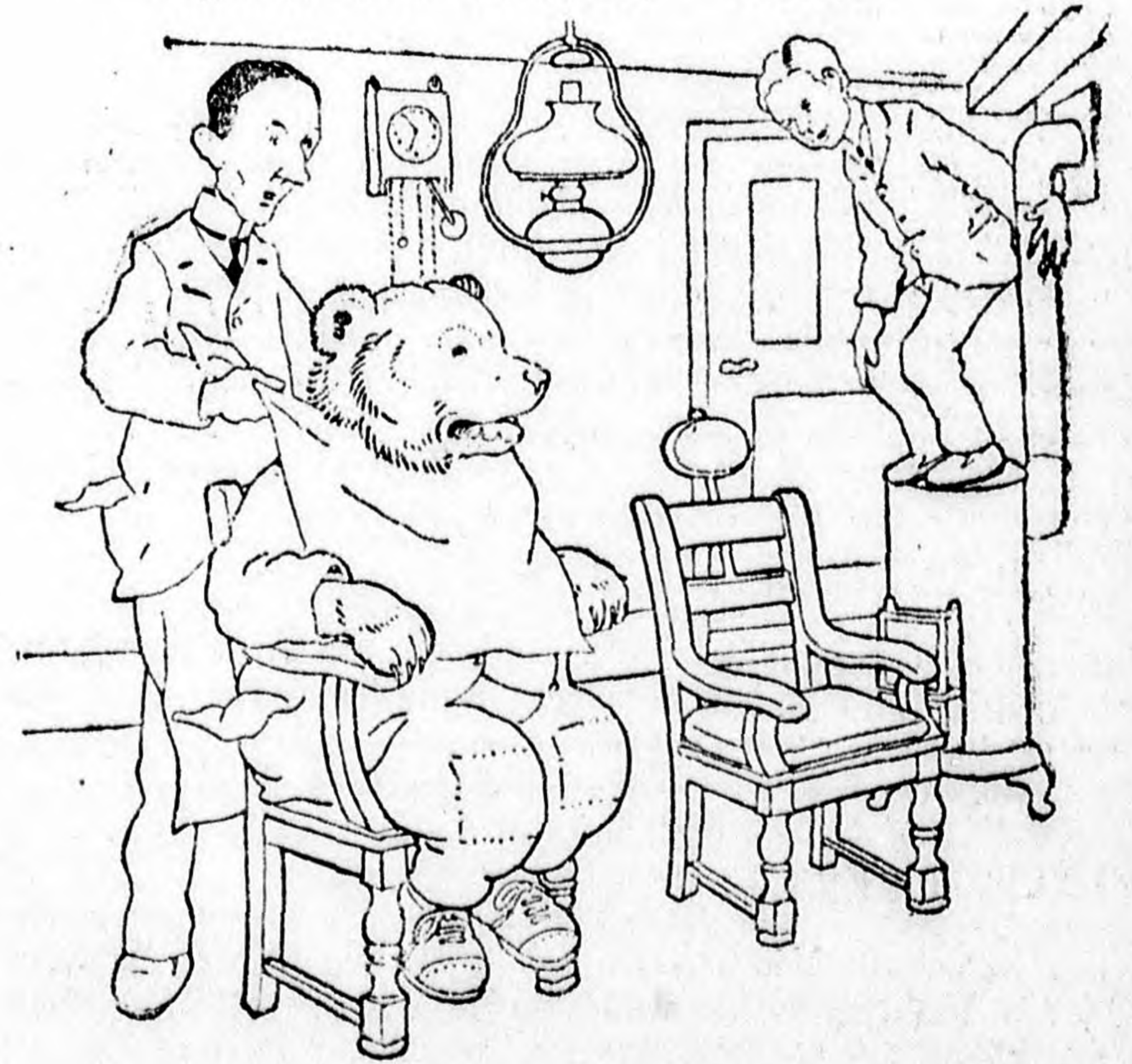
hirtelen az újat.
 Kozott már a tartsznyában, — amikor széles folyó állta el-mint az elindulás óra s bizony, a pogácsa is nagyon megfogyat-Ment-mendégelt, — talán már hét nap, hét éjszaka is el-S Matyi nagykeservesen neki indult a bizonytalan utak...
 S Matyi nagykeservesen neki indult a bizonytalan utak... pogácsát akasztotta a Matyi nyakába.
 egy pillanatra a kerítés mellé és nagy sietve egész tartsznya-gon apától moccani sem mert. Csak estelele surranhatott ki-S jóságos édesanyja se teherelt az érdekében semmit. A szí-hátha visszahívják, — édesapja azonban hajthatatlan maradt.
 Jólépig buszkodott a kerítés alatt, reménykedve, hogy Matyi-nak, bizony szép szerével kiadták az újat...
 Azonban a szülők türelmének is vége szakadt egyszer s azt, amit a szülők verejtékes munkával összekapirgáltak a nagydofia árnyékában és lelkiismeret nélkül fogyasztatta hatéves korában is munkátanni heveszett a kuckóban vagy mint fától a borsó. S minden zsörtölődés ellenére, még tizen-édesapja ematt eléget, Matyitól azonban lepergett a szidás, sem izlett neki a tanulás... De a dolog sem! Korholta is az Télien Matyi már a harmadik elemiből kimaradt. Sehogy-

Télien Matyi szerencséje

— Muncurkó, — kiáltotta, — gyere! Megyünk! Nem tűröm, hogy a pénzünkért még ki is röhögjenek.

Muncurkó éppen akkor fogott meg két fogantyut, mely a falon zsinóron lógott. A következő pillanatban visitozott és rángatózott. A két fogó, amit a kezébe kapott, a villanyozó volt.

— Jaj, nem bírom elereszteni, — kiáltotta.

A nemzetes ur segíteni akart a bocon és el akarta onnan huzni. Amint azonban megfogta Muncurkót, a villamos áram rája is hatott. Éles ütést érzett egész testében és nem bírta Muncurkót elengedni. Végre is a fürdőmester szabadította ki őket úgy, hogy a villanyáramot elálította.

Mikor az öltöző helyiségek felé mentek, két kabint láttak a folyosón. Az egyik az a felírás volt, hogy manikür, a másikon meg az, hogy pedikür.

— No, azt megnézzük, hogy micsoda, — mondotta Morgó ur.

egyet.
 tal, kívánhatasz magadnak három dolgot — minden aranyért
 A kis öreg ember: Es most, mert ilyen nemeslelkű vol-
 granyvili).
 szültséged van neked rá, mint nekem. Nesze jó öreg (odaadja
 A jószívű fiú (végignéz az öreg): Csakugyan nagyobb
 te hamarosan megszerzed ezt újra.
 ember vagy, bizony nekem adhatnád a pénzdet — hiszen
 öreg s fátadt vagyok. Te meg dell erős, egészséges, fiatal
 A kis öreg ember: Boldog, boldog fiú! Látod, én olyan
 fognak-villognak.
 tam (kiveszi a pénzt a zsebéből). Látod milyen szépen csil-
 A jószívű fiú: Három arany. Háromévi munkámért kap-
 A kis öreg ember: Aztán mennyi a vasyonod?
 hát igazán nincs okom panasza.
 világba, szerencsét próbált. Egy kis pénzem is van, így
 neki Megvan az egészséged, bátarságom. Most megyek a
 A jószívű fiú: Csakugyan az vagyok, és miért is ne len-
 elégedett.
 fiatal ember. Ugy látom, nagyon jókedvű vagy. Boldog és
 A kis öreg ember (kifőn egy bokor mögött): Jó reggelt
 tralala-lal!
 A jószívű fiú (ének): Tralala-la tralala-lal! Tralala-la

I. JELENET.

(Szín: országút. Mikor a függöny felgördül, a jószívű fiú
 vidáman dalolva jön előre.)

A vándor
 A kis öreg ember
 A jószívű fiú.
 A törvényszolgá.
 A bíró

Szereplők:

— K s szindarab —

A varázsluvola

A jószívű fiú: Szóval három kívánságom lehet! (gondol-
 kozik.) Hát — hát — hát először is egy követ kívánok ma-
 gamnak, mely mindenkit eltalál, akihez hozzádöbök. Má-
 sodszor egy furulyát kívánok magamnak, melynek hangjaira
 mindenkinek táncolni kell, harmadszor pedig azt kívánom,
 hogy mindenki tegye meg nekem azt, amire kérem.

Egy kis öreg ember (kivesz egy követ és egy furulyát a
 zsebéből): Ime, tessék — és harmadik kívánságod is teljesi-
 tem. Az Isten áldjon meg.

A jószívű fiú: Köszönöm (örög eltűnik.) Milyen érdekes
 ajándékot kaptam (még nézi a holmikát, a vándor megjelenik
 a színen, kezében óvatosan egy kis sötartót hoz.)

II. JELENET.

A jószívű fiú: Adj Isten!! Mibe mesterkedsz itt?

A vándor: rszt, pszt(sugva.) Egy madarat akarok fogni
 magamnak cccare. Csak elég közel tudnek jutni hozzá, hogy
 sot mutsek a farkára, akkor aztán máris meglenne.

A jószívű fiú: Ilyen módon sohasem fogsz madarat.
 Várj, majd én elintézem helyette. (Egy követ dob a magas-
 ba.) Ugy! (mikor a hu lefja, hogy a vándor felugrik, előveszi
 a furulyáját. A vándor azonnal táncba fog, először lassan,
 majd gyorsabban és gyorsabban.)

A vándor: Hagyjad el már. Elég. Nem akarok tovább
 táncolni (ihég).

A jószívű fiú: Hagyj fel a táncal ha jól esik, én nem
 moncom, hogy táncolj (olyton hujja a furulyáját).

A vándor: Elég — elég! Nem — birom — tovább —
 elég — la mon-dom.

A jószívű fiú (csak furulyáz'k).

A vándor: Hagyd ab-ba — könyörögve kérlek! Neked
 adom aranyal telt er-szé-nye-met. Csak — hagyd már ab-
 la! (Folyton táncol.) Tes-sék itt van.

A jószívű fiú: (átveszi az aranyat és felhagy a furulyá-
 zással): Egy hízenyos, gyönyörűen táncolsz!

A vándor (mélyeket lélegzik aztán dühösen): Megállt te
 laszontalan fickó! Ezért a táncoltatásért meglakolsz! Épen
 itt jön a szomszéd város bírása a törvényszolgával együtt,
 ezeknek beárulnak. Megállj (elkezd kiabálni) Segítség! Segít-
 ség! Segítség! (ledobja magát a földre.)

III. JELENET.

A bíró (előjön a háttérből, mögötte a törvényszolgával):

pen, hogy kezdődött az utazás, addig várjal szépen páfás!
 ... Gyerekek, a jövő héten majd elmondom sorban, sze-
 — Holnap feltétlenül indulunk hazai!
 nemzetes ur kijelentette:
 Mikor végre újból ott voltak a szállodai szobában, a
 — Az más, — jelentette ki meggyugyogva. Muncurkó, a
 meg a pincer.
 — Ide fürdés nélkül is el lehet jönni, kérem, — jegyezte
 én annyiszor fürdeni, ahányszor eszem!
 — De papa — vette ellen Muncurkó, — nem akarok
 — Az uszonna nagyszereit volt, ide máskor is eljövünk
 fizetett, kijelentette:
 gyon izlett nekik a villásreggeli. A végén a nemzetes ur, mikor
 Rendeltek egy-egy pár virsli, melyhez sórt itak. Na-
 éppen! Fürdés közben ugyanis megéhezünk.
 — Ujje, — kiáltotta a nemzetes ur, — ez nekünk való
 — Büffei!
 has volt!
 egyszerre csak megállítottak egy ajtó előtt, melyen ez a fel-
 Felbőködték és kifelté indultak a fürdőből. A folyosón
 olyan nagyszereit mandula íze van! Kat érc!
 — Szappanhab — csudálkozott Muncurkó — pedig
 szappanhab!
 — Te szerencsétlen, hiszen az a borotválkozáshoz való
 számára készítették.
 — Eszem a habot, melyet valószínűleg valami habostorta
 — Mit csinálz ott? — kiáltott rá a nemzetes ur.
 Muncurkó nagyban habzsolta az egyik tártól a szappanhabot.
 találta a borbélyműhelyben. A mester éppen nem volt ottan és
 a hívás eredménytelen maradt. Keresésére indult s végre meg-
 feljöttöknek és távozzanak. Hirta hát Muncurkót, azonban
 Aztán azt gondolta a nemzetes ur, hogy itt az ideje, hogy
 az, hogy már nincsen fogfájásom.
 — Mordizomadtal! Egy fognak muszáj volt kimentni. Az
 most már mellékes, hogy egészséges fog esett áldozatul. A fő
 segíti elállt a fogfájás és nagy mordondrozott magában:
 figyelmeztette a tévedésre a fogorvost. Különben is az ívelt-
 A nemzetes ur annyira meglepődött azon, hogy nem is
 sal kitérítette azt.
 ment neki fogójával az egészséges fognak és egyetlen rándás-
 Ezt azonban a fogorvos nem tudta és mit a sas, úgy

Előbb bement az egyik kabinba, aztán a másikba. Végül
 dühösen kifakadt.

— Az egyik kabinban a kezekről, a másikban a lábokról
 vágiák le a körmöt. Rossz szokás, mert utána nem is lehet
 vakarózni.

A fürdőben volt borbély is és a nemzetes ur úgy találta,
 hogy itt az ideje, hogy kissé rendbehozassa az arcát. Bement
 hát a borbélyhoz és leült. Csakhamar ott termelt egy borbély-
 segéd és szalvétát akasztott a nyakába.

— Ahá, gondolta a nemzetes ur, — ez aztán a tisztessé-
 ges borbély! Mielőtt borotvál, még enni is ad a vendégnek.

De bizony aztán csalódott, mert nem kapott enni. A bor-
 bélysegéd beszappanozta és nekilátott a beretválásnak. A ber-
 retva azonban csakhamar kiesorbult. A borbélynak összesen
 öt beretvájá csorbult ki, aztán bosszusan szólt:

— Ne tessék haragudni, de uraságódnak olyan erős a
 szakála, hogy minden késemet elrontja. Legjobb volna, ha
 uraságod lepörköltetné a szakálát.

Morgó Mackó uram sem is erőltette hát a borotválkozást
 Borotválót adott a segédnek és tovább indult.

Egyszerre csak felordított:

— Huj, mordizomadtal! de megtájdult a fogam!

Reutenetes fogfájás vett erőt rajta. Azt hitte, hogy a csil-
 lagokat látja kájában. Odament a fürdőmeserhez és nyögve
 kérdezte:

— Nem tud valami jó szert a fogfájás ellen?

— A legjobb szer, kihuzatni a fájós fogat.

— Hát hozzon nekem egy fogorvost.

— Nem is kell hozni, — válaszolta a fürdőmester, mert
 már itt is van. A mi modern gőzfürdőnkben fogorvos is van.

A fürdőmester aztán elvezette a nemzetes urat a fogor-
 vos kabinjába. Ott leültette egy kényelmes fotelbe. Pár perc
 múlva ott állott előtte egy nagy fogóval a fogorvos és szólt:

— Maiféle vegyületekkel a fogait s amelyikben szurást
 érez az úrésre, szőljen, mert az a rossz fog.

A fogorvos tényleg megkopogtatót fogójával egy esomé
 fogat. Egyszerre csak a fájós fogra ütött. A nemzetes ur az
 első pillanathban ordítani akart, de a rémület ajkára fagyasz-
 totta a szót. Csak akkor jött ki torkából a hang, mikor már a
 fogorvos a következő fogra csapott le.

— Jaj, jaaaaj! — kiáltotta a nemzetes ur, de jajgatása
 még az előző fognak szólott.

SCHLICK-NICHOLSON

gép-, vagon- és hajógyár r. t.
BUDAPEST VI. VÁCI ut 45-47

Export iroda és raktár:
Beograd, Karadjordjeva ulica 101

Egyéb eladási helyek:

Subotica: „Mašina“ Daničićev put 172
Vršac: Artur Zoffman Trg Kralja Petra 13

Gőzcséplőkészletek, vetőgépek, traktorok, Diesel- és szivógáz motorok, gőzkazánok, gőzgépek félstabil lokomobilok, jéggyári és hűtő berendezések, szivattyúk, vasszerkezetek, elevátorok, szállítóberendezések, vagonok, folyamhajok uszályok stb.

1779

KÉSZ RUHÁK

férfiak, nők és gyermekek számára. Bluzok, szoknyák, felöltők saját készítmény és bécsi divat szerint, valamint kalapot, fehérműket, harisnyákat, nyakkendőket és az összes divatcikkeket csodálatos alacsony árakon szállítja

R. STERMECKI nagyáruháza
CELJE, 27. szám, Slovenija.

Kérjen mindjárt képes árjegyzéket több ezer ábrával 500 dináron felüli rendeléseket bérmentve. Meg nem felelőt kicserélem, vagy a pénzt visszaküldöm

Ez a valódi Daruvarj Krém

Háromsarkos piros dobozban. Ne fogadjon el másét. Kapható minden jobb üzletben. Ahol nem kapható rendelje postán a készítőnél.

Blum gyógyszerár, Subotica
Főpostával szemben.

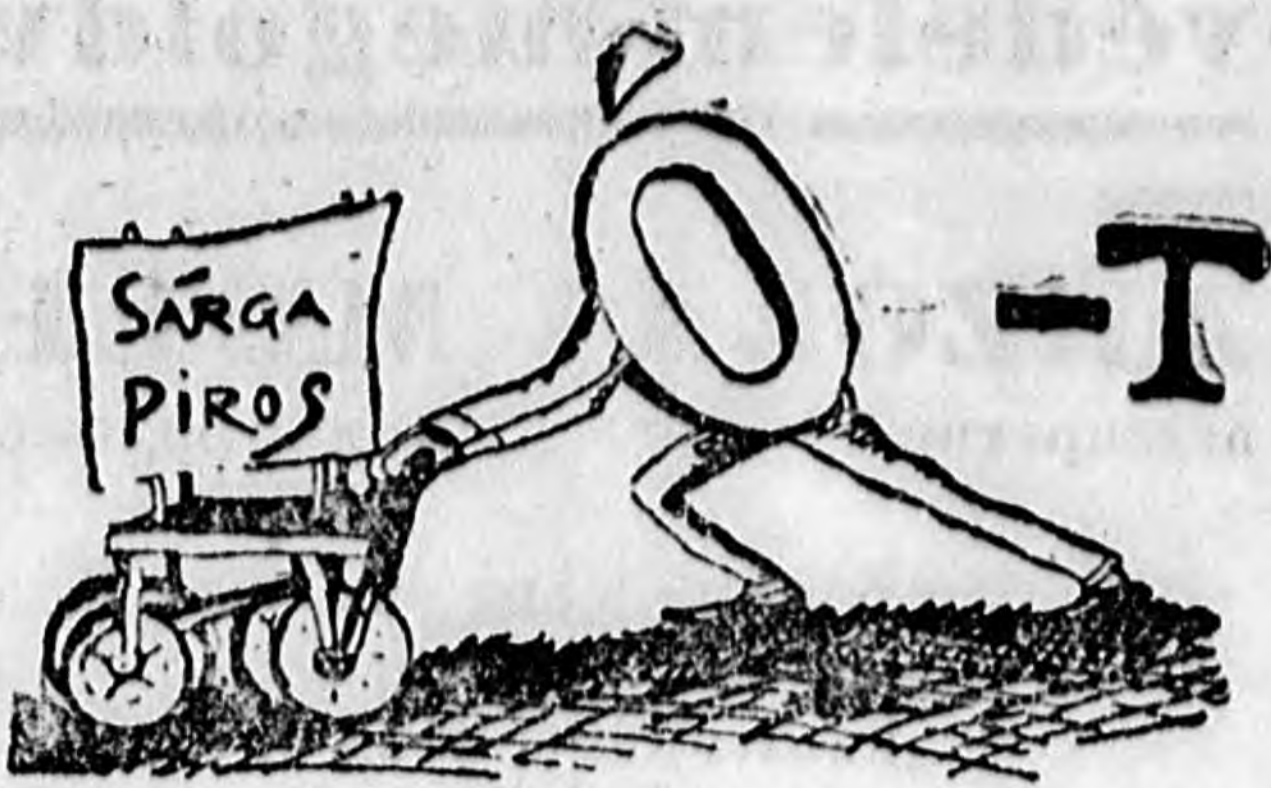
SZENTI ÉS VIRAG

épület- műbutor-asztalosárú ipartelep
Subotica. Telefon: 3-83.
Készítenek: műbutort, épület, portál, parkett, üzletberendezést stb.
Nyári, kerti és tonett székek raktáron és olcsón kaphatók.
Árajánlatot díjmentesen küldünk bárhová.

I-a mész beremendikőből

puhával égetve, iparvágány mellett, a legolcsóbb napi áron
minden tételben és téglá minden minőségben kapható.
Gled Bernát „Isván“ téglagyár Subotica
Városi iroda Zrinjski trg 31. Tel. 873.

REJTVÉNY

A múlt vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése:

„Munka színy“

Helyesen megfejtette és könyvjutalmat nyert Nemes Péter Subotica, IV. Zlatibor u. 11.

Mágikus kocka

A múlt vasárnapi számban közölt mágikus kocka helyes megfejtése:

1. Kiál, 2. Iroda, 3. Nőtás, 4. Adams, 5. Lassu

Helyesen megfejtették 2-an. Könyvjutalmat nyertek: 1. Szalay Teresia Odzic, 2. Molnar Ivaanne Cantavir, 3. C. Elvay Sándor, St. Moavica.

A legrégebb bécsi szarvasmarha- és sertésbizományi és exportüzlet

Otto Benedekovits

Wien, III/4 - St. Marx

Telefon interurbán 92-402. Alapítva 1868
Éjjeli tel. 98-402

Sanatorium Semmering

(ezelőtt Vécsev Semmering) Tulajdonos:

Otto Benedekovits

Telefon Semmering 10. Egész éven át nyitva

Féláru utazás Budapestre és vissza, úgy a jugoszláv, mint a magyar vasutakon

Kiállítás igazolvány felmutatása mellett 1927 április 29-től május 9-ig vizum nélkül

is átléphető a magyar határ. Ez esetben a vizum utólag Budapestben szerzendő be 50% árkedvezményes. — E vizum két havi tartózkodásra jogosít.

A Nemzetközi Kiállítás 1927. április 30-tól május 9-ig

tartatik. Ez alkalomból 1927. április hó 29-től május hó 9-ig úgy a jugoszláv, mint pedig a magyar vasutakon féláru jeggyel lehet Budapestre és vissza utazni.

A kiállítás a utazóknak szabályszerű és magyarországi utazásra is érvényes SHS utlevéllel kell rendelkezniük. A vizumnélküli magyar beutazási kedvezmény, illetve az utólagosan beszerzendő féláru vizum, valamint a vasuti menetdíj-kedvezmények csak a kiállítási igazolványok birtokosa által vehetők igénybe.

A kiállítási igazolványok ára 40 dinárban van megállapítva és kaphatók a felkért vidéki SHS. Kereskedelmi Testületeknél, Pénzügyintézeteknél, Utazási és Utlevélhivataloknál és a Beograd Magyar Kereskedelmi megfigyelő társulatánál — Beograd, Palata Akademia, telefon 20-23. — ahol a kiállításra vonatkozó minden közelebbi felvilágosítás díjtalanul beszerezhető. (Válszébélyeg melléklendő.) 6155

Alapítva 1825

Gőzerőre berendezett kelmefestőüzem.
Szőrmecsávázás és festés

Ferd. Sax utóda

Albert Ondrušek

Osijek II.

Ruhafestés megadott színre. — Szövet dekaturozás, appreturozás és plisszírozás

Vidéki megrendeléseket legalkalmasabban és gyorsan elintézzük.

SZANATÓRIUM SUBOTICÁN

amely esetleg Hotel Pensionsnak is igen alkalmas, orvosi berendezéssel együtt

bérbeadó vagy örökáron eladó

Értesítést ad — Dr. Strelitzky Dénes
Subotica, Aleksandrova ulica 1.

Generaljavított tripolliszi

Fiat-autóbusz előnyösen eladó

Halbrohr és Társa

cégnél

Subotica, Kralja Petra Park 7. Vasúti állomás szomszédságában

Cséplőgép

4 HP. magánjáró, Hoffber-Schranz gyártmányu, teljes felszereléssel, elevátorral, stb., kifogástalan állapotban azonnal igen olcsón ELADÓ

SEIDL GYULA GÉPGYÁR, VRŠAC

3995

Kerti szék

Olcsó, kényelmes, tartós

Több 1000 használatban!

Kérjen árajánlatot

BRAČA SPITZER
Subotica 2042

Értesítés!

Van szerencsém a t. vevőközönség szives tudomására hozni, hogy Sokolska ul. 16. szám alatti kárpitos műhelyemet Sokolska ul. 2. szám alá (Kunetz ház) helyeztem át. Egyben felhívom a t. vevőközönség figyelmét a szombat és vasárnap esti párnák és egyéb kárpitosáru kiállítására az új helyiségben. A t. vevőközönség b. támogatását kérve, maradok tisztelettel

Nagy Gyula, kárpitos

4203

„HUMUL“

speciális komló-permetezőszer, mindenféle betegségek és éedségek ellen. Hírnöves szaktudósok elvétel alapján elkészítve. Biztonságos kipróbálás Szantárian elismerés. Rendelhető:

„Humul“ Vertriebsgesellschaft
Subotica. Depot: Strossmajerova ulica 11.

Bor-árverés!

Folyó évi május hó 4-én d. u. 2 órakor Belacrkván (Sieg.-féle pincében) kb. 48 hl. 8-90%-os fehér és vörös bor kerül árverésre kisebb tettekben. Közelebbi felvilágosítást nyújt:

Dr. Menzer Aladár,

4184

ügyvéd, Vršac

„TOBLER“

a világhírű csokoládé-, cukorka és kakaógyár

gyártmányai az ország területén 2000 tételben kaphatók. Az utolsó évben vevőinknek 1200 gyönyörű 3400

jutalmat adtunk ki.

Vezérképviselőt és raktár „OBORAT“ Beograd Terovačka — Telefon 31-89.

Tüzifa, porosz darabos szén

vagontételekben üzemek, magánosok részére. — Szolid kiszolgálás!

„Ignis“ J. Wirth

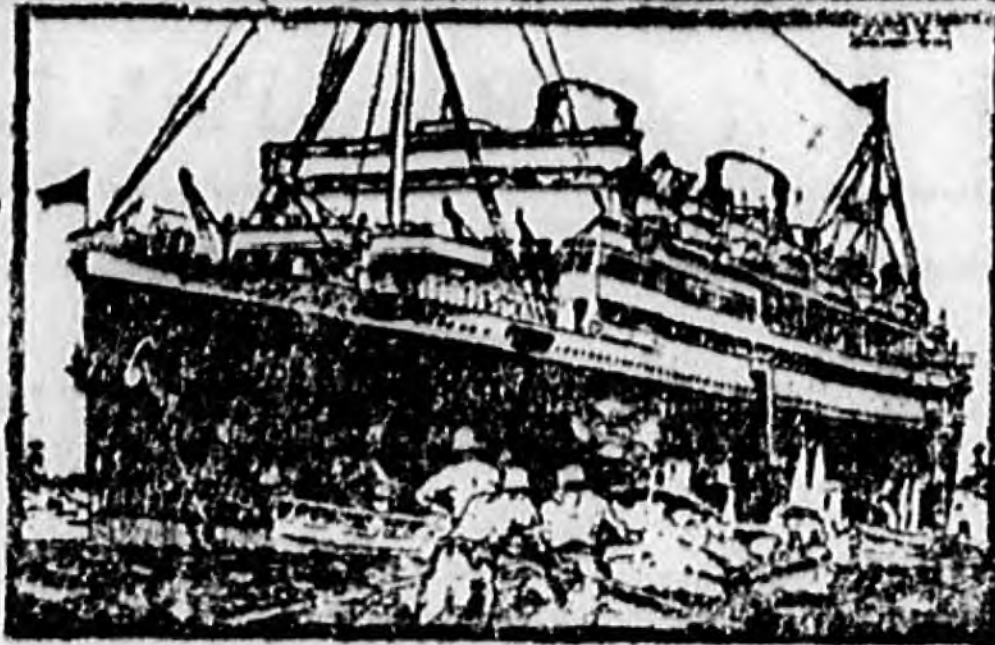
tüzianyagkereskedésnél. Iroda: SUBOTICA, Agina ul. 13. Telefon 503

Ritka alkalom!

Bácska egyik 18.000 lakosú városában

**kiadó haszonbérbe
szálloda, vendéglő
és étterem** megfelelő tők-

vel rendelkező csakis szakembernek. Cím a kiadóban

Üzletáthelyezés!Van szerencsém az igen tisztelt ren-
delemet értesíteni, hogy szabóműhe-
lyemet a Rudics ul. 9. szám alól a**Ciril Metod trg 2. szám alá**Csajkás ház, az udvarban helyeztem
át. A n. b. közönség további szíves
partfogását kérve, állók szolgálatukra**Miskolczi Vince férfi szabó**

Angol Királyi Gőzhajózási Vonal

ROYAL MAIL LINE**DÉLAMERIKÁBA**Brazilia — Uruguay — Argentina
és CUBA — CHILE — PERU.

Minden felvilágosítás ingyen:

Bečkerék — Obala Princese Jelene 7.

Beograd — Karadjordjeva 91.

Sombor — Kralj Gordija 3. Kosta Dodić.

Osijek — Županijska 34. Drag. Blažević. 1923

Vigyázat!**Vigyázat!****HANGSZERVÁSÁRLÓK**Zongorák, Pianók, c. akis. el. örendü gyártmányok
Hegedűk, Harmonikák, F. és Rézfúvóhangszerek
Gramofonok, világhírű „His Master's Voice”
és „Columbia” angol gépek, legújabb felvételi
angol és amerikai Tánc emezek, ugyszintén híres Művész-
lemezek nagy választékban kaphatók rész elfizetésre is

3791

**TRUPPEL
BÉLA**hangszerkészítőnél
NOVISADViszontelárusítanak
árendemény. Fenti
hangszerekről külön-
külön árjegyzék-
kel szolgálhatok**ARSOTIN**

biztos védekezőszer a

KOMLÓ BOLHA ELLEN

kapható BÉŐD-R és KO-ÁCS cégnél

Novisad, Fušići pu. 43. Telefon 2.-84

Taviratok: Balačevica.

4255

**A szőlőmoly elleni
védelem megoldva!****ARZOLA MOLEX**
arzénpermetezőszer arzénporozószerBordói léhez már a
legelső permetezéstől
kezdve állandóan ke-
verjen 100 literenként
30-40 dg ARZOLÁT**Virágzaskor és július végefelé
egyszer-kétszer porozza meg a
fürtöket MOLEX arzénporral**

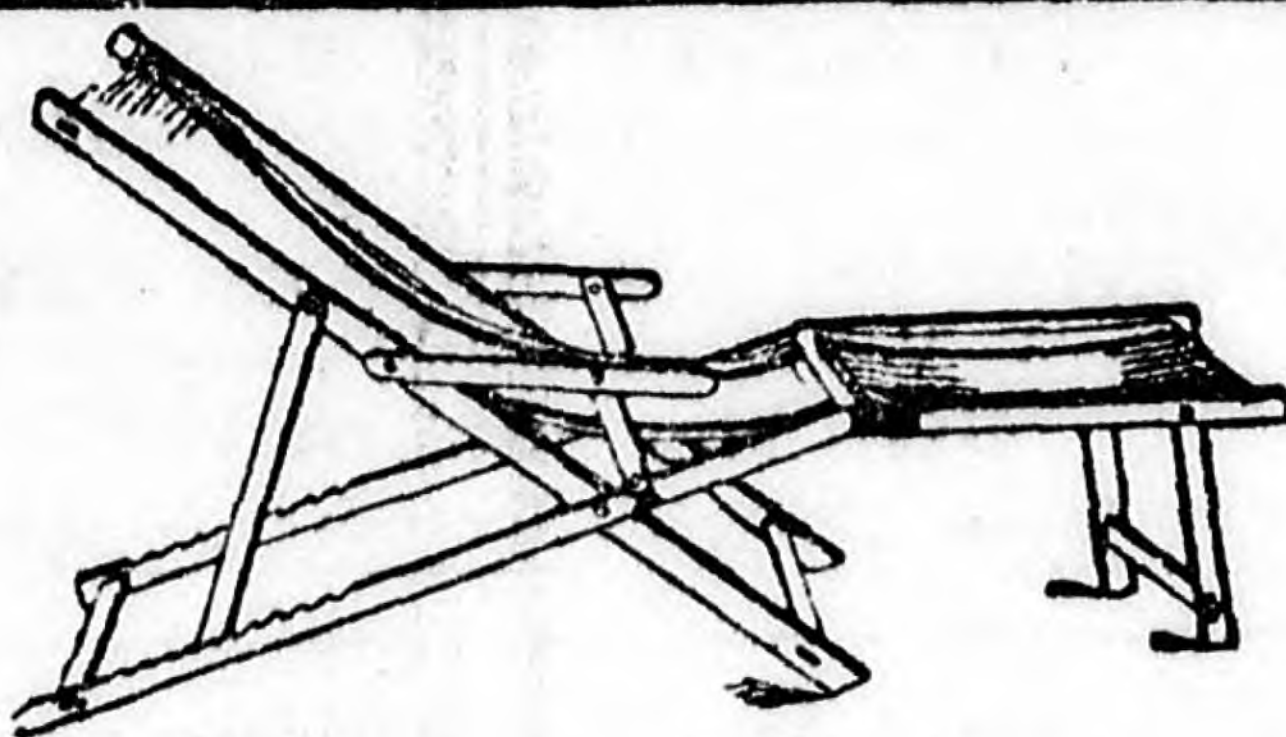
Kérjen ismertetőt! Vizsonteladók kerestetnek

Arzola din. 44 kg-ként

Molex din. 30 kg-ként

KAŠTEL D. D.

KARLOVAC

Nyugágykeményfából, l-a lenhuzattal, elsőrendű
kivitelű **darabonként Din. 170**
ab Subotica, nagyobb vételnél meg-
felelő árendemény.

Weitzenfeld és Társa, Subotica

Mindenki csak a PYRAM**cipőkrémet használja!****Mindenki érdeke**hogy üzletünk 50 éves fennállása alkalmából rendezett jubileumi vásárt, mely
május 21-ig tart, kihasználja, mert ezen idő alatt az összes raktáron levő árukat, u. m.:**tavaszi szövet és selyemköpenyeket, blouzekat és modelleket,
selyemruhákat, férfi és fiu felöltőket és ruhákat**vám elengedésével ugyszólván beszerzési áron árusítjuk ki. — Ezzel akarjuk
hálánkat igen tisztelt vevőinkkel szemben leróni**Róth Manó és Fiai Novisad, Wagner palota**

Ajakstift

KHASANA

SUPERB

Ajakfesték

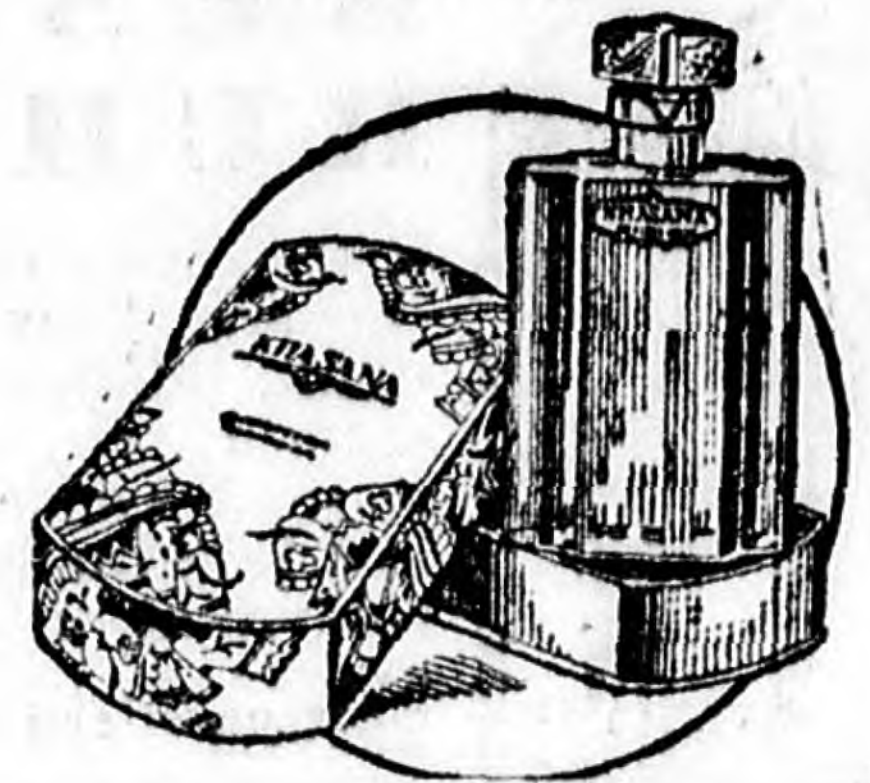
a csókálló ajk- és arcfesték, majdnem
szintelen, egy pillanat alatt csodás, termé-
zetes, egyéni, tapadó pirosságot ad, ame y
csak szappannal távolítható el. „Khasana-
Superb” enyhe összetételénél fogva a száj-
nak csodásan szép vonásokat, életvidám
színt és az arenak rózsás és ifju pirt
kőcsönöz.A „Khasana-Superb” teljesen új ezen a
téren. Nem kopik. — Használata meg se
látszik és ártalmatlan.**Dr. M. ALBERSHEIM**

Frankfurt a/M. — London

8719

Ujdonság! Khasana-Parfüm bájos üvegcsekben

Mindenütt kapható

**FISCHER
KRAUS**

Subotica, Šenoa u. 12. Tel. 629

Kliséműintézet

Cinkográfia

Fanyetazetek

Bélyegzőgártyák

Rajzok, házon ivővíz és csapvízfelvételek

*Ajakkészítők, hídok és
nyomtatványokhoz szükséges
klisék a le jobb kivitelben!***Kérjen árajánlatot****Siremlékek****WEIGNER KÁROLY**Óriási választékban gránit- és márvány-irkövek
Sirkeresztek, kőszobrok készítése. Műkövek,
betoncsövek, cementlapok meglepő olcsó áron beszerezhetőkgépezetre berendezett sírkölpártelepön
és műkögyarában**STARIBEČEJ**

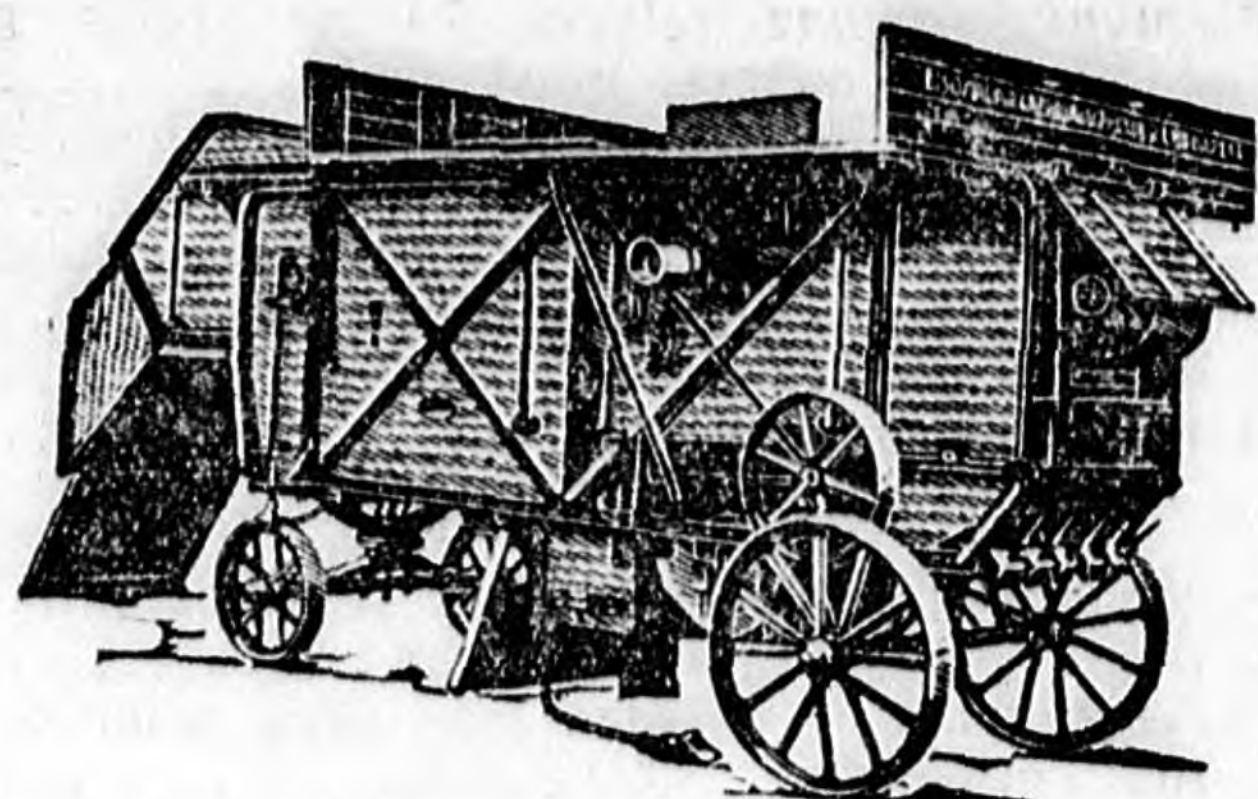
35.0

UJDONSÁG!

ACÉLKERETES CSÉPLŐGÉPEK

önbeállító eredeti svéd S. K. F. kettős golyócsavaros

GOLYÓS CSAPÁGGYAL

Minimális üzemeltetés, a legököltebb kicséplés és könnyű járatánál fogva

minden traktorhoz alkalmas!

Érdeklődni lehet

Theisz Frigyesnél, Zemun, Ivičeva 3

KERESKEDELMI ÉS IPARBANK R. T.

NOVISAD

RÉSZVÉNYKIBOCSAJTÁSI HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk t. részvényeseinkkel közölni, hogy az 1924. évi május hó 4-én megtartott közgyűlés miniszteriileg jóváhagyott azon határozatát, — mely szerint a 6.000.000— dinárt kitevő alaptőkét 12.000.000 dinárra feleljük — a múlt év folyamán és között 4 millió dináros emisszió után, most teljességében végrehajtjuk.

Kibocsájtásra kerül tehát a tőkeemelési tranzakció második részleteként 20.000 darab 100— dinár névértékű új részvény, miáltal a tőke 10.000.000— dinárról

TIZENKÉT MILLIÓ DINÁRRÁ

emelkedik.

Az új részvényeket intézetünk eddigi részvényeseinknek ajánljuk fel olyképen, hogy ezek minden 5 darab régi részvény alapján 1 darab új részvényre, darabonként 100— dinár befizetése ellenében elővételi joggal bírnak. A szokásos részvénykiállítás költségeit és bélyegilletéket az intézet sajátjából viseli. Az új részvényekre kamatmegterítést nem igénylünk, azonban ezek is osztalékjogosultak a folyó ületévben.

Az elővételi jog az ellenérték egyidejű befizetése mellett

1927. évi május hó 2-től május hó 15-ig

Novisadon intézetünk pénztáránál, Zagrebban a Horvát Általános Hite banknál és Ljubljánban a Kreditanst für Handel und Industrie-nál gyakorolható.

A bemutatásra kerülő régi részvények az elővétel gyakorlati igazoló bélyegzővel láttatnak el és a részvényeseknek visszaadatnak.

Azon t. részvényeseinket, akiknek darabjai intézetünkönél let tben kezeltetnek, arra kérjük, hogy az optiójog gyakorlására vonatkozó rendelkezésüket, az ellenérték befizetése kapcsán szintén fenti határidőig hozzánk juttatni s iveskedjenek.

Az elővételi jog gyakorlásánál ötnél kevesebb részvény figyelembe nem vehető.

Azon részvényesek, akik az elővételi jogot 1927. évi május hó 15-ig nem gyakorolják és az új részvények teljes ellenértékét ezen határidőig be nem fizetik, az elővételi jogot való igényüket elvesztik.

A kibocsájtási művelet teljes sikere az e célra alakult szindikátus által biztosított van.

Novi Sad, 1927. április hó 5-én.

Az igazgatóság.

4237

Nagy tejvállalat

jól bevezetve és megszervezve, Jugoszlávia nagyon forgalmas városában

eladó

Szükséges tőke 450.000— dinár.

Felvilágosítással szolgál „Za 11—899“ jelige alatt a **Publicitas d. d., Zagreb**

4298

OSIJEKI VASÖNTŐDE ÉS GÉPGYÁR R. T.

OSIJEK

Mielőtt komlószárítót vesz, kérjen tőlünk árajálatot új rendszerű

komlószárítónkról

Nagy teljesítőképesség. — Olcsó ár — Szolid kivitel

Vezérképviselő:

Reith Mihály, Novi-Futog

KRAUSZ EDUÁRD

BUTOR- ÉS SZŐNYEGÁRUHÁZA

Telefon-szám: 24 NOVISAD Kr. Aleksandra 20

TAVASZI ELŐNYAJÁNLATAI:

Szőnyegek

mindenféle gyártmány, nagy raktár szövetfüggönyök, matrasfüggönyök, selyemfüggönyök
D 150-től fölfelé

Perzsa-plüsch

szelontakarók
Plüsch karakül
szelontakarók
D 630-ért

Elegáns gyermekkocsik

minden színben, gummikerekekkel, sátorral, finom tüll függönynyel, beállítható üléshez és fekvéshez **D 399-től** fölfelé

Sportkocsi

gummikerekekkel, minden színben, beállítható üléshez és fekvéshez **D 199-től** feljebb **Kérjen árjegyzéket!**

Eredeti

Thonet-Mundus székek

már **D 42-től** fölfelé

A következő **bécsi gyárak gyári zongora-lerakata:**

Hoffmann & Czerny, Robert Reinhold, Erste Produktiv Genossenschaft, Lyra Produktiv Genossenschaft
D 15.000-től fölfelé havi részletre

Komplett hálószoba

prima, válogatott csomómentes gőzölt bükkfából, különféle betétekkel, amely áll 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 toalettből, ovális vastag csiszolt belga tükörrel és csiszolt üvegekkel, plüssel dekorálva, finom elegáns rézdiszmu vasalásokkal

csak **4500 dinár**

Friedmann szerencséseje kolosszális!

6.000.000 dinárt

(750.000 sillinget) nyerhet esetleg egyetlen sorsjeggyel. Nyeremények 500.000, 250.000, 100.000 silling s.b. készpénzben, minden levonás nélkül

A világ legelőnyösebb sorsjátéka!

100.000 sorsjegy — 50.000 nyeremény. Minden második sorsjegy nyer. — Huzás (I. osztály) 1927 június 21 és 23-án

Sorsjegyárak	1/8	1/4	1/2	1/1
osztályonként	S. 4—	S. 8—	S. 16—	S. 32—
	Din. 35.—	Din. 70.—	Din. 140.—	Din. 280.—

Rendelje meg azonnal!

A rendelés kézhezvétele után elküldjük az eredeti sorsjegyet a hivatalos játéktervezettel együtt. Fizetendő a sorsjegy kézhezvétele után. Rendelések árt borítékban a következő címre intézendők:

Ludwig Friedmann, Wien, I., Salzries 12/52

Az V. osztály 100.000 sillinges (800.000 dinár) főnyereményét a nálunk vásárolt 54.524-es sorsjegy nyerte

4109

Lalković

féláron rendkívül nagy tétel marocaint és crepont hoz forgalomba, eddig 40, most csak 18 dinár méterenkint. 100 cm széles, gyönyörű színekben és mintákban, garantáltan mosható. Az anyag a világhírű A. G. B. gyár gyártmánya. Ezenkívül sok más anyagot is árusítunk hihetetlen olcsó áron. Mindenki használja fel ezt a kedvező alkalmat, különösen a vidéki fogyasztók, akiknek postán utánvétellel szállítunk.

500 dináron felüli rendelés bérmentve. A megrendelés alkalmával pontos és olvasható címet kérünk. Mintákat senkinek nem küldünk.

Lalković legujabb árjegyzéke:

Könnyű nyári voilet anyag, gyönyörű mintákkal, mosható, 68 cm 6.—
Féldelin 80 cm széles, legszebb minták, most csak 11.—
Lervászón kockás, női ruhára, gyönyörű színekben, szép, modern, praktikus és olcsó, 70 cm 15.—

SELYMEK

Francia selyem a legszebb színekben és mintákban, 70 cm, mosható 32.—
Nehéz tiszta selyem pafet, 90 cm, fekete, sötétkék, barna és szürke 50.—
Félselyem, francia »Bojadera«, kockás és csikos, a legszebb színekben, 70 cm, métere csak 40.—
Nyersselyem, rips és sima színekben, szavatoltan mosható, minden színben, 100 cm 48.—
Crepe Georgette, fekete, fehér, az összes világos színekben, 100 cm 60.—
Nyersselyem, női ruhára, 80 cm, sima, drapp és a legszebb modern színekben, szavatoltan mosható 36.—
Crepe de chine, legfinomabb tiszta selyem, 100 cm, minden színben 70.—
Japonett, nehéz tiszta selyem, fekete, fehér és minden színben 90 cm 75.—
Crepe de chine, »Lia«, nehéz, legfinomabb és legmodernebb, a világhírű A. G. B. gyártmány, »Lia« crepp, a mostani szezon legfeltünőbb párisi ujdonsága, már kiszorított minden más selymet, 50 legmodernebb színben, 100 cm széles 110.—
Crep Orlov eredeti A. G. B. nehéz, nem átlátszó, 100 cm 180.—

KÖPENYSZELYMEK

Otomán ripsz, fényes, 100 cm, fekete és minden más színben 65.—
Tiszta selyem ripsz, apró kockás, fekete, barna, drapp, sötétkék, 90 cm 88.—
Tiszta selyem jakard, 90 cm 125.—

VÁSZNAK

Vászón közönséges erős, 75 cm 8.—
Vászón vékony, női fehérneműre, 80 cm 10.—
Vászón jobb, középsűrű, »Liljana« No. 1, 75 cm 10.—
30 méteres végekben 300.—
Vászón »Liljana« No. 1, la mindenféle alkalmazásra, 80 cm 12.—
30 méteres végekben 340.—
Mosóvászón legfinomabb, vékony, »Liljana« No. 2., 80 cm 14.—
30 méteres végekben 390.—
»Liljana« különlegesség, legerősebb, lenfogású, 80 cm 14.—
30 méteres végekben 390.—
Sűrű vászón, finom, arany »Liljana«, 80 cm 15.—
30 méteres végekben 420.—
Batiszt »Liljana« legfinomabb, selymfényű, a fény mosás után is megmarad, 90 cm 18.50

finom vászón, 23 méteres végekben 350.—
»Diamant Bebe« sűrű, legfinomabb, 23 méteres végekben 300.—
Vászón 90 cm, finom, minden célra alkalmas, métere 16.50, 36 méteres végekben 560.—
Vászón puha, gyermek és női fehérneműre, 80 cm széles, 36½ méteres végekben 340.—

ALSÓNADRÁGVÁSZÓN

Legerősebb sűrű alsónadrágvászón 75 cm széles 12.50
30 méteres végekben 350.—
Köppergrádlí finom és erős vászón, 80 cm 14.—
30 méteres végekben 390.—
Atlaszgrádlí csikos, legfinomabb 30 méteres végekben 450.—

LEPEDŐVÁSZNAK

150 cm, a mi ismert »Dovlas

Legnagyobb reklámunk, santung selyem, 70 cm széles, gyönyörű színekben, eddig 50 dinár métere, most csak 25.—
Vicomesse-selyem mosható, jakardirozott, világos színekben, 70 cm széles, métere most csak 35.—
Toil de soil nagyon praktikus anyag, női ruhára és fehérneműre, garantált mosható, minden színben, métere csak 28.—
Tiszta selyem otomán, fekete és barna, 100 cm 150.—
Jakard, legfinomabb fekete selyem, 100 cm 200.—

NŐI SZÖVETEK

»Moda« koverkot, gyönyörű világos és sötét színekben, 100 cm 55.—
Crepe sers szövét tiszta gyapjú, 100 cm 48.—
Otomán szövét, fekete, fehér és minden más sima színben, legfinomabb gyapjú, 100 cm 52.—
Kasha szövét, tiszta gyapjú, minden színben, 130 cm 125.—
Köpenykoverkot, tiszta gyapjú, minden színben, 180 cm 88.—
Divatszövet, selyemgyapjuból, gyönyörű modern színekben, 130 cm 170.—
Legfinomabb szövét köpenyre, ripsz, fekete, sötétkék és minden más színben, 140 cm széles 190.—
Férfi koverkot szövét női köpenyre, 150 cm széles, elsőrendű áru 220.—

KOSZTUM ÉS KÖPENYBÉLÉSEK

Fulard klott, 70 cm, 15 dinár, jobb minőség 20.—
Fulard szatin, szép mintákkal, 100 cm széles 25.—
Félselyem, sima színekben, 80 és 90 cm széles 36.—
Selyempapelin, sima, 80 és 90 cm 45.—
Tiszta selyem, a legszebb sima színekben, nagyon erős, 100 cm 75.—
Mintázott tiszta selyem, nagyon erős, gyönyörű színekben, különösen alkalmas bélsének, 100 cm 75.—

selymes, 45 cm 13.—

ZSEBKENDŐK

Gvermekzsebkendők, képpel 2.50
Zsebkendők, középnyagság 3.50
Zsebkendő, nagvobb, tarka 5.—
Női zsebkendők, finom fehér batisztból 5.—
Női zsebkendők, finom, tarka széllel 6.—
tucatia 65.—
Férfizsebkendők, nagvobb 5.—
Férfizsebkendők, finomabb, tarka széllel 7.—
tucatia 75.—
Legfinomabb férfizsebkendő, nagv. tucatia 130.—, darabja 12.—
Férfizsebkendő fehér batiszt, tucatia 75.—, darabja 7.—

Zefirek

Cérnazefir mosható, 70 cm 8.—
Cérnazefir mosható, szép világos és sötét színekben, 70 cm 10.—
Zefir 80 cm, kiváló minőség, apró kockás 12.—
Angol zefir, gyönyörű színekben férfi ingekre 13.—
Divatzefir férfiingekre, legmodernebb mintákkal, csikos és kockás, 80 cm széles 16.—
Félnyersselyem férfiingekre, a legmodernebb mintákkal, 80 cm 22.—
Nyersselyem férfiingekre, sima, drapp és krém színben, legmodernebb mintákkal, 80 cm 36.—

CICCEK ÉS FÉLDELINÉK

70 cm festett cicc, a legszebb világos és sötét mintákkal, garantált mosható 11.—
Féldelin a legszebb színekben, legjobb minőség, 80 cm 14.—

ZSÁVOLYOK

100 cm féldelin szürke és fehér 28.—
120 cm féldelin szürke és fehér 28.—
100 cm tiszta len, szürke és fehér 32.—
110 cm tiszta len, szürke és fehér 35.—
120 cm tiszta len, szürke és fehér 38.—
120 cm féllen, matracnak 32.—
120 cm len, legfinomabb, legszebb színekben 36.—

ÁGYGARNITURÁK

Egy garnitúra 3 darab, két ágy, egy asztalterítő, bordó és zöld szövétből 300.—
Garnitúra 3 darab, jakard jobb minőség, bordó színben 360.—
Gobelin garnitúra, különböző színekben, három darab 420.—
Garnitúra legfinomabb damaszt, zöld és bordó 450.—

Kreton apró mintákkal, finomabb, 75 cm 20.—

ABROSZDAMASZT

Fehér damaszt, kockás, 140 cm 32.—
Színes damaszt, tiszta len, szép mintákkal, 100 cm széles 20.—
Lendamaszt gyönyörű színekben és mintákban, garantált mosható, 140 cm 32.—
Fehér damaszt, legfinomabb selymfényű, 140 cm 55.—
Asztalkendők kockás, fehér, darabja 11.—
Asztalkendők fehér, damaszt, darabja 15.—
Töröluha len, mintás, darabja 10.—
Töröluha len, jobb minőség, darabja 12.—
Töröluha méterszáma 12.—

TÖRÜLKÖZŐK

Etamin törülköző, kisebb 22.—
Etamin nagyobb 25.—
Pikézett legfinomabb, darabja 35.—
Bolyhos törülközők darabja 22, 30 és 45.—

PÁRNA ANGINÁK

Vörös, rózsaszín, kék és fehér, 80 cm 12 és 16.—
Legjobb minőségben 18.—

SZÖNYEGEK MÉTERSZÁMRA

65 cm bordó és zöld bordürrel 32.—
65 cm jakard f. inomabb 55.—
85 cm jakard legfinomabb 80.—

OPÁL ÉS FEHÉRNEMÜSELYEM

80 cm színes és fehér 18.—
115 cm legfinomabb opálbatiszt, fehér és minden színben, garantált mosható 26.—
Markizett fehér, legfinomabb, 115 cm 22.—

Liliana« vásznunk 20.—
Vászón párnahuzatra, 150 cm, legsűrűbb, eddig 32, most 24.—
180 cm jobb minőség la »Liljana« 29.—
200 cm nagyon erős vászón 32.—
200 cm Dovlas »Liljana« I. 36.—
220 cm la »Liljana« 40.—
150 cm finom la »Liljana« vászón 30.—
180 cm la »Liljana« 36.—
200 cm la »Liljana« 42.—
200 cm legfinomabb »Liljana a la Rumburger« vászón 48.—

AMERIKAI SÁRGAVÁSZÓN

80 cm jóminőségű 8.—
80 cm legjobb minőség 11.—
90 cm középfinom minőség 10.50

SZERBVÁSZÓN

Szerbvászón fehér és krém, 45 cm széles 13.—

FEKETE ÉS SZÍNES SZATIN

Közönséges, 80 cm, minden színben 15.—
130 cm középminőség, fekete 25.—
Fekete és színes, selyemiényű szatin, 140 cm 35.—
Fekete szatin, legfinomabb, olyan, mint az atlasz, 140 cm 40.—
Paplan atlasz, legjobb minőség, 150 és 16 cm széles 175.—

BÁRSONYOK

Sima bársony, jobb minőség, 70 cm 58.—
Legfinomabb bársony, 75 cm 75.—
Olasz bársony gyermekruhácskákra, 70 cm, jobb minőség, fekete 36.—

CSIPKEFÜGGÖNYÖK KÉSZEN ÉS MÉTERSZÁMRA

100 cm széles, métere 18.—
120 cm széles, métere 28.—
120 cm széles, finomabb, métere 34.—
140 cm széles, métere 40.—
140 cm széles, legfinomabb, métere 48.—
Vitrázok, méterszáma 16 és 18.—
TÜLL ÉS MARKIZETT KÉSZFÜGGÖNYÖK
Régi 100, 150, 200, 300 és 350.—
Kétszárnyú függönyök 250, 350, 500, 600 és 800.—

KULCSHARISNYÁKAT ÉS EGYÉB HARISNYÁKAT MÁTOL KEZDVE MÉG OLCSÓBBAN ÁRUSÍTIJUK

FÉRFIHARISNYÁK
Színes strapaharisnyák 5.—
Színes, finomabb, erős 8.—
Divat koverkot, finom 10.—
Finom drappharisnyák 12.—
Kulcscharisnya »Vörös F« 14.—
Kulcscharisnya »Kék F« 16.—

Kulcscharisnya »Arany F« 18.—
Arany kulcs selyemflór 22.—
Selyem félharisnya 22.—
Finom divatos, különböző színekben 22.—

NŐIHARISNYÁK

Fekete és színes erős, párja 8.—
Nagyon erős, színes, párja 10.—
Divatos koverkot, párja 10.—
Mako nagyon erős, fekete, fehér és színes 12.—
Sűrű flór, fekete és minden színben 20.—
Legfinomabb selyemflór harisnya, fekete és minden színben 25.—
Selyemharisnya fekete és minden színben, párja 20.—
Selyemharisnya finomabb 25.—
Selyemharisnya finom, erős, párja 30.—
Selyemharisnya arany trama 60.—
Rövid gyermekharisnyák nagyság szerint 7, 8, 9, 10 és 12.—
Férfiing fehér, vékony vászón, legfinomabb 60.—
Férfiing fehér, egész finom 85.—
Férfiing finom, színes mellel, két gallérral 85.—
Férfiásonadrág vászónból 35.—
Férfiásonadrág legfinomabb grádlból 48.—
Férfiásonadrág rövid, fehér 30.—
Férfiásonadrág rövid, színes 30.—

Férfi ruha anyag 65 cm, métere 10.—
Pepita szövét, 130 cm 25.—
Koverkot, különösen erős strapa anyag, szürke 58.—
Teljes férfi ruha kelmék, könnyű 180, közép 250, legfinomabb 280.—
Férfi gyapjúszövet, 140 cm, sötét színekben 70.—
Férfiszövet, tiszta gyapjú, sötétkék, 140 cm 100.—
Legfinomabb koverkot öltönyre felöltőre, sötét és világos színekben, 140 cm 200.—
Sötétkék és fekete legfinomabb szövét, 150 cm széles 250.—

Žarko Š. Lalković i Brat, Beograd

Főüzlet: Kralja Milana 63
Telefon 17-80

Fiók: Knez Mihajlova 34
Telefon: 28-05